

John Carter, pán Marsu

Bohové na MARSU

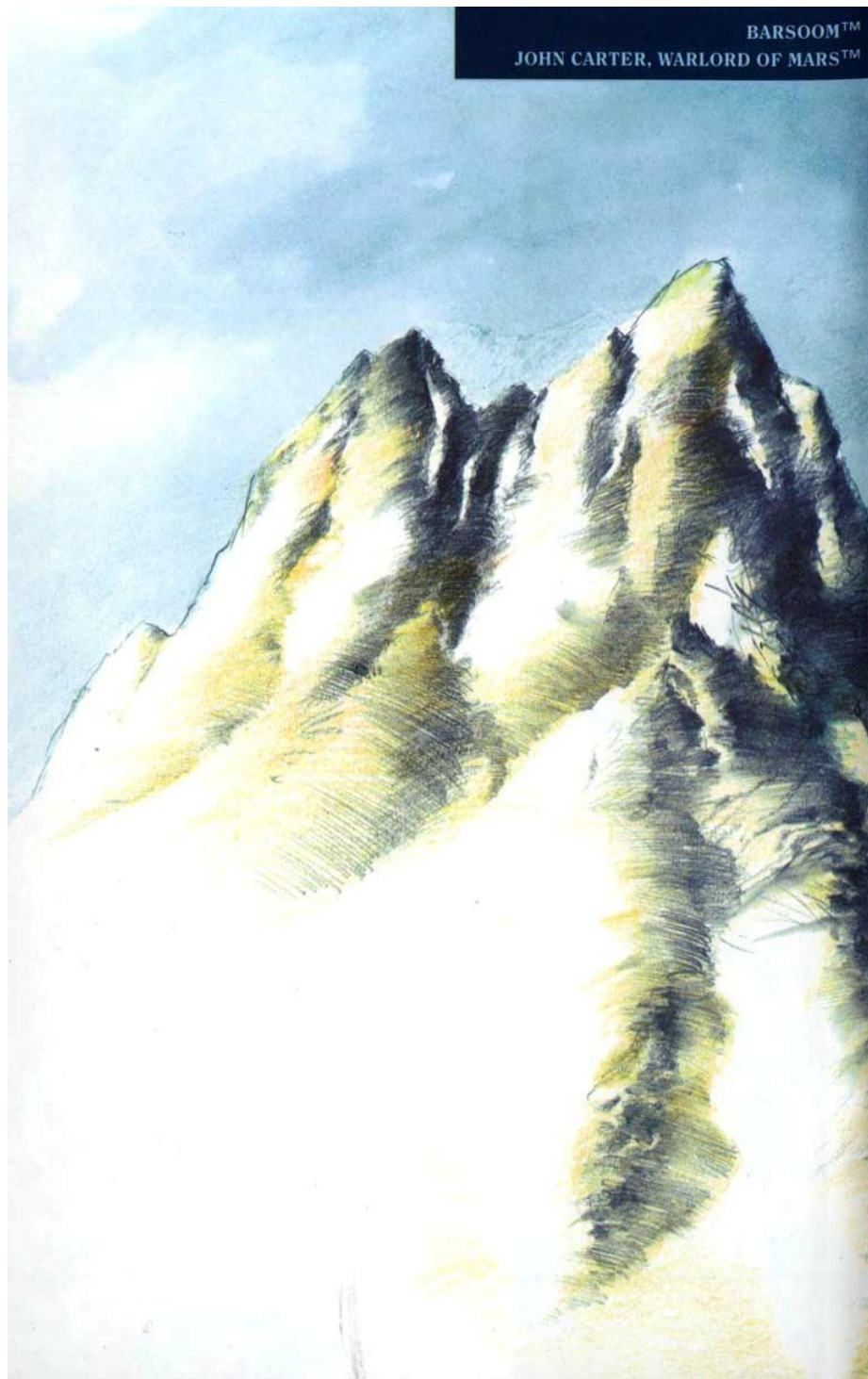
napsal

Edgar Rice
Burroughs

• PASEKA® •

BARSOOM™
JOHN CARTER, WARLORD OF MARS™

Edgar Rice Burroughs
ROMÁNY O MARSU

Princezna z Marsu (1)

Bohové na Marsu (2)

Pozemšťan vojevůdcem na Marsu (3)

Thuvia, dívka z Marsu (4)

Vražedná šachovnice na Marsu (5)

Šílený vědec na Marsu (6)

Bojovník na Marsu (7)

Mistři meče na Marsu (8)

Umělí lidé na Marsu (9)

Llana z Gatholu (10)

John Carter na Marsu (11)

THE GODS OF MARS

Copyright © 1913 Frank A. Munsey Company

Translation by Dr. Jirka Macák and Ivan Beránek

Copyright © 1996 Edgar Rice Burroughs, Inc.

Illustrations by Zdeněk Netopil

Copyright © 1996 Edgar Rice Burroughs, Inc.

Layout by Pavel Štefan

Copyright © 1996 Edgar Rice Burroughs, Inc.

All rights reserved

BARSOOM™ and JOHN CARTER, WARLORD OF MARS™
are trademarks owned by EDGAR RICE BURROUGHS, INC.
and used by permission

ISBN 80-7185-055-1

Předmluva

Dvanáct let uplynulo od doby, kdy jsem, skrývaje se před zraky lidí, uložil tělo svého prastrýce, kapitána Johna Cartera z Virginie, do onoho zvláštního mausolea na starém hřbitově v Richmondu.

*Často jsem hloubal o podivných instrukcích, jež mi zanechal ohledně stavby této mohutné hrobky, a zvláště o těch partiích, které přikazovaly, že má být uložen v **otevřené** rakvi a že důmyslný mechanismus ovládající západky obrovských dveří krypty musí být přístupný **pouze zevnitř**.*

Dvanáct let uplynulo od doby, kdy jsem četl pozoruhodný rukopis tohoto pozoruhodného muže - muže, který si nepamatoval své dětství a neměl dokonce ani matnou představu o svém věku, byl vždycky mladý a houpal pradědečka mého dědečka na kolenou. Muže, jenž strávil deset let na planetě Mars, bojoval na straně zelených obyvatel Barsoomu i proti nim, bil se po boku rudých i proti nim, získal za ženu neskutečně krásnou Dejah Thoris, princeznu z Helia, a téměř deset roků byl princem vladařského domu Tardos Morse, jeddaka Helia.

Dvanáct let uplynulo od doby, kdy bylo jeho tělo nalezeno na příkrém břehu před jeho domkem nad řekou Hudson, a častokrát během těch dlouhých roků jsem přemítal, zda je John Carter skutečně mrtev, či zda se znovu prochází po vyprahlých dnech někdejších moří oné umírající planety - zdali se vrátil na Barsoom a zjistil, že onoho dávno minulého dne otevřel pochmurné brány obří atmosférické továrny právě včas, aby zachránil nesčetné milióny hynoucích zdušením, zatímco on sám byl nemilosrdně vlečen čtyřiceti osmi milióny mil prázdného prostoru zpátky na Zemi. Rád bych byl věděl, jestli našel svou černovlasou princeznu a zteplého syna, jehož vídal ve snách, jak spolu s ní očekává v královských zahradách Tardos Morse jeho návrat.

Nebo shledal, že tenkrát dorazil příliš pozdě, a ocitl se uprostřed říše živoucích smrti na pustém světě? Či snad byl nakonec doopravdy

mrtev, aby se již nikdy nevrátil ani na svou matičku Zemi, ani na milovaný Mars?

Takto jsem byl ztracen v neužitečných úvahách, když mi jednoho parného srpnového večera starý Ben, můj osobní sluha, podal telegram. Roztrhnuv obálku, četl jsem:

Setkáme se zítra v hotelu Raleigh, Richmond. John Carter

Příštího dne časně zrána jsem chytil první vlak do Richmondu a během dvou hodin jsem byl uveden do pokoje obývaného Johnem Carterem.

Jakmile jsem vstoupil, vstal, aby mě pozdravil, a jeho pohledná tvář se rozzářila dobře známým srdečným úsměvem. Očividně nezestárl ani o minutu - byl to stále onen vzpřímený, urostlý válečník kolem třicítky. Jeho pronikavé šedé oči se vůbec nezkalily a jediné rýhy, jež mu brázdily obličej, byly vrásky svědčící o železném charakteru a rozhodnosti, které si pamatuji od první chvíle, co ho znám, před téměř pětatřiceti lety.

„Nuže, synovče,“ přivítal mě, „máš pocit, že vidíš ducha, nebo že trpíš následky nadměrného požití posilujícího sirupu Uncle Ben's?“

„Sirupu, počítám,“ odpověděl jsem, „protože se cítím opravdu skvěle. Ovšem možná je to právě opětovný pohled na tebe, který na mě tak působí. Byl jsi zpátky na Marsu? Vyprávěj! Co Dejah Thoris? Nalezl jsi ji v pořádku? Čekala na tebe?“

„Ano, byl jsem znovu na Barsoomu, a - ovšem to je dlouhá historie, příliš dlouhá, abych ji vypověděl v omezené době, kterou mám, než se budu muset vrátit. Pronikl jsem do toho tajemství, synovče, a mohu nyní překračovat onu bezbřehou prázdnotu podle vlastní vůle, přecházet a putovat mezi nespočetnými planetami, jak je mi libo - leč mé srdce je stále na Barsoomu, a dokud tam bude v opatrování mé marťanské princezny, pochybuji, že kdy znovu opustím umírající svět, jenž se stal pro mě vším.

Přišel jsem nyní, poněvadž má náklonnost k tobě mě nutila uzřít tě ještě jednou, než navždy vstoupíš do onoho jiného života, který já nikdy nepoznám a který - ačkoliv jsem již třikrát zemřel a zemřu

znovu dnes v noci, tak jak ty vnímáš smrt - jsem stejně neschopen pochopit jako ty.

Dokonce i moudří a záhadní Thernové z Barsoomu, nositelé starobylého kultu, o nichž se po nespočetné věky věřilo, že strážejí tajemství života a smrti ve svých nedobytných pevnostech na vnějších svazích Pohoří Otz, jsou právě tak nevědomí jako my. Ověřil jsem si to, ačkoliv jsem přitom málem ztratil život - ale to vše si přečteš v zápiscích, které jsem dával dohromady během posledních tří měsíců, kdy jsem byl zpátky na Zemi. “

Poklepal na přetékající desky s papíry, jež ležely na stole vedle jeho lokte.

„Vím, že tě můj příběh zajímá a že mu věříš, a vím, že i svět se o něj zajímá, ačkoliv neuvěří po mnoho let - ano, po řadu věků, jelikož nemůže rozumět. Pozemšťané dosud nedospěli k bodu, kdy by mohli obsáhnout či pochopit věci, jež jsem popsal v těchto poznámkách.

Dej jim z toho, co chceš, o čem si myslíš, že jim neublíží, ale nesmíš se cítit dotčený, jestli se ti budou smát. “

Té noci jsem šel dolů na hřbitov s ním. U dveří své hrobky se otočil a stiskl mi ruku.

„Sbohem, synovče,“ pravil. „Možná tě už více neuvidím, jelikož pochybuji, že se ještě kdy přimějí opustit svou ženu a chlapce, dokud žijí, a rozpětí života na Barsoomu často přesahuje tisíc let. “

Vstoupil do hrobky. Masivní dveře se zvolna zavřely. Těžké západky se skřípěním zajely na svá místa. Zámek cvakl. Od té doby jsem kapitána Johna Cartera z Virginie nikdy nespátřil.

Zde je ovšem historie jeho minulého návratu na Mars, jak jsem ji sestavil z nepřeborného množství poznámek, jež pro mě nechal na stole ve svém hotelovém pokoji v Richmondu.

Je toho mnoho, co jsem vypustil, mnoho, co jsem se neodvážil vyprávět, nepochybuji však, že shledáte tento příběh kapitánova druhého pátrání po Dejah Thoris, princezně z Helia, dokonce ještě pozoruhodnějším, než byl jeho první rukopis, který jsem předložil nevěřícímu světu nedávno a v němž jsme sledovali zápasy bojovného Virginiána na dnech mrtvých moří pod měsíci Marsu.

E. R. B.

ROSTLINNÍ LIDÉ

Když jsem jedné jasné chladné noci počátkem března roku 1886 stál na skalním výstupku před svojí usedlostí a zíral na ponurý Hudson, tekoucí pode mnou jako šedý, věčně mlčenlivý přízrak mrtvé řeky, pocítil jsem znovu tajemný, neodolatelný vliv mocného boha války, vliv mého milovaného Marsu, jež jsem již deset nekonečně dlouhých let s rozepjatýma rukama prosil a žádal, aby mne vrátil mé ztracené lásce.

Od oné dávné březnové noci v roce 1866, kdy jsem stál před jeskyní v arizonských horách, v níž leželo moje nehybné a neživotné tělo schvácené agónií podobnou smrti, ucítil jsem dnes poprvé neodolatelnou, přitažlivou sílu boha mého života.

Vzepjal jsem toužebně ruce k rudé hvězdě na obloze a modlil se, aby se mne opět zmocnila ona neznámá síla, která mě již podvkráté přenesla nesmírnými dálavami prostoru, opakoval jsem v duchu své tužby, jimiž jsem se zoufale mučil plných minulých deset let.

A vtom mě náhle zachvátila podivná malátnost, uvědomoval jsem si, jak mne smysly opouštějí, kolena se mi podlomila a klesl jsem na chladnou půdu skalnatého výstupku nad Hudsonem.

Ihned se mi v hlavě opět rozjasnilo a vzpomněl jsem si zcela přesně na hrůzy, které jsem před dvaceti léty zažil v oné děsivé jeskyni duchů v arizonských horách, a znovu, právě tak jako tehdy, se moje svaly vzepřely mé vůli a zaslechl jsem v hloubi svého podvědomí ohavné skřeky a šelest příšerné bytosti, jež mě ohrožovala v temném pozadí sluje, opětovně jsem se snažil vymanit z nepříjemné nemohoucnosti, která poutala mé údy, znovu se ozvalo mocné cvaknutí, jako když někdo nůžkami přestřihuje ocelový drát, a stanul jsem nahý vedle svého bezduchého těla, v jehož žilách ještě před chvílí proudila teplá, živoucí krev Johna Cartera.

Podvědomě jsem obrátil své zraky k Marsu, zvedl obě ruce k rudě žhnoucím paprskům a čekal.

A nemusel jsem vyčkávat dlouho; v několika okamžicích jsem se vznesl s rychlostí myšlenky do nekonečného prostoru. Obklopila mne, stejně jako tehdy před dvaceti lety, citelná zima a neproniknutelná tma. A pak jsem otevřel oči a zíral na jiný svět, zalitý žhavými paprsky slunce, které se prodíralo úzkými otvory v klenbě mohutného lesa, v němž jsem se ocitl.

Scéna, na niž pohlížely moje oči, byla tak nemart'anská, že mi srdce bezděky úzkostí vstoupilo do hrdla, a byl jsem zoufalý strachem, že mě snad krutý osud přenesl na některou jinou planetu.

A proč ne? Vždyť se to mohlo zcela lehce přihodit - kdo vlastně řídil mou cestu bezbřehým mezihvězdným prostorem? Jak jsem si mohl být jist, že jsem se neocitl na některé vzdálené planetě, náležející jinému slunečnímu systému?

Ležel jsem na malé mýtině porostlé rudou travnatou vegetací a kolem mne rostly podivné, krásné stromy, pokryté obrovskými pestrými květy. V jejich korunách bylo vidět pestrobarevné ptáky, z jejichž hrdel ovšem nevycházely žádné zvuky. Nazývám ony tvory ptáky, poněvadž byli opatřeni křídly - pozemským očím by svými neobvyklými tvary připadali velice zvláštní.

Vegetace byla podobná oné, která pokrývá travnaté prostory v krajinách obývaných rudými Mart'any poblíž velkých kanálů. Stromy a ptáci se však nepodobali čemukoliv, co jsem dříve na Barsoomu spatřil. A když jsem se rozhlédl dále, uzřel jsem něco na Marsu velmi nezvyklého - volné moře, jehož hladina se leskla v sluneční záři.

Když jsem vstal, abych zjistil více, přihodila se mi táž směšná katastrofa jako před dvaceti lety, kdy jsem se poprvé pokusil na Marsu chodit. Menší přitažlivost planety a nižší tlak vzduchu zředěné atmosféry kladly mým svalům tak malý odpor, že síla potřebná k tomuto obyčejnému činu mne vymrštila několik stop do výše, a vzápětí jsem dopadl obličejem do hebké trávy onoho cizího světa.

Tato zkušenost mi však vrátila naději, že mě snad přece jen milostivý osud vrhl do některého zapomenutého kouta Marsu, což bylo zcela lehce možné, neboť během svého desetiletého pobytu na Barsoomu jsem poznal pouze nepatrnou část jeho povrchu.

Vstal jsem nyní již opatrněji, usmívaje se v duchu své zapomnětlivosti. Brzy se mi podařilo přizpůsobit funkci svých svalů změněným poměrům.

Když jsem pomalu krácel po téměř neznatelném svahu směrem k moři, udivoval jsem se celkovému vzezření zdejších stromů a rostlin, jež připomínalo park. Tráva vypadala tak upraveně a spořádaně jako kobercovitý pěstěný anglický trávník a i stromy jevily známky péče do jednotné výšky zhruba patnácti stop. Když jsem se zadíval lesem do dálí, zdálo se mi, že se nalézám ve velmi prostorné místnosti s vysokým stropem.

Všechny tyto poznatky nasvědčovaly tomu, že jsem se naštěstí ocitl v nějaké kultivované končině Marsu, obydlené civilizovanými lidmi, takže jakmile se s nimi setkám a prozradím jim, kdo jsem, jistě mi bude vzdána patřičná pocta a ochrana, jaká princí z královského domu Tardos Morse přísluší.

Některé ze stromů opravdu budily úžas svou velikostí. Mnohé kmeny se honosily průměrem dobrých sto stop, vrchol pak jsem ani nemohl odhadnout, poněvadž jsem pro husté listoví a větroví nedohlédl výše než šedesát nebo osmdesát stop.

Pokud jsem viděl, kmeny, větve i žebra listů byly hladké a jemně lesklé jako leštěné plochy moderního nábytku. Dřevo některých stromů bylo černé jako eben, jiné se skvěly barvou slonové kosti, další byly modré, šarlatově červené či žluté. I listoví bylo stejně pestré jako kmeny a barvy květů byly tak hýřivé, že není vůbec možno je popsat v jakémkoliv pozemském jazyce, ba domnívám se, že i jazyk bohů by vzdoroval.

Když jsem se přiblížil k okraji lesa a hodlal opustit jeho stín, užřel jsem před sebou mezi hájem a mořským břehem travnatou planinu a na ní něco, co zmařilo veškeré moje romantické a poetické iluze o kráse této končiny.

Po levici, kam až jsem dohlédl, táhlo se mořské pobřeží, jehož linie se ztrácely v dálí do neurčita, po pravici pak se valila mezi rudými břehy mohutná řeka, mísíc své vody s tichou hladinou oceánu. Poněkud dále vzhůru po proudu řeky zdvihaly se do výše strmé útesy - zdálo se, že mocný tok si jimi prohlídal své koryto.

Leč nebyly to tyto projevy všemohoucí přírody, které zaujaly moji pozornost. Byl jsem nesmírně překvapen jinou skutečností. Po lučině nedaleko břehů řeky se zvolna pohybovalo několik tvorů.

Jejich vzezření bylo neobyčejně zvláštní a groteskní – doposud jsem nic podobného na Marsu neviděl, přesto však na dálku připomínali lidské bytosti. Větší z nich dosahovali, když stáli zpřímá, výše asi deseti či dvanácti stop a jejich trup i dolní okončtiny měly proporce zcela úměrné pozemskému člověku. Pouze jejich ruce byly poněkud kratší, a pokud jsem mohl z této dálky pozorovat, podobaly se spíše slonímu chobotu. Tvorové jimi hadovitě pohybovali, jako by v nich neměli vůbec žádné kosti, a měli-li je skutečně, pak byly tyto článkovitě seřazeny.

Když jsem na ně zíral, jsa skryt za širokým pnem velkého stromu, viděl jsem, že jeden z oněch tvorů se ke mně zvolna blíží, upoután činností, jež se jevila jejich hlavním zaměstnáním a jež spočívala v tom, že všichni svými podivně utvářenými rukama přejížděli plochu trávníku - proč tak ovšem činili, to jsem nedovedl pochopit.

Jakmile tvor dospěl k okraji lesa, mohl jsem si jej konečně lépe a podrobněji prohlédnout. Již tato povrchní prohlídka stačila - později jsem se s nimi musel bohužel důkladněji seznámit - abych si dokonale zhnusil tento ohavný výtvar přírody. Ani nejrychlejší letadlo helijské vzduchoplavecké eskadry by mě nebylo dopravilo dosti rychle sta mil daleko od tak ohyzdné příšery!

Bezchlupé tělo bylo podivně modré, pouze kolem jediného vyčnívajícího oka skvěl se široký bílý pás. Oko bylo na pohled příšerně strnulé, poněvadž celé, zornice, duhovka i rohovka, mělo mrtvolně sinalou barvu.

Nos příšery byl tvořen zaníceným kruhovým otvorem uprostřed obličeje; onen otvor se podobal čerstvé střelné ráně, která dosud nezačala krváčet. Zbytek tváře pod tímto ohavným orgánem byl úplně hladký až po bradu - netvor, jak jsem viděl, neměl vůbec ústa.

Hlava příšery byla pokryta změtí černých vlasů, dosahujících délky asi osmi či deseti palců. Každý jednotlivý vlas byl tlustý jako vypasená žízala. Když takový tvor pohyboval kůží na lebce, zdálo se, že vlasy ožívují, že každý jednotlivý výčnělek je samostatným

živočichem. Zmítající se klubko tohoto porostu, věncíciho jejích obličejů, působilo neobyčejně hnusným dojmem.

*Již povrchní
prohlídka stačila,
abych si
dokonale zhmusil
tento ohavný
výtvar přírody.*

Tělo a nohy byly tak symetrické, jako by je byla vytvořila pozemská příroda, pouze chodidla byla sice lidského tvaru, leč monstrózních proporcí. Od paty ke špičkám prstů měřila dobré tři stopy, byla plochá a značně široká.

Když netvor došel zcela těsně ke mně, pochopil jsem teprve význam oněch zvláštních pohybů jeho horních končetin. Souvisely se způsobem obživy těchto bytostí. Břitvovými výběžky na konci rukou odřezávají jemné lístky travin a vyssávají je dvěma ústními otvory, které mají umístěny v dlaních. Jícen pak je vyveden vnitřkem oněch podivných okončetin.

Kromě částí, které jsem již popsal, byl netvor opatřen silným ocasem v délce přibližně šesti stop, jenž byl u trupu zakulacen a na konci zploštěn téměř do nemožnosti.

Nejpozoruhodnějším zjevem oné bytosti byli však dva malí, úplně totožní, asi šest palců dlouzí tvorečkové, kteří jí viseli na každé straně z podpaží. Byli připevněni jakýmsi stonky, jež vyrůstaly z jejich hlav a spojovaly je s tělem vzrostlého jedince.

Zda to byla mláďata, či pouhé části dospělých, jsem v té chvíli nevěděl.

Když jsem však blíže zkoumal tuto kromobyčejnou monstróznost u ostatních netvorů, kteří se pásli nablízku, všiml jsem si, že zatímco mnohým se u boku houpali obdobní tvorečkové, nebyli jimi opatřeni zdaleka všichni. Dále jsem zjistil, že zárodky se liší velikostí i stupněm vývoje - některé dosud připomínaly malé, uzavřené pupeny o průměru jednoho palce, jiné již byly rozvinuty a dokonale formovány do podoby hotových bytostí o délce deseti až dvanácti palců.

Ve stádě se páslo množství drobných jedinců, kteří nebyli o mnoho větší než ti, kteří ještě byli spojeni s těly svých rodičů, a vzrůst členů tlupy se pohyboval mezi těmito mláďaty a vskutku obrovitými dospělými exempláři.

Podivní tvorové vypadali příšerně - nevěděl jsem, mám-li se jich bát, či nikoliv, neboť se mi nezdálo, že by byli dosti uzpůsobeni k boji. Chtěl jsem vystoupit ze své skrýše a ukázat se jim, abych poznal, jaký to bude mít účinek; moje rozhodnutí však bylo naštěstí

zvráceno pronikavým zakvílením, jež sem nečekaně dolehlo ze skal po mé pravici.

Byl jsem úplně nahý a bezbranný a můj konec by byl jistě hrozný, kdybych byl uskutečnil svůj záměr a padl do rukou oněm netvorům. V okamžiku, kdy se ozval výkřik, všichni členové stáda se obrátili směrem, odkud zvuk vycházel, a hadovité vlasy, věncící jejich hlavy, se napřímily, jako by každý z nich byl samostatným organismem, toužícím zrakem či sluchem rozpoznat původ vyrušení. A skutečně tato moje poslední domněnka se ukázala být pravdivou, neboť onen podivný porost na hlavách rostlinných lidí Barsoomu představuje sluchové orgány příšerných bytostí, které jsou posledním zbytkem zvláštní rasy, jež odvozovala svůj původ od Stromu života.

Poté se všichni obrátili k jednomu členu stáda - byl to statný chlapík, očividně jejich vůdce. Z ústního otvoru v jedné jeho dlani se ozval zvláštní chroptivý zvuk a celé stádo se jako na povel rozběhlo ke skalisku.

Rychlost i způsob pohybu těchto tvorů byly skutečně pozoruhodné - pohybovali se kupředu skoky zvicími dvaceti až třiceti stop, jako klopání.

Mizeli mi z očí, a tu mně napadlo je sledovat. Zapomněl jsem na obvyklou opatrnost a skákal za nimi lépe než oni. Svaly pozemského atleta dovedou, díky menší přitažlivosti a nižšímu tlaku vzduchu, na Marsu konat pravé divy.

Netvoři utíkali vzhůru proti proudu řeky, k úpatí skalnatých útesů. Lučina byla v oněch místech poseta obrovskými balvany, které zub a zloba času během věků z útesů udrobily.

Skrýváje se mezi balvany, dostal jsem se zcela těsně do zad rostlinných lidí. Když jsem pak vystoupil na jeden z obřích valounů, před mými zděšenými zraky se ozřejmila příčina celého rozruchu. Spatřil jsem, jak netvoři jsou shromážděni kolem malé skupiny asi pěti nebo šesti zelených mužů a žen Barsoomu.

Nyní jsem již nepochyboval o tom, že jsem se skutečně ocitl na Marsu, neboť jsem před sebou viděl členy divokých hord, které obývají vyschlá dna moří a opuštěná města umírající planety.

Uzřel jsem před sebou zelené muže v celé jejich impozantní majestátnosti - zahlédl jsem jejich bělostné tesáky, vyčnívající z

masivních spodních čelistí až do výše čel, po straně umístěné odstávající oči, které se mohou otáčet dopředu i dozadu, aniž by bylo nutno otočit hlavu, anténovité uši, trčící z jejich temen, a druhý pár rukou vyrůstající z boků.

Byl bych je poznal i bez jejich zelené pleti a kovových ozdob, jež svědčí o tom, že kterým kmenům náležejí - byl bych je poznal mezi tisíci jiných tvorů, poněvadž jim v celém vesmíru není rovných.

Družina zelených se skládala ze dvou mužů a čtyř žen; dle ornamentů na jejich prsou jsem poznal, že přináleží různým hordám, což mě nesmírně udivilo, poněvadž jednotlivé tlupy zelených lidí Barsoomu žijí téměř neustále ve válce. Kromě onoho historického okamžiku, kdy velký Tars Tarkas, jeddak Tharků, shromáždil z různých končin Barsoomu sto padesát tisíc zelených bojovníků a táhl s nimi dobýt Zodangu a osvobodit helijskou princeznu Dejah Thoris z drápů Than Kosise, neviděl jsem členy různých hord pohromadě jinak než v bratrovražedném boji.

Nyní stáli svorně u sebe, záda opřena o záda, zírajíce udiveně na útočné projevy svých společných nepřátel. Muži i ženy byli ozbrojeni dlouhými meči a dýkami, neviděl jsem však u nich obvyklé palné zbraně, jež by na ony zrůdy jistě platily nejlépe.

A vtom se vůdce rostlinných lidí vrhl na malou skupinu zelených. Způsob jeho útoku byl právě tak podivný jako účinný a působil na zelené ohromujícím dojmem, poněvadž dosud nic podobného nezažili a nedovedli se s úspěchem bránit.

Rostlinný tvor se rozběhl proti zeleným a ve vzdálenosti asi dvanácti stop od nich se vymrštil mocným skokem do výše, tak aby těsně minul jejich hlavy. Svůj mohutný ocas ohnul do strany a ve chvíli, kdy letěl vzduchem přímo nad nimi, jediným strašným úderem roztržil lebku nejbližšího bojovníka, jako by to byla pouhá vaječná skořápka.

Stádo rostlinných lidí nyní divoce kroužilo kolem ustrašené skupiny svých obětí. Jejich kromobyčejné skoky a hluk způsobovaný nepříjemným sykotem, vycházejícím z jejich ústních otvorů s jasným úmyslem vyvolat zmatek, terorizovaly zelené tak, že se nemohli ani bránit. V několika okamžicích zahynuli další dva zelení Marťané hanebnou smrtí pod ocasy nestvůr.

A tak zbyl již jen jediný zelený muž a dvě ženy a zdálo se, že během několika vteřin i tito zbrotní lučinu svojí krví.

Leč sotva se dva rostlinní netvoři opět vymrštili k útoku, zelený Mart'an, který již byl poučen zkušenostmi z minulých okamžiků, zamával nad hlavou svým mohutným mečem a rozčísł tělo útočící stvůry ve dvě, od hlavy až k patě. Druhému netvoru se však jeho útok zdařil a srazil svým ohonem obě nešťastné ženy k zemi.

Když zelený bojovník uzřel, jak poslední z jeho družek klesá do trávy mrtva a jak se na něj v téže chvíli žene celá horda rostlinných lidí, udatně se proti nim vrhl. Rozmáchl se strašlivě svým dlouhým mečem, přesně tak, jak jsem to vídal u příslušníků jeho rasy při vzájemných nelítostných a takřka neustávajících válkách.

Sekal a bodal mečem napravo i nalevo, a probil si tak přímou cestu tlupou rostlinných netvorů. Poté se dal na zoufalý útek směrem k lesu, v jehož přítmi doufal nalézt bezpečné útočiště.

Prchal k nejbližším stromům, které se táhly až k útesům, a tak se stalo, že dějiště boje se rychlým úprkem stále více a více vzdalovalo od balvanu, za nímž jsem byl skryt.

Když jsem přihlížel hrdinskému boji, který neohrožený zelený bojovník podstoupil, moje srdce se dmulo obdivem; a hnán jsa spíše podvědomím než zralou úvahou, vyskočil jsem ze svého úkrytu a vrhl se k mrtvolám zelených Mart'anů, utvořiv si okamžitě v duchu plán pro nejbližší okamžiky.

Několika skoky jsem se ocitl na místě hrůzného krveprolití, uchopil jsem na zemi ležící meč a rozehnal se za příšerami, které pronásledovaly statečného zeleného bojovníka. V žilách mi opět proudila bojechtivá krev, před očima mi kroužily krvavé mžítiky a kolem úst se mi rozehrál úsměv, který mě charakterizoval ve všech těžkých bojích.

Přestože jsem se okamžitě rozhodl, přišel jsem téměř pozdě, poněvadž zelený bojovník byl dostižen ještě dříve, než urazil poloviční vzdálenost k lesu. Stál jako skála, opřen zády o obrovský balvan, a stádo příšer řičelo a syčelo kolem něj.

Jelikož se všichni netvoři zabývali svojí obětí a každý z nich měl své jediné oko upřeno na zeleného bojovníka, nevnímali můj

příchod, takže jsem jim nepozorovaně vpadl do zad a čtyři z nich skolil ranami svého meče, dříve než si uvědomili, že jsem mezi nimi.

V prvním okamžiku couvli před mým neobvyklým nápirem. Zelený bojovník využil této příznivé chvíle a přiskočil mně po bok, rozmáchl se mečem doprava a doleva, takže hrot jeho zbraně opsal ve vzduchu osmu - vše, co bylo před ním živé, klesalo k zemi. Jen jednoho válečníka ve svém životě jsem viděl podobným způsobem zápasit. Ostrá čepel pronikala slizkými trupy protivníků, jako by to byl vzduch.

Zatímco jsme oba byli zaměstnání bojem, ozval se opět nad námi onen příšerný křik, který jsem již jedenkrát slyšel a který byl vlastní příčinou útoku rostlinných lidí. Křik se ozýval znovu a znovu, leč byli jsme bitkou tak zaujati, že jsme se nemohli rozhlížet po jeho původu.

Ohavná těla se svíjela kolem nás a nad námi, jejich břitvově ostré končetiny se zarývaly do našich svalů a šlach; naše těla byla od hlav až k patám pokryta zelenavou, sirupovitě hustou tekutinou, podobnou oné, jež vytéká z poraněné housenky - z každé rány, kterou jsme zasadili rostlinným lidem, tryskala tato tekutina a poskvřňovala nás. Byla to životodárná míza, která proudila v artériích rostlinných lidí namísto krve.

Ucítil jsem také na zádech váhu jednoho netvora, a když se jeho okončetiny zaryly do mého masa, seznal jsem na vlastní kůži příšerný pocit, jak mi ohyzdná ústa příšery ssála z rány krev.

Měl jsem dosti práce se statným chlapíkem, který se snažil prohryznout mi zepředu hrdlo, kdežto dva jiní útočili na mě současně svými ocasy, každý z jedné strany.

Zelený bojovník měl sám dost co činit se svými protivníky. Uvědomoval jsem si, že tento nerovný boj asi dlouho nevydržím, když vtom můj druh, vida moji tíseň, přiskočil ke mně, nedbaje vlastního nebezpečí, a mocným úderem svého meče zbavil mne nejdotěrnějšího útočníka.

Poté jsme se postavili zády k obrovskému, převislému balvanu, kde jsme alespoň byli bezpečni před smrtelnými útoky netvorů svrchu. Na zemi jsme si s nimi věděli rady. Když jsme po chvíli

hrůzného krveprolití valnou většinu z nich pobili, byla naše pozornost opětovně vzbuzena srdcervoucím křikem.

Vzhlédl jsem vzhůru a užířel vysoko nad námi, na skále, na malém, od přírody utvořeném výstupku, podivného tvora, vyražejícího z hrdla ostrý, ječivý signál. Jednou rukou mával směrem k ústí řeky, jako by odtamtud někoho volal, a druhou ukazoval na nás.

Pochopil jsem okamžitě význam jeho volání i jeho gest - viděl jsem, jak ze všech stran, z lesa, z lučiny i od řeky z dále se valí na nás spousty a zástupy netvorů, jakých jsme již několik tuctů skolili. A nejen to, s nimi se hnaly na nás i jiné příšery, které chvílemi utíkaly zpřímá, chvílemi pak po všech čtyřech.

„Čeká nás jistá smrt,“ řekl jsem svému druhu. „Pohled’te!“

Zelený bojovník se ohlédl naznačeným směrem a usmál se.

„Zemřeme alespoň v hrdinském boji, jak se na velké bojovníky sluší, Johne Cartere,“ odvětil na moji výzvu.

Právě jsem dobil posledního z našich bezprostředních protivníků a bezděky jsem se udiveně obrátil, zaslechnuv své jméno.

A tu jsem před sebou užířel nejslavnějšího ze všech zelených mužů Barsoomu, nejvyhlášenějšího státníka, hrdinného vojevůdce, svého nejlepšího přítele Tars Tarkase, jeddaka Tharků.

BITVA V LESE

Když jsme stáli s Tars Tarkasem opření zády o obrovský balvan, obklopeni zástupy groteskních útočníků, neměli jsme čas sdílet si navzájem své dojmy a zážitky. Ze všech stran se širokým údolím hnál skutečný příval monstrózních tvorů, kteří sem byli přivábeni rezavým křikem bytosti, stojící na skalním výstupku nad námi.

„Pojďme,“ zvolal Tars Tarkas, „musíme prchnout vzhůru do skal. Tam se snad skryjeme v nějaké jeskyni nebo skalní průrvě, kterou pak snadno obhájíme proti neurovnaným šikům oněch příšer.“

Prchali jsme společně přes rudý trávník. Raději jsem zmírnil rychlost, abych nenechal Tars Tarkase vzadu, neboť on se svým těžkým tělem nemohl tak rychle utíkat. Museli jsme přeběhnout vzdálenost asi tří set yardů, která nás dělila od úpatí útesů, a poté nám ještě zbývalo nalézt ve skále vhodný úkryt, kde bychom mohli čelit ohavným nestvůrám.

Byly nám již téměř v patách, a tu mne Tars Tarkas vyzval, abych běžel napřed a pokusil se nalézt ve skalách nějakou skrýši. Tento nápad byl dobrý, poněvadž jsme jím mohli získat několik drahocenných minut, které nás mohly zachránit. Vypjal jsem své svaly na nejvyšší možnost a několika obrovskými skoky jsem stanul na úpatí útesů.

Skalní stěny vystávaly ze dna údolí téměř úplně kolmo. Na jejich úpatí nebyla žádná sut' ani zubem času oddrobené kameny, po nichž bych se mohl lehce vydrápat vzhůru. Pouze tu a tam ležící balvan, polozarytý do louky, svědčil o tom, že příroda a čas ani zde nezhálely.

Zběžná prohlídka útesů naplnila moje nitro vážnými obavami. Kromě skalního výstupku, na němž stál tvor, který na nás svým jekem svolával netvorné příšery, neuzřel jsem na hladkém úbočí stěn ani jediné místo, které by mohlo mým nohám poskytnout oporu.

Po mé pravici se úpatí útesu ztrácelo v hustém lesním porostu, jenž šplhal vzhůru tak mocně, že jeho listoví a větroví se dotýkalo

skal až kdesi v nedohledných výšinách. Po levici se útesy táhly podél širokého údolí dále a kdesi na obzoru splývaly s věncem mohutných hor, které obkličovaly dolinu ze všech stran.

Ve vzdálenosti asi tisíce stop vyvěrala z úpatí útesů řeka - aspoň se tak zdálo. Vida, že z této strany nám nekyne ani sebemenší naděje na záchranu, obrátil jsem svoji pozornost opětovně k lesu.

Útesy čněly nade mnou do výše dobrých pěti tisíc stop. Slunce je sice právě neozařovalo, přesto však se i ve svém vlastním stínu skvěly temně žlutou barvou. Tu a tam bylo vidět šedou, rudou nebo zelenou skvrnu či pás a místy se jiskřily krystaly bělavého křemene.

Pohled na útesy byl skutečně překrásný, obávám se však, že jsem právě v onom okamžiku jejich nádheru dosti nedoceňoval. Pohlížel jsem tehdy na ně pouze jako na prostředek k útěku, a tak můj zrak přejížděl po jejich povrchu, pátraje po nějaké průrvě nebo skulině, a proklínal jsem je, tak jako zajatec proklíná kruté a neúprosně hladké zdi svého vězení.

Tars Tarkas se ke mně rychle blížil - ovšem horda rostlinných příšer byla mu v patách.

Zdálo se, že les je nyní naší jedinou spásou, a již již jsem chtěl naznačit Tars Tarkasovi, aby mě oním směrem následoval, když vtom se slunce vyhouplo na nejvyšší bod útesů, a sotva se jeho paprsky dotkly úbočí skal, vyrazily najednou z jejich povrchu milióny jiskřivých světélek. Vše se skvělo planoucím zlatem, šarlatovou červení, tyrkysovou zelení a čistou jásavou bělí, až oči oslňovaly - snad dosud nikdy oko pozemšťana nezřelo tak skvěle nádherné divadlo.

Jak jsem později podrobnou prohlídkou seznal, úbočí útesů bylo tak protkáno valouny a žilami zlata, že se zdálo, že vše hoří zlatem, pouze tu a tam byl tento masivní komplex drahocenného kovu protkán krystaly ryzích rubínů, smaragdů a diamantů - byl to pouhý slabý náznak, jaké ohromné a netušené bohatství leží hluboko pohřbeno pod nádherným povrchem.

Moje pozornost však v oné chvíli byla upoutána něčím jiným: v okamžiku, kdy slunce ozářilo úbočí útesů, objevilo se na skvící se ploše několik temných skvrn, položených v místech, kde se větve stromů a jejich vrcholky dotýkaly skal.

Téměř současně, co jsem ony temné skvrny spatřil, uvědomil jsem si, že to jsou vlastně tmavé otvory, vedoucí do nitra útesů - snad chodby, kterými budeme moci uprchnout, snad pouhá dočasná útočiště. Ovšem nyní se jednalo o to, jak se k oněm otvorům dostaneme.

Existovala pouze jediná cesta a ta vedla po kmenech stromů velikánů vzhůru. Že já se nahoru vyšplhám, o to jsem nemusel mít strach, hůře však již bylo s Tars Tarkasem, jehož objemné a těžké tělo bylo velmi nesnadno dopravit vzhůru, přestože byl mrštný a pružný - Mart'ané totiž nedovedou téměř vůbec šplhat. Na celém povrchu této starobylé planety nespatriil jsem dosud horský vrchol, který by se vypínal výše než čtyři tisíce stop nad niveau vyschlých moří - výstup pak na většinu vrcholů byl povlovný a neskýtal téměř nikde příležitost k pravému horolezectví a šplhání. A i kdyby se podobná příležitost naskytla, čistokrevný Mart'an by ji jistě nepoužil a našel by si stezku, která vede na vrchol oklikou. Takovým povlovným cestám dávali Mart'ané přednost před strmými steznicími.

Nezbývalo nám nic jiného než pokusit se o přímý výstup po kmenech stromů a po větvích se přesoukat do skalních úkrytů.

Tars Tarkas pochopil okamžitě můj úmysl, jeho dobré i stinné stránky - jiné východisko nám však nekynulo, a proto jsme rychle běželi ke stromům, které vyrůstaly nejbliže u úpatí skal.

Naši pronásledovatelé byli nám nyní zcela těsně v patách, tak těsně, že mi připadalo holou nemožností, aby jeddak Tharků dostihl les před nimi - Tars Tarkas se také o to valně nesnažil, poněvadž jeho přirozená povaha dychtila po boji a přičilo se mu prchat před smrtí, ať mu hrozila v jakékoliv podobě. Již tisíckrát dosvědčil, že je nejstatečnějším ze všech statečných - v tisícových smrtelných bojích s lidmi i zvířaty. Můj udatný druh však také věděl, že neprchám ze strachu před smrtí, že mým nohám dává křídla jiná, nejmocnější síla vesmíru - láska k mé božské Dejah Thoris. V očích sveřepého Tharka se kromě toho zračil nebývalý plamen lásky k životu - bylo to svrchovaně podivné; nešťastní, krutí, lásky neznající Tharkové vždy raději vyhledávají smrt než život.

Posléze jsme se konečně octli ve stínu lesa. Nám v patách doběhl nejrychlejší z našich pronásledovatelů - byl to rostlinný muž a obr, sápadající se po nás svými krvelačnými dlaněmi-ústy.

Netvor předběhl své druhy o dobrých sto yardů, a proto jsem vyzval Tars Tarkase, aby šplhal na nejbližší strom, který se svým vrcholkem dotýkal útesů. Já pak jsem chtěl skolit netvora, abych tak poskytl méně obratnému Tharkovi příležitost dosáhnout vyšších větví stromu, dříve než nás dostihne celá horda oněch příšer a překazí nám jakoukoliv možnost záchrany.

Propočítal jsem si však špatně buď obratnost svého protivníka, nebo rychlost jeho soudruhů, s jakou urazí vzdálenost, která nás dosud dělila.

Rozmáchl jsem se svým širokým mečem proti netvoru, ten však hbitě uskočil a moje rána byla vedena do prázdna. Netvor se rychle vymrštil a srazil mě vahou svého těla k zemi - byl těžký jako arizonský grizzly. Dříve však než se mu podařilo přimknout svá ssavá ústa na můj krk a prsa, uchopil jsem ho pevně za obě končetiny.

Rostlinný muž byl těžký, svalnatý a silný, myslím však, že moje mrštnější svaly, větší zběhllost v zápase a chvatu, jakým jsem ho svíral, by byly sklonily vítězství na moji stranu, ovšem pouze v případě, kdybychom měli dosti času měřit nerušeně své síly. Zatímco jsme zápolili pod stromem, do jehož větví se Tars Tarkas s nesmírným úsilím drápal, zahlédl jsem, jak obrovský roj příšer právě dobíhá ke mně.

Nyní také jsem poznal ony druhé tvory, kteří poslechli ječivé výzvy bytosti na skalním výstupku a hnali se na nás společně s rostlinnými muži. Byly to nejobávanější stvůry Barsoomu - velké bílé opice.

Během svých dřívějších zkušeností na Marsu zažil jsem mnohá nebezpečná dobrodružství s těmito bestii a věděl jsem, že jsou skutečně nejprříšernějšími a právem též nejobávanějšími obyvateli této podivné planety. Snad to byli jediní tvorové na Barsoomu, po jejichž spatření jsem si uvědomoval pocit strachu.

Mám za to, že příčinou toho je jejich až příliš nápadná podobnost s pozemskými lidmi, která jim propůjčuje lidský vzhled, jenž se

zřetelem k jejich obrovským tělesným proporcím působí na mne tísnivým dojmem.

Bílé opice dosahují až patnácti stop tělesné výšky a chodí zpříma na svých zadních okončetinách. Právě tak jako zelení Mart'ané jsou opatřeny ještě třetím párem končetin, vyrůstajícím jim nad boky.

Jejich oči jsou umístěny dosti těsně u sebe, nevyčnívají však tak jako oči zelených Mart'anů. Uši jsou posazeny o něco výše než u pozemšťanů, netrčí ovšem tolik jako u Tharků; jejich čenichy a zuby se podobají až na nepatrné odchylky čenichům a zubům afrických goril. Na hlavách jim vyrůstá obrovský chvost ježatých vlasů.

Sotvaže jsem zahlédl tento hnusný obraz, zástupy opic a rostlinných lidí se již na mne ze všech stran sesypaly. Záplava chroptivých, syčivých a zlostně kňučivých zvuků mě ohlušila - nejhroznější byl ovšem příšerný vrčivý sykot rostlinných lidí.

A v mžiku se do mého masa zabořily trháky a drápy; chladná ssavá ústa se přimkla k mým žilám. Zmítal jsem sebou, abych se vyprostil, a přestože na mně ležela ohromná váha jejich hřmotných těl, podařilo se mi postavit se na nohy a pak jsem počal svým mečem v nich tak dokonale řádit, že jsem se úplně osvobodil z jejich dosahu.

To vše se zběhlo během několika kratičkových vteřin. Tars Tarkas však, vida moje nebezpečné postavení, seskočil z větve, na kterou se mu mezitím po ohromné námaze podařilo vydrápat, a právě ve chvíli, kdy jsem vstal ze země, stanul vedle mě, a opřevše se o sebe zády, bojovali jsme jako stokrát dříve předtím.

Znovu a znovu rozzuřené opice na nás dorážely a my opět a opět jsme je ubíjeli svými meči. Obrovská těla rostlinných lidí se míhala mocnými skoky kolem nás a nad námi; každému útoku čelilo však ostří meče, jímž vládla ruka, která slynila během minulých dvaceti let na Marsu jako nejzdatnější - jména Tars Tarkas a John Carter byla bojovníky Barsoomu vyslovována s posvátnou úctou.

Leč dva sebelepší meče nezmohou nic proti početné záplavě rozdivočelých a rozzuřených bestii, které neustanou v útoku, dokud chladná ocel nezarazí tep jejich srdcí. Byli jsme donuceni couvat krok za krokem. Posléze jsme stanuli pod obrovským stromem, který jsme si zvolili k výstupu, a když útoky rozlícených nestvůr

neustávaly, museli jsme couvat ještě dále kolem mohutného kmene lesního velikána.

Tars Tarkas kráčet vpředu. Jak jsme tak ustupovali, najednou vzrušeně zvolal:

„Zde je skryš alespoň pro jednoho z nás, Johne Cartere!“

Ohlédl jsem se naznačeným směrem a spatřil těsně při zemi v kmeni stromu otvor, zvící tři stop šíře.

„Skryjte se uvnitř, Tars Tarkasi!“ vyzval jsem svého druha, leč ten se zdráhal uposlechnout, řka, že jeho tělo je příliš objemné pro tak malý otvor, kdežto já že proklouznu zcela snadno.

„Zůstaneme-li venku, zemřeme oba, Johne Cartere; jeden z nás má alespoň slabou naději na záchranu. Chopte se této příležitosti, a zachráníte-li svůj život, pomstíte mne, jak bude třeba - uznáte, že nyní, kdy jsme obklíčeni hejny těch bestií, nemohu své objemné tělo vměstnat do tak malého otvoru.“

„Nuže, zemřeme společně, Tars Tarkasi,“ odpověděl jsem, „já nepůjdu do dutiny první. Budu bránit otvor, dokud vy nevstoupíte dovnitř, a pak tam teprve vklouznu za vámi, což se mi díky mé utlé postavě lehce podaří!“

Zatímco jsme takto hovořili, zároveň jsme pádnými ranami odráželi útoky nepřátel.

Posléze Tars Tarkas přistoupil na můj návrh, neboť jeho uskutečnění představovalo jedinou možnost záchrany, ať už jednoho z nás, nebo obou. Zástupy příšer kolem nás byly stále hustší a hustší - bylo jich již téměř plné údolí.

„Vy vždy, Johne Cartere, pomýšlíte na svůj život až naposledy,“ prohodil Tars Tarkas, „a přitom chcete všem poroučet a řídit jejich osudy i životy - i těch nejmocnějších jeddaků, kteří vládou této planetě.“

A on sám, největší a nejstatečnější jeddak Barsoomu, se shovívavým úsměvem na tváři uposlechl pokynu bytosti z jiného světa, bytosti, jež dosahovala sotva poloviny jeho výšky.

„Padnete-li, Johne Cartere,“ pokračoval Tars Tarkas, „vězte, že hrubý a sveřepý Thark, kterého jste naučil oceňovat význam pravého přátelství, se vrátí a zemře s vámi.“

„Čiňte, jak sám uznáte za dobré,“ odvětil jsem, „leč nyní prosím rychle, hlavou napřed, já mezitím budu krýt váš ústup.“

Tars Tarkas ještě chvíli váhal. Jeho nynější počínání mu připadalo krajně nezvyklé, neboť dosud nikdy v životě se k nepříteli neobrátil zády, leda by byl již mrtev.

„Pospěšte si, Tars Tarkasi,“ pobízel jsem jej, „nebo zde bídne zhyne oba; nemohu je věčně udržet sám.“

Když Tars Tarkas poklekl na zem, aby vnikl do nitra stromu, celá smečka útočících hnusných d'áblů se vrhla na mne. Můj meč se míhal vpravo i vlevo, zelený lepkavou šťávou rostlinných lidí i rudý šarlatovou krví bílých opic - moje nervy byly napjaty až k prasknutí, neboť jsem nesměl ani na zlomek vteřiny pustit své nepřátele z očí.

Bil jsem se jako snad dosud nikdy; dodnes nechápu, jak moje pozemské svaly mohly odolat takovému přívalu ran a nárazům objemných těl příšer.

Nestvůry, uvědomivše si, že snad bychom jim mohli uniknout, zdvojnásobily svoje úsilí, aby mne srazily k zemi. Přestože půda kolem mě byla pokryta mrtvolami, neustali ti prokletí d'áblové v útocích a posléze se jim podařilo mne povalit na zem. Opětovně jsem ucítil na prsou ohavný dotyk jejich ssavých úst.

Sotvaže však jsem klesl k zemi, silné ruce mne uchopily za kotníky a táhly do bezpečného úkrytu uvnitř stromu. Došlo sice k ostrému boji mezi Tars Tarkasem a jedním hromotluckým rostlinným mužem, který se mně přissál k hrudi, podařilo se mi však uvolnit ruku s mečem a obratně vedenou ranou jsem jej probodl tak, že mu vybledly vnitřnosti.

Rozerván a krvácející z mnoha těžkých ran ležel jsem v dutině stromu, Tars Tarkas pak bránil otvor proti netvorům, deroucím se dovnitř.

Téměř celou hodinu pobíhali a hlučeli kolem našeho úkrytu, zanechavše marného útoku; snad se ve své pošetilosti domnívali, že zlověstné skřeky bílých opic a nepopsatelně odporné syčení rostlinných lidí nás usmrtí.

Posléze jich zůstalo u nás několik na stráži a ostatní odtáhli. Zdálo se, že naše dobrodružství bídne skončí - budeme obleženi tak dlouho, dokud nezhyne hladem, a i kdyby se nám podařilo za tmy se

vyplížit z našeho úkrytu, co si počneme v neznámém a nehostinném údolí, kam obrátíme své kroky k útěku?

*Opětovně jsem ucítil
na prsou ohavný dotyk
jejich ssavých úst.*

Když útoky našich nepřátel ustaly a naše oči si zvykly na temnotu oné zvláštní skrýše, v níž jsme se ocitli, obrátil jsem svoji pozornost k podrobnému propátrání jejího nitra.

Strom byl dutý. Dutina byla velmi prostorná - její průměr obnášel dobrých padesát stop; z udupané půdy jsem usoudil, že již před námi hostila i jiné obyvatelé. Když jsem pozvedl své oči do výše, spatřil jsem vysoko nad sebou slabé světélko.

Kdesi nahoře byl otvor. Podaří-li se nám došplhat do onoho otvoru, snad se nám i podaří dosáhnout úkrytu ve skalních útesech. Ledva si moje oči dokonale zvykly na temnotu, našel jsem na protilehlé stěně dutiny hrubý žebřík.

Chvatně jsem vystoupal po příčlích vzhůru a přišel jsem na to, že z vrcholu žebříku lze přestoupit na příčné trámy, které byly vzepřeny uvnitř stromu, jenž byl zde ve výši poměrně užší. Trámy vedly ve vzdálenosti asi tří stop od sebe stále vzhůru, kam až jsem dohlédl, a tvořily tak dokonalý žebřík.

Spustil jsem se dolů a vylíčil svůj objev Tars Tarkasovi, který mne vybídl, abych propátral vršek stromu, pokud budu moci, kdežto on sám že bude bránit vstup dovnitř proti eventuálnímu útoku.

Vyšplhal jsem značný kus do výše a zjistil, že trámy tvořící celek stoupají stále nahoru, kam až mé zraky dosáhly; čím jsem se ocital blíže k vrcholu, tím bylo světlo, zračící se nade mnou, jasnější a jasnější.

Teprve po pěti stech stopách šplhání jsem se dostal k otvoru, kterým světlo vnikalo do kmene. Průlez byl asi právě tak velký jako vstupní otvor dole a ústil na širokou plochou větev, jejíž opotřebovaný a odřený povrch svědčil o tom, že nějaký tvor často používal této cesty do nitra i z nitra stromu.

Neodvážil jsem se vylézt na větev, poněvadž jsem se obával, že bych byl spatřen, a pak zahrazena nám i tato možnost útoku - raději jsem chvátal po trámech dolů k Tars Tarkasovi.

Vylíčil jsem mu, co jsem spatřil, a okamžitě poté jsme se vydali oba vzhůru.

Tars Tarkas vystupoval první. Když jsme vyšplhali na trámy, vytáhl jsem za sebou žebřík a podal jej Tars Tarkasovi, který ho vynesl asi o sto stop výše a uložil bezpečně po straně kmene,

vzpříčiv jej mezi trámy. Já pak jsem odstranil pod sebou několik břeven, takže až do výše jednoho sta stop byl vnitřek kmene neschůdný. Tak jsme se uvarovali eventuálního nebezpečí útoku a pronásledování.

Jak jsme se později dozvěděli, toto opatření nám ušetřilo mnohá nepříjemná překvapení a bylo snad i prostředkem naší záchrany.

Když jsme se dostali k hořenímu otvoru, Tars Tarkas mě pustil napřed, abych se mohl vydat na výzvědy, poněvadž jsem se k tomuto úkolu, vzhledem ke své menší váze a větší mrštnosti, lépe hodil.

Větev, na které jsem se nalézal, zdvihala se v poměrně tupém úhlu směrem ke skalním útesům. Shledal jsem, že končí ve výši několika stop nad úzkou kamennou výspou, která čněla z hlavního masívu a tvořila vstup do malé jeskyně.

Čím blíže jsem se ocital u konce větve, skláněla se tato pod mojí vahou, což však se mi hodilo, poněvadž jsem byl alespoň ve stejné výši jako skalní římsa, na kterou jsem mohl lehce přeskočit.

Pět set stop pode mnou rozkládal se pestrý koberec údolí; pět tisíc stop nade mnou čněly mohutné, jiskřící vrcholky útesů.

Jeskyně, již jsem zřel před sebou, nebyla právě totožná s onou, kterou jsem si vyhlédl předtím a která se nalézala asi o tisíc stop výše, přesto však se k našemu účelu stejně hodila. Vrátil jsem se po větvi k Tars Tarkasovi.

Opatrně jsme se spolu soukali po houpající se haluzi kupředu, shledali jsme však, že větev se pod naší přílišnou vahou prohýbá natolik, že ústí jeskyně zůstává nad námi příliš vysoko, a tudíž je pro nás nedosažitelné.

Smluvili jsme se posléze na tom, že Tars Tarkas se vrátí po větvi zpět a nechá v mé ruce pouze nejdelší řemen své zbroje, já že pak sám vyskočím z větve na terasu před jeskyní a Tars Tarkase za sebou po řemeni vytáhnou.

To se nám také bez nehody podařilo a oba jsme bezpečně stanuli na malém skalním výstupku, odkud se nám rozevíral nádherný pohled po celém údolí.

Kam až naše oči dohlédly, vroubily překrásné lesy a šarlatové lučiny tichou hladinu moře a nad tím vším čněly do výše obrovské útesy, tvořící přirozenou hradbu údolí. V jedné chvíli se nám zdálo,

že v dáli mezi kymácejícími se vrcholky stromů spatřujeme zlatý minaret, třpytící se v záři slunce, leč brzy jsme si uvědomili, že to byl pouhý blud naší podrážděné obrazotvornosti, neboť jsme oba toužili po tom, abychom našli v tomto nádherném prostředí alespoň nějaké stopy civilizace.

Hluboko po námi, na břehu řeky, velké bílé opice požíraly poslední zbytky Tars Tarkasových soukmenovců a početná stáda ohyzdných rostlinných lidí potulovala se po svěžích trávnicích, udržovaných jejich ohavnými ústy v přiměřeném vzrůstu.

Vědouce, že není pravděpodobno, že bychom nyní z nitra stromu mohli být přepadeni, rozhodli jsme se prozkoumat jeskyni, jež podle naší domněnky tvořila pokračování stezky, kterou jsme právě přišli, stezky, o níž snad jen sami bohové věděli, kam vede - jistě však ven z tohoto příšerného údolí.

Shledali jsme, že jeskyně přechází v prostornou chodbu, vysekanou v masivní skále. Její stěny se zvedaly do výše dobrých dvaceti stop nad podlahu, která měřila pět stop do šíře. Strop byl klenutý. Neměli jsme, čím bychom rozdělali světlo, a proto jsme tápali v rostoucí tmě zvolna kupředu. Tars Tarkas hmatal podél jedné stěny, já pak podél druhé; abychom se snad neztratili, pro případ, že by se chodba rozdělila, drželi jsme se za ruce.

Jak daleko jsme tak ušli, nevím - uvědomuji si pouze, že jsme náhle narazili na překážku, která nám bránila v dalším postupu. Když jsme onen zátaras ohmatali, seznali jsme, že není z kamene jako ostatní stěny chodby, nýbrž z jakéhosi velmi tvrdého dřeva, což nasvědčovalo tomu, že chodba je zde touto deskou pouze přehrazena.

Ohmatal jsem pečlivě celou plochu stěny, až posléze moje úsilí bylo odměněno tím, že jsem ucítil pod prsty knoflík, který je na Barsoomu právě tak neklamnou známkou dveří, jako u nás na Zemi klika.

Sotva jsem knoflík opatrně stiskl, ucítil jsem, jak dveře povolují tlaku a lehce se otvírají; za okamžik poté jsme zírali do spoře osvětlené komnaty, která, pokud jsme mohli vidět, byla neobydlena.

Otevřel jsem proto dveře dokořán, a sledován obrovitým Tharkem, vstoupil jsem dovnitř. Když jsme tak chvíli tiše stáli, rozhlížejíce se kolem sebe, zaslechl jsem za sebou šelest. Chvatně

jsem se ohlédl a ke svému nemalému údivu jsem spatřil, jak za námi dveře zaklaply, jako by je zavřela nějaká neviditelná ruka.

Bleskurychle jsem přiskočil k veřejím, abych vchod opět otevřel, neboť mi cosi v podvědomí našeptávalo, že tajuplné zaklapnutí dveří a hrobové ticho panující v komnatě je předzvěstí nějakého neznámého a děsivého nebezpečí, jež číhalo skryto v útrobách Zlatého útesu.

Marně jsem lomcoval pevnou deskou, tvořící výplň kamenného portálu - marně jsem očima pátral po knoflíku, kterým by se dveře daly otevřít i zevnitř.

A vtom se z neviditelných úst ozval krutý a cynický smích, který mnou projel až do morku kostí.

TAJEMNÁ KOMNATA

Když v komnatě dozněl onen příšerný smích, zůstali jsme Tars Tarkas i já stát jako strnulí a napjatě jsme očekávali, co přijde. Leč neozvalo se již nic, a pokud jsme viděli, ani se nic nepohnulo.

Posléze se Tars Tarkas lehce usmál - tak, jak se zelení Mart'ané smějí, ocitnou-li se v přítomnosti něčeho děsivého či hrůzného. Není to hysterický smích, je to spíše výraz pocitu, který pozemšťané tlumočí pustým zaklením nebo pláčem.

Vzpomněl jsem si v oné kritické chvíli, jak se Mart'ané svíjejí v záchvatech křečovitého smíchu, když s perverzní rozkoší přihlížejí smrtelné agónii žen a malých dětí, jež musí podstoupit pekelnou torturu největšího svátku zelených - Velkých her.

Pohlédl jsem na Tars Tarkase, taktéž s úsměvem na rtech - bylo skutečně výhodnější smát se než zoufale věšet hlavu.

„Co tomu říkáte?“ zeptal jsem se jej. „Kde se, u d'asa, vlastně nalézáme?“

Tars Tarkas na mě překvapeně pohlédl.

„Kde se nalézáme?“ opakoval moji otázku. „Snad mi nechcete tvrdit, Johne Cartere, že nevíte, kde jste?“

„Vím pouze, že jsme na Barsoomu, to je vše - a nevěděl bych ani to, nebýt vás a velkých bílých opic, neboť krajina, kterou jsem dnes zřel, se nepodobá ani končinám, v nichž jsem deset let na Barsoomu žil, ani žádné části světa, na němž jsem se narodil. Ne, Tars Tarkasi, skutečně nevím, kde jsme.“

„A kde jste dlel od onoho okamžiku, kdy jste před lety otevřel tajemné dveře továrny na ovzduší, když její strážce zemřel, pohonné stroje se zastavily a vše, co bylo na Barsoomu živé, umíralo zadušením? Vaše tělo nebylo možno nalézt, přestože je po mnoho roků hledali všichni nejlepší lidé Barsoomu a jeddak z Helia a jeho vnučka, vaše choť, nabízeli za ně tak pohádkovou odměnu, že i princové z královské krve se rádi připojovali k výzkumným výpravám.“

Když veškeré úsilí objevit vás živého či mrtvého se ukázalo být marným, domnívali se všichni, že jste se vydal na dlouhou, záhadnou poslední pouť k tajemné řece Issu, abyste v Údolí Dor na březích Ztraceného moře Korus čekal na svoji choť, krásnou Dejah Thoris.

Nikdo nemohl pochopit, proč jste odešel, neboť vaše princezna byla ještě živá mezi námi...

„Díky Bohu!“ přerušil jsem jej. „Neodvážil jsem se vás na to dosud zeptat, neboť jsem se obával, že se mi tehdy nepodařilo včas ji zachránit. Když jsem od ní před léty v oné kritické noci odcházel, byla nit jejího života téměř přestřižena - stěží jsem mohl doufat, že dolétnu k továrně na ovzduší dříve, než vydechne moje milovaná Dejah Thoris naposledy. Žije tedy dosud?“

„Ano, žije, Johne Cartere.“

„Neřekl jste mi však dosud, kde vlastně jsme,“ připomněl jsem Tars Tarkasovi.

„Jsme tam, kde jsem očekával, že vás naleznu, Johne Cartere a nejen vás. Před mnoha lety jste slyšel historii ženy, která mi vyprávěla, že zelení Mart'ané jsou vychováváni pouze k nenávisti, a učila mě znát, co je to vlastně láska. Víte také, jaká příšerná muka musela vytrpět a jakou ohavnou smrtí musela sejít pro tento svůj cit na rozkaz onoho zvířete Tal Hajuse.

Domníval jsem se, že ona mne bude očekávat na březích Ztraceného moře Korus.

Víte rovněž, Johne Cartere, že jste musel přijít vy, člověk z jiného světa, abyste mne, hrubého Tharka, naučil poznat, co to vlastně je přátelství - myslel jsem, že i vy kdesi bezstarostně bloudíte v Údolí Dor.

Dva lidé, ke kterým jsem v životě nejvíce přilnul, se tedy již vydali na nekonečně dlouhou pouť, jež i mne jednoho dne čekala, a tak když uplynula doba, ve které Dejah Thoris doufala, že se k ní vrátíte - domnívala se totiž, že jste se pouze na čas vrátil na svoji planetu - poddal jsem se své touze a před měsícem jsem se vypravil na cestu, jejíhož dnešního konce jste svědkem. Chápete nyní, Johne Cartere, kde vlastně jsme?“

„Řeka, na jejíchž březích jsme se bili, tedy byla řeka Iss, která vlévá své vody do Ztraceného moře Korus v Údolí Dor?“ zeptal jsem se.

„Ano, jsme skutečně v údolí lásky, míru a klidu, do nějž každý obyvatel Barsoomu toužebně putuje a kdež končí svůj život plný nenávisti, krutosti a krve,“ odvětil Tars Tarkas. „Ano, Johne Cartere, toto je naše nebe.“

Tón Tars Tarkasových slov byl chladný a ironický; trpkost jeho slov byla výrazem rozčarování, ve kterém se zmítalo jeho nitro. Bylo to hrozné zborcení iluzí, zřícení se životních nadějí a tužeb, podlomení od mládí vštěpované, odvěké tradice - proto také jsem plně chápal Tars Tarkasův sarkasmus.

Položil jsem mu něžně ruku na rameno.

„Je mi líto,“ pravil jsem, nevěda, co jiného vlastně říci.

„Pomyslete jen, Johne Cartere, na nesčetné biliony Barsoomianů, kteří od dávných věků dobrovolně putují ke břehům této kruté řeky a padají do sveřepých drápů oněch příšerných bestíí, které na nás dnes útočily!

Slyšel jsem kdysi starou legendu o jednom rudém Marťanovi, který se vrátil od břehů Ztraceného moře Korus z Údolí Dor, proplul tajemným Issem a vyprávěl pak svatokrádežné historie o příšerných netvorech, kteří obývají nádherné údolí a požírají všechny Barsoomiany, kteří se v tyto končiny ubírají, toužíce dojít věčného míru, lásky a klidu; naši předkové však onoho rouhače ubili a tradice určila, že každý, kdokoliv se vrátí od břehů tajemné řeky, má být okamžitě usmrcen.

Nyní víme, že to nebylo svatokrádežné rouhačství, že legenda je pravdivá a že onen starý muž vyprávěl pouze o tom, co viděl; leč co je nám to vše platno, Johne Cartere, když i v případě, že odtud vyvážneme, budeme pokládáni za svatokrádežné rouhače? Přijdeme z bláta do louže, budeme se zmítat mezi divokým thoatem pravdy a šíleným zítidarem skutečnosti - a svému neblahému osudu neunikneme ani zde, ani tam.“

„Jsme na tom opravdu bídě,“ odvětil jsem, usmívaje se našemu dilematu. „U nás na Zemi bychom řekli, že se pohybuje mezi čertem a ďáblem.“

„Nezbývá nám než přijmout vše, co nám osud předloží, a spokojit se s pouhým faktem, že komukoli se podaří nás nakonec ubít, jistě utrpí na životech daleko větší ztráty než my. Nechť to jsou opice nebo rostlinní lidé, zelení či rudí Barsoomiané, nechť to je kdokoli jiný, přesvědčí se, že jen za neskonale drahou cenu lze zbavit života Johna Cartera, prince z královského domu Tardos Morse, a Tars Tarkase, jeddaka Tharků.“

Vyslechnuv tento bodrý Tharkův monolog, musel jsem se chtít nechtě usmát - a Tars Tarkas se ke mně připojil svým rezavě hlaholivým smíchem, vyjadřujícím opravdovou veselost, což byl jeden z hlavních znaků, jimiž se odlišoval od svých soukmenovců.

„Ale co se dělo s vámi, Johne Cartere?“ zvolal posléze Tars Tarkas. „Když jste po celá ta dlouhá léta nebyl zde, kde jste tedy vlastně byl a jak jste se sem dnes dostal?“

„Byl jsem na své rodné planetě Zemi,“ odvětil jsem. „Deset dlouhých pozemských roků jsem se modlil a toužebně očekával den, kdy se opět ocitnu na vaší staré planetě, k níž, přestože na ní vládnu přišerné a kruté zvyky, opravdu lnu - snad opravdověji než ke světu, kde jsem se zrodil.“

Deset dlouhých roků jsem žil v trapné nejistotě, nevěda, zda moje milovaná Dejah Thoris dosud žije. Teprve dnes, po rocích dlouhých modliteb, byla mi ona mučivá otázka zodpovězena a mé duši se neskonale ulevilo. Krutý osud mě však zanesl do končiny Barsoomu, z níž nelze uniknout, a pokud ano, pak za okolností, které navždy vylučují sebemenší jiskérku naděje. Nevím, co bych dal za to, aby mi bylo ještě jedenkrát dopřáno shledat se s mojí zbožňovanou Dejah Thoris!

Ještě půl hodiny před okamžikem, kdy jsem vás uzřel bít se s oněmi netvory na břehu Issu, stál jsem v záři měsíčního jasu na výspě nad širokou řekou, která protéká nejkrásnější končinou mé rodné planety. Zodpověděl jsem vaši otázku, milý příteli. Věřte mi?“

„Věřím vám,“ odvětil Tars Tarkas, „ačkoliv to nedovedu pochopit.“

Zatímco jsme takto hovořili, prohlížel jsem si vnitřek komnaty. Podél delší stěny měřila asi dvě stě stop, podél kratší zhruba sto stop.

Uprostřed stěny protilehlé k oné, již jsme vešli dovnitř, byl rám, svědčící o tom, že tam existují dveře.

Komnata byla vytesána a vyhloubena ve skále. Pokud jsem mohl vidět v matné záři rádiového iluminátoru, který byl umístěn ve středu stropu, seznal jsem, že stěny tvoří masivní zlatá ruda. Tu a tam se blýskala vybroušená plocha rubínů, smaragdů a diamantů. Podlaha místnosti pozůstávala z nějaké jiné, velmi tvrdé hmoty, která byla častým užíváním tak obroušena, že její povrch byl hladký jako sklo. Kromě obou dveří nenalezl jsem ve stěnách jiný otvor, kterým bychom mohli uniknout, a poněvadž jsem věděl, že první vchod je pro nás uzamčen, rozhodl jsem se zkusit druhý.

Když jsem vztáhl ruku a pátral po otevíracím knoflíku, ozval se opět onen pustý smích, tentokrát tak blízko mě, že jsem bezděky couvl a pevněji uchopil rukojeť svého dlouhého meče.

A vtom se z protilehlého konce komnaty ozval dutý hlas:

„Všechna naděje je marná - všechna naděje je marná; mrtví se nevracejí - mrtví se nevracejí! Nelze vstát z mrtvých! Nedoufejte, neboť všechna naděje je marná!“

Přestože jsme upřeně zírali na místo, odkud se zdálo, že neznámý hlas vychází, nespátřili jsme nic. Musím se přiznat, že mi mráz přebíhal po zádech a vlasy vstávaly hrůzou, právě tak jako psům se ježívá srst na hřbetě, když vidí za noci příšerné zjevy, které člověk nedovede svými zraky postřehnout.

Chvatně jsem se rozběhl k místu, odkud podle mého domnění ponurý hlas vycházel - sotva jsem tam však došel, hlas ztichl a z protilehlého kouta se ozval jiný, ještě pronikavější:

„Pošetilci! Ubozí pošetilci! Což se domníváte, že překonáte věčné zákony života a smrti? Chcete obelstít tajemnou Issus, Bohyni smrti? Což vás starobylý Iss, její mocný posel, nedonesl z vaší svobodné vůle do Údolí Dor?“

Což se domníváte, ó pošetilci, že Issus vydá to, co jí patří? Což si myslíte, že uniknete z míst, odkud během nesčetných věků pouze jedinému se podařilo uniknout?

Vraťte se cestou, kterou jste přišli, do náručí milosrdných dítek Stromu života nebo do drápů velkých bílých opic, jež vás rázem zbaví vašich muk; vytrváte-li však ve svém rozhodnutí a budete-li

chtít proniknout dále do nitra Zlatých útesů Pohoří Otz a ztéci hradby nedobytné pevnosti Svatých Thernů, věřte, že vás na vaší cestě překvapí smrt - smrt tak příšerná, že i samotní Svati Thernové, kteří stvořili Život a Smrt, odvrátí svoje oči od její sveřeposti a zacpou si uši, aby neslyšeli vaše bolestné skřeky.

Vraťte se, pošetlci, touže cestou, kudy jste přišli!“

A vtom se znovu ozval onen příšerný smích, opět z jiného kouta komnaty.

„To je podivné,“ prohodil jsem, obraceje se k Tars Tarkasovi.

„Co si máme počít?“ zeptal se mě Tars Tarkas. „Přece nemůžeme bojovat proti vzduchu; raději bych se vrátil a utkal se s nepřáteli, do jejichž těl mohu vnořit ostří svého meče a drazé prodat svoji mrtvolu. Toto tajemné okolí mě ještě přivede k šílenství.“

„Máte pravdu, Tars Tarkasi, proti vzduchu bojovat nemůžeme,“ odvětil jsem, „leč musíme si také uvědomit, že vzduch nemůže bojovat proti nám. Válčil jsem již proti tisícům slavných vojevůdců, a neucouvnu tudíž před beztvarým vzduchem - a ani vy necouvnete, Tars Tarkasi.“

„Neznámé hlasy však mohou vycházet z úst neviditelných bytostí, které vládou neviditelnými zbraněmi,“ namítl Thark.

„Nevěřte podobným báchorkám, Tars Tarkasi!“ zvolal jsem. „Ony hlasy vycházejí z úst bytostí právě tak hmotných jako vy a já. V jejich žilách kolotá krev právě tak vřelá jako vaše; skutečnost pak, že se snaží být neviditelnými, je nejlepším důkazem pro potvrzení jejich smrtelné existence - a to existence nepřilíš odvážné. Snad se nedomníváte, Tars Tarkasi, že John Carter by uprchl před výkřikem zbabělého nepřítele, který se ani neodvážá vyjít ven a čelit ostří jeho meče?“

Vyřkl jsem tato slova nahlas, aby je slyšeli i naši nepřatelé, byl jsem totiž již unaven a zhnusen touto nervy drásající komedií. Napadlo mě také, že celá tato strašidelná scéna byla s námi provedena proto, abychom se poděsili a vrátili do údolí smrti, odkud jsme právě unikli a kde by nás rostlinné příšery dříve nebo později roztrhaly.

Chvíli poté bylo v komnatě ticho, přerušené náhle plíživým šelestem, jenž se ozval za mými zády. Obrátil jsem se a spatřil za

sebou obrovského, mnohonohého marťanského lva, který se na mne již již sápal.

Tento divoký dravec, zvaný na Barsoomu *banth*, žije v nízkých kopcích, jež obklopují rozlehlé prostory dávnověkých oceánů. Jako téměř všechna ostatní marťanská zvířata nemá na svém těle srst, pouze šíje je porostlá chvostnatou hřívou.

Jeho dlouhé, protáhlé tělo je neseno deseti mohutnými tlapami a jeho strašlivé čelisti jsou, podobně jako u calotů, marťanských psů, opatřeny několika řadami dlouhých trháků, špičatých jako jehly - tlama je tak široká, že se táhne až za uši. Příšerný zjev zvířete je zvyšován párem velkých, vyčnívajících očí, které se duhovitě lesknou.

Lev se pružně vymrštil proti mně, a když viděl, že jsem jej zpozoroval a že se hotovím k obraně, vyrazil z hrdla ohromující řev, kterým obvykle omračuje svoji kořist. Já jsem se ovšem nezalekl, neboť jsem byl na podobné zvuky z dřívějška zvyklý, a přivítal jsem jej pádnou ranou své oceli.

Za okamžik jsem již vytahoval meč z mrtvého srdce barsoomského lva. Ohlédnuv se na Tars Tarkase, spatřil jsem, že i on stojí ve střehu proti podobné bestii.

Jakmile Tars Tarkas skolil zvíře, které se na něj sápal, obrátil jsem se, jsa puzen podvědomým instinktem, a ke svému nemalému překvapení jsem uviděl, že se na mne vrhá nová šelma.

A tak jsme téměř celou hodinu zápasili s děsivými monstry, jež proti nám vybíhala či vyskakovala odkudsi z prázdného prostoru.

Tars Tarkas byl spokojen - zde bylo alespoň něco hmatatelného, co mohl zabíjet svým proslaveným dlouhým mečem. I já jsem tuto víceméně krvavou zábavu považoval za příjemnější než poslouchat tajemné, výsměšné skřeky, ozývající se z neviditelných úst.

Že naši nynější nepřátelé nejsou nadpřirozenými bytostmi, bylo zjevné z toho, že ze sebe vyrazili bolestný řev, ledva se nabroušená ocel zaryla do jejich vnitřností - kromě toho i naprosto skutečná, rudá krev, třísnící plnými proudy podlahu komnaty, byla přesvědčivým důkazem jejich hmotného původu.

Všiml jsem si během boje, že se zvířata objevují vždy jen tehdy, když jsme k nim obráceni zády; nikdy se nám nepodařilo zahlédnout,

že by se snad materializovala ze vzduchu. Byl jsem dosud tak dalece při smyslech, že jsem ani na okamžik nepřestal pochybovat o tom, že útočící bestie vnikají do místnosti nějakými dobře skrytými dveřmi.

Mezi ozdobami na Tars Tarkasově kožené zbroji - Mart'ané nenosí jiného oděvu kromě hedvábných plášťů a kožených pokrývek, jejichž účelem je chránit před citelným chladem v době noční - nalézalo se též malé zrcátko, připevněné na řemeni mezi lopatkami.

Když v jednom okamžiku Tars Tarkas stanul, aby vytáhl svůj meč z právě skolené šelmy, náhodou jsem se ohlédl a spatřil v onom kousku skla rozluštění celé záhady. Zvolal jsem šepem na svého druha:

„Nehýbejte se, Tars Tarkasi! Nepohněte ani svalem!“

Thark se neptal, proč tak má učinit, a stál poslušně jako mramorový sloup, zatímco já jsem pozorně nahlížel do lesklé plochy na jeho zádech.

Mé oči uviděly zvláštní věc, která však pro nás měla nesmírný význam. Uzářel jsem, jak se část stěny za mnou bleskurychle pohnula. Byla totiž upevněna na otáčivém sloupku, a to tak, že se zároveň s ní otáčela i část podlahy. Vypadalo to, jako byste položili na stůl stříbrný dolar a na něj postavili navštívenku, tak aby hrana papíru přesně rozpůlila povrch mince.

Navštívenka zde představuje část otáčivé zdi a dolar část podlahy komnaty. Jak pohyblivá zeď, tak i podlaha zapadaly do svého výřezu tak přesně, že ve spoře ozářené místnosti nebylo vůbec lze pozorovat patrnou šterbinu.

Když se zeď napůl otočila, objevil se na příslušné části podlahy sedící lev. Ledva stěna dokončila obrátku, lev se zvedl a chystal se ke skoku na mne. Bylo to velmi prosté, přesto však důmyslné zařízení.

Nejzajímavější byl ovšem pro mne pohled do prostoru za otáčivou zdí; při letném otevření stěny zahlédl jsem velmi jasně osvětlenou komnatu, v níž bylo okovy připoutáno ke zdi několik mužů a žen. Před nimi stál člověk podezřelé tváře, ani rudý, ani zelený, nýbrž bílé pleti jako já sám, s chuchvalcem bohatých plavých vlasů na hlavě - bezpochyby řídil mechanismus tajných dveří.

Zajatci přikovaní ke stěně byli rudí Mart'ané. Zároveň s nimi byly ke zdi připoutány šelmy podobné oněm, jež na nás útočily, a kromě toho i jiné, podle vzhledu snad ještě divočejší.

Když jsem se poté utkal s dalším dravcem, bylo mi již u srdce zcela lehce.

„Pozorujte bedlivě stěnu na vaší straně, Tars Tarkasi,“ varoval jsem svého druha, „a uvidíte, že je opatřena otáčivým mechanismem, pomocí něhož jsou šelmy proti nám vypouštěny.“

Stál jsem těsně u něj a mluvil šeptem, aby naši nepřátelé nevěděli, že jsme přišli na kloub jejich tajemství.

Pokud jsme se postavili tak, že jsme oba měli protilehlé konce komnaty před očima, nedošlo k dalším útokům, z čehož jsem usoudil že zdi mají zřejmě proraženy otvory, jimiž je naše konání z vedlejší místnosti pozorováno.

Posléze mě napadlo jisté řešení. Přistoupil jsem těsně k Tars Tarkasovi a vyložil mu tiše svůj plán, upíraje přitom stále svoje oči na protější stěnu kobky.

Tars Tarkas se mnou souhlasil a zvolna se pozpátku blížil k tajnému vchodu, ke kterému jsem byl obrácen obličejem, zatímco já jsem krácel asi dvě stopy před ním. Když jsme stanuli ve vzdálenosti zhruba deseti stop od otáčivé stěny, vybídl jsem svého druha, aby zůstal nepohnutě stát, dokud mu nedám smluvené znamení. Poté jsem se rázem otočil zády ke zdi, za níž jsem zcela určitě tušil žhnoucí, podezřívavé oči našich nepřátel.

Bedlivě jsem zíral do zrcátka na Tars Tarkasových plecích, v němž jsem zřetelně viděl věrný obraz té části stěny, odkud na nás přšelo nebezpečství.

Nemusel jsem dlouho čekat, neboť zlatá plocha za mnou se brzy počala hýbat. Sotva se tak stalo, dal jsem Tars Tarkasovi smluvené znamení a současně jsem skočil do otvoru, který vznikl pootočením zdi. Stejným způsobem se k tajným dveřím vrhl i veliký Thark.

Jediný skok mě přenesl do vedlejší místnosti, kde jsem stanul tváří v tvář chlapíkovi, jehož sveřepý obličej jsem již předtím letmo viděl. Byl vysoký asi jako já, svaly měl skvěle modelovány a i ostatní jeho zevnějšek připomínal pozemšťany. Na pase kolem boků mu visel

dlouhý meč, krátký mečík, dýka a rádiový revolver - obvyklá to mart'anská smrtící zbraň.

Skutečnost, že já jsem byl ozbrojen pouze dlouhým mečem, a tudíž dle zákonů a zvyků mart'anského souboje jsem směl být napaden toliko toutéž nebo méně nebezpečnou zbraní, neměla na morální smysl mého nepřítele valného vlivu, neboť sotva jsem stanul proti němu, vytrhl z opasku revolver a namířil na mě. Včasná rána vedená na solar plexus mu však vyrazila pistoli z ruky.

Poté tasil dlouhý meč, a tak jsme stanuli s totožnými zbraněmi proti sobě. A započal vážný boj - jeden z nejvážnějších, jaké jsem kdy bojoval.

Můj protivník byl skvělý šermíř a byl proti mně ve výhodě, poněvadž já jsem již deset dlouhých roků neměl rukojeť meče v dlani. Netrvalo to však dlouho a přišel jsem do obvyklé formy, takže můj sok si během několika málo minut uvědomil, že bojuje svůj poslední boj.

Jeho tvář zesinala zlostí, když viděl, že každý jeho výpad skvěle kryji, kdežto on sám již krvácí asi z tuctu drobných ran.

„Kdo jste, bílý muži?“ zasyčel na mě. „Že nejste z Barsoomu, to je zřejmé z barvy vaší pleti. A k naší rase také nenáležíte.“

Jeho poslední slova zněla téměř jako otázka.

„A co byste řekl tomu, kdybych k vám přišel z Issusina chrámu?“ prohodil jsem náhodně.

„Neblahý osud!“ zvolal můj sok a zbledl ve tváři - pokud ovšem ještě bylo možno vidět jeho tvář, která byla téměř celá zbrocena krví.

Nevěděl jsem, co bych dále řekl, uvědomil jsem si však, že oně lsti budu moci v budoucnosti pravděpodobně s prospěchem použít, naskytnou-li se příhodné okolnosti. Odpověď mého protivníka prozrazovala, že tušil, že bych mohl pocházet z Issusina chrámu, z čehož jsem logicky odvozoval, že nějaký Issusin chrám skutečně musí existovat a že v něm jsou lidé, kteří se mi podobají, a konečně, že můj protivník se obává obyvatel onoho chrámu a má jejich moc a sílu v takové úctě, že se chvěje při pomyslení, že činí příkoří jednomu z nich.

Boj však byl příliš tuhý, neměl jsem valně času k abstraktnímu uvažování - jednalo se mi nyní hlavně o to, jak bych mu nejlépe

vrazil svůj meč mezi žebra. Díky mé obratnosti se mi to během několika nejbližších vteřin podařilo. A v pravý čas!

Spoutaní zajatci tiše přihlíželi našemu souboji; žádný jiný zvuk nepřerušil ticho hrobové komnaty kromě řinkotu našich zbraní, šustotu našich poskakujících obnažených nohou a šelestu našich polozasyknutých slov, která jsme při svém smrtelném zápolení navzájem vyměnili.

Sotva však bezduché tělo mého protivníka dopadlo bezvládně k zemi, ozval se varovný výkřik jedné ze zajatých.

„Obrátte se! Obrátte se za sebe!“ zvolala.

Otočiv se hned při prvním tónu jejího hlasu, spatřil jsem proti sobě nového nepřítele, který příslušel téže rase jako onen, jehož jsem právě skolil.

Můj nový sok se ostražitě přiblížil z temného koridoru, který v pozadí ústil do komnaty, a rozmáchl se nade mnou taseným mečem, dříve než jsem jej stačil upozorovat. Tars Tarkase jsem také kolem sebe neviděl a otáčivé dveře ve zdi mezitím zaklaply.

Jak bych si byl v oné chvíli přál, aby veliký Thark stál vedle mne! Bojoval jsem již několik dlouhých, úmorných hodin, během nichž jsem prožil tolik dobrodružství, že normální člověk by jimi byl do nemožnosti vyčerpán - kromě toho jsem minulých čtyřiašest hodin ani nejedl, ani nespal.

Byl jsem nesmírně unaven a poprvé opět po dlouhých letech jsem se v duchu ptal sama sebe, budu-li mít dosti sil, abych zdolal svého protivníka. Nezbyvalo však nic jiného než se udatně pustit do boje, neboť jediná moje záchrana a spása spočívala v tom, že jej překvapím nenadálým úderem - nemohl jsem doufat, že bych vydržel dlouhotrvající regulérní zápas.

Můj sok ovšem byl zřejmě jiného názoru. Patrně prohlédl moji slabou stránku, couval přede mnou, kryl obratně mé rány, uskakoval stranou, takže jsem se téměř nervově zhroutil se samé snahy co nejdříve ukončit bitku.

Byl to velmi obratný šermíř, snad ještě obratnější než jeho druh, kterého jsem právě skolil - svojí chladnokrevnou jistotou mě přiváděl úplně z míry, takže jsem se v duchu počal obávat o svůj osud.

Cítil jsem, jak každým okamžikem stále více a více slábnu, jednotlivé předměty se mi před očima rozplývaly, klopýtal jsem a vyhýbal se ránám téměř v polosně. Když jsem byl v tak zbědovaném stavu, vedl můj sok úder, který by mě byl málem stál život.

Zaskočil mě a zahnal až před mrtvolu svého druha, pak proti mně vyrazil prudkým útokem, takže jsem musel couvnout, přičemž jsem zakopl o nehybné tělo a upadl.

Dopadl jsem hlučně a zároveň bolestně hlavou na podlahu komnaty - a mohu říci, že jen této skutečnosti děkuji za svůj život. Rázem se mi vrátila schopnost jasně uvažování, bolest rozvířila moji vznětlivost a posedla mě zuřivá touha roztrhat holýma rukama svého nepřítele na tisíc kusů. Věřím dodnes, že bych se byl o to pokusil, kdyby nebyla moje pravá dlaň ucítila v okamžiku, kdy jsem vstával ze země, chladný dotyk kovu.

Žádný zkušený válečník nezaváhá, nahmatá-li povědomý tvar nástroje svého povolání, a ani já jsem se nemusel dívat, abych poznal, co to svírají mé prsty. Díky šťastné náhodě dotkl jsem se v onom kritickém okamžiku revolveru, který jsem vyrazil svému dřívějšímu protivníkovi z ruky, a okamžitě jsem se ho zmocnil.

Můj nynější sok, vida, že jsem upadl, hnal se mečem po mně; zřel jsem, jak se břitká špička jeho oceli bleskurychle blíží k mému srdci, a z jeho úst se ozval onen krutý a sarkastický smích, který jsem již předtím slyšel v tajemné komnatě.

Třeskla rána z mé bambitky a kule se mu zaryla do hrudi. Zemřel, rty maje dosud zkřiveny příšernou grimasou úšklebku.

Jeho tělo, puzeno setrvačností, dopadlo na mne. Rukojeť jeho meče mě prudce udeřila do hlavy, takže jsem ztratil vědomí.

THUVIA

A byl to opět hluk boje, který mne probudil a vrátil skutečnému životu. V prvním okamžiku jsem si vůbec nedovedl uvědomit, kde se nalézám, a vysvětlit si původ zvuků, jež mě obklopovaly. Teprve po chvíli jsem zjistil, že šelest těžkých nohou, mručení šelem, třesk zbraní a hlasité oddychování vychází z prostory za zdí, u níž jsem ležel.

Vstal jsem a chvatně jsem se rozhlédl po svém okolí, v němž jsem během několika okamžiků zažil tolik dobrodružství a kde se mi dostalo tak srdečného přivítání. Zajatci a divoké šelmy, připoutaní ke kamenným sloupům u protější stěny, na mě pohlíželi s vypoulenýma očima. V jejich zrácích se zračila zvědavost, zlost, překvapení i naděje.

Nejradostnější ze všech se tvářila krásná a na první pohled zřejmě inteligentní mladá rudá Mart'anka, jejíž výkřik mi před několika okamžiky zachránil život.

Tato žena byla dokonalým typem oné pozoruhodně nádherné rasy, jejíž tělesné tvary jsou téměř totožné se vzrůstem pozemšťanů - jedině měděně rudou barvou pleti se od nás liší. Vzhledem k tomu, že neměla na těle vůbec žádné ozdoby, nemohl jsem určit její rod a stav - bylo však zřejmo, že je zajatkyní či otrokyní v tomto hrůzném podzemí.

Trvalo několik vteřin, než jsem si plně uvědomil význam zvuků, které ke mně doléhaly z prostory za zdí - teprve poté jsem pochopil, že ve vedlejší komnatě Tars Tarkas zoufale bojuje s divokými šelmami nebo příšerami v lidské podobě.

Vrhl jsem se celou váhou svého těla proti tajnému vchodu, leč moje námaha byla právě tak marná, jako kdybych se pokoušel holou rukou vyvrátit ze základů celý horský masív. Poté jsem se jal horečně pátrat po otevírání mechanismu otáčivých dveří, leč vše bylo bezvýsledné. Již jsem chtěl zoufale bušit do zlaté stěny mečem, když vtom se opět ozvala krásná zajatkyně:

„Neotupujte marně ostří svého meče, statečný bojovníku, neboť bude jej jinde ještě více zapotřebí - neotupujte svoji zbraň o bezcitný kov, který spíše se podvolí lehkému stisku ruky toho, kdo zná jeho tajemství.“

„A znáte snad vy ono tajemství?“ zeptal jsem se.

„Ano; zbavte mne okovů a umožním vám vstup do komnaty hrůzy, přejete-li si to. Klíče k mým poutům nalézají se v opasku muže, kterého jste prve skolil. Proč však se chcete vrátit do oné strašné místnosti, kde se vydáte všanc jisté smrti v drápech rozzuřených banthů či jiných bestíí?“

„Poněvadž můj přítel je tam vydán sám nemilosrdnému osudu na milost a nemilost,“ odvětil jsem a okamžitě jsem prohledával opasek mrtvého strážce zdejší ponuré kobky děsu.

Na oválném kruhu bylo zavěšeno mnoho klíčů, leč hbitá Marťanka jediným hmatem našla onen, který se hodil k zámku zavíracímu její pouta; když jí okovy spadly z boků, odkvapila k otáčivým dveřím. Poté vyhledala z kruhu jiný klíč. Tento byl dlouhý, úzký a tenký jako jehla - krásná zajatkyně jej vsunula do téměř neviditelného otvoru ve zdi. Otáčivý mechanismus okamžitě počal fungovat a kruhovitá část podlahy, na níž jsem stál, mě odnesla do komnaty, v níž Tars Tarkas bojoval o svůj život.

Hrdinný Thark stál v jednom koutě místnosti opřen o stěnu; kolem něj se v půlkruhu krčilo asi půl tuctu rozzuřených šelem, chystajících se ke skoku. Zkrvavené hlavy a plece bestíí svědčily o Tharkově skvělém šermířském umění, jakož i o neohroženosti zvířat. Stopy drápů a trháků na Tars Tarkasově kůži pak výmluvně hovořily o krutosti útoků, jimž byl vystaven.

Ostré zuby a drápy šelem roztrhaly Tharkovy ruce a prsa na cáry. Můj nebohý druh byl dlouhotrvající námahou a ztrátou krve tak vyčerpán, že by byl jistě klesl k zemi, kdyby se nebyl opíral o zeď. Leč s houževnatostí a nezkrotnou odvahou, která je charakteristickou známkou jeho kmene, bil se dále se svými nepřáteli - byl ztělesněním starého tharkského přísloví: „Nechť Tharkovi zbude jen hlava a jediná ruka, přece dokáže zvítězit!“

*Zkrvavené hlavy a plece bestií
svědčily o Tharkově skvělém
šermířském umění...*

Když mě Tars Tarkas spatřil, letmý úsměv mu přelétl jeho zatrpkle sevřené rty - nevím, co ten úsměv měl znamenat, zda snad radost, či prosté potěšení z trapné skutečnosti, že já sám rovněž krvácím a jsem štván až k smrti.

Chtěl jsem se vrhnout s mečem v ruce svému druhu na pomoc, když vtom jsem ucítil na rameni něžný dotyk ruky, a obrátiv se, zřel jsem ke svému nemalému údivu, že krásná mladá Marťanka mne následovala sem do Komnaty hrůzy.

„Sečkejte,“ zašeptala mi, „se šelmami si to vyřídím hladčeji sama.“ A nečekajíc na moji odpověď, šla k lítým bestiím beze zbraně, s holýma rukama.

Když se ocitla zcela blízko u nich, pronesla několikrát za sebou jakési marťanské slovo; tón jejího hlasu zněl velice přesvědčivě. Představoval jsem si v duchu, že lvi se na ni vrhnou jako blesk a rozervou ji na cáry, dříve než mi bude možno přispět jí ku pomoci, a

byl jsem nesmírně udiven, když se k ní zvířata plazila po zemi jako kočata.

A znovu jim něco tiše řekla - tak tiše, že jsem nemohl dobře postřehnout smysl jejích slov, a vykročila k protější stěně komnaty; všech šest bestií plazilo se jí v patách. Poté je poslala skrytým otvorem ve stěně do vedlejší místnosti, a obrátivši se s úsměvem k nám, kteří jsme na ni zírali s vypoulenýma očima, zmizela za zvířaty, nechávajíc nás o samotě.

Chvilí jsme nebyli ani jeden, ani druhý schopni slova. První promluvil Tars Tarkas.

„Slyšel jsem za zdí, kterou jste prošel, třesk zbraní, leč nebál jsem se o vás, Johne Cartere, do té chvíle, dokud jsem nezaslechl střelnou ránu. Věděl jsem, že na celém Barsoomu neexistuje nikdo, kdo by vám mohl v boji muže proti muži obnaženou čepelí čelit, chvěl jsem se však o vás po onom výstřelu, poněvadž jsem si byl vědom, že nemáte u sebe palnou zbraň. Vyprávějte mi, jak se vše zběhlo.“

Vyhověl jsem jeho žádosti a poté jsme společně prohlíželi otáčivou plochu stěny, jíž jsem právě vstoupil dovnitř - leč k naší nemalé rozmrzelosti se nám nepodařilo přijít na kloub mechanismu zámku. Uvědomovali jsme si, že jakmile se ocitneme za zdí, zasvitne nám naděje na možnost vyjít opět na světlo vnějšího světa.

Že existuje spojení mezi těmito ponurými kobkami a povrchem venku, o tom svědčily řady zajatců přikovaných ve vedlejší místnosti, kteří se do těchto smutných míst přece někudy museli dostat.

Znovu a znovu jsme prohlíželi otáčivé plochy obou stěn - leč naše úsilí bylo marné.

Když jsme se již vzdávali veškeré naděje, počal se jeden z panelů tiše posouvat a za okamžik nato před námi stanula neohrožená dívka, která nás zbavila hrozivé přítomnosti rozlícených lvů.

„Kdo jste?“ oslovila nás. „A jaké je vaše poslání - jak se odvažujete chtít uniknout z Údolí Dor, z objetí smrti, kterou jste si dobrovolně zvolili?“

„Nechci zemřít, děvče,“ odpověděl jsem. „Nejsem zrozen na Barsoomu, a proto také jsem se nevydal na dobrovolnou pout' k řece Issu. Můj druh je jeddakem Tharků, a přestože dosud nevyslovil

přání, že se chce navrátit do světa živých, vyvedu jej z tohoto ponurému hrobu odvěké lži, falše a klamu.

Pocházím z jiného světa. Jsem John Carter, princ z královského domu Tardos Morse, jeddaka Helia. Snad i sem do těchto pekelných končin došla zvěst o slávě mého jména.“

Dívka se usmála.

„Ano,“ odpověděla, „vše, co se děje venku ve světě, je nám známo. Slyšela jsem o vás - je tomu však již dávno. Thernové se často divili, kam jste se poděl, poněvadž jste se ani nevydal na dobrovolnou pout' k Issu, ani jste nebyl jinde na Barsoomu k nalezení.“

„Řekněte mi nyní vy,“ opáčil jsem, „kdo jste a proč jste zde zajata; jak je možné, že jste zde otrokyní, ačkoliv ovládáte nadpřirozenou silou lité šelmy, což by věru od nevolnice nikdo neočekával?“

„Ano, jsem otrokyní,“ odpověděla. „Patnáct roků jsem otrokyní v tomto příšerném žaláři a nyní, kdy se mne nabažili a následně počali obávat pro moji kromobyčejnou moc nad zvířaty a pro mé vědomosti, jichž bych mohla využít proti nim, odsoudili mne k smrti.“

Při posledních slovech se dívka bezděky zachvěla.

„K jaké smrti?“ zeptal jsem se.

„Svatí Thernové pojídají lidské maso,“ odpověděla dívka; „ovšem pouze maso oněch lidí, kteří zemřeli pod ssavými rty rostlinných netvorů - maso lidí, z nichž byla vyssáta krev. A k tomuto krutému konci jsem byla odsouzena. Měla jsem bídně zhynout během několika příštích hodin, kdyby váš nenadálý příchod nebyl zhatil jejich plány.“

„Tedy moje ruka sklála Svaté Therny?“ otázal jsem se.

„Ach ne, ti, které jste zabil, jsou nižší Thernové, náležejí však k téže kruté a nenáviděné rase. Svatí Thernové obývají vnější svahy těchto ponurých pahorků, odkud mají široký výhled do vnějšího světa, z něhož přicházejí jejich uštvané oběti.“

Labyrint spleťtých chodeb spojuje tyto pochmurné kobky s přepychovými paláci Svatých Thernů; těmito chodbami procházejí

ponuří obyvatelé světa, který nezná slunce - Thernové nižších hodnotí, otroci, zajatci a divoké šelmy.

V labyrintu spletitých a donekonečna se táhnoucích chodeb a komnat žijí muži, ženy a zvířata, kteří se v tomto příšerném tmavém podsvětí narodili a dosud nikdy nespátřili denní světlo - a kteří je také nikdy neužijí.

Jsou chováni v těchto strašlivých místech, aby hověli všem choutkám zlovolné rasy Thernů.

Stává se časem - ovšem zřídka - že se některému zoufalému poutníku, jenž po vlnách chladného Issu doplul až na mořskou hladinu, podaří vyváznout z drápů rostlinných lidí i ze spárů bílých opic, které hlídají Issusin chrám; není však takovému nebožáku pomoheno, neboť je vydán na milost a nemilost Thernů. Anebo - což bylo moje neštěstí - jej náhodou objeví Svatý Thern, který dlí na hlídce na skalní výspě nad řekou, tam kde vyvěrá z podzemních hlubin pod Zlatými útesy, aby se pak majestátně vlila do Ztraceného moře Korus.

Téměř všichni, kdož vstoupí do Údolí Dor, stávají se kořistí rostlinných příšer a bílých opic - zbraně a ozdoby oněch nešťastníků připadnou Thernům; podaří-li se však někomu vyváznout z moci hnusných obyvatel údolí, byť i jen na několik hodin, mohou jej Thernové prohlásit za své nedotknutelné vlastnictví. A stává se též, že vyhlédne-li si Svatý Thern ze svého místa nějakou oběť, nedbá práv obyvatel údolí, jejichž mentální kapacita je celkem vzato nepatrná, a zmocní se jí třeba i násilím.

Řikává se, že někdy, ovšem velmi zřídka, se některé oběti barsoomské pověry podaří vyváznout z drápů všech nesčetných netvorů, jimiž je poseta cesta od místa, kde Iss vyvalí své kalné vody z podzemí, kterým protéká dlouhé tisíce mil, dříve než vplyne do Údolí Dor, a dostane se až k samotným zdem Issusina chrámu; jaký osud však tam nešťastníka očekává, to nevědí ani Svatí Thernové, poněvadž kdokoli dlel za oněmi zlatými hradbami, ukrývajícími svá tajemství již od počátku času, dosud nikdo se nevrátil, aby mohl vyprávět, co za nimi zřel.

Issusin chrám má pro Therny tentýž význam jako Údolí Dor pro obyvatele vnějšího světa; je to nebe klidu, věčné útočiště, sídlo míru

a štěstí, kam přicházejí po dožití a kde tráví zbytek věčnosti, zahrnutí tělesnými slastmi a radovánkami, které jsou pro tuto rasu duševních obrů, leč mravních trpaslíků vrcholem všech tužeb a přání.“

„Chrám Issusin je tudíž jakýmsi nebem v nebi, pokud tomu dobře rozumím,“ prohodil jsem. „Doufejme tedy, že se tam daří Thernům právě tak, jako všem nešťastníkům, kteří přicházejí sem.“

„Kdož ví?“ řekla dívka tiše.

„Soudím z vaší řeči, že Thernové jsou právě tak smrtelní jako my; přesto však se pamatují, že všichni obyvatelé Barsoomu o nich hovoří se svrchovanou úctou a považují je téměř za bohy.“

„Ano, Thernové jsou smrtelní,“ pravila dívka. „Zmírají z těchže příčin jako my nebo vy. Ti, kteří prožijí obvyklou dobu jednoho tisíce let, jež jim je určena, řídí se starým zvykem a vydávají se na cestu za štěstím, která vede podzemním tunelem k Issusinu chrámu. Ti, kteří zemřou dříve, přecházejí pryč na zbytek určené doby do těl rostlinných příšer - proto také Thernové ony obludy uctívají, domnívajíce se, že každá z nich byla kdysi Thernem.“

„A co když zemře některý z rostlinných netvorů?“ zeptal jsem se.

„Zemře-li dříve, než vyprší tisíciletá lhůta Therna, jehož nesmrtelná podstata v něm přebývá, přejde taková duše do těla velké bílé opice; stane-li se však, že i opice zemře, dříve než mine oněch předurčených tisíc let, je taková duše navždy ztracena a přechází navěky do těla ohavných a obávaných plazů, jichž tisíce se hemží v ponurých hlubinách moře po západu slunce, kdy se podivné stíny plouží po Údolí Dor.“

„Dnes jsme tedy proměnili v plazy několik Svatých Thernů,“ prohodil s úsměvem Tars Tarkas.

„Vaše smrt bude o to krutější,“ řekla smutně dívka. „Vězte, že smrti neujdete - byť i jste se jí jakkoliv vyhýbali.“

„Před několika stoletími se podařilo jednomu uniknout,“ podotkl jsem, „a co se podařilo kdysi, může se podařit znovu.“

„Každý pokus o něco podobného je předem marný,“ odvětila beznadějně dívka.

„My však se o to přece pokusíme,“ zvolal jsem, „a vy, chcete-li, můžete jít s námi,“ vyzval jsem ji.

„Abych byla pak usmrcena svým vlastním lidem a znesvětila a zhanobila svoji památku? Princ z královského rodu Tardos Morse by měl lépe uvažovat o tom, co navrhuje.“

Tars Tarkas mlčky naslouchal, cítil jsem však, jak zrakem a sluchem visí na mně, očekávaje moji odpověď jako odsouzenec výrok předsedy senátu.

Uskutečnění rady, kterou jsem dal dívce, by bylo zpečetilo i náš osud, neboť kdybychom se vzepřeli staletým tradicím a náhoda nám přála a my vyvázli, neminul by nás příšerný osud ve vnějším světě.

„Podaří-li se nám náš útěk, máme k němu plné právo,“ odvětil jsem. „Naše vlastní mravní city tím nebudou porušeny, neboť jsme se přesvědčili, že báchorky o lásce a štěstí v Údolí Dor jsou pustou lží a klamnou pověrou. My víme dobře, že údolí není posvátné; my víme, že Svatí Thernové nejsou svatí - víme naopak, že Thernové jsou příslušníci kruté a bezcitné rasy smrtelníků, kteří o posmrtném životě vědí právě tak málo jako my.“

A pokusit se o útěk je nejen naším právem, ale i naší svatou povinností, před kterou nesmíme couvat, přestože víme, že budeme opovrhováni a mučeni příslušníky svého vlastního kmene, až se vrátíme domů.

Jen tehdy, zdaří-li se nám náš pokus, naskytne se nám možnost tlumočit pravdu oněm, kteří žijí ve vnějším světě - ačkoliv je velmi nepravděpodobné, že našemu vyprávění bude dána víra. Smrtelníci tisíckrát raději věří sladké pověře než skutečné, trpké pravdě - byli bychom však neskonalí zbabělci, kdybychom couvali před mužnou povinností, jež na nás čeká.

A přitom máme naději, že někteří nám uvěří a že se nám podaří je přesvědčit tak dalece, že s jejich pomocí zorganizujeme výpravu, která se odebere do těchto ponurých končin a přinese všemu lidu pravdivé zvěsti o slastech barsoomského nebe.“

Děvče i Thark stáli chvíli zamyšlení. Posléze dívka opět promluvila.

„Dosud nikdy jsem o podobné možnosti neuvažovala,“ řekla. „Věru bych ráda dala svůj život za to, kdybych mohla alespoň jednu živoucí duši zachránit od ohavného živoření v těchto místech krve a

hrůzy. Ano, máte pravdu, půjdu s vámi tak daleko, seč mé síly stačí - pochybuji však, že se nám náš plán zdaří.“

Obrátil jsem se tázavým pohledem na Tars Tarkase.

„Necht' jdeme ke bránám Issusina chrámu nebo do temných hlubin Korusu, k sněžným končinám jihu či severu, Tars Tarkas vždy bude následovat Johna Cartera. Domluvil jsem.“

„Pojďme tedy!“ zvolal jsem. „Musíme vyrazit, neboť zde v nitru temných hor a v ponuré komnatě hrůzy jsme vystaveni největšímu nebezpečí.“

„Pojďme,“ souhlasila dívka, „vězte však, že v podzemním labyrintu Thernů číhá na vás ještě mnoho podobných míst, jako je toto - a možná dokonce strašlivějších.“

Poté otevřela otáčecí dveře, které nás oddělovaly od místnosti, kde byli spoutáni ostatní zajatci.

Bylo tam uvězněno celkem deset rudých Mart'anů obého pohlaví. Když jsme jim stručně vylíčili svůj plán, rozhodli se připojit k nám, ačkoliv bylo zjevné, že se v jejich nitrech odehrává těžký boj vžité pověry s krutou pravdou, jejíž trpkost poznali na vlastní kůži.

Thuvia, dívka, kterou jsem zachránil z okovů jako první, jim otevřela jednomu po druhém pouta. My s Tars Tarkasem jsme mezitím odebrali mrtvým Thernům zbraně - meče, dýky a dva smrtící revolvery téhož typu, jaký vyrábějí rudí Mart'ané.

Pokud to bylo možno, rozdali jsme tuto kořist osvobozeným zajatcům. Dvě ženy, mezi nimi i Thuvia, obdržely palné zbraně.

Poté, vedeni jsouce statečnou dívkou, vydali jsme se na cestu. Postupovali jsme rychle a opatrně; procházeli jsme klikaté chodby, prostranné komnaty vyhloubené ve skále, vystupovali jsme po srázných stupních, skrývajíce se v tmavých koutech při zaslechnutí sebemenšího šramotu.

Naším cílem bylo vzdálené skladiště, v němž byly uloženy zbraně a střelivo. Odtamtud nás chtěla Thuvia vést na vrchol útesů, odkud jsme si měli důvtipem a silou prorazit cestu strážemi Svatých Thernů do území vnějšího světa.

„Nezapomínejte, princi,“ připomínala mi Thuvia, „že ruce Svatých Thernů jsou nekonečně dlouhé, že dosahují ke každému z nesčetných národů Barsoomu. Tajné chrámy Thernů se nalézají v

srdeci každé obce. Kamkoliv se obrátíme, všude nás předhoní varovné zprávy Thernů a budeme zavražděni, dříve než znečistíme vzduch dechem svých rouhačských řečí.“

Ušli jsme tak asi hodinu cesty, aniž by se nám bylo něco kromě obvyčejného přihodilo, a Thuvia mi právě sdělovala, že co nevidět přijdeme ke skladišti zbraní, když vtom jsme v jedné z postranních síní narazili na muže, očividně Therna.

Kromě obvyklé kožené výstroje měl na sobě škvostné ozdoby a kolem hlavy zlatý kruh, v jehož středu byl zasazen obrovský drahokam, přesný duplikát toho, který jsem již jednou viděl před dvaceti lety uprostřed zlatého disku, upevněného na prsou starého muže, jenž střežil továrnu na ovzduší.

Je to nejdrahocennější klenot Barsoomu. Je známo, že na vnějším povrchu existují pouze dva úplně totožné exempláře, které jsou současně odznaky hodnosti a postavení obou starců, jimž je svěřen dohled nad složitými stroji atmosférické továrny, pumpující vzduch do všech částí Marsu - jedině díky mé znalosti tajemství jejich nedobytných vchodů byl tehdy zachráněn život celé planety od neodvratné smrti.

Drahokam, který zdobil čelenku Therna, s nímž jsme se setkali, byl asi téže velikosti jako onen, který jsem kdysi viděl na hlavě strážce; měřil v průměru dobře jeden palec. Jeho povrch vyzařoval devět navzájem odlišných paprsků, z nichž sedm tvořilo sedm primárních barev, které jsou na Zemi obvyklé, a kromě toho dva jiné, které se na Zemi nevyskytují, jejichž krása je však nepopsatelná.

Sotvaže nás Thern spatřil, rozevřel údivem své kosé oči.

„Stůjte!“ zvolal. „Co to má znamenat, Thuvie?“

Dívka namísto odpovědi vytrhla z opasku revolver a vystřelila na Therna, který klesl k zemi jako bleskem zasažen.

„Zvíře!“ oddychla si. „Alespoň mi osud dopřál pomstít se za všechna ta léta utrpení!“

Poté se obrátila ke mně, chtějíc mi patrně něco vysvětlit, její zraky však na mně překvapeněšpočinuly a zvolala radostně:

„Princi, osud je nám neskonale přízniv. Naše cesta je sice ještě plná překážek, leč pomocí onoho hnusného tvora, jehož mrtvola leží před námi, si snáze proklestíme volný průchod. Pohleďte blíže! Což

jste si dosud nevšiml, že vy a tento mrtvý Svatý Thern jste si navzájem nápadně podobní?“

Skutečně, Thern byl právě tak urostlý jako já a jeho oči a tahy tváře se též valně nelišily od mých. Pouze jeho vlasy tvořily bohatou plavou záplavu - oba Thernové, které jsem předtím zabil, byli také plaví - kdežto já jsem měl krátké kučeravé černé kadeře.

„Co je mi platná nápadná podoba?“ odvětil jsem. „Přece se svými černými krátkými vlasy nemohu s úspěchem představovat plavovlasého kněze tohoto podzemního kultu?“

Thuvia se usmála, a neodpovídajíc na moji otázku, poklekla k mrtvole Therna, sejmula mu z hlavy zlatý kruh, který obepínal jeho čelo, a k nemalému mému podivu jediným hmatem strhla Thernovi celý skalp z hlavy.

Poté ke mně přistoupila, nasadila mi paruku a kolem čela mi připevnila zlatý diadém s velkolepým drahokamem.

„Nyní si, principi, navlékněte jeho zbroj,“ vybídla mě, „a vězte, že od této chvíle se můžete na území Thernů zcela volně pohybovat, neboť Sator Throg byl Svatým Thernem Desátého cyklu a těšil se mezi svými velké vážnosti.“

Když jsem poklekl k mrtvole, abych z ní dle Thuviiny rady sňal zbroj, všiml jsem si, že lebka Therna byla úplně holá, lesklá jako slepičí vejce.

„Jsou všichni lysí od narození,“ vysvětlovala Thuvia, vidouc mé překvapení. „Sice rasa, z níž vyšli, se kdysi před dávnými a dávnými věky honosila neobvykle bohatými plavými vlasy, postupně však degenerovala a Thernové se rodí holohlaví. Paruka se přesto stala nezbytnou součástí jejich úboru, takže objeví-li se některý Thern veřejně bez této pokrývky, je předmětem hlubokého opovržení.“ A za okamžik poté byl jsem převlečen v insignie Svatého Therna. Na Thuviinu radu dva z osvobozených zajatců nesli tělo zavražděného muže na ramenou až do skladiště zbraní, kam jsme došli bez jakýchkoliv obtíží.

Thuvia otevřela dveře místnosti klíčem, který již dříve uzmula z kruhu připevněného na opasku Therna, jehož jsem zabil v žaláři hrůzy. Ve skladišti jsme se dostatečně opatřili zbrojí a střelivem.

Byl jsem však již tak unaven, že jsem nebyl s to jít dále. Lehl jsem si na zem a vybídl Tars Tarkase, aby učinil totéž, nařídív předtím dvěma z osvobozených vězňů, aby nad námi bděli na stráži. A sotva jsem ulehl, usnul jsem, jako když mne do vody hodí.

NEBEZPEČÍ ČÍHAJÍCÍ V CHODBÁCH

Jak dlouho jsem spal na zemi skladiště, určitě nevím, tuším však, že to jistě trvalo mnoho hodin. Probudil jsem se hlukem poplašných výkřiků. Sotva jsem otevřel oči, neuvědomuje si dosud řádně, kde se vlastně nalézám, třeskla salva výstřelů, doznívající ve spletitých chodbách mnohonásobnou ozvěnou.

Mžikem jsem byl na nohou. Asi dvanáct Thernů nižších hodností stálo přede mnou v protilehlých dveřích skladiště, než kudy jsme vnikli dovnitř. Kolem mne ležela mrtvá těla členů naší družiny, kromě Thuvia a Tars Tarkase, kteří právě tak jako já spali na podlaze, a unikli tak prvnímu vražednému ohni.

Když jsem vstal, klesly Thernům ruce s palnými zbraněmi, jakmile mě spatřili; v jejich tvářích jevily se trapné rozpaky a zmatek.

Okamžitě jsem postřehl situaci.

„Co to znamená?“ zvolal jsem, předstíraje spravedlivé rozhořčení. „Což Sator Throg má být zavražděn svými vlastními vazaly?“

„Mějte slitování, ó Mistře Desátého cyklu!“ zaúpěl jeden z Thernů, kdežto ostatní zbaběle couvali ke dveřím, jako by chtěli co nejdříve zmizet z dohledu mocného vůdce.

„Zeptejte se jich, co zde pohledávají,“ šeptala mi Thuvia.

„Co tu děláte?“ otázal jsem se ostře.

„Dva vetřelci z vnějšího světa vnikli do říše Thernů. Na rozkaz Otce Thernů jsme po nich pátrali. Jeden z nich byl bílý a měl černé vlasy, druhý byl obrovitý zelený válečník,“ omlouval se Thern, mžouraje přitom podezřele na Tars Tarkase, který stál za mnou.

„Zde je jeden z těch, které hledáte,“ řekla Thuvia, ukazujíc na Tharka, „a pohlédli-li byste za tyto dveře, snad byste poznali v mrtvole, která leží ve vedlejší místnosti, onoho druhého. Sator Throg a jeho ubozí otroci museli vykonat to, co Thernové nižších hodností nebyli s to dokázat - zabili jsme jednoho a zajali druhého. Za tento záslužný čin nám Sator Throg daroval svobodu. A nyní vy, zaslepeni

jsouce vlastní pošetilostí, povraždili jste všechny s výjimkou mne a málem byste byli připravili o život i samotného mocného Satora Throga.“

Thernové hleděli zahanbeně před sebe.

„Mistře,“ oslovila mne Thuvia, „neučinili by lépe, kdyby odnesli tyto mrtvoly na pospas rostlinným lidem a pak se navrátili do svých příbytků?“

„Ano, učinite tak, jak vám Thuvia řekla!“ rozkázal jsem.

Když Thernové sbírali ze země mrtvoly, všiml jsem si, že jeden z nich, který stál těsně u mě, si mne pozorně prohlíží a v jeho očích zasvitl temný plamének podezření. Mohl jsem přísahat na to, že něco tuší, leč byl to zatím pouhý stín pochybností, což bylo zřejmé z toho, že se neodvážil cokoliv říci nahlas.

Ovšem neblahý osud tomu chtěl, že právě onen Thern, který se po mně tak podezřívavě díval, odnášel posléze Sator Throgovu mrtvolu. Jeho zraky utkvěly na holé, lesknoucí se lebce zavražděného muže a já jsem pochopil, že moje lest je prohlédnuta. Když Thern s mrtvolou v náručí procházel kolem mne, aby vzápětí zmizel ve dveřích komnaty, pohrával mu okolo rtů vítězoslavný úsměv.

Nakonec jsme zůstali ve skladišti pouze Tars Tarkas, Thuvia a já. Střelecké umění Thernů znemožnilo ostatním členům naší společnosti dosíci kýžené svobody, leč i naše naděje byla nadále pramalá.

Jakmile hrůzné procesí Thernů s ostatky nešťastných otroků zmizelo v nejbližším záhybu chodby, Thuvia nás vybídla, abychom pokračovali v útěku. I ona si všimla podezřelého chování onoho z Thernů, který odnášel Sator Throgovu mrtvolu.

„Čeká nás neblahá budoucnost, princí,“ řekla, „neboť přestože se onen muž neodvážil vyslovit své podezření přímo vám do očí, vyšší Thernové na vás jistě budou požadovat podrobnější důkazy vaší totožnosti, což se nám stane osudným.“

Pokrčil jsem rameny. Vše nasvědčovalo tomu, že ať podniknu cokoliv, vše skončí naší smrtí. Byl jsem posílen spánkem, dosud však jsem se cítil zesláblý poměrně hojnou ztrátou krve. Rány, které jsem v boji utřžil, mne bolestně pálily. Potřeboval jsem lékařské pomoci, které se mi zde v podzemí nemohlo dostat. Jak jsem tenkrát toužil po

zázračných barsoomských bylinách a balzámech, které by byly vyhojily mé rány v několika hodinách!

Byl jsem smuten. Dosud nikdy jsem se necítil tak bezmocným jako tehdy. Nevěda co počít, prohrabával jsem nervózně prsty svoji plavou paruku.

Zdali nám tyto světlé kadeře mohou ještě otevřít cestu ke svobodě? Podaří se nám uniknout, dříve než nastane v podzemí všeobecný poplach, budeme-li jednat včas? Vždyť se dosud můžeme pokusit o svoji záchranu!

„Co učiní onen Thern nejprve, Thuvie?“ zeptal jsem se. „Kdy se domníváte, že se pro nás vrátí?“

„Půjde přímo k Otcí Thernů, starému Matai Shangovi. Tam si musí vyžádat audienci - jelikož však je nositelem poměrně vysoké hodnosti, nenechá jej Matai Shang dlouho čekat. Dopřeje-li Otec Thernů jeho vyprávění víry, pak za hodinu se již všechny podzemní komnaty a chodby, dvory i zahrady budou hemžit strážemi a slídiči, kteří po nás budou pátrat.“

„Cokoliv tedy podnikneme, musíme podniknout během jediné hodiny. Kudy vede, Thuvie, nejkratší cesta z tohoto nebeského podsvětí?“

„Přímo k vrchu útesů, princi,“ odvětila Thuvia, „a pak dále zahradami k vnitřním nádvořím. Odtud musíme projít chrámy Thernů na vnější prostranství. A pak zbývají ještě hradby - ó princi, nemáme vyhlídky na úspěch. Ani deseti tisícům ozbrojených bojovníků by se nepodařilo uniknout z těchto hnusných míst.“

Od počátku věků Thernové kámen po kameni, tvrz po tvrzi zdokonalovali svá opevnění, takže dnes věční svahy Pohoří Otz plynulý řetěz hradeb, který tvoří vnější hranici jejich dominia. Uvnitř chrámů, jež jsou za hradbami, stojí stále dnem i nocí připraven milión bojovníků. Dvory i zahrady jsou plny otroků, žen i dětí. Ani muška tudy nemůže projít, aniž by byla zpozorována.“

„Není-li skutečně jiné cesty, Thuvie, proč bychom marně hovořili o jejich překážkách. Musíme se spíše pokusit o jejich zdoání.“

„Nebylo by lépe, kdybychom pokračovali v útěku, teprve až se setmí?“ otázal se Tars Tarkas. „Mám za to, že za dne nemáme valnou naději na úspěch.“

„Jistě, za tmy lze všechno provést bezpečněji, nesmíme však též zapomínat, že v noci jsou hradby opět lépe hlídány - jistě obezřejeji než za dne. Ovšem v nádvořích a zahradách bude v noci méně lidí,“ řekla Thuvia.

„Kolik je nyní hodin?“ zeptal jsem se.

„Když jste mne zbavil pout, byla právě půlnoc,“ odpověděla Thuvia. „Za dvě hodiny poté jsme došli do skladiště zbraní. Tam jste spal čtrnáct hodin. Počítám-li podle toho, zapadá přibližně nyní slunce - ostatně pojďme k nejbližšímu skalnímu oknu a vyhlédneme ven. Tak se nejlépe přesvědčíme.“

Poté nás vedla několika klikatými chodbami k otvoru ve skále, jímž bylo lze vidět do Údolí Dor.

Po pravici jsme zřeli, jak velký rudý sluneční kotouč zvolna klesá za západní vrcholky Pohoří Otz. Poněkud níže pod námi stál Svatý Thern na stráži ve své výspě. Byl zavínut do šarlatově rudé pláštěnky, neboť noční chlad v těchto končinách byl velmi citelný. Atmosféra Marsu je totiž velice řídká, takže neabsorbuje téměř žádné teplo. Přes den zde bývá značné horko, kdežto noci jsou úžasně chladné. Řídké ovzduší není též schopno odrážet sluneční paprsky, ani rozptylovat světlo jako Země. Na Marsu neexistuje soumrak. Jakmile velký sluneční kotouč zapadne pod horizont, nastane tma právě tak náhle, jako když otočíme vypínačem elektrické lampy. Oslňující jas se mžikem změní v pustou temnotu. A pak se objeví na obloze měsíce - mysteriózní magické měsíce Marsu, pohybující se na nebeské klenbě jako dva zářivé meteory.

Zapadající slunce ozařovalo východní pobřeží Korusu, na němž se purpurově rděl trávník i exotický les. Pod stromy jsme viděli stáda pasoucích se rostlinných lidí. Dospělí jedinci klátili svými mohutnými těly a chobotnatýma rukama očesávali každou travinu a každou větev, která jim byla na dosah. Nyní jsem teprve pochopil, proč jsou větve stromů do určité výše úplně oholeny a proč jsem se po svém probuzení oddával mylné domněnce, že se nalézám v krajině obývané civilizovanými bytostmi.

Když naše zraky spočinuly na valících se vlnách Issu, který vytékal z podzemí útesů přímo pod námi, spatřili jsme lodici obsazenou nešťastníky, kteří pluli z vnějšího světa. Bylo jich

dvanáct. Všichni náleželi k civilizované a kulturní rase rudých, kteří ovládali většinu Barsoomu.

Svatý Thern na výběžku pod námi zpozoroval ubožáky, jejichž osud byl zpečetěn, v témže okamžiku jako my. Naklonil se z římsy dolů a vyrazil z hrdla svůj obvyklý křik, jímž svolával rostlinné demony k útoku.

Pekelné bestie chvíli s napřímenými slechy naslouchaly a poté se šíleným tryskem hnaly ke břehu řeky, pohybuje se dlouhými pružnými skoky.

Družina Mart'anů přistála a stanula na hebkém trávníku právě v momentě, kdy se k nim horda příšer přiblížila na dohled. Neboží rudi se několik okamžiků bránili, leč jejich úsilí bylo marné. Po chvíli nastalo ticho a ohavná přissavná ústa netvorů přilnula k ještě teplým mrtvolám.

Odvrátil jsem se s odporem od hnusného divadla.

„Brzy zmizí beze stopy,“ řekla Thuvia. „Až rostlinné příšery vyssají z jejich žil krev, velké bílé opice ohlodají jejich maso. Podívejte se, již se na ně vrhají.“

Když jsem se ohlédl naznačeným směrem, ušel jsem asi tucet obrovitých opic, ženoucích se napříč údolím ke břehu řeky. A vtom zapadlo slunce a milosrdná tma zakryla trapné divadlo.

Thuvia neztrácela čas a vedla nás spěšně točitými chodbami, které se vinuly nitrem útesů vzhůru k vrcholům, čnícím tisíce stop nad námi.

Dvakrát se nám postavily do cesty bludné tlupy divokých lvů, bránice nám v dalším postupu, leč Thuvia na ně zapůsobila svým tajemným vlivem, takže řvoucí šelmy před námi couvaly.

„Podaří-li se vám odstranit všechny překážky tak lehce jako tyto zuřící bestie, pak je náš úspěch zaručen,“ řekl jsem s úsměvem. „Jak jste se naučila ovládat ona divoká zvířata?“

„Ani sama dobře nevím,“ odvětila Thuvia. „Když jsem poprvé přišla do podzemí, roznítla jsem proti sobě zlost Satora Throga, poněvadž jsem odmítla jeho nemístné návrhy. V odvetu záludný Thern nařídil, abych byla vržena do podzemní kobky, která byla plná banthů. Ve své rodné končině jsem byla zvyklá poroučet - v mém

hlase zřejmě bylo něco, co samovolně šelmy zkrotilo, když se chystaly na mne vrhnout.

A tak se stalo, že mě lvi nerozervali na kusy, jak se domníval Sator Throg, nýbrž se plazili u mých nohou jako krotké ovce. Sator Throg a jeho přátelé byli tímto neobvyklým zjevem tak překvapeni a ohromeni, že přikázali, abych byla z kobky vyzdvížena, a cvičila jsem pak ony hrůzné šelmy k poslušnosti. Zнала jsem je všechny jménem. Mnohé z nich bloudí dodnes labyrintem podzemních chodeb. Jsou to zdejší hrobaři. Četní zajatci zmírají v okovech a nikdo o tom ani neví. Lvi tak bezděčně řeší zdejší zdravotní problém - jsou jakousi zdravotní policií.

Banthové jsou obvykle přechováváni v podzemních sklepeních, jež se táhnou pod budovami chrámů a pod zahradami. Thernové se jich bojí. Proto také se zřídkakdy odvažují do podzemí a přicházejí tam jen tehdy, volá-li je tam povinnost.“

Thuviina poznámka mi vnukla dobrý nápad.

„Což kdybychom hnali četu lvů před sebou, až se dostaneme na povrch?“ prohodil jsem.

Thuvia se usmála.

„Tím bychom jistě svedli pozornost Thernů od nás,“ řekla, chápajíc plně můj návrh.

A počala tiše opakovat monotónní slova, jímž jsem nerozuměl. Chvilí nato ozval se za námi šelest tichých kroků; ohlédnuv se, uzřel jsem pár zelených zářivých očí, svítících ve tmě za námi. A časem zářivé body očí přibývaly a pružná těla šelem se plížila k nám z křižujících se chodeb, kolem nichž jsme procházeli. Kolem nás se ozývalo temné mručení, jímž divocí banthové odpovídali na výzvy své paní.

Kdykoliv se k nám přiblížila nová šelma, Thuvia jí vždy něco řekla. A lvi kráčeli s námi a vedle nás jako dobře cvičení teriéři. Všiml jsem si ovšem, že na mne a na Tars Tarkase cení zuby, sžirajíce nás hladovými pohledy.

Netrvalo dlouho a byli jsme obklopeni asi padesáti lvy. Dva šli Thuvii těsně po boku jako čestná stráž. Cítil jsem na nahých lýtkách zcela zřetelně dotyk jejich hladkých, pružných těl - byl to velmi neobvyklý pocit.

A vůbec vše bylo neskonale bizarní: kráčeli jsme téměř neslyšně, člověk a bestie, svorně jeden vedle druhého; zlaté stěny zářily leskem drahokamů; tu a tam ve značných vzdálenostech od sebe matně svítily rádiové lampy; lvi temně mručeli a my sami jsme tvořili bizarní skupinu - zelený bojovník převyšující o hlavu své okolí, já s diadémem Svatého Therna na hlavě a krásná Thuvia v čele celého procesí.

Ony okamžiky, které jsem tehdy strávil v podzemí, mi hned tak nevymizí z paměti.

Posléze jsme se přiblížili k prostorné komnatě, jež byla mnohem lépe osvětlena než chodby. Thuvia nás zastavila, sama se obezřele připlížila ke vchodu a nahlédla dovnitř. Pak nás vyzvala, abychom šli za ní.

Komnata byla obydlena groteskními tvory hrůzné podzemní říše. Byla to různorodá sbírka hybridů - potomci zajatců pocházejících z vnějšího světa, míšenci rudých a zelených Mart'anů i bílé rasy Thernů. Stálý pobyt pod zemí přetvořil strukturu a barvu jejich pokožky, takže se na první pohled podobali spíše mrtvolám než živoucím lidem. Mnozí z nich byli degenerovaní, roztodivně zmrazení a většinou, jak nám Thuvia řekla, se rodili již slepí.

Když jsem tak zíral na tuto groteskní směsici zpotvořených těl válejících se po sobě na zemi, vzpomněl jsem si bezděky na příšerné ilustrace, které jsem kdysi vídal ve výtiscích Dantova Pekla. Leč na Zemi to byla pouhá fantazie, zde pak krutá skutečnost. Ocítl jsem se ve skutečném infernu, obydleném ztracenými dušemi, mrtvolami a zoufalci.

Prošli jsme opatrně komnatou, dávající bedlivě pozor, abychom nešlápli na ony nebohé tvory. Lvi, kteří nás provázeli, chňapali chtivě po jejich netvorných tělech, zmítajících se bezbranně na podlaze kobky.

Ještě několikrát jsme minuli vchody do podobných místností a dvakrát jsme jimi dokonce museli znovu projít. V jiných komnatách jsme pak opět viděli přikované zajatce a spoutaná divoká zvířata.

„Jak to přijde, že jsme dosud nepotkali žádného Therna?“ zeptal jsem se Thuvie.

„Poněvadž Thernové za noci zřídka kdy přicházejí do podzemí, jelikož vědí, že ve spletitých chodbách bloudí hladové šelmy a číhají na náhodnou kořist. Thernové se obávají ohavných obyvatel tohoto krutého a beznadějně zoufalého světa, které si sem sami nasadili. Stává se, že i zajatci se občas vrhnou na své mučitele a vraždí je. Thernové tak nikdy nevědí, zda se z některého temného zákoutí nevynoří vrah, který by je připravil o život.“

Za dne je v podzemí poměrně bezpečno. Chodby a komnaty jsou plné stráží přecházejících sem a tam; otroci z chrámů směřují v zástupech po stovkách do sýpek a skladišť. Vše kypí životem. Vy jste to neviděl, poněvadž jsem vás vedla bočními cestami, jichž se zřídka kdy užívá. Přesto však je zcela lehce možné, že potkáme některého Therna i v odlehlých chodbách. Stává se, že nenadálá povinnost je volá do podzemí též po západu slunce. Proto postupujme stále opatrně!“

Nicméně došli jsme do hořejších sfér, aniž bychom se s někým setkali. Zastavili jsme před příkrým, ostrým výstupem.

„Nad námi se nalézají dveře, jimiž se vstupuje do vnitřních zahrad,“ řekla Thuvia. „Až sem se nám podařilo šťastně dojít. Od oněch dveří až ke vnějším hradbám nám zbývá urazit vzdálenost čtyř mil, kde na nás na každém kroku číhají nesčetná nebezpečství. Stráže přecházejí dnem i nocí po dvorech, chrámech i zahradách. Každý palec hradeb je pečlivě hlídán bdělým okem patroly.“

Nechápal jsem, proč vlastně místo, které je tak dokonale opředeno spleť záhadných legend a pověr, že žádný živoucí tvor by se k němu neodvážil proniknout, je hájeno tak početnými silami. Zeptal jsem se proto Thuvie, jakých nepřátel se Thernové ve svých nedobytných pevnostech obávají.

Došli jsme ke dveřím a dívka je právě otvírala.

„Obávají se černých pirátů Barsoomu, ó princí,“ pravila Thuvia, „před nimiž nás chraňtež stíny našich předků!“

Dveře se otevřely. Vůně živoucí přírody ovanula mé nozdry; chladný noční vzduch mi chladil tváře. Divoké šelmy kráčející v našich patách nedůvěřivě čenichaly nezvyklý pach a poté, zlobně vrčíce, rozběhly se po zahradách zalitých zářivým jasem bližšího měsíce.

A vtom se ze střech okolních chrámů ozval děsivý pokřik; poplašný varovný křik, ozývající se ze všech stran, od východu k západu, z chrámu do chrámu, ve všech tvrzích a nádvořích, a zmíral v dálce žalostným echem.

Tars Tarkas bezděky vytrhl z pochvy meč. Thuvia se ke mně ustrašeně přimkla.

ČERNÍ PIRÁTI BARSOOMU

„Co se to děje?“ zeptal jsem se Thuvie.

Namísto odpovědi ukázala vzhůru k obloze. Vzhlednuv naznačeným směrem, spatřil jsem nad sebou tmavá, objemná tělesa, snášející se zvolna nad chrámy, zahrady a nádvoří a vrhající groteskní stíny.

V příštím okamžiku temnotou probleskla světla pátracích reflektorů, jež tryskala z oněch podivných objektů. Ozvaly se výstřely rychlopalných pušek, kterým odpovídaly salvy Thernů z chrámů a hradeb.

„Černí piráti Barsoomu, principi,“ řekla Thuvia.

Letadla vetřelců kroužila ve velkých kruzích stále níže a níže nad vojsky Thernů. Chrátové stráže byly zasypány deštěm střel; obránci nelenili a pálili salvu za salvou na útočící vzdušné koráby.

Když se posléze letadla pirátů snesla zcela nízko, ozbrojenci Thernů se vyhrnuli houfně z chrámů do zahrad a nádvoří. Jakmile to piráti zpozorovali, zamířili přímo k nim.

Thernové ostřelovali blížící se nepřátele, chráníce sami sebe štíty připevněnými na svých puškách, leč jejich úsilí bylo marné; piráti se valem blížili. Jejich letadla byla poměrně malá, stavěná buď pro dva, nebo pro tři muže - několik větších bitevních vzducholodí zůstávalo ve vyšších sférách a vrhalo na chrámy Thernů třaskavé bomby.

Posléze se piráti jakoby na jeden rozkaz snesli k zemi uprostřed houfců thernských bojovníků.

Posádky letadel ani nečekaly, až se podvozky jejich strojů dotknou země, a vrhaly se na Therny jako rozdivočelí démoni. Byl to hrůzný boj. Dosud nikdy jsem neviděl něco podobného. Domníval jsem se, že zelení Marťané jsou nejdivočejší válečníci celého vesmíru, leč troufalost a sveřepá odvaha, s jakou se tito tvorové vrhali na své nepřátele, přesahovala vše, co jsem doposud spatřil.

Byla to skutečně ohromující scéna, ozářená jasně obou marťanských měsíců. Plavovlasí Thernové bílých tváří se zoufale bili

v boji muže proti muži s piráty, jejichž pokožka byla černá jako eben.

Zde se zmítalo klubko bojovníků mezi kvetoucími keři; tam křivý meč černého piráta proklál srdce Therna a mrtvý protivník klesl na podstavec nádherné sochy vytesané z rubínu; o kus dál asi tucet Thernů tisklo černého piráta na smaragdovou lavici, na jejímž fosforeskujícím povrchu se třpytila nádherná kresba barsoomského stylu, vykládaná diamanty.

Tars Tarkas, Thuvia a já jsme stáli poněkud opodál. Ruch bitvy dosud nedosáhl až k nám, jednotlivé bojující skupiny však se chvílemi tak dalece přibližovaly, že jsme je mohli zcela dobře rozeznávat.

Černí piráti mě nesmírně zajímali. Slyšel jsem o nich za svého dřívějšího pobytu na Marsu kusé zprávy, které bylo lze spíše považovat za legendy, ovšem nikdy jsem je na vlastní oči nespátl ani jsem nemluvil s nikým, kdo by je viděl.

Tvrdívalo se, že prý obývají menší mart'anský měsíc, odkud v delších či kratších intervalech sestupují na povrch Barsoomu. Kamkoliv vkročili, tam rozsávali nejpříšernější krutosti, a když odlétali, brali s sebou jako kořist palné zbraně, střelivo a mladé dívky. Ony nešťastnice prý, jak jsem slyšel, byly obětovány jakémusi příšernému bohu za pustých orgií, které končily pojídáním nebohých obětí.

Během zuřící bitvy naskytla se mi skvělá příležitost pozorovat je zblízka. Byli to urostlí chlapíci asi šest či více stop vysokí. Tahy jejich tváří byly úměrné a na pohled velmi příjemné; jejich oči byly jiskrné a výrazné, poněkud užší a protáhlejší než u pozemšťanů, což jim dodávalo výraz kromobyčejné krutosti. Duhovka jejich očí, pokud jsem mohl ve slabém světle vidět, byla černá jako uhl, kdežto rohovka byla průzračně bílá. Fyzická struktura jejich těl odpovídala tělům Thernů, rudých Mart'anů a mému. Pouze barvou své kůže se lišili; jejich pokožka se na povrchu podobala leštěnému ebenu, což nejenže neodpuzovalo, jak by se rodilému Jižanu mohlo zdát, nýbrž naopak jim to dodávalo neobyčejného půvabu.

Byla-li však jejich těla božsky krásná, byla jejich srdce hnusně krutá. Dosud nikdy jsem nezřel tak krvelačné tvory, jako byli tito černí démoni.

Černí démoni vybíhali z chrámů a vlekli s sebou nebohé dívky...

Zahrady kolem nás se černaly ponurými letadly pirátů. Nedovedl jsem pochopit, proč se Thernové nepokusili zničit tyto stroje a odříznout tak pirátům zpáteční cestu. Černí démoni vybíhali z chrámů a vlekli s sebou nebohé dívky, které unášeli. Vrhali se na paluby svých letounů, zatímco jejich druhové, kteří bojovali nablízku, kryli jejich ústup.

Thernové se zoufale snažili zachránit nešťastné dívky - a rázem se všichni, černí i bílí, zchumlali v řičící klubko d'áblů, v němž bylo lze těžko rozeznat bojující těla. Většinou však černí piráti Barsoomu vycházeli z boje vítězně a odnášeli si neporušenou dívku na palubu svého letadla. Divil jsem se nesmírně, že tyto ženy v kruté řeži neutrpěly zranění.

Dle hřmotu a třesku zbraní jsem usoudil, že bitva nezuří jen v našem nejbližším okolí, nýbrž i dále napravo i nalevo. Thuvia mi řekla, že černí piráti mívají ve zvyku útočit na mnoha místech najednou a že obvykle napadají celé území Thernů, jež se rozkládá po celém Údolí Dor až k vnějším svahům Pohoří Otz.

Když v našem nejbližším okolí boj na chvíli ustal, Thuvia se ke mně obrátila a pravila:

„Chápete již nyní, principi, proč Thernové chrání své území miliónovými vojsky za dne i za noci? Scéna, jíž jste dnes svědkem, se během patnácti let - neboť tak dlouho zde úpím v bídém zajetí - několikrát opakovala; černí piráti Barsoomu podnikají již od nepamětných časů loupežné výpravy na území Svatých Thernů.

Přesto však nikdy neuplatní své síly, tak jak by bylo v jejich moci - krátce a stručně nechtějí rázem zničit celou rasu Thernů. Vypadá to, jako by Therny považovali za svou hříčku, na níž si chtějí vybit svoji krvelačnou bojechtivost a jež jim poskytuje nevyčerpatelný zdroj zbraní, střeliva a zajatců.“

„Proč se však obránci nevrhnou na tato letadla a nezničí je?“ otázal jsem se. „Jistě by pak útoky pirátů ustaly, nebo alespoň by tito nebyli tak odvážní. Vidíte přece, že vůbec nehlídají své stroje, které jsou zde na bojišti právě tak bezpečné, jako by byly doma v hangárech.“

„Thernové se bojí poškodit letouny svých nepřátel. Jen jedenkrát se o to před dávnými věky pokusili, leč zle se jim to vyplatilo. Následující noci, a kromě toho ještě po celý příští měsíc, snesly se tisíce černých bitevních vzducholodí nad Pohorí Otz a vrhaly tuny výbušných třaskavin na chrámy, zahrady a nádvoří. Byl to příšerný masakr, při němž byli Thernové téměř vyhubeni, jen několik set se jich zachránilo v labyrintu podzemních chodeb.

Thernové jsou si plně vědomi toho, že žijí pouze z milosti černých. Byli již jednou velice blízko záhubě, a proto se nechtějí něčeho podobného opět opovážovat.“

Ledva Thuvia domluvila, vmísil se do boje nový činitel - nepřítel, jehož přítomnost ani Thernové, ani piráti netušili.

Divoké šelmy, které jsme přivedli s sebou a volně pustili po zahradě, byly zpočátku pouze vyděšeny ruchem boje, třeskem zbraní, výstřely pušek a výbuchy bomb. Nyní však je pokračující hluk a pach čerstvě prolité krve očividně rozrušil, takže přestaly lhotejně přihlížet řezi obou soupeřů a vrhly se zuřivě na obě zápolící strany. Vzduch se otřásal pustým řevem šelem, které z lidských těl rvaly cary masa.

Bojující zachvátila nepopsatelná panika. Thernové i černí piráti okamžitě spojili své síly a bránili se lvům. Rozdivočené bestie ubily již prvním nápirem své smečky asi sto nešťastníků. Hned je bylo vidět zde, hned onde, všude šířily děs a hrůzu.

Byl to skutečně fascinující pohled na tento bizarní masakr; po chvíli však jsem si uvědomil, že jalovým přihlížením maříme drahocenný čas - bylo zřejmo, že zmatku vzniklého bojem můžeme skvěle využít.

Thernové byli bitvou tak zaneprázdněni, že náš útěk se mohl poměrně lehce zdařit. Rozhlédl jsem se po bojišti, pátraje po místech, kudy bychom mohli nejsnáze uniknout. Usoudil jsem, že kdyby se nám podařilo proniknout až k hradbám a nalézt místo, kde černí piráti ztenčili sílu thernských stráží, mohli bychom tudy prchnout do vnějšího světa.

Jak jsem se tak rozhlížel po zahradě, zastavily se moje zraky na hustých řadách letounů, které zde spočívaly nehlídány na zemi - hle, zde se nám skýtala nejjednodušší cesta k útěku! Že mě tato myšlenka

nenapadla již dříve! Byl jsem zcela dobře obeznámen s mechanismem barsoomských letadel. Devět let jsem bojoval v helijské vzduchoplavecké eskadře. Létal jsem s větrem o závod na malých, jednosedadlových strojích a velel největším válečným vzducholodím, jaké kdy brázdily řídké ovzduší umírajícího Marsu.

Myšlenka znamená u mne čin. Uchopil jsem Thuvii za ruku a vyzval šeptem Tars Tarkase, aby mě následoval. Chvatně jsme se plížili k malému letadlu, které bylo poměrně nejvíce vzdáleno ruchu boje. A ve chvíli jsme již vystoupili na úzkou palubu. Přiložil jsem ruku na startovní páku. Stiskl jsem palcem knoflík, který kontroluje re-pulsační paprsek - onen skvělý vynález Marťanů, jenž dovoluje jejich těžkým bitevním vzducholodím, aby pluly řídkou barsoomskou atmosférou rychlostí uragánu.

Letadlo se zachvělo, leč nebylo schopno pohybu. A poté dolehl k našim uším nový varovný křik. Obrátiv se, užířel jsem, jak se k nám žene asi tucet černých pirátů. Byli jsme prozrazeni. Černí ďáblové vyrazeli z hrdel zlostné skřeky a řítili se přímo k nám. Tiskl jsem tím usilovněji páku, která nás měla přivést do bezpečí. Letoun se však ani nehnul. Teprve nyní jsem pochopil, proč se nemůže vznést.

Vstoupili jsme náhodou na dvousedadlový stroj. Jeho pohonné tanky byly naplněny pouze takovým množstvím repulsační energie, že stačilo pro váhu dvou normálních lidí. Tars Tarkasova abnormální tíha zpečetila náš osud.

Černí piráti byli již téměř u nás. Každý okamžik rozhodoval o našem bytí či nebytí.

Stiskl jsem startovní tlačítko na nejzazší bod a zajistil je. Pak jsem nařídil rychlostní páku na nejvyšší výkon a v okamžiku, kdy se na nás černí s pustým řevem vrhali, seskočil jsem z letadla, připraven s taseným mečem v ruce prodat svoji kůži pokud možná nejdražší.

V téže chvíli ozval se nade mnou zoufalý dívčí hlas, ztrácející se v temné výši: „Princi, můj principi, raději bych byla zůstala s vámi a zemřela...“ Další její slova zanikla v ruchu boje.

Černí piráti se rojili kolem mne. Uvědomoval jsem si, že můj plán se zdařil a že alespoň Thuvia a Tars Tarkas jsou v bezpečí a mají možnost se zachránit.

V prvním okamžiku jsem se domníval, že nebudu s to vydržet nápor černých démonů, leč jakmile jsem zaujal pevný postoj a řádně se několikrát rozmáchl svým mečem, shledal jsem, že díky mé zemské síle a zdatnosti mám naději, že zvítězím proti tak početné přesile.

Moje ocel šířila kolem sebe hrůzu a smrt. Černí se zprvu snažili udolat mne svými krátkými meči, leč když se přesvědčili o mém umu, couvli a v jejich tvářích bylo lze zřít zděšení.

Jejich množství však bylo ohromující. Chvílemi se mi zdálo, že moje smrt je již jen otázkou několika minut. Zachvěl jsem se při pomyslení, že bych snad měl zahynout v této bídné končině, odkud by ani nedošla zpráva o mém skonu k sluchu mé zbožňované Dejah Thoris. Zemřel rukou bezejmenného černého muže v zahradách krutých Thernů...

Leč můj neohrožený duch se brzy vzpamatoval. Bojechtivá virginská krev se rozproudila mými žilami. Cítil jsem se jako znovuzrozen. Kolem rtů se mi rozhostil můj charakteristický sebevědomý úsměv, který tak často přiváděl mé protivníky k zoufalství. Vypudil jsem z hlavy jakékoliv myšlenky na porážku a smrt a bil jsem do svých nepřátel tak zuřivě, že ti, kteří tehdy vyvázli životem, jisté budou na onen den navždy vzpomínat.

Ačkoliv jsem byl cele zaneprázdněn bojem, ohlížel jsem se, kudy bych mohl i já za svými přáteli uniknout. A rozluštění mého trapného postavení přišlo neočekávaně z nitra černé noci. Právě jsem vyrazil z ruky zbraň statnému chlapíku, který mě ohrožoval - jeho druzi, vidouce náš gigantický zápas, stáli v té chvíli opodál.

Zírali na mě zlověstně, přesto však bylo v jejich sveřepých tvářích vidět, že mne respektují.

„Therne,“ řekl mi jeden pirát, „bojujete udatně jako dator. Kdybyste neměl svůj opovrženímhodný plavý vlas a bílou pleť, pokládali by si Prvorození Barsoomu za čest, kdybyste byl jedním z nich.“

„Nejsem Thernem,“ odvětil jsem a chtěl jsem již vysvětlit, že pocházím z jiného světa, domnívaje se, že kdybych snad se s nimi spojil a bojoval po jejich boku proti Thernům, mohl bych s jejich pomocí opět snáze získat svobodu. V téže chvíli mě však udeřil do

zad mezi lopatky jakýsi těžký předmět - tak prudce, div jsem neupadl.

Obrátil jsem se, chtěje čelit domnělému novému nepříteli, a zřel jsem, jak těleso, které mne udeřilo a citelně škráblo do ramene, vzápětí zasáhlo jednoho z mých protivníků přímo do obličeje, takže klesl bez hlesu na krví zbrocený trávník zahrady. Viděl jsem, že onou smrtící věcí je kotva většího letadla - asi desetisedadlového křižníku.

Letoun plul zvolna nad námi ve výši necelých padesáti stop nad našimi temeny. Probleskla mi hlavou myšlenka, že se mi právě naskýtá skvělá příležitost k záchraně; letadlo zvolna stoupalo a kotva se kymácela několik stop nad hlavami okolostojících Černých démonů.

Vymrštil jsem se prudkým skokem nad ně a šťastně se zachytil háku kotvy, která nyní valem stoupala. Piráti na mě zírali s uděšeně vypoulenýma očima.

Svíral jsem pevně jednou rukou kotvu, jež se nebezpečně houpala, unášejíc mě větvemi vyšších stromů zahrad. Moji černí protivníci řvali a hulákali dole pode mnou.

Letadlo, které mě vleklo s sebou, zamířilo nejprve k západu a pak ladným obloukem zahnulo k jihu. Několik okamžiků nato jsem byl již unášen nad vrcholky Zlatých útesů přes Údolí Dor, kde - šest tisíc stop pode mnou - se leskla hladina Ztraceného moře Korus, zalitá jasem obou měsíců.

Opatrně jsem vyšplhal výš a sedl si mezi ramena kotvy. Uvažoval jsem, zda toto letadlo není úplně opuštěno. Doufal jsem, že tomu tak je. Nebo snad dokonce stroj náležel jinému pokojnému kmeni a zabloudil mezi bojující Therny a piráty čirou náhodou. Skutečnost, že se vzdaloval z bojiště, podírala pravděpodobnost mé domněnky.

Chtěl jsem však mít jistotu, a proto jsem počal opatrně šplhat po kotevním laně vzhůru k palubě letounu.

Zachytil jsem se již jednou rukou palubního zábradlí, když vtom se vyklonila přes obrubu sveřepá černá tvář, v jejíchž očích planula vítězná a škodolibá zášť.

XODAROVA LEST

Několik okamžiků jsme zůstali oba jako zkamenělí a zírali si vzájemně do očí - černý pirát i já. Poté se rty černého démona zkřivily surovým úsměvem, nad zábradlím se objevila ebenově černá ruka a zaleskla se hlaveň těžkého marťanského revolveru, jejíž ústí hledělo přímo na střed mého čela.

Současně se moje volná ruka bleskurychle vymrštila po hrdle černého piráta. Ebenový ukazováček stiskl spoušť pistole.

Slova „Zemři, prokletý Therne!“ zanikla v chroptivém sykotu, neboť moje prsty držely kořist jako ocelový svěrák. Nárazník spouště dopadl na nábojnici, ozvalo se temné cvaknutí, leč rána nevyšla.

A dříve než mohl černý ďábel stisknout spoušť podruhé, stáhl jsem jej za hlavu tak daleko přes palubu, že se musel oběma rukama zachytit roubení, přičemž mu revolver vypadl z dlaně.

Tiskl jsem mu hrdlo tak silně, že nemohl křičet - bojovali jsme spolu za naprostého ticha; on se snažil vyprostit své hrdlo z mého sevření, já pak se snažil stáhnout jej z paluby dolů a svrhnout do bezedného prostoru.

Tvář černého ďábla zesinala a oči mu napětím téměř vylezly z důlků. Bylo zřejmo, že v nejbližších okamžicích musí zemřít, nepodaří-li se mu vyprostit z ocelového objetí mých prstů, jež mu znemožňovaly dech. Křečovitě sebou škubl zpět, přičemž se pustil palubního roubení, a oběma rukama se sápal na mé paže svírající jeho hrdlo, snaže se je odtrhnout.

A právě na tuto chvíli jsem čekal. Prudkým trhnutím jsem jej stáhl z paluby. Váha padajícího těla mě málem srazila z mého nepřiliš bytelného postavení na kotevním laně do zejícího moře pode mnou.

Nepustil jsem však ani nyní hrdlo svého soka, poněvadž jsem věděl, že kdyby při mém smrtelném pádu vykřikl, byl bych ztracen, jelikož jeho druhové na palubě by jistě pomstili jeho smrt.

Držel jsem jej pevně a rdousil, zatímco křečovitě škubání jeho těla mě stahovalo po kotevním laně stále níž a níž. Pohyby zmítajícího se

protivníka pozbývaly síly, děly se v delších intervalech, až posléze ustaly vůbec. Teprve tehdy jsem jej pustil - černý ďábel zmizel v temných hlubinách pode mnou.

A znovu jsem vyšplhal k palubnímu roubení. Tentokrát jsem se opatrně rozhlédl po povrchu křížníku, abych se mohl předem připravit na osud, který mne v nejbližších okamžicích očekává.

Bližší měsíc již zašel za horizont, vzdálenější však dosud svým jasem zaléval palubu letadla a zjevil mým očím ostré obrysy těl asi šesti či osmi černých pirátů ležících na plošině a spících.

U podstavce rychlopalné pušky byla připoutána bílá dívka. Její oči se rozšířily hrůzou, když zřela, jak se moje hlava objevuje nad roubením paluby. Vzápětí se na její tváři rozhostil svrchovaný výraz vnitřní úlevy, jakmile si všimla mystického drahokamu, který se třpytil ve středu mého náhlavníku. Neřekla však nic a varovala mne pouze výmluvným pohledem před spícími černými ďábly.

Tiše jsem se přehoupl na palubu. Dívka na mě kývla, abych se k ní přiblížil. Ledva jsem se k ní nachýlil, požádala mne, abych jí uvolnil pouta.

„Mohu vám pomoci,“ řekla. „Jistě jste si vědom, že budete potřebovat jakékoliv pomoci, až se tito zde probudí.“

„Někteří z nich se probudí teprve ve hlubinách Korusu,“ odvětil jsem s úsměvem.

Dívka pochopila okamžitě smysl mé odpovědi - musím doznat, že krutost jejího sveřepého úsměvu mě překvapila a zděsila. Zříme-li krvelačnost rýsující se v ohavné tváři, nejsme jí tak zaskočení a zhnusení, jako zhyzdí-li krásné tahy bohyně, jíž by lépe slušel úsměv lásky a míru.

Chvatně jsem jí rozvázal pouta.

„Dejte mi revolver,“ zašeptala, „odpravím ty, které vaše ocel včas neumlčí.“

Vyhověl jsem jejímu přání a pak jsem započal svůj trapný úkol. Tentokrát jsem se nemohl dát svést žádnými ohledy a jakékoliv rytířství bylo v tomto případě nemístné, jelikož krutí černí démoni nemají pro podobné ctnosti vyvinutý smysl.

Opatrně jsem se plížil k nejbližšímu spáči. Když se probudil, byl již na cestě k bezedné náruči Korusu. Pronikavý výkřik, svědčící o jeho zděšení, dolehl temně z hlubin k našemu sluchu.

Druhý, kterého jsem se dotkl, se probral okamžitě, a přestože se mi podařilo svrhnout jej z paluby dolů, divoce vzkřikl a probudil tak ostatní piráty. Bylo jich pět.

Sotva se zdvihli, ozvala se stakatová rána dívčina revolveru a jeden z nich opět klesl, aby již nikdy více nevstal. Ostatní se na mne vrhli s tasenými meči. Dívka se neodvážila dál střílet, jelikož se obávala, aby mě neporanila. Viděl jsem však, jak se ostražitě plíží mým protivníkům v bok. Byli jsme všichni v jednom chumlu.

Boj byl velmi tuhý a byl ztěžován tím, že na malé palubě nebylo dosti místa ani k rozmáchnutí, ani k odskokům. Rány na mě pršely jako déšť. Po chvíli však se mi podařilo umístit zdařilý úder a jeden ze čtyř protivníků klesl mrtev na palubu. Ostatní, vidouce padnout svého druhá, zdvojnásobili své úsilí. Třeskot našich zbraní byl tak ohlušující, že jistě byl tichou nocí slyšitelný na vzdálenost několika mil. Při mnoha ranách odletovaly jiskry, jak na sebe narážely ostré čepele marťanských mečů. Vzápětí se ozval temný a odporný zvuk - to se tříštila ramenní kost jednoho z mých nepřátel. Byla to skutečně úchvatná bitva.

Stáli proti mně tři - dívka se však mezitím připlížila za ně, takže jsem doufal, že v nejbližších okamžicích se jí podaří zmenšit počet mých protivníků. A pak se vše zběhlo tak příšerně rychle, že jsem si ani nestačil uvědomovat jednotlivé fáze boje.

Tři černí ďábli měli zřejmě v úmyslu tisknout mne zpět, doufajíce, že klopýtnu o roubení paluby a zřítím se do bezedné hlubiny. A vtom dívka vypálila a já máchl dvakrát prudce mečem. Jeden pirát klesl s prostřelenou hlavou; druhému jsem vyrazil zbraň z ruky, až přelétla přes palubu a zmizela v temnotách; třetímu pak jsem vrazil svoji ocel do hrudi až po jílec, takže mu špička vylezla na tři stopy ze zad - při tom mi však držadlo vyklouzlo z ruky a mrtvý následoval přes okraj své druhy.

Stál jsem nyní beze zbraně proti poslednímu pirátu, jenž měl také prázdné ruce, poněvadž i jeho meč ležel ztracen kdesi na dně Ztraceného moře.

Tato situace se zřejmě zamlouvala mému protivníkovi, neboť když se na mne hnal s holými pěsti, usmíval se, až byly vidět dvě řady jeho běloskvoucích zubů. Mohutně vyvinuté svaly, vlnící se mu pod ebenovou pokožkou na prsou a rukou, svědčily o jeho sebedůvěře, neboť se domníval, že budu poměrně snadnou kořistí, protože se ani nenamáhal vytrhnout z opasku dýku.

Nechal jsem jej dojít těsně k sobě. Pak jsem se sehnul, v téže chvíli uskočil stranou, a rozmáchnuv se, zasadil jsem mu neočekávaně prudkou ránu na levou čelist, až klesl k zemi jako poražený vůl.

A vtom se za mnou ozval stříbřitý smích.

„Vy nejste vůbec Thern,“ zaslechl jsem sladký hlas své družky, „poněvadž vaše plavé vlasy i zbroj náleží Sator Throgovi. Dosud nežil na Barsoomu nikdo, kdo by dovedl bojovat tak jako vy dnešní noci. Kdo vlastně jste?“

„Jsem John Carter, princ z královského domu Tardos Morse, jeddaka Helia,“ odvětil jsem. „A komu je mně dopřána čest sloužit?“ dodal jsem.

Moje družka chvíli váhala s odpovědí. Poté se mě zeptala:

„Vy nejste Thern. Jste snad nepřítelem Thernů?“

„Prodlél jsem na jejich území půldruhého dne. Během této doby byl můj život v neustálém nebezpečí. Byl jsem příšerně týrán a pronásledován. Poštvali na mne živé šelmy a ozbrojence. Dříve jsem nechoval v srdci zášti proti Thernům, jistě se však nebudete divit, že jsem nyní změnil své smýšlení. To je vše.“

Dívka se na mě upřeně dívala několik minut, než odpověděla. Budilo to zdání, jako by chtěla číst v nejtemnějším koutu mé duše, posoudit jediným pohledem můj charakter a rytířskou. Pravděpodobně byla s výsledkem svého pátrání spokojena.

„Jsem Phaidor, dcera Matai Shanga, Svatého Hekkadora Svatých Thernů, Otce Thernů, Vládce života a smrti na Barsoomu, Bratra Issus, Princezny Věčného života.“

Vtom jsem si všiml, že černý pirát, kterého jsem srazil ostrou ranou své pěsti, jeví známky vracejícího se vědomí. Přiskočil jsem chvatně k němu. Strhl jsem z něj řemení a svázal mu ruce za zády,

poté jsem mu zajistil též nohy a připoutal ho k podstavci rychlopalné pušky.

„Proč to s ním nespravíte jednodušeji?“ zeptala se mě Phaidor.

„Nechápu vás dobře. Jak to myslíte – *jednodušeji*?“ otázal jsem se.

Phaidor pokrčila lehce svými štíhlými rameny a naznačila rukama pohyb, jako když někoho vrháme přes palubu.

„Nejsem přece vrah,“ řekl jsem. „Zabím pouze v sebeobraně.“

Phaidor na mě udiveně pohlédla. Pak svraštila obočí a potřásla hlavou. Bylo zřejmo, že mi nerozumí.

Bylo to samozřejmé, vždyť ani moje milovaná Dejah Thoris nemohla pochopit moje pošetilé a často velmi riskantní jednání s nepřáteli. Na Barsoomu je žádost o milost či její udělování neznámou věcí a každý mrtvý znamená zachování části mizících zásob vyhasínající planety, jež mohou být větším dílem rozděleny mezi ostatní, kteří přežili.

Ovšem byl - zde určitý rozdíl v projevech smýšlení Phaidor a mé zbožňované Dejah Thoris, neboť mám za to, že Phaidor spíše litovala, že jsem jí neposkytl nervy drásající divadlo, než že by se obávala, že bychom byli ohrožováni zbývajícím nepřítelem.

Černý pirát přišel již dokonale k sobě a zíral upřeně na nás. Byl to statný, úhledný chlapík, nádherně vyvinutý, inteligentní tváře - jeho rysy byly tak pravidelně modelovány, že i Adonis by mu je mohl závidět.

Letadlo, postrádajíc vedení, pohybovalo se zvolna napříč údolím; domníval jsem se, že je na čase, abych se chopil směrového kormidla. Polohu Údolí Dor jsem mohl po paměti určit pouze velmi matně a neurčitě. Dle souhvězdí jsem usoudil, že se nalézá hluboko jižně pod rovníkem, nevyznal jsem se však tak dokonale v barsoomské astronomii, abych bez dokonalých helijských map a přesných přístrojů, jichž jsem byl dříve zvyklý používat, dovedl z postavení hvězd určit svoji polohu.

Usoudil jsem, že obrátím-li před' severním směrem, dostanu se do civilizovanějších končin planety. Letoun se dal velmi pružně ovládat. Stíkl jsem rychlostní páku na nejzazší bod a křižník se prudce

vznesl do prostoru. Řítili jsme se jako vystřelený šíp a vzdalovali se stále více a více od příšerného údolí smrti.

Když jsme míjeli teritorium Thernů, spatřili jsme v hloubi pod sebou kotouče prachu zvířeného z bitvy, která dosud pod námi zuřila. Hluk a třesk zbraní k našim uším nedolehl, poněvadž v řídkém ovzduší Barsoomu se zvuk velmi špatně šíří.

Obklopil nás citelný chlad. Dýchání se stalo velice obtížným. Phaidor i černý pirát do mne vpíjeli své zraky. Posléze Phaidor promluvil:

„V této výši se snadno ztrácí vědomí,“ poznamenala klidně. „Nechcete-li, abychom všichni přišli o život, měl byste se snést do nižších oblastí, a to rychle.“

V jejím hlasu nebylo znát strach. Znělo to právě tak, jako by řekla: „Měl byste si vzít deštník, za chvíli bude pršet.“

Sestoupil jsem s letadlem okamžitě níž. A učinil jsem tak v pravý čas. Phaidor již omdlela. I černý pirát ztratil vědomí; pouze já jsem zůstal při smyslech díky své silné vůli. Vždyť ten, který má zodpovědnost za všechny, nejvíce vydrží.

Letěli jsme nyní nízko nad úpatím Pohoří Otz. V této sféře bylo poměrně teplo a dosti vzduchu pro naše vyčerpané plíce. Černý pirát za chvíli otevřel oči a dívka vzápětí též přišla k sobě.

„Měli jsme skutečně namále,“ řekla Phaidor.

„Seznal jsem v onom kritickém okamžiku dvě svrchovaně zajímavé věci,“ odvětil jsem.

„A jaké?“

„Že i Phaidor, dcera Pána života a smrti, je smrtelná,“ pravil jsem s úsměvem.

„Pouze Issus je nesmrtelná,“ opáčila Phaidor. „A Issus představuje celou rasu Thernů, z čehož vidíte, že i já jsem vlastně nesmrtelná.“

Všiml jsem si, že černý démon se při Phaidořiných slovech posupně zašklebil. Tehdy jsem nechápal, proč se směje - dozvěděl jsem se to bohužel teprve později a tím nejhroznějším způsobem.

„Pakliže druhá skutečnost, kterou jste seznal,“ pokračovala Phaidor, „vás svedla také k tak mylným dedukcím jako prvá, pak nejste o nic moudřejší než dříve.“

„Zjistil jsem,“ odvětil jsem, „že náš zamračený přítel nepochází z bližšího měsíce - poněvadž ve výši několika tisíc stop nad Barsoomem již zmíral. Kdybychom byli chtěli urazit s naším letadlem vzdálenost pěti tisíc mil, která dělí Barsoom od Thurie, pak by už dávno nežil.“

Phaidor pohlédla na piráta zornicemi rozšířenými údivem.

„Nepocházíte-li z Thurie, odkud tedy?“ zeptala se.

Černý pirát pokrčil rameny a zahleděl se jinam, leč neodpověděl.

Phaidor si velitelsky dupla nohou.

„Dcera Matai Shanga není zvyklá, aby její otázky zůstaly nezodpovězeny,“ řekla. „Příslušník nižšího plemene by se měl cítit poctěn, že mu žena z posvátné rasy, která zdědila tajemství Věčného života, vůbec ráčí věnovat svoji pozornost.“

Černý pirát se opět dal potměšile do smíchu.

„Xodar, dator Prvorozených Barsoomu, je zvyklý udílet rozkazy, a nikoliv jim vyhovovat,“ pravil. Poté, obrátiv se ke mně, dodal: „Co se mnou zamýšlíte?“

„Chci vás oba odvézt do Helia,“ odvětil jsem. „Nic zlého se vám nestane. Uvidíte, že rudí v Heliu jsou skutečně velkodušnou rasou. Vylíčím jim, co jsem zde zažil, a pak - budou-li mi naslouchat - snad ustane nesmyslné, dobrovolné putování k řece Iss a pošetilá pověra, po léta uměle udržovaná, bude roztržena na tisíce kusů.“

„Pocházíte z Helia?“ zeptal se mě Xodar.

„Jsem princ z královského domu Tardos Morse, jeddaka Helia,“ odušil jsem, „nenarodil jsem se však na Barsoomu. Pocházím z jiného světa.“

Xodar na mě chvíli upřeně zíral.

„Věřím vám, že jste se nezrodil na této planetě,“ řekl posléze. „Nikdo, kdo spatřil světlo světa na Barsoomu, by nedovedl samojediný zdolat osm nejlepších bojovníků rasy Prvorozených. Proč však nosíte plavé vlasy a zlatý náhlavník, jakým se vyznačují Svatí Thernové?“ dodal, vyslovuje výsměšně slovo *svatí*.

„Docela jsem zapomněl, co mám na sobě,“ odpověděl jsem.

„Ukořistil jsem obě,“ dodal jsem a strhl z hlavy paruku i s čelenkou.

Když Xodar spatřil, že mám krátké černé vlnité vlasy, byl velmi udiven. Pravděpodobně se domníval, že budu mít na hlavě lysinu jako Thernové.

„Vy skutečně pocházíte z jiného světa,“ pronesl měkčím hlasem. „Máte pleť bílou jako Thernové, černé vlasy jako Prvorození a vaše svaly jsou tak silné jako svaly dvanácti datorů - není tudíž pro Xodara nectno, že byl vámi přemožen. Kdybyste byl rodilým Barsoomianem, nebylo by se vám to nikdy zdařilo,“ dodal.

„Jste ve svých duševních pochodech stále několik kroků přede mnou, milý příteli,“ pravil jsem. „Vím nyní, že se jmenujete Xodar, netuším však, kdo jsou to Prvorození, co to je *dator*, a dále pak nechápu, proč by vás žádný Barsoomian nemohl přemoci?“

„Prvorození Barsoomu,“ jal se vysvětlovat Xodar, „jsou rasou černých lidí, jejichž já jsem datorem - Barsoomiané nižšího druhu by mne nazývali princem. Moje rasa je nejstarší na celé planetě. Náš rodokmen vede přímo ke Stromu života, který rostl před třiadvaceti milióny let uprostřed Údolí Dor.

Během nespočetných věků plody tohoto stromu podléhaly nespočetným změnám, postupně se vyvíjely, přecházejíce od čistě rostlinného žití ke kombinovanému životu živočichorostlinnému. V prvním období byly plody Stromu života vybaveny pouze schopností nezávislé svalové činnosti, zatímco svými lodyhami zůstávaly připojeny k mateřské rostlině; později se v plodech vyvinul mozek, takže byly schopny myslet a pohybovat se na dlouhých stoncích jako samostatná individua.

S rozvojem vnímání došlo k potřebě srovnávání, a následkem toho k tříbení úsudků; tak se zrodil a vyvinul na Barsoomu rozum a schopnost uvažování.

A léta mījela. Formy plodů Stromu života se měnily, dosud však stále existovalo přímé spojení s mateřským kmenem, ač nejružnější délky. Posléze ony plody nabyly tvaru dnešních rostlinných lidí, jaké vidíme v Údolí Dor, ovšem byly velmi malé, miniaturní, a visely z větví stromu na stopkách vyrůstajících z semen jejich hlav.

Prvotní rostlinní lidé vykvétali z pupenů, které se podobaly ořechům zvícím v průměru asi jednu stopu, rozděleným dvěma stěny na čtyři oddíly. V jednom oddílu vyrůstal rostlinný člověk, v

druhém šestnáctinohý červ, ve třetím prarodič bílých opic a ve čtvrtém primitivní černý člověk Barsoomu.

Když plod uzrál a praskl, rostlinný člověk, nalézající se v jeho vrchní části, zůstal přirostlý ke konci stopky, kdežto zbývající tři díly plodu spadly na zem, kde snaha jejich uvězněných obyvatel o únik způsobila, že se rozkutálely na všechny strany.

A tak byl po čase celý Barsoom pokryt těmito zárodečnými bytostmi. Během nespočetných věků přežívali oni tvorové uvnitř tvrdých skořepin, kolotajíce přískoky po povrchu planety; řeky, jezera a oceány je roznášely po všech končinách nového domova.

Miliardy jedinců zahynuly, než první černý člověk prorazil krunýř svého vězení a spatřil světlo světa. Jsa puzen zvědavostí, otevíral i skořepiny svých druhů, a tak započalo zalidňování Barsoomu.

Čistá krev, proudící v žilách onoho prvního černého člověka, zůstala neporušena a nesmíšena s krví jiných bytostí a proudí dosud v žilách všech příslušníků černé rasy; ze smíšené krve šestnáctinohých červů, bílých opic a odrodilců z řad černých se zrodily všechny ostatní druhy života na Barsoomu.

Thernové,“ usmál se zlomyslně, „jsou pouze výsledkem dlouhého vývoje původní bílé opice, jež existovala v šerém dávnověku. Jsou to tvorové nižšího řádu. Na Barsoomu žije jen jedna rasa skutečných a nesmrtelných lidských bytostí - je to černá rasa Prvorozených.

Strom života již zhynul, ovšem rostlinní lidé se mezitím naučili odpoutávat od jeho kmene a toulají se nyní po tváři Barsoomu jako ostatní potomci Prarodiče.

Jejich bisexuálnost jim dovoluje, aby se rozmnožovali po způsobu skutečných rostlin, jinak však během dlouhých staletí nezaznamenali nijak zvláštní pokrok. Jejich činy a pohyby jsou většinou ovládány pudry a nejsou téměř vůbec ovlivňovány rozumem - jejich mozek je pouze o něco málo větší než krajní článek vašeho malíčku. Živí se rostlinami a krví zvířat; schopnost jejich mozku vystačí právě tak jen, aby dopravili sami sebe k potravě a aby si uvědomili skutečnost, že jedí. Nemají vyvinutý smysl pro sebezachování, což je zjevné z toho, že vůbec nemají strach. Proto také v boji jsou tak příšernými protivníky.“

Divil jsem se, proč černý pirát tak pečlivě vykládá svým nepřátelům podrobnou genesi života na Barsoomu. Nezdálo se mi, že by k tomu byl právě vhodný okamžik, a kromě toho se mi jevilo protismyslným, že by se hrdý příslušník vznešené rasy jen tak zhola pustil do přátelského rozhovoru se svým přemožitelem, zvláště ještě, když byl dosud spoután a přivázán k palubě.

Teprve letmé rozšíření jeho zornic, které trvalo pouhý zlomek vteřiny, mě uvědomilo, že Xodar má určitý zájem na tom, aby upoutal moji pozornost vyprávěním oné skutečně zajímavé historie.

Dator Prvorozených ležel na plošině přede mnou, a tudíž, jak se mnou mluvil, viděl přímo na zád' našeho letadla. A právě když skončil své vyprávění o životě rostlinných lidí, všiml jsem si, že se upřeně dívá na cosi za mnou. Zároveň mi neušlo, že v jeho očích zazářily vítězné plaménky.

Zmírnil jsem právě před chvílí rychlost našeho letu, neboť jsme již dávno minuli Údolí Dor a cítil jsem se poměrně bezpečně. Ohlédl jsem se také za sebe a zřel jsem, jak temnou nocí za námi tiše letí neosvětlená válečná vzducholod'. Byla již zcela těsně u nás.

Bezděky jsem se zachvěl, neboť jsem si uvědomoval, že moje naděje na záchranu se rozpadají v prach.

HLUBINY OMEANU

Nyní jsem již chápal, proč se černý pirát snažil svým vyprávěním co nejdéle upoutat můj zájem. Již po dobu několika mil tušil, že pomoc je mu nablízku, a kdyby se nebyl prozradil oním pohledem, vzducholod' by byla stanula nad námi a její posádka by se neslyšně snesla na naši palubu jako roj včel, zahalujíc temným stínem mou čerstvě zářící hvězdu naděje.

Byl jsem však příliš zkušeným letcem, než abych se jen tak rázem nechal překvapit. Strhl jsem chvatně výškové kormidlo a ve vteřině se náš letoun propadl o dobrých sto stop níže.

Vysoko nad hlavou jsem viděl míhající se těla nepřátelské posádky, která se již již chystala zaplavit naši palubu. Pak jsem opět s křížníkem zamířil vzhůru, nařídív rychlostní páku na nejzazší bod.

A náš stroj poslušně, jako vystřelený šíp, zamířil k vrčícím vrtulím obřího korábu nad námi. Kdyby se naše před' jen lehce dotkla vrtulí, roztráстила by je a vzducholod' by byla na několik hodin neschopna dalšího letu. Pak bychom snad svým pronásledovatelům unikli.

V téže chvíli se vyhouplo slunce nad horizont a v jeho záři jsem spatřil několik set sveřepých černých tváří, zírajících na nás přes okraj nepřátelského plavidla.

Sotva nás zpozorovali a pochopili můj odvážný manévr, ozval se z jejich hrdel příšerný řev. Zazněly úsečné rozkazy, leč bylo již pozdě, olbřímí vrtule byly roztráštěny špicí našeho letounu.

Jakmile jsem ucítil náraz, strhl jsem znovu výškové kormidlo, leč naše před' se zaklesla do otvoru, který jsem vytvořil v zádi nepřátelské vzducholodi. Trvalo sice pouhou vteřinu, než se mi podařilo stroj uvolnit, ovšem tato kratičká doba stačila, aby naše paluba byla zaplavena černými d'ábly.

Nedošlo vůbec k boji. Vlastně ani nebylo možno bojovat, poněvadž k tomu nebylo dosti místa. Byli jsme doslova zasypani

piráty. Když mě počali ohrožovat svými meči, Xodar je zarazil a úsečně velel:

„Svažte oba, neubližujte jim však!“

Několik pirátů mezitím vyprostilo Xodara z pout. On sám pak osobně řídil moje odzbrojení a náležité spoutání - alespoň se domníval, že jsem dostatečně zabezpečen. Provazy, kterými byly ověnceny moje ruce a nohy, by snad byly stačily pro Mart'ana, pro moje pozemské svaly však nic neznamenaly. Uvědomoval jsem si, že až přijde vhodný čas, budu je moci přetřhnout, jako by to byly hedvábné nitky.

Poté spoutali i Phaidor a přivázali ji ke mně. Mezitím zahákovali naše letadlo ke vzducholodi a přemístili nás na její palubu. Obrovský zkázonosný stroj byl obsazen zhruba tisícem černých d'áblů. Pokud jim disciplína dovozovala, tísnili se kolem nás, chtějíce nás vidět.

Phaidorina krása vyvolala spoustu hrubých poznámek a brutálních vtipů. Přesvědčil jsem se, že tito barsoomští „nadlidé“ mají, pokud se týče slušného chování a rytířskosti, mnohem nižší duševní úroveň než například rudí Mart'ané.

Moje krátké černé vlasy a thernská paruka byly předmětem mnoha komentářů. Když Xodar vyprávěl svým druhům o mé zdatnosti a kromobyčejném původu, tísnili se kolem mě a zasypávali mne četnými otázkami.

Skutečnost, že mám na sobě zbroj a odznak Therna, který byl zabit jedním z členů mé družiny, je přesvědčovala, že jsem právě tak jako oni nepřítelem Thernů, z kteréžto příčiny mne jakžtakž respektovali.

Černí piráti byli vesměs lidé urostlých těl a úhledného zevnějšku. Důstojníky bylo možno okamžitě poznat dle přepychově zdobené zbroje. Výstroj mnohých z nich byla tak bohatě vykládána zlatem, platinou, stříbrem a drahými kameny, že téměř nebylo lze vidět řemení a kůži.

Zbroj velitele vzducholodi se třpytila celá diamanty. Zář d'émantů nádherně kontrastovala s ebenově černou kůží piráta. Byl to skutečně velmi bizarní pohled - krásní negři; barbarský přepych jejich zbroje; ebenové dřevo paluby, naleštěné jako parkety; skvělé vnějšky kabin, jejichž sorapové stěny byly posázeny drahými skvosty a kovy v

čarokrásných ornamentech; lesknoucí se zlato palubních zábradlí;
jiskřící aluminium a ocel rychlopalných děl.

Zář dýmantů nádherně kontrastovala s ebenově černou kůží piráta.

Phaidor a já jsme byli dopraveni do podpalubí, kde nás, dosud spoutané, uvrhli do malé kajuty, jež byla opatřena jediným úzkým otvorem. Piráti, kteří nás tam zavlekli, za námi ihned zatarasili dveře.

Slyšeli jsme, jak mužstvo horlivě pracuje na opravě propelerů a brzy poté jsme okénkem zřeli, jak vzducholod' zvolna pluje k jihu.

Chvilí jsme ani Phaidor, ani já nemluvili. Oba jsme se obírali vlastními myšlenkami. Já jsem kupříkladu uvažoval o osudu Tars Tarkase a Thuvie. I kdyby unikli pronásledování, musí dříve či později padnout do rukou zelených nebo rudých Mart'anů, kteří v nich záhy poznají uprchlíky z Údolí Dor a jako takové je nejspíše umučí k smrti.

Byl bych rád byl s nimi. Měl jsem za to, že by se mé výmluvnosti podařilo přesvědčit inteligentní rudou rasu, že po dlouhá a dlouhá staletí podléhá pošetilé a kruté pověře, která bezúčelně kosí milióny životů.

Tardos Mors by mně uvěřil. O tom jsem byl přesvědčen. A že by měl odvahu vyvodit z toho patřičné důsledky, o tom mě ujišťovala moje znalost jeho ušlechtilého charakteru. Dejah Thoris by mi také uvěřila. O tom jsem se neodvážil vůbec pochybovat. A pak jsem měl tisíce přátel mezi zelenými i rudými bojovníky, o nichž jsem byl plně přesvědčen, že by kvůli mně rádi podstoupili i pekelné zatracení. Byli by šli za mnou, kamkoliv bych je vedl, právě tak jako Tars Tarkas.

Jediné nebezpečí vězelo v tom, že bych - pokud se mi vůbec podaří uniknout černým pirátům - upadl do rukou vůči mně nepřátelsky smýšlejících rudých či zelených Mart'anů, kteří nejenže by mým výkladům nevěřili, ale bez dlouhých okolků by mě rovnou opravili.

Ovšem tyto moje předpoklady měly velmi akademický ráz, neboť pravděpodobnost útěku ze zajetí pirátů byla velice mizivá.

Phaidor ke mně byla připoutána provazem, který nám dovoloval vzdálit se od sebe asi tři nebo čtyři stopy. Když jsme vstoupili do kajuty, usedli jsme na nízkou lavici, umístěnou pod kulatým otvorem, lato lavice byla jediným kusem nábytku v místnosti. Byla zhotovena ze sorapového dřeva. Podlaha, strop a stěny byly z

karborundového alumina, lehké to a velmi pevné směsi, která je vesměs používána při konstrukci marťanských vzducholodí.

Jak jsem tak seděl a uvažoval o budoucnosti, zíral jsem ven kulatým otvorem, jenž se nalézal právě ve výši mých očí. Bezděky jsem se ohlédl na Phaidor. Pozorovala mne s podivným výrazem ve tváři, jaký jsem u ní dosud nezaznamenal. Byla skutečně velmi krásná.

Ledva zjistila, že se na ni dívám, sklopila zraky a zdálo se mi, že lehký ruměncem jí zbarvil líce. Byla zřejmě v rozpacích, že byla přistižena, jak upřeně zírá na méněcenné stvoření.

„Zajímá vás snad studium bytostí nižšího řádu?“ zeptal jsem se s úsměvem.

Phaidor ke mně opět pozvedla oči a krátce a nervózně se zasmála.

„Ano, a zvláště tehdy, mají-li tak skvostný profil jako vy.“

Tentokrát jsem se měl zardít já, leč neučinil jsem tak. Domníval jsem se, že si ze mne tropí šprýmy, a v duchu jsem obdivoval její statečné srdce, které i na cestě ke smrti dovede vše obrátit v žert, a proto jsem se smál s ní.

„Víte, kam nás vlastně zavlekou?“ otázala se posléze Phaidor.

„Bezpochyby tam, kde nám bude poskytnuta možnost, abychom luštili záhady věčnosti,“ odvětil jsem.

„Myslím, že mne čeká ještě horší osud,“ řekla Phaidor, zachmuřivši se.

„Co tím míníte?“

„Nevím nic určitého, tuším však něco hrozného, poněvadž žádná z miliónů thernských dívek, které byly během časů za loupežných výprav uneseny, se nevrátila, aby mohla vyprávět, co zažila. Ze skutečnosti, že piráti nikdy neunesli žádného Therna mužského rodu, soudím, že osud oněch nebohých dívek byl zajisté mnohem horší než sama smrt.“

„A myslíte, že jednají nespravedlivě?“ nezdržel jsem se, abych se nezeptal.

„Co tím chcete říci?“

„Což Thernové nezacházejí právě tak s nebohými bytostmi, které se vydaly na dobrovolnou pout' po proudu Řeky tajemství? Což Thuvia nebyla po dlouhých patnáct let jejich otrokyní a hříčkou?

Nemyslíte, že je zcela spravedlivé, abyste trpěla právě tak, jako jste nechávala trpět jiné?“

„Vy nechápete naše poměry,“ odvětila. „My, Thernové, jsme svatou rasou. Stane-li se nižší bytost u nás otrokem, je to pro ni svrchovanou ctí. Kdybychom náhodně nezachránili některé příslušníky nižších ras, kteří se pošetile vydávají na cestu po neznámém proudu vstříc neznámému konci, všichni by se stali kořistí rostlinných lidí a opic.“

„Musíte však doznat, že onu pošetilou pověru mezi obyvateli Barsoomu všemožně udržujete,“ odporoval jsem. „To od vás není šlechetné, naopak, je to velmi podlé. Můžete se snad nějak ospravedlnit?“

„Veškerý život na povrchu Barsoomu,“ pravila Phaidor, „je stvořen pouze k podpoře rasy Thernů. Jak jinak bychom mohli žít, kdyby nás vnější svět nezaopatřoval potravinami a pracovními silami? Což se domníváte, že Thern by se snížil k práci?“

„Je tedy skutečně pravdou, že požíváte lidské maso?“ zeptal jsem se s hrůzou.

Phaidor na mě soucitně pohlédla, jako by mne litovala pro moji nevědomost.

„Ano, požíváme maso nižších tvorů. Což vy tak nečiníte?“

„Ano, jíme maso zvířat,“ odvětil jsem, „nikdy však maso lidí.“

„Když lidé mohou požídat maso zvířat, pak bohové mohou požídat maso lidí. A Svatí Thernové jsou bohové Barsoomu.“

Byl jsem znechucen tímto rozhovorem a pocit hnusu se zračil v mé tváři.

„Nyní jste dosud nevěřící,“ pokračovala roztomilým hlasem Phaidor, „dopřeje-li nám však štěstěna uniknout z drápů černých pirátů a vrátíme se na dvůr Matai Shanga, pak doufám, že jistě naleznu argumenty, kterými vás přesvědčím, že vaše nazírání je mylné. A snad,“ dodala váhavě, „bude možno, abyste žil mezi námi... jako jeden z nás.“

A opět sklopila oči a něžný nach polil její líce. Nemohl jsem dobře pochopit její slova, a ani později jsem je nechápal. Nebylo vlastně divu, neboť i sama Dejah Thoris říkala, že v určitých

věcech jsem velmi nechápavým, a myslím, že měla po této stránce pravdu.

„Obávám se, že bych se vašemu otci špatně odvděčil za pohostinství, jež by mi poskytl,“ odvětil jsem, „neboť kdybych se stal Thernem, okamžitě bych v ústí Issu postavil ozbrojenou stráž, která by nebohé poutníky posílala zpět do vnějšího světa. Zároveň bych se vši silou zasadil o to, aby byl vyhuben celý rod rostlinných příšer a bílých opic.“

Phaidor na mne zírala s hrůzou v očích.

„Ne, ne,“ volala, „nesmíte tak svatokrádežně mluvit, nesmíte ani na tak rouhavé věci pomýšlet. Kdyby se moji soukmenovci dozvěděli, že jste uvažoval o tak bezbožných záměrech, a my se znovu ocitli v jejich chrámech, neminula by vás strašlivá smrt. A ani moje... moje...“ Phaidor opět zaváhala. „Ani já bych vás nemohla zachránit.“

Neřekl jsem již nic. Uvědomoval jsem si, že by to bylo zbytečné. Byla pověřivější než Mart'ané vnějšího světa. Oni alespoň uctívali pošetilou naději v posmrtný život plný lásky, míru a štěstí. Thernové však ctí hnusné rostlinné netvory a opice a domnívají se, že v nich jsou zakleti jejich předkové.

A vtom se otevřely dveře našeho vězení a vstoupil Xodar.

Radostně se na mě usmál - výraz jeho tváře byl skutečně velmi příjemný, nebylo v něm ani stopy krutosti nebo pomstychtivosti.

„Vzhledem k tomu, že nám za žádných okolností nemůžete uprchnout,“ řekl, „mám za to, že není nutno vás zde věznit. Přeféžu vám pouta a můžete vyjít na palubu. Uvidíte něco velmi zajímavého - mohu připustit, abyste to viděli, poněvadž již nikdy nespátříte vnější svět. Uzříte to, nač dosud směly pohlédnout pouze zraky Prvorozených a jejich otroků - podzemní vchod do Svaté země, pravého to nebe Barsoomu.“

Bude to skvělá lekce pro tuto dceru Thernů,“ dodal, „uvidí-li alespoň Issusin chrám, a snad ji sama Issus sevře ve svém objetí.“

Phaidor hrdě napřímila hlavu.

„Jaké je to rouhačství, vy pse pirátů?“ zvolala. „Issus by vyhladila z povrchu Barsoomu vás i vaše plémě, kdybyste se před ní objevil.“

„Ještě mnohé nevíte,“ ušklíbl se Xodar, „a brzy se dozvíte, ovšem nezávidím vám nikterak způsob, jakým se to stane.“

Když jsme vystoupili na palubu, zřel jsem ke svému nemalému překvapení, že vzducholod' pluje nad obrovským sněžným a ledovým polem. Všude do dálky, kam jen oko dohlédlo, třpytil se sníh a led.

Jediné rozluštění tohoto tajemství bylo možné. Byli jsme nad jižním pólem. Na Marsu existuje sníh a led pouze na pólech. Pod námi nebylo vidět známky života. Ocitli jsme se v nejjižnějších končinách, v nichž již neobstála ani divoká zvířata, která Mart'ané lovívají pro jejich kožišiny.

Jak jsem tak hleděl přes palubní zábradlí, stanul mi Xodar po boku.

„Jaký máme kurs?“ zeptal jsem se jej.

„Poněkud jihozápadní,“ odvětil Xodar. „Brzy uvidíte Údolí Otz - zbývá nám pouze několik set mil plavby.“

„Údolí Otz!“ zvolal jsem. „Přece se nevracíme do území Thernů, z něhož jsme právě unikli?“

„Ano, je tomu tak,“ potvrdil Xodar. „Již předešlé noci jste přeletěl toto obrovské ledové pole. Údolí Otz leží v hluboké proláklíně jižního pólu. Rozkládá se o několik tisíc stop níže než povrch okolní krajiny a podobá se obrovské míse. Ve vzdálenosti jednoho sta mil od severních hranic tohoto území zdvihá se Pohoří Otz, které obepíná věncem svých hor vnitřní Údolí Dor, v jehož středu se rozkládá Ztracené moře Korus. Na pobřeží tohoto moře stojí Zlatý chrám Issus, jehož základy leží v zemi Prvorozených. Tam je náš cíl.“

Teprve nyní jsem si uvědomoval, jak je možné, že během dlouhých staletí pouze jedinému Mart'anu se podařilo uniknout z Údolí Dor. Dnes jsem se dokonce divil, že se mu to skutečně podařilo. Přechod přes rozlehlé sněhové pole, plné ostrých úlomků ledu, byl opravdu holou nemožností.

„Pouze vzducholodí se lze přenést přes tuto mrazivou pláň,“ pronesl jsem své myšlenky nahlas.

„Ano, tak také kdysi kdosi uprchl ze zajetí Thernů; z moci Prvorozených však dosud neunikl nikdo,“ prohlásil hrdě Xodar.

Dosáhli jsme právě nejjižnějšího bodu obrovské bělavé plochy. Ledový masív končil prudce strmou stěnou vysokou několik tisíc

stop, na jejímž úpatí se rozkládalo pozvolně se svažující údolí, tu a tam přerušené skupinami pahorků a úseky lesa, protkanými úzkými pásy říček, vytvořených z tajícího sněhu a ledu.

V jedné chvíli jsme přelétli hlubokou kaňonovitou strž, táhnoucí se od ledové stěny, která tvořila severní hradbu, napříč celým údolím, kam až oko dohlédlo.

„To je koryto řeky Iss,“ vysvětloval mi Xodar. „Protéká pod ledovým polem a pod úrovní Údolí Otz, leč zde náhle otevírá své řečiště.“

Spatřil jsem též skupinu obydlí podobající se osadě a zeptal jsem se Xodara, jak to přijde, že jsou zde lidské bytosti.

„To je osada Ztracených duší,“ odvětil se smíchem Xodar. „Pás země mezi ledovou přehradou a pohořím je považován za neutrální půdu. Někteří nebožáci si rozmyslí putovat dále po řece Issu, a vyšplhavše po strmých stěnách kaňonu, zastaví se zde v tomto údolí. Též se stává, že některý otrok uprchne ze zajetí Thernů a uchýlí se sem.“

Thernové se nesnaží uprchlé otroky polapit, jelikož z vnějšího Údolí Otz není úniku, a pak se též bojí strážných letadel Prvorozených, se kterými nechtějí valně přijít do styku.

Ubozí nešťastníci, žijící v této pustině, nejsou námi obtěžováni, poněvadž jim nemůžeme odejmout nic, co by nás zajímalo, ba nejsou ani dosti početní, aby snad stálo za to s nimi bojovat - proto je ponecháváme jejich osudu.

Existuje několik podobných osad, počet jejich obyvatel však se nezvyšuje, poněvadž jednotlivé vesnice mezi sebou neustále válčí.“

Poté jsme zamířili více na severozápad. Minuli jsme Údolí Ztracených duší a krátce nato objevila se před přídílí naší vzducholodi obrovská černá hora, zdvihající svá úbočí z nezměrné ledové plochy. Nebyla příliš vysoká a její vrchol byl plochý.

Xodar nás opustil, jelikož jej povinnost volala jinam, a tak jsme s Phaidor u zábradlí osaměli. Dívka dosud nepronesla jediné slovo od okamžiku, co vystoupila na palubu.

„Mluvil Xodar pravdu?“ zeptal jsem se Phaidor.

„Částečně ano,“ odvětila. „Pokud hovořil o vnějším údolí, mluvil pravdu, to však, co říkal o poloze Issusina chrámu uprostřed jejich

území, je lživé. Kdyby to však bylo pravdou..." zaváhala Phaidor. „Ne, nemůže to být pravda, pak by během nepamětných věků moji lidé chodili vstříc příšerným mukám a hanebné záhubě, přímo do drápů svých nejúhlavnějších nepřátel, a pověst o Věčném životě, který nás očekává v náruči Issus, by byla lživou báchorkou.“

„Právě tak jako Barsoomiané z vnějšího světa byli vámi zlákáni do hrůzného Údolí Dor, je zcela dobře možné, že i Thernové sami byli Prvorozenými zlákáni sem, kde jim osud oplácí stejně smutným údělem," podotkl jsem. „Je to pouhá spravedlivá odplata - to musíte uznat, Phaidor.“

„Nemohu něčemu podobnému uvěřit," řekla dívka.

„Uvidíme," odvětil jsem. A oba jsme se na chvíli odmlčeli. Naše letadlo se kvapem blížilo k obrovské černé hoře, o níž jsem podvědomě tušil, že nám nejlépe zodpoví naše pochybnosti.

Když jsme se ocitli zcela těsně u komolého kužele, zmírnil náš letoun rychlost, takže posléze nehybně stanul nad vrcholem hory. Nachýlil jsem se přes palubní zábradlí a zřel jsem pod námi ohromný zející otvor, jehož dno se ztrácelo v neprůhledných temnotách.

Průměr této olbřímí prohlubně měřil dobrých tisíc stop. Stěny jícnu byly hladké a budily dojem černého basaltu.

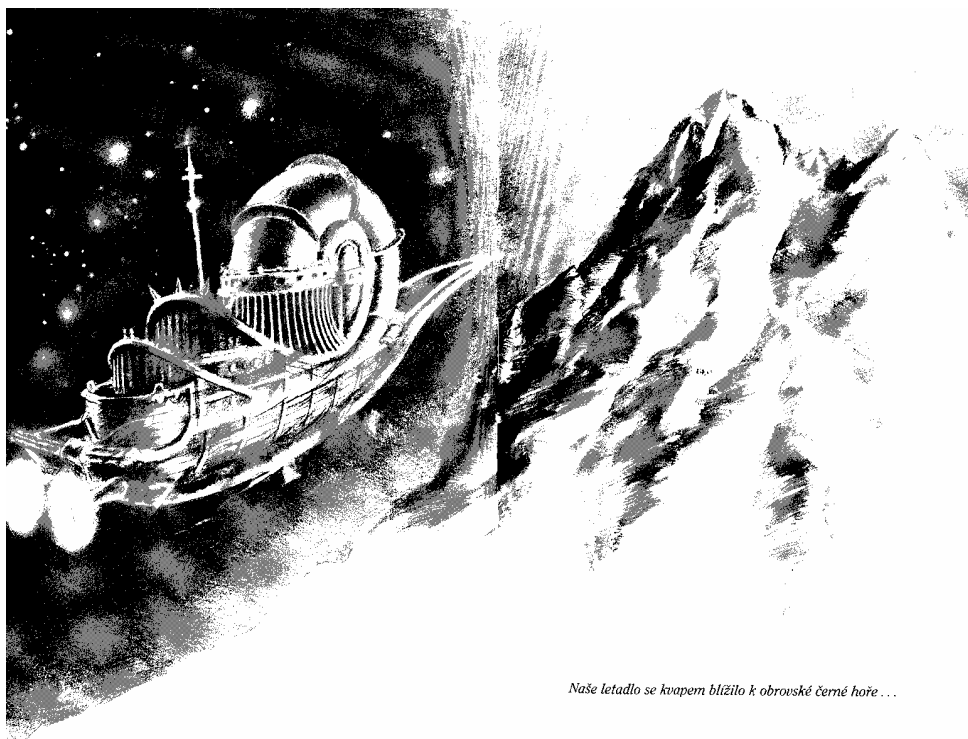
Koráb chvíli nehybně stál nad středem sopouchu a pak se počal zvolna spouštět do zející propasti. Klesali jsme stále níže a níže. Když nás obklopila čirá temnota, rozžehla se na palubě světla. A tak v bizarní záři reflektorů klesal náš obří letoun do mysteriózního nitra Barsoomu.

Sestupovali jsme tak dobrou půlhodinu. Jícen pak náhle končil uprostřed klenby rozlehlého podzemního světa.

Pod námi se vlnilo jakési vnitřní moře. Fosforeskující záře osvětlovala scénu. Tisíce velkých a malých lodí křižovaly po hladině sem a tam. Tu i onde zvedaly se z vln drobné ostrůvky porostlé podivnou bezbarvou vegetací.

Naše vzducholoď se zvolna a majestátně snesla na hladinu, kde tiše spočinula. Během sestupu byly stáhnuty dovnitř velké vzdušné vrtule a nahrazeny malými a odlišně konstruovanými vodními šrouby. A když byly tyto uvedeny do chodu, loď plula kupředu po novém živlu právě tak lehce a precizně jako dříve ve vzduchu.

Phaidor i já jsme byli neskonale udiveni. Nikdy se nám ani ve snu nezdálo, že by pod povrchem Barsoomu mohl existovat tak podivný svět.

Naše letadlo se kvapem blížilo k obrovské černé hoře...

Téměř veškerá plavidla, která jsme potkávali, měla na palubě válečnou výzbroj. Zahlédli jsme též několik nákladních člunů, velkých obchodních lodí, jaké brázdí vzduch vnějšího Barsoomu, zde však vidět nebylo.

„Zde vidíte námořní moc Prvorozených,“ ozval se za námi povědomý hlas. Obrátivše se, spatřili jsme Xodara, jenž k nám přistoupil s úsměvem na rtech.

„Toto moře,“ pokračoval Xodar, „je rozlehlejší než Korus. Získává svoje vodstvo z menšího moře, které se nalézá nad ním. Aby hladina nestoupala nad stanovený průměr, máme čtyři obrovské

čerpací stanice, které ženou přebytečnou vodu zpět do rezervoárů ležících v severních krajinách, odkud rudí muži Barsoomu čerpají vodu, jež zavlažuje půdu jejich farem.“

Při tomto Xodarově výkladu jsem pochopil mnohé, co jsem dříve nechápal. Rudí považovali za zázrak neobvyklý zjev, že totiž čas od času z jejich rezervoárů, vyhloubených v masivní skále, tryskaly do výše mohutné sloupy vody. Voda je na Marsu tekutinou velmi vzácnou a učencům rudých se nikdy nepodařilo rozluštit, odkud jí tak ohromná kvanta vyvěrají. Míjely věky a onen jev, pravidelně se opakující, byl posléze považován za tak samozřejmý, že po jeho bližší příčině již nikdo nepátral.

Pluli jsme kolem několika ostrovů, na nichž se nalézaly podivné budovy kruhovitého půdorysu, beze střech, jejichž stěny byly opatřeny zamřížovanými okny. Na první pohled bylo lze soudit, že to jsou vězení; tento prvotní dojem byl zesilován ozbrojenými strážemi, které seděly na nízkých lavicích před budovami nebo přecházely po kamenitých plážích kolem nich.

Ony ostrůvky byly poměrně malé, jen několik z nich mělo rozlohu asi jednoho akru. Leč po chvíli jsme uviděli před sebou větší ostrov. Ukázalo se, že ten je naším cílem, a chvíli poté již loď hladce přistála u strmého břehu.

Xodar nás vyzval, abychom ho následovali. Opustili jsme palubu v průvodu asi půl tuctu důstojníků a mužstva. Zamířili jsme k rozlehlé budově oválného půdorysu, která se nalézala několik set yardů od břehu.

„Brzy spatříte Issus,“ řekl Xodar dívce. „Jen málo otrokyň, které zajmeme, předvádíme před Issus. Přihází se, že si z nich vybírá ty, kterými pak doplňuje sbor svých služek. Nikdo však neslouží Issus déle než jeden rok.“ Při těchto slovech se Xodar škodolibě a zároveň krvežíznivě usmál. Pochopil jsem okamžitě jejich ponurý význam.

Phaidor, odmítající dosud pochybovat o svém božstvu, počala podvědomě tušit, že jí hrozí neblahý osud. Přimkla se ke mně úžeji. Nebyla to již hrdá dcera Vládce života a smrti na Barsoomu, byla to mladá a ustrašená dívka, hledající u mne ochranu před nemilosrdnými nepřáteli.

Budova, do níž jsme vstoupili, neměla střechy. V jejím středu se nalézala podlouhlá vodní nádrž, zapuštěná do podlahy - vnitřek stavby se tak podobal našim pozemským zimním plovárnám. Při jedné straně bazénu plul na hladině podivný tmavý předmět. Nemohl jsem na první pohled odhadnout, zda je to nějaká živá obluda, či zda jde o jakési zvláštní plavidlo.

Nebyl jsem však dlouho na pochybách, neboť sotva jsme se ocitli u kraje nádrže, přímo nad onou věcí, Xodar vzkřikl několik mně nesrozumitelných slov. Okamžitě se na povrchu předmětu otevřel poklop a z nitra podivného stroje vystoupil černý lodník.

Xodar jej oslovil:

„Vyřiďte svému důstojníku rozkazy datora Xodara. Řekněte mu, že dator Xodar se svými důstojníky, mužstvem a dvěma zajatci chce být připraven do Issusiných zahrad u Zlatého chrámu.“

„Budiž velebena skořepina tvého prvního předka, vznešený datore,“ odvětil lodník. „Stane se, jak kážeš.“ A zdvihnuv obě paže dlaněmi vzad, uklonil se po způsobu, jaký je společný všem rasám na Barsoomu, a zmizel v útrobách svého pozoruhodného plavidla.

A za chvíli poté objevil se na plošině skvěle oděný důstojník, jenž Xodara přivítal a vyzval jej, aby vstoupil na palubu. Nato jsme i my se svými průvodci sestoupili do nitra lodi.

Kabina, v níž jsme se ocitli, vyplňovala sama celý lodní prostor. Po obou stranách pod ponornou čarou nalézaly se kulaté zasklené otvory. Když jsme se všichni shromáždili v kajutě, zaznělo několik úsečných rozkazů, zaklapl palubní poklop a ozval se rytmický hukot strojů.

„Kam můžeme plout v tak malé nádrži?“ zeptala se mě Phaidor.

„Vzhůru jistě ne,“ odvětil jsem, „neboť jsem si všiml, že ačkoliv budova nemá střechy, je pokryta silnou kovovou mříží.“

„Tedy kam jinam?“ otázala se znovu Phaidor.

„Dle vzhledu lodi soudě, klesáme kamsi dolů,“ odpověděl jsem.

Phaidor se zachvěla. Vodní hlubina je pro Mart'any neznámým pojmem, dochovavším se pouze v tradičních legendách a vzbuzujícím posvátnou hrůzu. I dcera Thernů, narozená na dohled od posledního barsoomského moře, se roztřásla strachem.

Cítili jsme zcela zřetelně, že klesáme. A klesali jsme velmi rychle. Slyšeli jsme, jak vodní masy narážejí na kruhová okna, v nichž bylo lze v matném světle vycházejícím zevnitř zřít, jak se voda čerí a tvoří víry.

Phaidor mě křečovitě uchopila za ruku.

„Zachraňte mne!“ zašeptala. „Zachraňte mne a splním jakékoliv vaše přání. Vše, co vám Svatí Thernové budou schopni poskytnout, vám poskytnou. Vždyť Phaidor...“ tu se zarazila a tichým hlasem dodala: „...sama Phaidor je již celá vaše!“

Bylo mi skutečně líto ubohé dívky a něžně jsem ji uchopil za ruku. Můj podivný úmysl však byl špatně pochopen, neboť Phaidor, ohlédnuvši se, zda nás nikdo nesleduje, se zavěsila oběma rukama kolem mé šíje a přitiskla své rty k mým.

ISSUS, BOHYNĚ VĚČNÉHO ŽIVOTA

Dívčino vyznání lásky, jež jí ze rtů vynutil strach, se mne velmi dojemně dotklo; hanbil jsem se však sám za sebe, poněvadž jsem se v duchu obviňoval, že jsem snad svým jednáním poskytl příčinu k výlevu jejích citů.

Nikdy jsem se valně nezajímal o slabší pohlaví a staral se spíše o boj a půtky, které mi hověly a zdály se být vhodnějšími než vzdychání při měsíčku nad navoněnou rukavičkou nebo líbání uschlé květiny, jež páchne hnilobou. A tak se stalo, že jsem nyní nevěděl, co mám vlastně říci. Tisíckrát raději čelím divoké hordě zvlčilých obyvatelů vyschlých moří, než bezradně zírám do něžných očí krásné dívky, nevěda co počít.

Leč nezbývalo nic jiného než kousnout do kyselého jablka. Přiznávám se, že jsem tak učinil dosti neobratně.

Lehce jsem sňal její ruce ze své šíje, a drže je ve svých, vyprávěl jsem jí o své lásce k Dejah Thoris - jež byla jedinou ženou celého vesmíru, kterou jsem obdivoval a zbožňoval.

Phaidor se však moje slova nelíbila. Jako tygřice se vzepjala a rezolutně dupla svojí malou nožkou. Její krásná tvář byla zkřivena výrazem divoké zloby a oči jí hněvivě planuly.

„Pse!“ zasyčela. „Rouhavý pse! Snad si nemyslíte, že Phaidor, dcera Matai Shanga, vás prosí? Ona rozkazuje! Co pro ni může znamenat vaše nicotná náklonnost k nízké bytosti, kterou jste si zvolil ve svém dřívějším životě?”

Phaidor vás povznesla svojí láskou a vy jste ji odmítl. Ani ta nejohavnější smrt z tisíců, jež si lze představit, není s to smýt tuto pohanu. Stvoření, které nazýváte Dejah Thoris, musí zemřít v nejkrutějších mukách. Svými odmítavými slovy jste zpečetil její osud!

A vy! Stanete se nejubožejším otrokem bohyně, kterou jste se pokoušel ponížit. Hrůzné útrapy a týrání padnou na vaši hlavu, až

posléze se ke mně připlazíte po kolenou a budete prosit, abych vám darovala smrt.

Jsem velkomyslná, vyhovím vaší ponížené žádosti a z vysokého balkónu na Zlatých útesech budu přihlížet, jak bílé opice rvou vaše tělo na kusy.“

Phaidor chrlila ze sebe slova tak rychle, že jí docházel dech. Jaké roztomilé vyhlídky mi vykreslila! Nedovedl jsem pochopit, že tak božsky krásná bytost může být zároveň tak krvelačně mstivou. Uvědomil jsem si však, že Phaidor při vymýšlení programu mých útrap zcela přehlédla určitou důležitou maličkost, a proto, abych ji vzpamatoval a uvedl její úvahy do praktičtějších kolejí, ukázal jsem na nejbližší otvor ve stěně.

Bylo zřejmo, že Phaidor úplně zapomněla na prostředí a okolnosti, v nichž se nalézá; jediný pohled na vířící vody za oknem stačil, aby se bezmocně zhroutila na lavici. Náhle již nebyla pyšnou bohyní pomsty - skryla tvář do dlaní a vzlykala jako malé nešťastné děvčátko.

Klesali jsme stále níže a níže. Silné sklo v otvorech ve stěnách bylo neobyčejně teplé, z čehož jsem usuzoval, že jsme velmi hluboko pod povrchem Marsu.

Pojednou jsem zpozoroval, že pohyb dolů ustal, a dle rachotu šroubů jsem usoudil, že se pohybujeme velmi rychle přímo kupředu. Kolem nás byla hustá tma, avšak ve sporém světle vycházejícím z postranních otvorů a z reflektoru na přidi jsem viděl, že plujeme úzkým skalnatým kanálem, podobajícím se rouře.

Po několika minutách rachot šroubů ustal a ucítil jsem, že se naše ponorka prudce vynořuje na hladinu. Vzápětí k nám okny pronikl venkovní jas.

Přistoupil k nám Xodar se svými průvodci a vyzval nás, abychom jej následovali. Jeden z lodníků otevřel palubní otvor.

Nalézali jsme se v malé podzemní klenuté prostore, v jejímž středu byla nádrž, v níž kotvila naše ponorka, majíc vynořenu nad hladinu pouze malou část svého trupu.

Kolem okraje bazénu byla nevelká plošina, na jejímž konci čnely do výše stěny, sbíhající se do středu nízké klenby. Kolem dokola stěn bylo několik otvorů, vedoucích do spoře ozářených chodeb.

Naši uchvatitelé nás zavedli do jedné z nich; po několika krocích jsme stanuli před ocelovou klecí, která spočívala na dně tunelovitého komínu, jenž se nad námi tyčil do nedozírné výše.

Ukázalo se, že klec je součástí elevátoru, s jakými se setkáváme v mnoha končinách Barsoomu. Jejich pohyb je způsobován silou mohutných magnetů, které jsou upevněny na vrcholu trubicovité šachty. Magnetická síla je regulována elektrickým mechanismem, který řídí rychlost pohybu vozu.

Na dlouhých úsecích pohybují se elevátorové klece s nevšední rychlostí, zejména směrem vzhůru, neboť přitažlivá síla Marsu je poměrně slabá a je snadno převážena mocnou silou hnacích magnetů.

Sotva se mříž výtahu za námi zavřela, stanuli jsme již nahoře - pohyb klece byl věru bleskurychlý.

Když jsme vystoupili z malé budovy, jež zde ukončovala elevátor, ocitli jsme se uprostřed čarokrásné krajiny. Ani všechny pozemské jazyky dohromady nedovedou svým slovníkem vyjádřit tuto nádheru.

Je snad možno najít výraz pro šarlatové trávníky; stromy, jejichž kmeny zářily bělí slonové kosti a větve purpurem květů; cesty dlážděné rubínovou, smaragdovou, tyrkysovou i diamantovou drtí; velkolepý chrám, jehož stěny byly z ryzího zlata a ozdobeny skvělými kresbami - jak ale popsat barvy tak úžasné, že je pozemské oko ani nestačí vnímat? Mysl a obrazotvornost člověka není s to nasytit se jiskření čarokrásných paprsků, které tryskají z tisíců bezejmenných klenotů Barsoomu.

I moje oči, zvyklé na barbarský přepych a nádheru dvorů barsoomských jeddaků, byly oslněny touto scénou - a rovněž Phaidor úžasem nevěděla, nač má dříve pohlédnout.

„Issusin chrám,“ zašeptala napůl pro sebe.

Xodar se na nás díval s potměšilým úsměvem na rtech; bylo zřejmo, že se nesmírně baví našimi rozpaky.

Zahrady se hemžily skvěle oblečenými černými muži a ženami. Mezi nimi se pohybovaly rudé a bílé dívky, jsouce hotovy vyhovět každému jejich přání. Paláce vnějšího světa a chrámy Thernů byly oloupeny o své princezny a bohyně, které zde sloužily jako otrokyně.

Zamířili jsme přímo k chrámu. U hlavního vchodu jsme byli zastaveni kordonem ozbrojených stráží. Xodar promluvil několik

slov k jednomu z důstojníků, který k nám nato přistoupil a jal se nás vyptávat. Pak vešli s Xodarem do chrámu, kde oba nějakou chvíli setrvali.

Když se vrátili, oznámili nám, že Issus si přeje pohlédnout na dceru Matai Shanga a na podivného tvora z jiné planety, který se nazývá helijským princem.

Kráčeli jsme pomalu nekonečnými chodbami, skvícími se neobyčejnou nádherou; míjeli jsme velkolepé příbytky a vznešené sály. Posléze jsme stanuli v prostorné síni uprostřed chrámu. Jeden z důstojníků, který nás provázel, přistoupil k širokým dveřím, jež zely ve vzdálenější stěně místnosti. Tam se zřejmě ohlásil jakýmsi signálem, neboť dveře se vzápětí otevřely dokořán a objevil se v nich bohatě oděný dvořan.

Pak nás odvedli k onomu vchodu, kde nám nařídili, abychom se po rukou a po kolenou plazili do vedlejšího sálu, a to zády k místnosti, do níž jsme vstupovali. Upozornili nás též, že se nesmíme ohlédnout a pod trestem smrti obrátit své zraky k Issus.

Dosud nikdy v životě jsem se neocítl v tak ponižující situaci. Pouze moje neskonalá láska k Dejah Thoris a naděje, že se s ní shledám, mě zachránila, abych se neotočil a nestanul přímo a s hrdým čelem před bohyní Prvorozených. Raději bych srdnatě čelil jistě smrti jako gentleman, tváří v tvář nepřítelům, jejichž krev by se smísila s mou.

Plazili jsme se pozpátku několik set stop v této nechutné pozici, když nás naši průvodci zarazili.

„Necht' vstanou!“ ozval se za námi neznámý hlas - ostrý, pronikavý, pisklavý hlas, který byl jistě po mnoho let zvyklý rozkazovat.

„Vstaňte!“ vyzval nás důstojník. „Neobracejte však své tváře k Issus!“

„Ta žena se mně líbí,“ pravil po chvíli ticha pištivý hlas. „Bude mi sloužit po stanovený čas. Onoho muže odveďte na ostrov Shador, který se nalézá u severního břehu moře Omeanu. Dovolte ženě, aby se otočila a pohlédla na Issus. Necht' si uvědomí, že příslušnice nižších ras smějí zírat na svatou a oslepující krásu Bohyně Věčného života pouze po dobu jednoho roku.“

Ohlédl jsem se úkosem na Phaidor. Byla mrtvolně bledá. Zvolna se obrátila, jako by byla přitahována nějakou neviditelnou, přitom však neodolatelnou silou. Stála zcela těsně u mne, tak těsně, že její nahá paže se dotýkala mé.

Nemohl jsem jí vidět do tváře v okamžiku, kdy její oči poprvé spatřily svrchované božstvo Marsu, cítil jsem však, jak se její tělo chvěje smrtelnou úzkostí.

„Issus musí být jistě čarokrásná,“ pomyslel jsem si, „když i tak skvělá kráska jako Phaidor, dcera Matai Shanga, je při pohledu na ni tak nebývalé vzrušena.“

„Nechť ona žena zůstane. Muže odved'te. Jděte!“

Issus domluvila. Těžká ruka důstojníka dopadla na mé rámě. Jsa poslušen dřívějších rozkazů, klekl jsem na kolena a odplazil se zpět. Tak se odbyla moje první audience u barsoomského božstva; musím doznat, že jsem nebyl nikterak kromobyčejně vzrušen - pouze jsem se musel v duchu smát své směšné pozici na všech čtyřech.

Když jsem se doplazil za dveře, byl jsem vyzván svým průvodcem, abych vstal. Xodar se ke mně připojil a vedl mě zpět do zahrady.

„Ušetřil jste můj život, přestože jste mne mohl zcela lehce ubít,“ řekl po chvíli Xodar, „a proto vám budu nápomocen, kde budu moci. Mohu vám zde učinit život snesitelnějším, ale vězte, že vás očekává neblahý osud, kterému neuniknete. Nemůžete se kojit nadějí, že se vám podaří vrátit se na povrch vnějšího světa.“

„Jaký osud mne očekává?“ zeptal jsem se.

„To záleží na Issus. Pokud pro vás nepošle a neukáže vám svoji tvář, můžete zde žít poměrně svobodně po celá léta - já sám se postarám o to, abyste netrpěl.“

„A proč by pro mne Issus poslala?“ otázal jsem se.

„Mužové nižších ras slouží na dvoře bohyně k rozmanitému obveselení. Bojovníci jako vy poskytují při obvyklých měsíčních obřadech v chrámu nádhernou podívanou. Stavíme válečníky proti sobě a proti divokým šelmám, ku potěše Issus a k rozmnožení zásob její špižirny.“

„Což Issus pojídá lidské maso?“ zeptal jsem se. Nebyl jsem však nikterak zděšen, poněvadž moje nedávné zkušenosti se Svatými

Therny mě připravily, že v barsoomském nebi lze očekávat jen to nejhorší; věky úzkoprsého fanatismu a uctívání sama sebe vymýtily z jejich srdcí poslední stopy lidských instinktů, kterými se tato rasa snad kdysi honosila.

Byli to vesměs lidé zpítí vlastní mocí a úspěchy, kteří pohlíželi na ostatní obyvatele Marsu, tak jako my pohlížíme na šelmy prerie.

Proto také se nikterak nehanbí pojídat maso svých bližních, považující je za maso dobytčí.

„Pojídá pouze maso nejušlechtlejších Svatých Thernů a rudých Barsoomianů. Maso ostatních zajatců přichází na náš stůl. Otroci pak pojídají maso zvířat. Issus kromě toho má ráda i jiné lahůdky.“

Nechápal jsem dobře, co vlastně Xodar míní oněmi jinými lahůdkami. Domníval jsem se, že výčtem Issusina jídelního lístku bude pořad ohavností vyčerpán, ale přesvědčil jsem se teprve později, jaké hnusné hanebnosti si může vymyslet hrubost a zvůle, již nevržou žádné zákony.

Prošli jsme řadou komnat i chodeb a již jsme se chystali vstoupit do zahrad, když vtom nás zadržel důstojník, přispěchavší za námi.

„Issus si přeje znovu pohlédnout na tohoto muže,“ vyřizoval. „Zajatá dívka jí řekla, že je podivuhodně krásný a že vyniká kromobyčejnou silou, neboť sám jediný zabil sedm Prvorozených a holýma rukama přemohl Xodara, spoutav jej jeho vlastní zbrojí.“

Xodar byl zjevně v rozpacích. Bylo mu velmi nepříjemné, že se Issus dověděla o jeho neslavné porážce.

Beze slova se obrátil a následoval se mnou důstojníka zpět ke dveřím audienční síně Bohyně Věčného života.

Znovu se opakovala trapná vstupní ceremonie. Issus mě vyzvala, abych povstal. Několik minut bylo ticho jako v hrobě. Cítil jsem, jak mě bohyně spaluje svým zrakem.

A poté bylo ticho přerušeno ostrým pisklavým hlasem, jenž opakoval hrozná slova, která již po staletí pečtila osud nesčetných tisíců nebožáků.

„Nechť se onen muž obrátí a pohlédne na Issus! Nesmí však zapomenout na to, že kterýkoliv příslušník nižší rasy uží čarokrásnou tvář její svatosti, nesmí žít déle jednoho roku!“

Otočil jsem se, uposlechnuv vyzvání a doufaje, že spatřím nějakou kromobyčejně nevidanou božskou krásu. Uviděl jsem čtu ozbrojenců stojících mezi mnou a jakýmsi pódiem, na němž bylo umístěno křeslo ze sorapového dřeva, ozdobené řezbami. A na tomto trůně seděla černá žena. Byla zřejmě velmi stará. Na scvrklé lebce neměla již ani vlas. Kromě dvou žlutých předních řezáků neměla rovněž jediný zub. Po obou stranách úzkého orlího nosu plály z hlubokých důlků zapadlé oči. Plet' její tváře byla rozryta milióny vrásek a tělo bylo právě tak vrásčité a odporné jako její obličej. Paže a nohy jako hůlky, připínající se k torzu trupu, doplňovaly její „zářící svatou krásu“.

Kolem ní stála družina otrokyň, mezi nimi Phaidor, mrtvolně bledá a chvějící se.

„To je tedy onen muž, který zabil holou rukou sedm Prvorozených a svázal datora Xodara jeho vlastní zbrojí?“ otázala se Issus.

„Ano, nejnádhernější zjevení božského půvabu,“ odpověděl důstojník, stojící vedle mne.

„Předved'te datora Xodara!“ velela Issus.

Xodar byl povolán z vedlejší místnosti.

Issus jej téměř spalovala zlověstným pohledem.

„Vy že jste datorem Prvorozených?“ zasyčela. „Pro pohanu, již jste poskvřnil Nesmrtelnou rasu, budete degradován mezi nejnižší z nízkých. Nebudete již déle datorem, nýbrž stanete se otrokem otroků a budete jim sloužit v mých zahradách. Strhněte z něj jeho zbroj. Zbabělci a otroci nenosí zbraně.“

Xodar stál strnule napřímen před svým božstvem. Ani jediný sval na jeho těle se nepohnul, ba ani se nezachvěl, když z něho strážný voják surově strhl jeho skvostné řemení.

„Táhněte odtud!“ zařičela rozzuřená stařena. „Nespatříte již světlo Issusiných zahrad, budete sloužit jako otrok tohoto otroka, který vás pokořil, a budete jej provázet do jeho vězení na ostrově Shador v moři Omean. Odved'te jej z dosahu mých božských očí!“

Xodar se zvolna a důstojně obrátil a se vzpřímenou hlavou odkráčel z audienční síně. Issus vstala z trůnu a chystala se taktéž odejít. Otočila se přitom ke mně a řekla:

„Táhněte odtud!“
zařičela rozzuřená
stařena.

„Budete prozatím odveden na ostrov Shador. Později si Issus prohlédne váš způsob boje. Jděte!“

Poté zmizela jinými dveřmi, jsouc následována svými otrokyněmi. Phaidor zůstala o několik kroků zpět, a když jsem již chtěl se svým strážcem odejít do zahrad, přiběhla za mnou.

„Ach, nenechávejte mne zde v tomto příšerném prostředí,“ prosila. „Promiňte mi moje dřívější slova, můj princí. Nemyslela jsem je doopravdy. Vezměte mě s sebou. Dovolte, abych s vámi žila ve vašem vězení na ostrově Shador.“

Hovořila chvatně a trhaně.

„Nechápal jste čest, jakou jsem vám prokázala. Thernové neznají manželství nebo zaslíbení se v manželství - podobné svazky se uskutečňují jen mezi nižšími rasami. Mohli bychom spolu žít v lásce a štěstí. Oba jsme pohlédli na Issus a do roka musíme zemřít. Prožijme tento poslední rok spolu a uijme si, co ještě můžeme užít.“

„Domníváte-li se, Phaidor, že jsem vás nepochopil,“ odvětil jsem, „pak vězte, že ani vy jste nepochopila, ba ani nemůžete pochopit motivy, zvyky a sociální zákony, které řídí moje slova a skutky. Nechci vás urazit a nepodceňuji nikterak čest, kterou jste mi prokázala, vězte však, že vaše přání nelze uskutečnit. Nedbám na pustou a pošetilou pověru kmenů vnějšího světa, či Svatých Thernů, nebo Prvorozených - dosud nejsem mrtev. Žiji a moje srdce bije pro jedinou ženu, a tou je pro mne nenahraditelná Dejah Thoris, helijská princezna. Až zemřu, moje srdce přestane tlouci - co přijde pak, nevím. V tomto ohledu jsem stejně moudrý jako Matai Shang, Vládce života a smrti na Barsoomu, nebo Issus, Bohyně Věčného života.“

Phaidor na mě chvíli upřeně zírala. V jejích očích nebylo tentokrát zřít plápol hněvu, pouze se v nich zračila zoufalá bolest.

„Nechápu vás,“ řekla tiše, a odvrátivši se ode mě, zvolna zmizela ve dveřích, kterými před chvílí prošla Issus se svou družinou.

ŽALÁŘ NA OSTROVĚ SHADOR

V zahradách, kam mě můj strážce odvedl, setkal jsem se s Xodarem, obklopeným hloučkem šlechticů. Pustě mu láli a uráželi ho. Ženy na něj plivaly a muži jej bili do tváře.

Když jsem se objevil, pozornost všech se obrátila ke mně.

„Ach!“ zvolala jedna černá žena. „To je tedy onen tvor, který zdolal velkého Xodara holou rukou. Necht' nám to ukáže znovu.“

„Ať sváže Thurida!“ navrhla smějící se krásná dívka. „Thurid je vznešený dator. Necht' Thurid tomuto psu ukáže, co to znamená bojovat s opravdovým mužem!“

„Ano, Thurid! Thurid!“ ozvalo se asi tucet hlasů.

„Hle, zde právě přichází!“ zvolal jiný. A skutečně - blížil se k nám statný, černý chlapík, navlečený ve skvělou zbroj.

„Oč běží?“ otázal se. „Co si přejete od Thurida?“

Několik okolostojících mu vše ochotně vysvětlilo.

Poté se Thurid obrátil ke Xodarovi - oči se mu zúžily a ze zornic sálal zlověstný plamen.

„Calote!“ zasyčel. „Vždy jsem se domníval, že máte ve své shnilé hrudi srdce soraka. Často jste se mi protivil v tajných radách před Issus, dnes však, kdy jste měl na poli válečném osvědčit svoji zdatnost, ukázal jste celému světu, že jste zbabělým slabochem. Pse, odkopnu vás vlastní nohou,“ a chystal se skutečně Xodara nakopnout.

Vida tuto zpupnost, cítil jsem, jak mně krev vře v žilách. Příčilo se mi, že všichni přítomní tak hanebně nakládali se svým druhem jen proto, že upadl u Issus v nemilost. Nechoval jsem ke Xodarovi žádnou zvláštní náklonnost, neumím však nečinně přihlížet k podobné ohavné nespravedlnosti, a tu se často stává, že se v takových okamžicích dopouštím činů, kterých bych se jinak nedopustil.

Když se Thurid hotovil kopnout Xodara, byl jsem zcela těsně vedle něj. Degradovaný dator stál zpříma a bez pohnutí, jako

mramorová socha. Bylo zřejmo, že byl odhodlán snést urážek a hanebností, kterými ho jeho druzi zasypávali, s mužným odhodláním a stoicismem.

Moje noha se zvedla v témže okamžiku jako Thuridova - zasáhl jsem jej bolestně do holenní kosti. Xodar byl ochráněn před potupou.

Chvilí zavládlo naprosté ticho, a poté Thurid zuřivě vykřikl a vrhl se mi po hrdle právě tak jako Xodar na palubě letadla. Opakoval jsem svůj tehdejší manévr a se stejným úspěchem. Přikrčil jsem se, a když se proti mně rozehnal, zasadil jsem mu příšernou ránu do levé čelisti.

Thurid se zapotácel, kolena mu podklesla a upadl bezvládně na zem.

Černí s úžasem zírali na nehybné tělo pyšného datora, ležící v rubínovém prachu cesty, a poté na mne, nechápajíce, že se něco podobného skutečně mohlo stát.

„Chtěli jste, abych Thurida svázel,“ zvolal jsem, „hleďte!“ A přikročil jsem k velmožovi, jenž dosud byl v bezvědomí, strhl z něj zbroj a bezpečně mu spoutal nohy a ruce.

„Učíte nyní s Thuridem totéž, co jste prve učinili s Xodarem. Doneste jej před Issus spoutaného v jeho vlastní zbroji, aby se svými zraky přesvědčila, že mezi Prvorozenými není nikoho, kdo by mně mohl čelit.“

„Kdo vlastně jste?“ zeptala se mě žena, která mě před chvílí vyzvala, abych se pokusil Thurida svázat.

„Jsem obyvatel dvou světů - kapitán John Carter z Virginie a princ z královského domu Tardos Morse, jeddaka Helia. Odneste tohoto muže před vaši bohyni, jak jsem pravil, a vyříd'te jí též, že právě tak, jak jsem učinil s Xodarem a Thuridem, mohu učinit i s nejmocnějšími a nejzdatnějšími z jejich datorů. Vyzývám výkvět vašich nejlepších válečníků k souboji, ať s nahými pažemi, nebo s krátkým či dlouhým mečem.“

„Pojďme,“ řekl důstojník, který mne měl odvést na ostrov Shador. „Mám striktní rozkazy, jejichž provedení nestrpí odkladu. A vy, Xodare, pojďte s sebou!“

Tón slov, jimiž se obrátil na Xodara, nebyl již tak nenávislný jako prve. Bylo zřejmo, že po tom, co viděl, jak lehce jsem zdolal

mocného Thurida, nepohrdal tak surově svým nešťastným soukmenovcem. Že ani mě nepovažoval za obyčejného otroka, bylo zjevno ze skutečnosti, že stále kráčel nebo stál vždy uctivě za mnou, třímaje v ruce krátký mečik.

Návrat k moři Omean se udal bez jakýchkoliv příhod. Projeli jsme ponurou šachtou v témže vytahovadle, které nás vyvezlo vzhůru. Pak jsme vstoupili do ponorného člunu, jenž s námi proplul vodním tunelem hluboko pod povrchem vnějšího světa, až jsme se opět ocitli v nádrži, představující začátek podivuhodné cesty z Omeanu k chrámu bohyně Issus.

Na vzdálený ostrov Shador nás dopravil malý křižník. Zde se nalézala nevelká kamenná budova, hlídaná asi půltuctem černých. Naše uvěznění se udalo bez jakýchkoliv ceremonií. Jeden černý strážce otevřel dveře žaláře obrovským klíčem, my jsme vstoupili dovnitř, načež dveře za námi zaklaply. Zámek zaskřípěl; když jsem zaslechl onen skřípavý zvuk, sevřel moje nitro opět pocit zoufalé bezmocnosti - tentýž pocit, který jsem již jedenkrát zakusil v komnatě hrůzy v nitru Zlatých útesů na území Svatých Thernů.

Tehdy byl alespoň se mnou Tars Tarkas, dnes však jsem byl odkázán jen a jen sám na sebe. Jal jsem se přemýšlet o osudu velkého Tharka a jeho krásné společnice, dívky jménem Thuvia. I kdyby díky nějakému zázraku vyvázli a došli útočiště u některého spřáteleného kmene, nemohl jsem se těšit nadějí, že by mi mohli přispět ku pomoci.

Vždyť ani netušili, kde se nalézám, a nevěděli nic o mém neblahém údělu - ba nikdo na celém Barsoomu neměl vůbec zdání o existenci tohoto hrůzného místa. A co by bylo plátno, kdyby se dozvěděli o přesné poloze mého vězení - jak by pronikli do nitra tohoto pohřbeného moře, jehož břehy byly hájeny bdělými strážemi Prvorozených? Ne, moje postavení bylo skutečně beznadějně.

Napřímil jsem se, a protáhnuv všechny údy, snažil jsem se setrást ze sebe špatnou náladu. Poté jsem se jal bedlivě prohlížet svůj žalář.

Xodar seděl se schýlenou hlavou na nízké kamenné lavici, jež se nalézala uprostřed místnosti. Od okamžiku, kdy jej Issus degradovala, nepromluvil ani slova.

Budova, která tvořila naše vězení, neměla střechy; její stěny se zvedaly do výše třiceti stop. V polovici jejich výšky bylo několik malých zamřížovaných okének. Celé stavení bylo rozděleno příčnými stěnami na několik místností; vnitřní zdi byly vysoké asi dvacet stop. V komnatě, do níž jsme byli vrženi, nikdo nebyl; vedly z ní však dvojce dveře, jež byly odemčeny a ústily do vedlejších prostor. Vstoupil jsem do sousední místnosti a shledal, že je rovněž prázdná. Prozkoumal jsem několik dalších komnat a teprve v poslední z nich jsem našel mladého rudého Mart'ana spícího na kamenné lávce, která tvořila jediné zařízení žaláře.

Přesvědčil jsem se, že jiných spoluvězňů zde nemáme. Nachýlil jsem se k němu a pozorně si jej prohlédl. Jeho tvář mi připadala velice povědomou, nemohl jsem se však rozpomenout, kde jsem ho již viděl. Jeho tahy byly zcela pravidelné a právě tak jako ostatní tělesné proporce neobyčejně krásné. Barva jeho pleti byla na rudého Mart'ana poměrně velmi světlá, leč jinak to byl nepochybně skvělý typ své rasy.

Nevzbudil jsem jej, jsa si vědom, že spánek ve vězení je velmi cenným darem božím. Kromě toho jsem byl několikrát svědkem, jak se z mužů stali běsnící zuřivci, ledva byli některým ze svých spolutrpiteľů oloupeni o několik vzácných minut zapomnění.

Vrátiv se do naší cely, našel jsem Xodara sedícího na kamenné lávce v téže pozici, v jaké byl, když jsem odešel.

„Muži,“ oslovil jsem jej, „vaše zoufalství vám nepomůže. Byl-li jste poražen Johnem Carterem, nemusíte se proto hanbit. Viděl jste na vlastní oči, jak lehce jsem zdolal Thurida. A na palubě letadla jste byl svědkem, jak jsem odpravil tři vaše druhy.“

„Bylo by mi lépe, kdybyste i mne byl tehdy připravil o život,“ odvětil ponuře Xodar.

„Vstaňte!“ vyzval jsem jej. „Dosud můžeme doufat. Jsme živi. Dovedeme se oba udatně bít. Proč bychom si nemohli vybojovat svoji svobodu?“

Xodar na mě udiveně pohlédl.

„Nevíte, o čem hovoříte, poněvadž neznáte zdejší poměry,“ odpověděl. „Issus je všemohoucí. Issus je vševědoucí. Slyší vaše

slova. Zná předem vaše myšlenky. Protivíte-li se, byť i jen v duchu, jejím rozkazům, dopouštíte se svatokrádeže.“

„Nemluvte hlouposti, Xodare,“ přerušil jsem jej netrpělivě.

Xodar zděšeně vstal.

„Prokletí Issusino padne na vaši hlavu,“ vzkřikl. „Budete smeten bleskem jejího hněvu a zemřete v bídné agonii.“

„Věříte svým slovům, Xodare?“ otázal jsem se.

„Ano, kdo by se odvážil pochybovat?“

„Já, a nejen pochybuji, ale i popírám,“ řekl jsem přesvědčivě. „Proč tvrdíte, že Issus zná mé myšlenky? Vždyť příslušníci rudé rasy se touto schopností honosí již od věků. A nejen to - dovedou tak dokonale zastříť svou mysl, že v ní nikdo nemůže číst. Naučil jsem se znát toto tajemství před mnoha lety a vím, že dosud žádnému Mart'anu se nepodařilo zjistit, co se děje v nejtajnějších zákoutích mého mozku.“

Vaše bohyně nedokáže číst mé myšlenky; ba nestojíte-li před ní, nemůže číst ani vaše, pokud vzepřete svoji vůli. Kdyby byla schopna číst v mém mozku, jistě by její pýcha utrpěla těžkou ránu, když jsem se poprvé otočil, abych spatřil ‚zářivou svatou krásu‘ její tváře.“

„Co tím chcete říci?“ zašeptal Xodar tak tiše, že jsem jej s těžší slyšel.

„Chci říci, že jsem dosud neviděl tak příšerně ohavnou a hnusnou bytost, jako je Issus.“

Xodar na mě chvíli zíral s výrazem posvátné hrůzy v očích, a vzkřiknuv poté: „Svatokrádežný rouhači!“, vrhl se na mne.

Nechtěl jsem mu znovu ublížit prudkou ranou, poněvadž u sebe neměl zbraň, a tudíž mi nebyl nebezpečný.

Když se ocitl těsně u mě, uchopil jsem levičkou jeho pěst a pravici jsem mu zaryl do levé lopatky. Zároveň jsem mu loktem přitiskl bradu ke stehnu.

Díky síle mých svalů byl Xodar úplně bezmocný; z očí mu sršely blesky.

„Xodare,“ řekl jsem, „buďme přáteli. Snad po celý rok budeme nuceni spolu žít v tomto úzkém vězení. Lituji, že jsem vás možná bezděky urazil či pokořil, netušil jsem však, že by někdo, kdo sám na

své vlastní kůži zakusil krutou Issusinu nespravedlivost, mohl i nadále věřit v její božství.

Chci vám však, Xodare, říci ještě několik slov. Vezměte při tom na vědomí, že nemám v úmyslu nikterak ranit vaše city - přál bych si jen, abyste sám uznal, že vy jste pánem svého osudu, a nikoli nějaké božstvo.

Jak vidíte, Issus mne nezdrtila svojí všemohoucností, ani nevysvobodila svého věrného Xodara ze spárů nevěřícího, jenž zhanobil její krásu. Ne, Xodare, buďte přesvědčen, že vaše Issus je smrtelná stará žena. Jakmile se jednou ocitnete mimo dosah její moci, nemůže vám ublížit.

Uvědomte si, že spojíme-li se, vy se svojí znalostí zdejších poměrů a já se znalostí vnějšího světa, oba tak zdatní válečníci, pak se nám jistě podaří vybojovat si volnou cestu k svobodě. I když při tomto pokusu přijdeme o život, bude naše památka čestnější, než kdybychom setrvali v otrockém strachu, až vaše nespravedlivě tyranská vládkyně - nazývejte ji bohyní či nikoliv, jak je vám libo - nás odpraví sama.“

Když jsem domluvil, pustil jsem Xodara. Muž neodpověděl, avšak také na mne znovu nezaútočil. Zvolna popošel ke kamenné lávce, klesl na ni a hluboce se zamyslel.

Po několika hodinách jsem zaslechl u dveří, které vedly do vedlejší místnosti, tichý šelest. Vzhlednuv oním směrem, spatřil jsem mladého rudého Mart'ana, jak na nás zírá.

„Kaor,“ zvolal jsem na něj obvyklý mart'anský pozdrav.

„Kaor,“ odvětil hoch. „Co zde činíte?“

„Očekávám zde svojí smrt - nebo alespoň se tak domnívám,“ odpověděl jsem sarkasticky, s křivým úsměvem na rtech.

Rudý hoch se také zasmál, upřímně a sebejistě.

„Já také,“ řekl. „A nebudu již na ni čekat dlouho. Přijde brzy. Bude tomu již téměř rok, co jsem pohlédl na Issusinu tvář. Vždy jsem se však divil, že jsem nezemřel hned tehdy při pohledu na onu hnusnou ohavu. A jaké má ošklivé tělo! U mého prvního předka, dosud jsem nezahlédl tak groteskní figuru. Nechápu, jak onu příšeru mohou nazývat Bohyní Věčného života, Bohyní smrti, Matkou bližšího měsíce a ještě asi padesáti podobnými tituly.“

„Jak jste se sem dostal?“ zeptal jsem se jej.

„Bylo to velmi prosté. Letěl jsem na jednosedadlovém letadle na jih a napadlo mne, že bych se mohl poohlédnout po Ztraceném moři Korus, o kterém tradice vypráví, že leží kdesi u jižního pólu - zdědil jsem totiž po svém otci divokou touhu po dobrodružství a nezkrotnou zvědavost.

Doletěl jsem až nad území věčného ledu, když vtom se moje vrtule poškodila a musel jsem se klouzavým letem snést k zemi, abych mohl vykonat potřebnou opravu. Jakmile jsem se ocitl na povrchu, zčernala obloha nade mnou letouny a z výše se na mě vrhly stovky těchto Prvorozených d'áblů.

Hnali se proti mně s tasenými meči, dříve však, než mě udolali, odpravil jsem jich svojí ocelí několik na věčnost a mnozí další ochutnali ostří mé dýky. Kdyby žil můj otec a mohl mě v onom okamžiku spatřit, jistě by ze mne měl radost.“

„Váš otec je mrtev?“

„Zemřel, dříve než moje skořepina praskla a dovolila mi vstoupit do světa, který byl vůči mně neskonale dobrý. A přestože mi bylo líto, že se mi nikdy nedostalo té cti, abych poznal svého otce, byl jsem velmi šťasten. Lituji nyní pouze, že moje matka mne musí oplakávat právě tak, jako oplakávala mého otce po dobu dlouhých deseti let.“

„A kdo byl vaším otcem?“ zeptal jsem se dále.

Hoch se chystal odpovědět na moji otázku, když vtom se vnější dveře našeho vězení otevřely a dovnitř vešel hromotlucky strážce. Nařídil rudému chlapci, aby se na noc odebral do své cely, a zamkl za ním spojovací vchod.

„Issus si přeje,“ řekl strážce, „abyste vy dva byli zavřeni v téže místnosti. Tento zbabělý otrok,“ pokračoval, ukázav mávnutím ruky na Xodara, „vám musí sloužit. Vzpíral-li by se, přinuťte jej k jeho povinnosti násilím. Issus chce, abyste jej zahrnul nejhnusnější potupou, jaká je jen myslitelná.“

S těmito slovy nás opustil.

Xodar stále seděl na kamenné lavici s hlavou zabořenou v dlaních. Popošel jsem k němu a položil mu ruku na rameno.

„Xodare,“ oslovil jsem jej. „Slyšel jste sice přání Issus, nemusíte se však obávat, že bych se pokusil o jeho uskutečnění. Jste statečný muž, Xodare. Nezáleží mi na tom, chcete-li být i nadále ponižován a perzekvován; kdybych ovšem já byl na vašem místě, dokázal bych svoji mužnost a postavil bych se svým nepřátelům na odpor.“

„Uvažoval jsem pečlivě o vašich myšlenkách, které jste mi před chvílí vnukl, Johne Cartere,“ odpověděl Xodar. „Zvolna jsem probíral jednotlivá vaše tvrzení, jež mi zněla jako rouhání, a kriticky jsem usuzoval o věcech, které jsem během svého života viděl a na něž jsem se dříve bál pomyslet, obáváje se hněvu Issus.“

Věřím nyní, že božství Issus je podvodem. Nemí bohyní, právě tak jako vy ani já nejsme bohy. Stejně tak nyní jsem přesvědčen, že Prvorození nejsou svatější než Svatí Thernové a Svatí Thernové opět nejsou o nic posvátnější než jiné rasy Barsoomu.

Naše falešné, umělé náboženství spočívá na lživé pověře, která zarostla během dlouhých věků do našich srdcí. Byla živena těmi, kdo nás z důvodu osobního prospěchu a velikášství nutili věřit tomu, čemu oni chtěli, abychom věřili.

Jsem odhodlán odvrhnout tato lživá pouta. Opovrhují nespravedlivou Issus. Co však nám to vše bude platné? Přestože rasa Prvorozených není svatou rasou, přece je velmi mocná; jsme-li nyní v jejich spárech, je to totéž, jako bychom byli mrtví. Pro nás již není záchrany.“

„Vyvázl jsem již dříve z těžkých situací, příteli,“ odpověděl jsem, „a dokud kolotá krev v mých žilách, nepřestanu doufat, že se mi podaří vyváznout i z tohoto vězení na ostrově Shador.“

„Myslím, že z těchto čtyř zdí se vám nepodaří uniknout,“ trval Xodar na svém stanovisku. „Prohlédněte si jen hladký povrch stěn,“ zvolal, hmátnuv rukou na vyleštěný kámen, „a uvidíte, že nahoru nemůže nikdo vyšplhat.“

Usmál jsem se.

„O to se nestarejte, Xodare,“ odpověděl jsem. „To je ten nejmenší problém. Zaručuji vám, že se dostanu nahoru, a nejen to, ale že i vás dopravím přes tyto zdi, ovšem prozradíte-li mi, díky své znalosti zdejších poměrů, který čas by byl nejvhodnější k pokusu o útěk, a

ukážete-li mi cestu k otvoru, který vede z podzemí vzhůru na čistý vzduch.“

„Noční čas je nejvhodnější pro uskutečnění vašeho plánu. Všichni spí a strážé na válečných lodích většinou rovněž dřímají. Menší lodě nejsou vůbec hlídány, poněvadž strážci z velkých plavidel mají bdít i nad nimi. Právě je noc.“

„Ale vždyť není tma!“ zvolal jsem. „Jak tedy může být noc?“
Xodar se usmál.

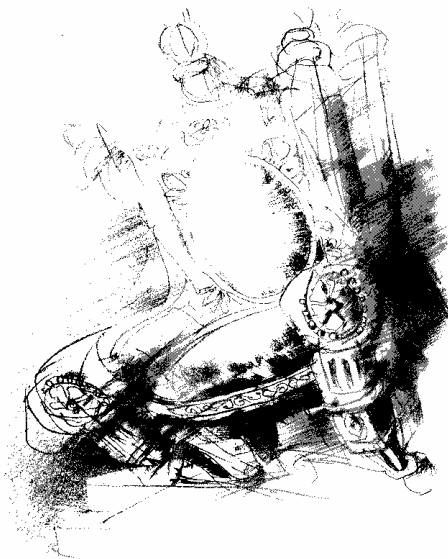
„Zapomínáte,“ řekl, „že jsme hluboko pod zemí. Sluneční světlo sem nikdy nepronikne. Měsíc a hvězdy nemohou odrážet svoji tvář ve vodách Omeanu. Fosforeskující záře, která zde svítí, vyvěrá z okolních skal. Tak tomu bylo vždy, stejně jako se nekonečně vlní hladina Omeanu, ač ji nečeří žádný vítr.“

V stanovenou dobu nastane noc. Naše noc se kryje s nocí vnějšího světa a rasa Prvorozených spí, přestože světlo se nemění.“

„Ovšem záře ztíží náš útek,“ prohodil jsem, pokrčiv rameny. Koneckonců, jaké potěšení skýtá uskutečnění snadných věcí?

„Vyspěme se tuto noc,“ řekl Xodar. „Snad se plán zrodí v našich hlavách, až se probudíme.“

Uložili jsme se na tvrdou půdu vězení a usnuli hlubokým spánkem znavených mužů.

ROZPOUTANÉ PEKLO

Příštího dne časně zrána počali jsme s Xodarem uvažovat o plánech útěku. Nejprve jsem vyzval Xodara, aby mně na kamenné podlaze alespoň zhruba narýsoval mapu jižních polárních končin - jako rydla jsme použili ostré hrany podivuhodného drahokamu, který jsem odejmul Sator Throgovi.

Když byla mapa načrtnuta, odhadl jsem, kterým směrem asi leží Helium a jak je vzdušnou čarou vzdáleno od vstupu do Omeanu. Pak jsem požádal Xodara, aby ještě narýsoval mapu Omeanu a vyznačil na ní přesnou polohu ostrova Shador a polohu otvoru v mohutné kupoli, kudy lze proniknout do vnějšího světa.

Obě mapy jsem si pevně vštípil do paměti. Xodar mě též zpravil o zvycích stráží, které patrolovaly po březích ostrova Shador. V době určené ke spánku dlel na hlídce pouze jediný bojovník, který přecházel sem a tam kolem žalární budovy ve vzdálenosti asi jednoho sta stop od jejích zdí.

Bojovník krácel při své obchůzce velmi pomalu, takže uběhlo vždy dobrých deset minut, než se vrátil na totéž místo. Z toho bylo lze usoudit, že každá strana vězení byla vždy střídavě po dobu pěti minut nehlídána, jelikož strážce byl právě za opačnou zdí.

„Toto vše, nač se ptáte,“ řekl Xodar, „bude nám všem prospěšno teprve tehdy, až se dostaneme z vězení ven - jinak to nemá smyslu a je marné se tím obírat.“

„Ven se dostaneme zcela lehce,“ odvětil jsem s úsměvem. „Tu starost přenechte mně.“

„A kdy se pokusíme o útěk?“ zeptal se Xodar.

„Během noci, jakmile zjistíme, že nedaleko ostrova Shador je zakotveno nějaké menší plavidlo,“ odpověděl jsem.

„Ale jak se dozvíme, že je nějaké plavidlo zakotveno nedaleko břehu Shador, když okna jsou tak vysoko, že jimi nevidíme a nemůžeme k nim po hladké stěně vyšplhat?“

„Není to tak zlé, příteli Xodare, pohleďte!“

Vymrštil jsem se do výše, a zachytiv se o mříže v okně, zběžně jsem přehlédl okruh před vězením.

Ve vzdálenosti asi jednoho sta yardů od ostrova Shador bylo zakotveno několik menších plavidel a dva válečné křižníky.

„Dnes v noci!“ řekl jsem si v duchu. V okamžiku, kdy jsem chtěl sdělit Xodarovi, co jsem viděl, otevřely se znenadání dveře našeho vězení a vešel strážce.

Kdyby mě byl spatřil nahoře na okenním rámu, byly by naše naděje zmařeny, neboť znajíce mrštnost a sílu mých svalů, byli by mne Prvorození spoutali železy.

Strážce vstoupil a stanul ve středu místnosti, takže byl zády obrácen ke mně. Ve výši asi pěti stop nade mnou byl vrchol příčné zdi, která oddělovala naši celu od sousedního vězení.

Chtěl-li jsem nepozorovaně zmizet, musel jsem se uchýlit do vedlejší cely. Kdyby se byl strážce v oné chvíli obrátil, byl bych býval ztracen. Také jsem nemohl nenápadně seskočit na podlahu, poněvadž bojovník stál tak blízko pode mnou, že bych do něj při seskoku mohl vrazit.

„Kde je onen bílý muž?“ zvolal strážce na Xodara. „Issus si přeje, aby se před ní objevil,“ a rozhlížel se po cele, zda snad nejsem někde ukryt v rohu.

Vyšplhal jsem po okenní římse vzhůru, abych se mohl na rámu zachytit nohou; poté jsem se pustil a skočil na vrchol příčky.

„Co to bylo?“ zaslechl jsem hluboký hlas strážce pode mnou - kování mé zbroje totiž hlučně zavadilo o zeď. Nato jsem se zvolna spustil z příčky dolů do vedlejší cely.

„Kde je bílý otrok?“ zvolal znovu a tentokrát již netrpělivě žalárník.

„Nevím,“ odpověděl Xodar. „Byl zde, když jste sem vstoupil. Nejsem přece jeho strážcem - jděte a najděte si ho.“

Černý hlídač mružel cosi, čemu jsem nerozuměl; za chvíli jsem slyšel, jak otvírá dveře místnosti sousedící na protější straně s naší kobkou. Vyčkal jsem, až mne zaklapnutí vchodu ujistilo, že je již uvnitř. Pak jsem znovu vyskočil na vrchol příčky a odtud jsem se svezl zpět dolů do naší cely, vedle udiveného Xodara.

„Chápete již nyní, jak odtud unikneme?“ zeptal jsem se jej šeptem.

„Jak vy odtud vyváznete, to již chápu,“ odpověděl Xodar, „nevím ovšem, jak se odtud dostanu já. Moje svaly nejsou tak pružné, abych se mohl tak vysoko vymrštit.“

Slyšeli jsme, jak strážce prošel všechny okolní cely, a posléze se vrátil k nám. Když mne spatřil, lezly mu oči téměř z důlků.

„Při skořepině mého prvního předka!“ vzkřikl. „Kde jste byl?“

„Od včerejška, kdy jste mě sem přivedli, jsem zde,“ odvětil jsem. „Viděl jsem vás, když jste sem vstupoval. Měl byste se příště lépe rozhlédnout.“

Strážce na mne zíral se smíšeným výrazem hněvu a vnitřního uspokojení.

„Pojďte,“ vyzval mne. „Issus si přeje, abyste se před ní objevil.“

Poté mě vyvedl z vězení, pečlivě uzamknuv Xodara uvnitř. Venku jsem v kruhu několika strážů spatřil mladého hochu z kmene rudých Mart'anů, který byl žalářován v téže budově jako my.

Odebrali jsme se k Issusinu chrámu touže cestou jako předešlého dne. Mezi mnou a rudým hochem kráčel vždy jeden ze strážců, takže jsme nemohli pokračovat ve svém rozhovoru, který byl minulé noci přerušen příchodem žalárnika.

Stále mi tanula na mysli hochova tvář. Kde jen jsem jej již viděl? Tahy jeho obličejů mně připadaly tak nezvykle povědomé; vše, jeho chování, jeho způsob řeči i jeho gesta mně byly nevysvětlitelně známy, a přesto jsem si byl jist, že jsme se dosud nikdy nesetkali.

Když jsme došli do Issusových zahrad, nevedli nás k chrámu, nýbrž opačným směrem. Cesta, po níž jsme kráčeli, směřovala čarokrásnými parky k mohutné zdi, která se zvedala do výše jednoho sta stop.

Masivními branami v hradbě se vstupovalo na malou planinu obklopenou lesy téhož druhu, jaké jsem spatřil již na úpatí Zlatých útesů. Touže cestou, kudy nás strkali naši strážci, se hrnuly zástupy černých, v jejichž řadách bylo tu a tam vidět mé staré přátele - rostlinné muže a velké bílé opice.

Opičí bestie se pohybovaly mezi Prvorozenými jako psi. Kdykoliv se některá z nich ocitla v cestě, černí je hrubě odkopávali nebo

udeřili plochou stranou meče; všiml jsem si, že zvířata se Prvorozených bála.

Posléze jsme došli k cíli - byl to prostorný amfiteátr, nalézající se na nejzazším cípu planiny, ve vzdálenosti asi půl míle od zahradní zdi.

Bohatě vyzdobenou klenutou branou hrnuli se černí na svá sedadla; nás pak naši strážci vedli k menší postranní brance.

Touto jsme prošli do ohrazeného místa, nalézajícího se pod řadami sedadel, kde již byl shromážděn hlouček jiných zajatců. Někteří z nich byli spoutáni železy, většina však měla respekt z ozbrojených stráží, chovala se klidně a nepomýšlela na útěk.

Během cesty z ostrova Shador nenaskytla se mi příležitost pohovořit se svým mladým spoluvězněm. Nyní však, kdy jsme byli všichni pohromadě, strážci nebyli již tak ostražití, a proto jsem mohl zcela volně promluvit s rudým Mart'anem, k němuž mě cosi tak zvláště přitahovalo.

„Jaký je účel tohoto shromáždění?“ zeptal jsem se jej. „Máme zápasit pro kratochvíli Prvorozených, či snad nás očekává horší osud?“

„Odbývá se právě část pravidelných měsíčních Issusiných obřadů,“ odvětil mladý Mart'an, „při nichž černí smývají hříchy svých duší krví mužů z vnějšího světa. Stane-li se, že padne černý, je to důkazem jeho zrady na Issus - tato zrada se zde považuje za neodpustitelný hřích. Přežije-li svůj zápas, pak je smyto provinění, pro něž se na základě obřadního soudu musel zúčastnit boje.“

Forma zápasu je různá. Některé z nás postaví proti stejnému počtu černých, jiné proti dvojnásobné přesile; další opět ženou proti divokým zvířatům a jiné posléze proti některému ze slavných černých zápasníků.“

„A co když se nám podaří zvítězit,“ zeptal jsem se, „co s námi učiní pak - darují nám svobodu?“

Mladý Mart'an se dal do smíchu.

„Svobodu - nikdy! Smrt je naším jediným vysvobozením. Nikdo, kdo vstoupí do teritoria Prvorozených, nevyvázně se zdravou kůží. Kdo z nás se osvědčí být zdatným zápasníkem, je mu dovoleno bít se

častěji. A kdo se neumí bít..." Mart'an pokrčil rameny. „Dříve či později zemřeme v aréně všichni.“

„A vy jste již bojoval často?“ ptal jsem se dále.

„Velmi často. Zápas je zde mojí jedinou radostí. Během necelého roku jsem již odpravil na sta černých ďáblů. Moje matka by na mě byla jistě velmi hrdá, kdyby se dozvěděla, jak se ctí zachovávám tradici svého hrdinného otce.“

„Vás otec byl jistě statečný bojovník!“ prohodil jsem. „Znal jsem dříve většinu nejlepších bojovníků Barsoomu; bezpochyby jsem znal i jeho. Jak se jmenoval?“

„Můj otec byl..."

„Vzhůru, psi!“ ozval se hrubý hlas strážce. „Na porážku s vámi!“ A surově nás hnali po příkrém srázu dolů do místností v podzemí, odkud se vystupovalo do arény.

Amfiteátr se nelišil od ostatních, které jsem již dříve na Barsoomu viděl - byl zbudován ve skalní vydutíně. Pouze nejvyšší sedadla byla umístěna na nízké zdi, která ohraňovala prohlubeň. Vlastní prostora arény byla hluboko pod zemí.

Pod nejnižší řadou sedadel byla nastavěna řada zamřížovaných klecí, jejichž otvory ústily do arény. Do těchto kotců jsme byli zahrnání. Naneštěstí můj mladý přítel nebyl umístěn v téže kleci jako já.

Právě proti mé mříži nalézal se Issusin trůn. Tam byla usazena ona zkroucená vyhublá příšera, obklopená asi stem nádherně oblečených otrokyň, jejichž šaty zářily leskem drahokamů. Těžké lesklé látky podivných, nezvyklých vzorů pokrývaly trůn i lehátka pro služebné.

Po všech čtyřech stranách trůnu a o několik stop níže stály tři husté řady těžkooděnců, kteří se navzájem dotýkali rameny. Přední místa pak zaujímali nejvýznačnější hodnostáři, zářící brilianty a drahými kameny. Kolem hlav měli pásy z ryzího zlata, vyznačující jejich hodnost.

Po obou stranách trůnu kol dokola amfiteátru vyplňoval lid všechna místa až do nejposlednějšího. Byli zde muži i ženy, všichni skvěle odění. Téměř každý měl s sebou své otroky, jednoho až tři, buď z kmene Thernů, nebo z vnějšího světa. Černí zde představovali

šlechtu. Mezi Prvorozenými vůbec neexistují prostí venkované. I ten nejprostší vojín je bohem a má své otroky.

Prvorození vůbec nepracují. Muži bojují - to je jejich svatá povinnost a zároveň i privilegium; bojují a umírají pro Issus. Ženy nedělají zhora nic. Otrokyně je umyjí, otrokyně je ustrojí, otrokyně je nakrmí. Za některé dokonce jejich otroci mluví, ba viděl jsem během obřadů, že jedna z dam Prvorozených seděla se zavřenýma očima, zatímco její otrokyně jí živými slovy líčila, co se v aréně děje.

První událostí dne bylo složení holdu Issus. Několik ubohých nešťastníků a nešťastnic, kteří právě před rokem pohlédli na božskou krásu Issusina obličej, měli dnes toto problematické „potěšení“ zaplatit životem. Do arény vstoupilo deset pohádkově krásných žen - kdysi zdobily dvory mocných jeddaků Barsoomu a chrámy Svatých Thernů. Celý rok sloužily v družině Issus; dnes měly za tuto „čest“ položit své životy; zítra se ocitnou na stolech dvorních hodnostářů.

Současně s nimi vešel do arény ztepilý černoch. Bedlivě prohlédl ženy a znalecky jim projel rukou po žebrech a svalech. Nato vybral jednu z dívek a vlekl ji před Issusin trůn, kdež oslovil bohyni několika slovy, která jsem neslyšel. Issus přikývla na znamení souhlasu. Černoch poté zdvihl obě paže k pozdravu, uchopil nebohou ženu za ruce a táhl ji z arény malými dvířky umístěnými pod trůnem.

„Issus si dnes pochutná,“ pravil kdosi vedle mne.

„Co tím chcete říci?“ zeptal jsem se.

„Že starý Thabis právě vlekl do kuchyně novou pečínku. Což jste neviděl, jak starostlivě vybral tu nejkypřejší a nejkřehčí ze všech?“

Nezdržel jsem se a hlasitě jsem proklel starou příšeru na skvostném trůně.

„Nevzpouzejte se,“ napomínal mě můj druh, „uvidíte ještě daleko horší věci, budete-li žít třeba jen měsíc mezi Prvorozenými.“

Ohlédl jsem se zpátky do arény právě včas, abych uzřel, jak se dvířka nejbližší klece otevírají a tři ohyždné bílé opice se vrhají na kolbiště. Panny se zděšeně tiskly k sobě a prchaly do protějšího kouta amfiteátru.

Jedna se vrhla na kolena a sepjatýma rukama zoufale prosila Issus o smilování. Krutá bohyně se však jen nachýlila z trůnu, aby lépe

žřela hnusné divadlo. Opice chvíli věřily a pak, démonicky vřeštíce, se s bestiální zuřivostí jaly sápat na nebohé ženy.

Krev se mi vařila v žilách nad těmito hanebnostmi. Moje mužství nedovedlo snášet zbabělou krutost všemohoucností opilé příšery, která si vymýšlela příšerná muka pro své oběti pro svoji pouhou kratochvíli. Žily na spáncích mně ohnivě naběhly a oči mi zastřela purpurová mlha.

Stráž líně přecházela sem a tam před klecí, v níž jsem byl uzavřen; dvířka klece nebyla uzamčena. Ostatně nebylo ani závor zapotřebí - kdo by se chtěl sám dříve dobrovolně vrhnout do arény, když ví, že ho tam čeká jediné smrt?

Jediná rána mé ocelové pěsti srazila černocho k zemi. Vytrhl jsem mu z opasku dlouhý meč a vskočil na kolbiště. Opice již byly téměř u nebohých žen - stačilo však několik pružných odrazů, abych se ocitl uprostřed pískem vysypaného prostranství.

V amfiteátru zavládlo na okamžik hrobové ticho, přerušené po chvíli divokým křikem ozývajícím se z klecí, v nichž byli zavřeni otroci. Můj meč zakroužil ve vzduchu a rázem jedna z opic klesla bez hlavy do písku před hrůzou omdlévající ženy.

Zbývající dvě opice se nyní obrátily proti mně; když jsem se proti nim postavil do střehu, zaburácel konečně i řev shromážděných diváků. Koutkem oka jsem zahlédl, jak se na mě žene několik strážů. A vtom z jedné klece vyrazil otrok. Byl to mladý rudý Mart'an, se kterým jsem se teprve včera seznámil a jehož osobnost mne tak zaujala.

Vyběhnuv zpoza mříží, zdvihl svůj meč do výše a zvolal:

„Vzhůru, muži z vnějšího světa! Za mnou! Vybojujme si dnes hrdinně svoji smrt. Postavme se po bok tomuto neznámému bojovníku a proměňme obětní den Issusin v krvavou orgii pomsty, o níž se bude vyprávět mnoho věků a při vzpomínce na níž černá kůže Prvorozených zbledne. Vzhůru! Ve stojanech před klecemi jsou vaše zbraně!“

A nečekaně na výsledek své výzvy, postavil se mi po bok. Z kotců, v nichž byli zavřeni rudí Mart'ané, se ozval souhlasný hromový pokřik, který byl výmluvnou odpovědí na hochovu řeč. Stráže před klecemi padly hned po prvním náporu.

Rudí, vyřítivše se ven ze svých kobek, zmocnili se mečů, opřených o stojany a určených k pozdějším bojům, a spěchali nám na pomoc.

Podářilo se mi ubít obě opice, vysoké dobrých patnáct stop, dříve než ke mně doběhly stráže. A vzápětí za nimi běžel mladý Mart'an. Těsně za mnou stály ubohé dívky, pro něž jsem bojoval. Zůstal jsem stát jako kamenná socha, jsa rozhodnut, že - ač jsem si byl vědom, že nevyvážnu životem - prodám svou kůži velmi draho; tak, aby si onu lekci Prvorození dlouho pamatovali.

Podívoval jsem se v duchu neobyčejné rychlosti běhu mladého rudého Mart'ana, který se hnál za strážemi. Dosud nikdy jsem neviděl, že by některý rozený Barsoomian dovedl tak rychle utíkat. Jeho skoky byly jen o něco málo menší než ony, kterých byly schopny moje pozemské svaly a které kdysi, když jsem poprvé stanul na povrchu Barsoomu, vzbudily nelíbený obdiv a úctu zelených Mart'anů, do jejichž zajetí jsem upadl.

A dříve než černí pochopové dorazili ke mně, vrhl se na ně mladík zezadu. Ledva se strážci obrátili, domnívající se dle prudkosti útoku, že byli napadeni přinejmenším tuctem protivníků, skočil jsem po nich z druhé strany i já.

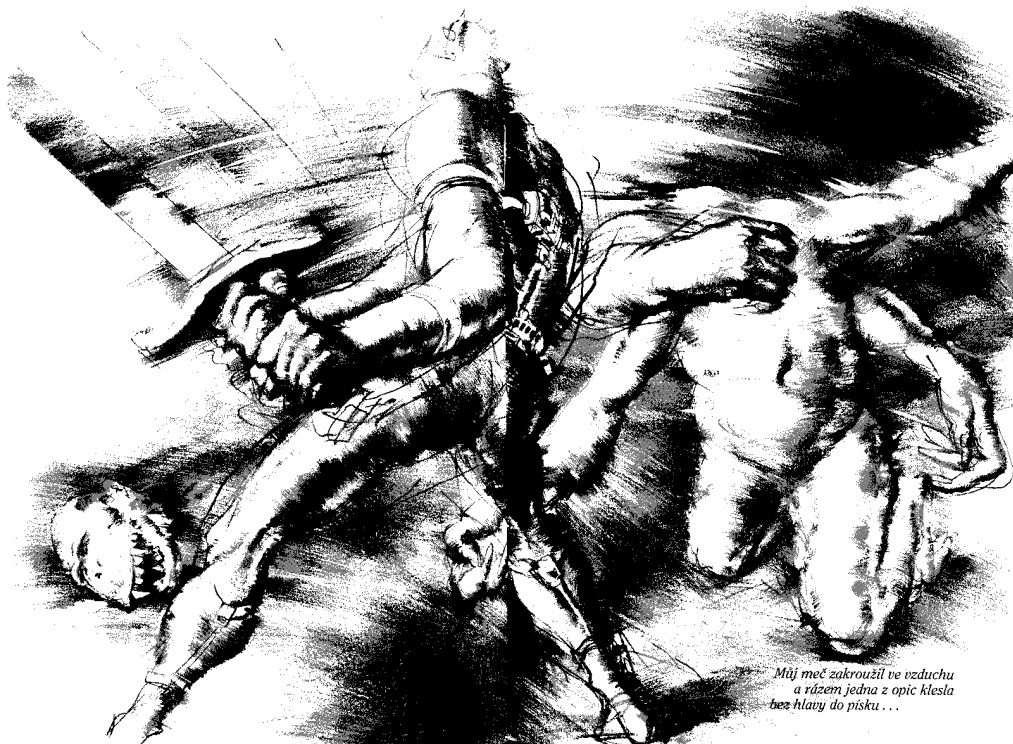
V žáru boje, který se rozpoutal, musel jsem veškerou svoji pozornost věnovat pohybům svých nepřátel, a pouze letmo jsem si mohl všimnout bleskurychlých švihů mého mladého spojence, nad jehož výkonem se mi hrud' dmula nepochopitelnou pýchou.

Ušlechtilá tvář mladistvého rudého bojovníka byla stažena v krutý úsměv a chvílemi z jeho rtů splynula výbojná výzva, vmetená do obličeje jeho protivníkům. Musel jsem si v duchu přiznat, že jeho způsob boje se úplně, do všech sebemenších podrobností podobá mému. Snad tato nápadná shoda byla příčinou toho, že jsem si onoho hocha tak zamiloval a že - vida hrůznou spoušť, kterou jeho meč působil mezi černými - mou duši naplnila svrchovaná úcta k němu.

Bojoval jsem tehdy tak, jak jsem bojoval tisíckrát předtím - krev mých protivníků skrápěla mohutnými proudy písek arény a moje ocel se nořila do hrudí nepřátel.

Když byla bitka nejproudší, velela Issus svým tělesným strážím, aby se na nás vrhly. Vojáci se k nám hnali s divokým křikem. Naštěstí řady otroků, hrnoucích se z klecí, stále vzrůstaly.

Následující půlhodina byla hrozná - jako když se rozpoutá samo peklo. Bili jsme se v aréně v jednom klubku - masa navzájem se proklínajících zkrvavených démonů. A meč mladého Mart'ana stále svištěl poblíž mne.

*Můj meč zakroužil ve vzduchu
a rázem jedna z opic klesla
bez hlavy do písku...*

Opětovanými povely se mi podařilo stáhnout zajatce do hrubého kruhu v koutě prostranství, takže jsme nakonec vytvořili jakousi formaci, v jejímž středu byly ubohé ženy.

Obě zápolící strany utrpěly těžké ztráty - nejhorší masakr však zažily Issusiny strážce. Viděl jsem, jak velitelé vojska probíhají mezi diváky, a mnozí černí opouštěli svá sedadla, chápali se zbraní a

seskakovali do arény. Začínalo být zřejmé, že nás přesilou chtějí udolat.

Všiml jsem si, jak se Issus naklání z trůnu dolů, majíc svoji beztak již ohyzdnou tvář zohavenu hnusnou grimasou zlosti a nenávisti, promísenou strachem. A onen letmý výraz strachu, zračící se v jejím obličejí, mně vnukl nový nápad.

Nařídil jsem padesáti otrokům, aby se semkli do těsného kruhu kolem žen a chránili je, dokud já se nevrátím.

„Zůstaňte zde a braňte se do poslední kapky krve!“

Poté jsem se obrátil k ostatním v prvních řadách a vyzval je:

„Svrhněte Issus z trůnu! Hodina pomsty nadešla!“

Mladý rudý Marťan, bojující po mém boku, první opakoval moji výzvu: „Svrhněte Issus z trůnu!“ A pak již se ozýval kolem mne ze všech stran hromový pokřik: „Vzhůru na trůn! Vzhůru na trůn!“

Valili jsme se kupředu jako záplava, jako nezničitelná a ničím nezadržitelná lavina, řítící se přes hromady mrtvol a umírajících nepřátel ke skvělému trůnu marťanské bohyně. Nejvznešenější šlechtici Prvorozených tasili meče a stavěli se proti nám, snažíce se zastavit náš postup. A padali mrtvi k našim nohám, skoseni naší ocelí, jako by byli z papíru.

„Vrhněte se někteří na sedadla!“ vzkřikl jsem, když jsme postoupili k bariéře ohraničující hlediště. „Deset nás stačí na trůn,“ pokračoval jsem, vida, že Issusina tělesná stráž je rozptýlena po aréně.

Otroci uposlechli mých povelů a vrhli se jako divá zvíř na nečinné diváky, kteří zoufale prchali. Amfiteátr se otrásal výkřiky umírajících a raněných, třeskotem zbraní a jásavým voláním vítězů.

Po tuhé, několikaminutové řeži se podařilo mladému rudému Marťanu, mně a ještě asi tuctu ostatních probojovat se až k podnoží trůnu. Zbývající strážci, posílení několika hodnostáři a výkvětem šlechty Prvorozených, tvořili živou hradbu chránící Issus, která, sedíc na svém sorapovém vyřezávaném křesle, ječela zoufalé výzvy a rozkazy, promísené kletbami, jež vrhala na hlavy těch, kteří se snažili zneuctit její božství.

Vyděšené otrokyně se chvěly, bojíce se o svůj osud a nevědouce, zda se mají modlit za naše vítězství, či za naši porážku. Některé z

nich - jistě dcery hrdinných barsoomských bojovníků - chopily se mečů padlých a vrhly se na Issusinu gardu. Zaplatily však svoji odvahu životem - hrdé mučednice předem ztracené bitvy.

Od doby, kdy jsem bojoval po boku Tars Tarkase proti warhoonským hordám na dně vyschlého oceánu, nezažil jsem tak skvělý zápas jako dnes, po boku mladého rudého Mart'ana, který se bil jako lev.

Strážci, kteří stáli mezi námi a sorapovým trůnem Issus, Bohyně smrti a Věčného života, padali pod ostřím našich ocelí jeden po druhém. Jiní sice nastoupili na jejich místa, přesto však palec za palcem, stopu za stopou blížili jsme se k našemu cíli.

A vtom se za námi ozval hromový řev: „Vzhůru, otroci! Svrhněte své jařmo! Vzhůru, otroci!“ Řev sílil jako burácení moře a otrásal celým amfiteátre.

Ustali jsme na chvíli v boji a udiveně jsme se ohlíželi, co asi má znamenat tento nenadálý obrat. Letmý pohled na řady sedadel nám však rázem vše vysvětlil. Otrokyně se chápaly zbraní a vraždily své pány a paní. Používaly při tom vše, co jim padlo pod ruku. Statečné děvy vytrhávaly z opasků černých dam ostré dýky a nořily jejich ostří do krve jejich majetnic. Meče, vytažené z mrtvých těl, a dokonce i těžké ozdoby vyřezávaných sedadel posloužily jako smrtící zbraně. Tak mstily otrokyně spravedlivě nevýslovné krutosti a hanebnosti, kterými je jejich černé paní zahrnovaly. A ty, na něž se nedostalo zbraní, užily svých ostrých nehtů a bělostných zubů.

Byl to skutečně hrůzný obraz, nad nímž by se zachvěl i ten nejotrlejší; leč v příští vteřině jsme se dali znovu do boje a jen neuhasitelné volání žen „Vzhůru, otroci!“ nám připomínalo, že za našimi zády stále zuří bitva.

Mezi námi a Issus stála již jen jediná řada obránců. Issusina tvář zmodrala hrůzou. Pěna jí pokrývala rty. Zdálo se, že je strachem tak paralyzována, že se vůbec nemůže hnout. Bojoval jsem již pouze já a mladý rudý Mart'an - všichni ostatní kolem mne padli. A i já bych byl podlehl mistrné ráně jednoho z protivníků, kdyby v kritickém okamžiku mladý rudý Mart'an nebyl svojí ocelí uťal vražednou paži, jejíž rána by mě byla připravila o život.

Hned nato mi nadešla ještě jedna krutá chvíle, když se můj meč zasekl v hrudi jakéhosi datora Prvorozených. Vida, že svou zbraň z jeho těla okamžitě nevyrvu, chápal jsem se jeho meče, a vtom mě nebezpečně ohrožoval jiný - v téže vteřině mu však kdosi vrazil dýku do zad a zachránil mě tak před jistou smrtí. Bleskurychle jsem vzhlédl a moje oči se setkaly se zraky Phaidor, dcery Matai Shanga.

„Prchněte! Prchněte, můj princí!“ volala na mě. „Je zbytečné déle bojovat. Vše v aréně je mrtvo. Všichni, kdož útočili na trůn, kromě vás a onoho mladíka, jsou mrtví. Pouze mezi řadami sedadel je několik vašich spojenců naživu, a i ti budou brzy přemoženi. Poslyšte! Slyšíte, jak slábne křik otrokyň, poněvadž jsou již téměř všechny povražděny? Na každého z vás připadají desetitisíce černých z kmene Prvorozených. Prchněte odtud a pokuste se dostat k moři Korus. Svojí silnou paží a ostrým mečem si probijete cestu ke Zlatým útesům a do zahrad Svatých Thernů. Tam vyprávějte svá i moje dobrodružství mému otci, Matai Shangovi. Přijme vás a společně snad najdete způsob, jak mne odtud vysvobodit. Prchejte, dokud se vám naskytá příležitost k útěku.“

Nebyl jsem návrhem Phaidor nikterak nadšen, poněvadž jsem si byl vědom, že pohostinnost Svatých Thernů je právě tak krutá jako pohostinnost Prvorozených.

„Necht' zhyne Issus!“ vzkřikl jsem v odpověď a znovu se pustil v boj. Mladý rudý Mart'an hrdinně dál setrval po mém boku. Srazili jsme svými čepelemi dva Prvorozené a stanuli tváří v tvář Issus. Když jsem na ni napřáhl meč, abych navždy ukončil její hrůznou kariéru, opustila ji náhle její strnulost, a divoce vzkřiknuvši, dala se na útěk. V podlaze za trůnem se rozevřel tmavý otvor, do něhož Issus vskočila. Byl jsem jí okamžitě s rudým hochem v patách. Její poděšená stráž, roztroušená po amfiteátru, se seběhla, přilákána jejím křikem, a vrhla se na nás. Jedna prudká rána dopadla na hochovu hlavu. Zavrával a byl by klesl k zemi, kdybych jej nezachytil levou rukou. Čelil jsem nyní sám zuřící smečce Issusiných strážců, kteří chtěli pomstít potupu, jíž jsem pohanil jejich bohyni. A v onom okamžiku právě zmizela Issus v černých hlubinách pode mnou.

ODSOUZEN K SMRTI

Chvilí jsem stál a čelil prudkému náporu rozlícených stráží, poté jsem však musel o krok či dva couvnout. Šlápl jsem ovšem nikoliv na pevnou půdu, nýbrž do prázdna. Přímo za mnou zel otvor, v němž zmizela Issus. Vteřinu jsem balancoval na jeho hraně, leč vzápětí jsem ztratil rovnováhu. Tisknův pevně mladého Marťana levou rukou k sobě, řítí se s ním do černé propasti.

Stěny komína, jímž jsme se šinuli dolů, byly hladké. Otvor nad námi se zavřel právě tak magicky, jako se před chvilí otevřel. Dopadli jsme dolů nezranění a ocitli jsme se ve spoře osvětlené místnosti, nalézající se hluboko pod arénou.

Sotva jsem se probral z prvního překvapení, rozhlédl jsem se kolem sebe a spatřil škodolibou Issusinu tvář, zírající na nás zpoza zamřížované brány, uzavírající jednu stranu kobky.

„Drzý smrtelníče!“ vzkřikla na mne. „Odpykáte si svoji mrzkou svatokrádež v tomto tajném žaláři, kde budete hrůzně mučen. Nechám vás zde samotného, ve tmě a o hladu s hničící mrtvolou vašeho spoluviníka - hlad a samota vás přivedou v zoufalé šílenství, takže budete donucen pojídat odporné červy plné hnisajícího masa, v něž se promění to, co kdysi bývalo člověkem.“

To bylo vše. Jakmile Issus domluvila, odešla a matné světlo, ozařující místnost, zesláblo a posléze se změnilo v pustou temnotu.

„Roztomilá stará paní,“ ozval se vedle mne jakýsi hlas.

„Kdo to mluví?“ zeptal jsem se.

„To jsem já, váš druh, který měl dnes tu čest být se po boku největšího bojovníka, jakého kdy Barsoom viděl.“

„Díky Bohu, že nejste mrtev,“ řekl jsem. „Obával jsem se, že vaše rána na hlavě je nebezpečná.“

„Byl jsem pouze omráčen,“ odvětil hoch. „Je to jen škrábnutí.“

„Snad by vám bylo bývalo lépe, kdyby onen úder byl smrtelný,“ prohodil jsem. „Zdá se mi, že jsme se ocitli v pěkné pasti - máme skvělou naději, že zde zahyneme hladem a žizní.“

„Kde to jsme?“

„Pod arénou,“ odpověděl jsem. „Zřítili jsme se sem tímtéž otvorem, kudy nám prchla Issus v okamžiku, kdy již byla téměř v naší moci.“

Mart'an se tiše zasmál, a nahmatav mne, přiložil ústa k mému uchu.

„Nemohlo se nám stát lépe,“ zašeptal. „Existují zde tajemství, o kterých ani sama Issus neví.“

„Co tím chcete říci?“

„Asi před rokem jsem pracoval s ostatními otroky na přestavbě těchto podzemních galerií a komnat, přičemž jsme narazili na bludiště starodávných chodeb a místností, které byly po staletí neznámy. Černí dozorcí nás zavedli do všech tunelů, prohlížejíce je, zda snad nevyžadují oprav. Od onoho času se ve zdejších labyrintu skvěle vyznám.“

Jsou tu nesčetné míle spletených chodeb, podobajících se svou složitostí včelím plástům a táhnoucích se pod zahradami i pod samotným chrámem. Mezi jinými existuje také chodba, která vede do nižších pater - k vodní nádrži zprostředkující spojení s Omeanem.

Podarí-li se nám vloudit na ponorku, aniž bychom byli zpozorováni, můžeme pak lehce prchnout k moři a odtud na některý z ostrovů, na něž černí nikdy nepřijdou. Tam můžeme nabrat nových sil k dalšímu útěku, a kdož ví, co nám náhoda ještě přinese?“

Mart'an mluvil zcela tiše, obávaje se, aby nás snad někdo nešpehoval. Odpověděl jsem mu proto také tlumeným hlasem.

„Musíme se vrátit na ostrov Shador, milý příteli,“ odvětil jsem. „Je tam Xodar. Slíbil jsem mu, že prchneme spolu, a proto ho nyní nemohu opustit.“

„Máte pravdu, spojence a přítele nelze opustit - raději bych riskoval znovu svoji svobodu, než bych se zpronevěřil danému slovu.“

Poté se mladý Mart'an jal opatrně ohledávat podlahu tmavé místnosti, v níž jsme se nalézali, pátraje po padacích dveřích, které by vedly do spodních chodeb. Konečně mě lehkým, sotva slyšitelným šepotem vyzval, abych šel za ním. Nalezl jsem jej klečícího nad otvorem v podlaze.

„Šachta je asi deset stop hluboká,“ zašeptal. „Zavěste se za ruce a tak se snadno spustíte dolů - dopadnete na jemný písek pokrývající dlažbu.“

Spustil jsem se opatrně z temné kobky do černého otvoru. Kolem nás byla tak příšerná tma, že jsme neviděli vlastní ruce, ani když jsme si je dali před oči. Nikdy dříve jsem si nepředstavoval, že je možné, aby podobný absolutní nedostatek světla existoval.

Chvilí jsem zůstal volně zavěšen. Byl to velmi podivný, nepříjemný pocit, který lze jen těžko popsat - pod nohama jsem necítil nic a zároveň jsem si uvědomoval, že v nejbližším okamžiku se zřítím do nějaké neznámé hlubiny.

Přestože mě mladý Mart'an ujistil, že šachta není hlubší deseti stop, bylo mi právě tak úzko, jako kdybych visel nad bezednou propastí. Pak jsem se pustil a měkce dopadl na písčitou podlahu. Hoch mě za okamžik nato následoval.

„Vyzvedněte mě na ramena,“ vyzval mne, „zakryji opětně otvor.“

Když tak učinil, uchopil mne za ruku a pomalu mě vedl kupředu, stále hmataje opatrně kolem sebe a často se zastavuje, aby snad nezabočil na nesprávnou cestu.

Po chvíli se chodba, kterou jsme šli, lámala příkře dolů.

„Zanedlouho se ocitneme na světle,“ řekl rudý hoch. „V nižších etapách přijdeme na fosforeskující skály, které ozařují Omean.“

Do smrti nezapomenu na tuto cestu v podzemních hlubinách Issusiny říše. Přestože se nám nic vážného nepříhodovalo, byl jsem ve stálém napětí, zda nejbližší ohyb chodby nepřinese nějaké příšerné dobrodružství. Každý atom skal svědčil o tom, že tyto zapadlé, zapomenuté chodby jsou prastaré. Předměty, které jsem pro naprostou temnotu nemohl spatřit, nebyly ve skutečnosti jistě tak podivuhodné, jako omyl, který si moje obrazotvornost vytvářela. Představoval jsem si starodávné obyvatele Marsu, vystavené strážním, námahám, intrikám a mysteriózním krutostem svých nepřátel; nešťastná civilizovaná rasa byla donucena prchnout před rozlícenými hordami, obývajícími vyschlá dna oceánů, až do nejniternějších koutů Barsoomu, kdež se ohradila neproniknutelnou hradbou pověry.

Kromě zelených Mart'anů existovaly kdysi na Barsoomu ještě tři základní rasy. Černí, bílí a národ žlutých lidí. Když vodstvo planety vyschlo a moře se ztratilo, zdroje obživy mizely a život se změnil v ustavičný boj.

Jednotlivé rasy spolu zápasily během dlouhých věků; v prvních časech se třem vyvinutějším rasám lehce dařilo udolávat zelené a vypuzovat je z kulturních končin; když však moře počala ustupovat, musely opouštět svá opevněná města, a rozpadnuvše se v menší, víceméně kočovné celky, stávaly se lehčeji kořistí sveřepých zelených hord, jejichž troufalost neznala mezí.

Výsledkem těchto bojů bylo částečné smíšení černých, bílých a žlutých, jež dalo vznik nádherné rase rudých.

Domníval jsem se, že po dřívějších rasách, které původně obývaly Barsoom, nezbylo ani stopy, leč v minulých čtyřech dnech jsem se přesvědčil, že černí i bílí doma žijí v obrovském počtu. Bylo by snad možno, že kdesi v odlehlém koutě planety existují ještě zbytky pradávného národa žlutých?

Moje rozjímání bylo přerušeno tichým šepem mého mladého průvodce.

„Konečně jsme na světle,“ řekl; vzhlednuv před sebe, spatřil jsem v dálce před námi matný odlesk.

Když jsme kráčeli dále, světlo se jasnilo, až jsme se ocitli v jasně ozářených chodbách. Odtud pak byl náš postup mnohem rychlejší a záhy jsme stanuli na konci tunelu, jenž ústil k okraji nádrže, kde plynula nad hladinou ponorka.

Byla zakotvena na témže místě jako obvykle a palubní otvor byl otevřen. Rudý hoch přiložil varovně prst ke rtům, a sevřev pevněji v pěsti meč, tiše se plazil k plavidlu. Šel jsem mu zcela nehlučně v patách.

Vkradli jsme se neslyšně na opuštěnou palubu a po rukou a po kolenou jsme lezli k zejícímu vstupnímu otvoru. Nahlédnuvše dovnitř, nespatriili jsme nikde strážce, a proto jsme chvatně vskočili do nitra ponorky. Ani v kajutě nebylo vidět nikoho živého, pročež jsme bleskurychle za sebou zavřeli a zajistili palubní poklop.

Poté rudý hoch přistoupil k regulátorům, stiskl příslušnou páku, načež se ponorka jala klesat vířícími vodami ke dnu prohlubně.

Bedlivá prohlídka lodi mne přesvědčila, že jsme uvnitř skutečně sami. Posádka opustila člun. Nemohl jsem si v duchu ani dost vynachválit tuto šťastnou náhodu.

Když jsem se po prohlídce kabin vrátil ke svému mladistvému druhovi, podal mi popsaný kus papíru.

„Tohle vysvětluje nepřítomnost posádky,“ řekl. Byl to radiogram, adresovaný veliteli ponorky:

Povstání otroků. Přijďte sem i s vašimi muži a s každým, koho potkáte po cestě. Je již příliš pozdě volat posily z Omeanu. Otroci masakrují v amfiteátru vše živé. Issus je ve svrchovaném nebezpečí. Pospěšte si. Zithad.

„Zithad je datorem Issusových stráží,“ vysvětloval mladý Marťan. „Dali jsme jim ale co proto - jistě na dnešní den hned tak nezapomenou.“

„Doufejme, že dnešní den je též počátkem Issusina konce,“ dodal jsem.

„Kdož ví?“ odvětil hoch pochybovačně. „Snad jen duchové našich předků.“

Dostali jsme se do mateřského přístavu v Omeanu bez jakékoliv nehody. Tam jsme se nejprve domlouvali, zda máme ponorku po opuštění její paluby potopit. Nakonec jsme se rozhodli tak neučinit, poněvadž jsme uznali, že tím své šance na úspěšný útěk nezvýšíme. Omean se hemžil černými, kteří nás v případě, že bychom byli prozrazeni, mohli přemoci i bez posil ze zahrad a chrámu Issus.

Jednalo se nám nyní o to, jak máme projít strážemi, jež byly rozmístěny na ostrově kolem nádrže, kde se ponorka vynořila na povrch. Posléze jsem vymyslel plán.

„Jak se jmenuje důstojník, který velí zdejšími hlídkám?“ zeptal jsem se svého druha.

„Dnes ráno nastoupil službu Torith,“ odpověděl mladý Marťan.

„Dobře. A jak se jmenuje velitel ponorky, která nás sem dopravila?“

„Yersted.“

Vrátil jsem se do kabiny pro kus papíru a napsal naň tato slova:

Datore Torithu! Dopravte tyto dva otroky okamžitě na ostrov Shador. Yersted.

„Tak se alespoň nejsnáze dostaneme zpět,“ řekl jsem s úsměvem a podal hochovi popsaný papír. „Pojďme, uvidíme, jak se náš plán ve skutečnosti osvědčí.“

„Ale co s našimi zbraněmi?“ zvolal hoch. „Jak vysvětlíme, že je máme?“

„Poněvadž něco podobného vysvětlit nemůžeme, prostě je odložíme,“ odpověděl jsem.

„A nemyslíte, že je od nás neprozřetelné, že se opět sami, beze zbraní, vydáváme všanc moci Prvorozených?“

„Nezbývá nám nic jiného,“ odpověděl jsem. „Důvěřujte mi, že naleznu cestu, kudy vyvážneme ze žaláře na ostrově Shador - doufám také, že nám nebude zatěžko znovu se ozbrojit, jakmile budeme venku. Uvažte přece, že se nalézáme v krajině, která se hemží ozbrojenými muži.“

„Podřídím se vašemu úsudku,“ pravil hoch s úsměvem. „Chovám k vám plnou důvěru. Pojďme, nechť uvidíme, zda se vaše lest zdaří.“

Vylezli jsme poté z ponorky, zanechavše své meče uvnitř lodi, a odhodlaně jsme zamířili k hlavnímu východu, kde měl stanoviště dator stráží.

Sotva nás členové gardy spatřili, udiveně se zvedli ze svých míst a s napřaženými zbraněmi se nám postavili do cesty. Podal jsem jim klidně list. Jeden ze strážců jej převzal a vida, na koho je adresován, předal jej datoru Torithovi, který právě vycházel ze strážní budovy, jsa vyrušen nenadálým vzruchem.

Torith si přečetl vzkaz a chvíli na nás podezřívavě zíral.

„Kde je dator Yersted?“ otázal se.

V onom okamžiku mně skutečně srdce pokleslo a proklínal jsem sám sebe, že jsem před chvílí neponořil ponorku pod hladinu, abych podpořil svoji lživou odpověď.

„Bylo mu nařízeno, aby se okamžitě vrátil k chrámu,“ odpověděl jsem.

Torith učinil krok k vodní nádrži, jako by se chtěl přesvědčit o pravdivosti těchto slov. Kdyby došel až k ní a uviděl prázdnou hmotu opuštěné lodi, pak by se celá stavba mých lží okamžitě sesypala na naše hlavy. Byla to vskutku děsivá vteřina. Torith však, jak se zdálo, nepochyboval o autentičnosti vzkazu - snad mu nepřipadlo ani pravděpodobným, že by se dva otroci jen tak dobrovolně vydali v ruce svých strážců. Bylo zřejmé, že smělost našeho plánu jeví své účinky.

„Byli jste též účastni povstání otroků?“ zeptal se nás Torith. „Donesly se nám o tom jen kusé zprávy.“

„Všichni otroci se zúčastnili vzpoury,“ odvětil jsem. „Nebylo nám to však nic platné. Stráže nás brzy přemohly a většina z nás zaplatila svoji smělost životem.“

Torith byl s touto odpovědí spokojen. „Odvezte je na ostrov Shador,“ rozkázal svým lidem.

Poté jsme vstoupili na malý člun a za několik minut nás již vylodili na ostrově Shador. Byli jsme opět přikázáni do svých bývalých cel, já s Xodarem a mladý rudý Marťan o samotě; zaskřípaly za námi těžké zámky a znovu jsme byli vězni Prvorozených.

POKUS O ÚNIK

Xodar naslouchal v nedůvěřivém údivu mému líčení událostí, které se mezitím zběhly v aréně při Issusíných obřadech. Přestože již doznal svoji pochybnost v Issusino božství, nemohl vůbec pochopit, že by ji obyčejný smrtelník mohl ohrožovat mečem, aniž by byl výronem její zlosti roztříštěn jako plamenným bleskem na tisíce kusů.

„Toto je konečný důkaz,“ řekl posléze. „Nepotřebuji již více, aby poslední zbytky mé pověřivé víry v Issusino božství byly rozmetány vniveč. Je to stará falešná žena, jež podlými intrikami udržuje po věky v bludné nevědomosti nejen svůj rod, ale i celý Barsoom.“

„Přesto však zde je dosud všemohoucí,“ odvětil jsem. „Nám nezbývá než vyčkat příhodný okamžik.“

„Doufám, že tento okamžik naleznete,“ pravil Xodar s nedůvěřivým úsměvem, „neboť v celém svém životě jsem nezaznamenal chvíli, kdy by mohl kdokoli uniknout ze zajetí Prvorozených.“

„Dnešní noc bude právě tak vhodná jako kterákoliv jiná,“ odpověděl jsem.

„Noc již brzy nastane,“ upozornil Xodar. „Jak vám mohu být při tomto dobrodružství nápomocen?“

„Dovedete plovat?“ otázal jsem se.

„Žádný tvor, který žije v kalných vodách Korusu, nepohybuje se ve vodě zběhleji než Xodar,“ opáčil můj černý společník.

„Dobře. Rudý hoch však pravděpodobně plovat nedovede,“ řekl jsem, „poněvadž v jejich krajinách není vodní hladiny, která by unesla sebemenší plavidlo. Jeden z nás jej tudíž musí dopravit na palubu lodi, kterou si předem vyhlédneme. Doufal jsem zprvu, že celou vzdálenost mezi břehem a plavidlem urazíme pod vodou, obávám se však, že náš mladý přítel by tak nezvyklou námahu nevydržel. Vždyť i ti nejstatečnější z rudých se chvějí při pouhém

pomyšlení na hlubinu, neboť uplynulo již mnoho věků, co jejich předkové žili na březích moří, jezer a řek.“

„Rudý hoch tedy prchne s námi?“ zeptal se Xodar.

„Ano.“

„Jsem tomu rád. Tři meče jsou vždy výhodnější než dva. Zvláště když onen třetí je tak zdatný jako meč onoho chlapce. Viděl jsem jej při Issusíných obřadech v aréně často bojovat. Dokud jsem nespatriil bít se vás, nesetkal jsem se s udatnějším válečníkem. Když vás člověk vidí, řekl by, že má před sebou mistra a vyučence, otce a syna. Všimnete-li si dobře jeho tváře, neujde vám, že v základních rysech se podobá vaší. Oba, když zápasíte, usmíváte se stejným podivným způsobem a ve tváři se vám zračí posupné pohrdání nepřítelem. Z každého nervu vašeho těla vyzařuje nezdolná převaha.“

„Nechť se věci mají, jak chtějí, Xodare, rudý hoch je vskutku statečným bojovníkem. Myslím, že my tři budeme tvořit trio, které bude lze pouze velmi těžko přemoci. Kdyby byl s námi ještě můj přítel Tars Tarkas, jeddak Tharků, mohli bychom si lehce probojovat cestu od jednoho konce Barsoomu ke druhému, i kdyby se proti nám všichni spikli.“

„Uvidíte také,“ řekl Xodar, „že se skutečně všichni proti vám spiknou, jakmile zvědí, odkud přicházíte. Je to důsledek nesmyslné pověry, kterou Issus již po věky bičuje lehkověrné lidstvo. Svatí Thernové, kteří jsou právě tak obalamuceni jako Barsoomiané z vnějšího světa, jsou jejími nástroji. Její rozkazy jsou donášeny Thernům, napsané krví na podivném pergamenu. A ti ubozí ošálení blázni se domnívají, že jakási nadpřirozená síla jim doručuje vzkazy bohyně, poněvadž je nalézají na svých oltářích, k nimž nikdo bez jejich vědomí nemá přístupu. Já sám jsem k nim po dlouhá léta dopravoval tyto Issusiny zprávy. Z Issusina chrámu vede tajná chodba do hlavní svatyně Matai Shanga. Tunel byl kdysi vykopán otroky Prvorozených za takových opatření, že žádný Thern nemá o jeho existenci ani tušení.“

Chrámy Thernů jsou roztroušeny po celém civilizovaném světě. Jejich kněží, které lid nikdy nespatrií, rozšiřují učení o tajemné řece Issu, o Údolí Dor a o Ztraceném moři Korus a přinutí posléze

klamnou sugescí ubohé ošálené bytosti, aby se vydaly na dobrovolnou pout', jež z nich učiní oběti smrti nebo zoufalé otroky.

Thernové jsou takto jakýmisi sběrateli práce a bohatství vnějšího světa, o které je pak Prvorození čas od času olupují. Někdy Prvorození podnikají na vlastní pěst nájezdy do končin vnějšího světa. Podaří se jim často ukrást ženy z královských rodů rudé rasy; loupí také nejnovější plány válečných vzducholodí a odvlékají s sebou do zajetí umělce, kteří je zhotovují, aby vytvářeli kopie strojů, jež nemůžeme sami vyrobit.

My, Prvorození, jsme neproduktivní rasou a jsme pyšní na tuto svoji neproduktivnost. Kdyby Prvorozený pracoval nebo něco vynalezl, dopustil by se zločinu. Práce je vyhrazena příslušníkům nižších kmenů, kteří existují jen proto, aby Prvorození mohli žít v přepychu a nečinnosti. Jsme stvořeni pouze pro boj. Kdybychom nebojovali, bylo by nás tolik, že by nás celý Barsoom nestačil pojmout - pokud vím, dosud nikdo z Prvorozených nezemřel přirozenou smrtí. Naše ženy by mohly žít věčně - zmírají jen proto, že jsme jimi již unaveni a že je odstraňujeme, aby učinily místo jiným. Pouze Issus je bezpečna proti smrti. Žije již od nepamětných věků.“

„Nemyslíte, že by i ostatní Barsoomiané žili věčně, kdyby nebylo dobrovolného putování k řece Issu, jakmile dosáhnou tisíce let života?“ nadhodil jsem.

„Zřejmě ano, neboť si nyní uvědomuji, že Barsoomiané jsou bytostmi téhož druhu jako Prvorození, a doufám, že vyvážnu-li odtud živ, budu se opravdově snažit, abych napravil hříchy, kterými jsem se dříve v nevědomosti proti nim prohřešil.“

Ledva Xodar domluvil, ozval se nad vodami Omeanu tajuplný křik. Zaslechl jsem jej již minulého večera touže dobou a věděl jsem, že značí konec dne, kdy bojovníci na palubách válečných lodí a křižníků se ukládají k bezesnému mart'anskému spánku.

Vešel k nám strážce a jako obvykle přehlédl naše vězení. Když vykonal tuto svoji povinnost, těžké dveře za ním zaklaply a my jsme opět byli sami.

Vyčkal jsem, až kroky žalárníka dozněly, a pak jsem se vyhoupl na mřížoví okna, odkud jsem pozorně obhlížel krajinu. Ve

vzdálenosti asi čtvrt míle od ostrova Shador stála obrovská bitevní loď, mezi ní a břehem pak bylo zakotveno několik menších plavidel. Pouze na velkém bitevním korábu byla stráž. Viděl jsem ji zcela zřetelně v hořejším ráhnoví - upravovala si na úzké platformě svoje spací lůžko.

Za chvíli již dřímala spánkem spravedlivých. Jak bylo vidět, nebyla na Omeanu právě valná disciplína. Nebylo ovšem divu, poněvadž ve skutečnosti neexistoval nepřítel, který by mohl tušit, že existuje na Barsoomu taková válečná flotila, či že vůbec existují Prvorození nebo moře Omean. Proč by tedy hlídky darmo bděly?

Poté jsem seskočil z okna a popisoval Xodarovi jednotlivá plavidla, která jsem viděl.

„Mezi ostatními nalézá se též moje vzducholoď, která je mým osobním majetkem,“ řekl. „Její paluba unese pět mužů - je to nejrychlejší loď ze všech, které zde kotví. Kdybychom se na ni dostali, pak by náš pokus o útěk měl naději na úspěch,“ prohodil Xodar, vysvětluje mi dále ještě podrobněji zařízení svého letadla, stroje a vůbec vše, co bylo příčinou jeho kromobyčejné rychlosti.

Při bedlivém sledování jeho výkladu jsem poznal zajímavý trik pohonu, který mě naučil znát Kantos Kan, když jsme pod falešnými jmény sloužili v letecké eskadře Zodangy. Uvědomil jsem si okamžitě, že Prvorození si toto tajemství osvojili z helijských letadel, která jediná jsou oním zvláštním zařízením opatřena. Xodar nelhal, když se chlubil rychlostí svého stroje, vždyť žádné jiné letouny nebrázdí řídké ovzduší Marsu tak rychle jako ony, vytvořené v helijských hangárech.

Rozhodli jsme se, že vyčkáme ještě hodinu, až se vše uloží ke spánku. Mezitím jsem musel přivést mladého rudého Marťana do naší cely, abychom mohli vyrazit všichni jedním rázem.

Vyskočil jsem na vrchol příčné zdi. Když jsem se ocitl nahoře, shledal jsem, že stěny vedoucí podél všech cel jsou asi stopu široké a lze po nich pohodlně jít. Kráčel jsem po těchto plochách až k hochově kobce - seděl na kamenné lavici, opřen zády o zeď, a zíral na zářící, jasnou skalní kupoli, která se klenula nad Omeanem. Když mě spatřil na vrcholu příčné zdi, byl velmi udiven - musím však

přiznat, že i při údivu byla jeho tvář svrchované inteligentní. Vzápětí ovšem se mu v obličejí rozhostil chápající úsměv.

Jakmile jsem chtěl seskočit k němu dolů, vyzval mě, abych chvíli sečkal, a tiše dodal: „Uchopte mne pak jen za ruku; dovedu již téměř vyskočit až na vrchol zdi. Zkoušel jsem to již mnohokrát a den ze dne se mně to dařilo lépe. Snad bych to nakonec dokázal úplně!“

Položil jsem se napříč na břicho a podal chlapci ruku. Hoch se rozběhl ze středu pokoje a vymrštil se do výše, až se mu podařilo zachytit mé paže, načež jsem jej vytáhl k sobě nahoru.

„Jste prvním dobrým skokanem, kterého jsem poznal mezi rudými muži Barsoomu,“ pravil jsem.

Hoch se usmál. „Není to nic divného. Řeknu vám proč, jakmile k tomu budeme mít více času.“

Poté jsme se spolu vrátili do cely, v níž byl Xodar, a debatovali o plánech pro nejbližší budoucnost - alespoň pokud neuplyne ona námi určená hodina. Zavázali jsme se navzájem svatou přísahou, že budeme jeden za druhého bojovat proti jakémukoliv nepříteli - věděli jsme, že i když vyvážneme z drápů Prvorozených, bude proti nám stát celý Barsoom, zfanatizovaný lživou pověrou.

Umluvili jsme se, že já mám letadlo řídit, jakmile se ocitneme na palubě, a dostaneme-li se v pořádku z nitra jícnu, jenž vede do vnějšího světa, zamíříme přímo bez zastávky do Helia.

„Proč do Helia?“ zeptal se rudý hoch.

„Jsem přece helijský princ,“ odvětil jsem.

Hoch se na mne divně podíval, ale nic na to neřekl. Tehdy jsem si ovšem všiml kromobyčejného výrazu jeho tváře, leč v návalu jiných, nutnějších věcí jsem neměl čas se tím obírat.

„Nuže vzhůru, pojd'me!“ pravil jsem posléze. „Mám za to, že nadešel vhodný čas.“

A za okamžik poté jsem byl již opět na vrcholu příčné stěny. Rudý hoch mě pružně následoval. Pak jsem ze své zbroje sejmul řemení a vytáhl po něm Xodara vzhůru.

„Jak je to jednoduché,“ zasmál se Xodar.

„I ostatní bude tak jednoduché,“ opáčil jsem. Pak jsem se napřímil a vyhlédl přes hlavní zeď vězení, abych dobře viděl na stráž,

přecházející sem a tam. Za pět minut jsem se dočkal - muž se plazil kolem hradeb žaláře zvolna jako plž.

Sledoval jsem jej, až zašel za opačný konec budovy, odkud na nás nemohl vidět. Jakmile zmizel, vyzval jsem Xodara, aby se pevně chopil mého řemení, a spustil jsem jej ze zdi dolů na prostranství před vězením. Rudý hoch se svižně sesoukal za ním.

Dle předchozí naší úmluvy nečekali na mne a kráčeli zvolna k pobřeží, jež bylo vzdáleno asi sto yardů od strážnice, v níž spali naši hlídači.

Když jsem i já seskočil na zem a opatrně se za nimi plížil k moři, byli již asi dvanáct kroků přede mnou. V okamžiku, kdy jsem přecházel kolem strážnice, uvědomil jsem si, že uvnitř jsou meče, které bychom na naší nebezpečné cestě mohli skvěle upotřebit - neboť komu jinému by se kdy lépe hodily ostré břity než nám při tomto dobrodružství?

Ohlédl jsem se za Xodarem a za hochem a viděl jsem, že se oba právě vnořili do vody přes okraj přístavní hráze. Jak jsme měli smluveno, měli zůstat u břehu a držet se kovových kruhů, které byly připevněny k molu na úrovni hladiny a sloužily k připoutávání lodních lan. Byli ve vodě tak dobře ukryti, že jim vyčuhovala jen ústa a nosy.

Meče ve strážnici mě k sobě neodolatelně vábily; chvíli jsem váhal, nevěda, zda se mám podobné riskantní akce odvážit, či nikoliv. Leč kdo váhá, je již předem ztracen - praví staré, pravdivé přísloví, které se osvědčilo i v mém případě. Neodolal jsem a plížil se obezřele ke strážní budově.

Když jsem stanul přede dveřmi domku, zlehka jsem je pootevřel. Spatřil jsem tucet černých strážců, zachumlaných v hedvábné příkrývky a ponořených v hluboký spánek. Meče a palné zbraně byly umístěny na stojanu opřeném o protilehlou stěnu místnosti. Opozůřlivě jsem odstrčil dveře tak daleko, že jsem mohl mezerou protáhnout své tělo. Veřeje znechuceně zaskřípaly. Vtom se jeden ze spáčů pohnul. Vzrušením mi srdce téměř přestávalo tlouci. Proklínal jsem v té době sám sebe, že jsem tak lehkovážně riskoval naše šance; nyní však jsem již nemohl couvnout.

Vymrštil jsem se tiše a pružně jako tygr a jedním skokem jsem se ocitl u muže, který se pohnul. Moje ruce se nervózně chvěly nad jeho krkem, jsouce připraveny zardousit jej, kdyby snad otevřel oči. Oněch několik kritických okamžiků mně připadalo věčností. Spáček však se pouze obrátil a hluboké oddychnutí svědčilo o tom, že tvrdě spí.

Poté jsem se opatrně plazil mezi ležícími vojíny, až jsem stanul u stojanu se zbraněmi, jenž byl opřen o vzdálenější stěnu místnosti. Tam jsem se obrátil a znovu pozoroval spáče. Vše bylo klidno. Ozývalo se pravidelné, rytmické oddechování - připadalo mi v oné chvíli rajskou hudbou.

Nato jsem zvolna vytáhl ze stojanu meč; škrábnutí ocele o pochvu zaznělo jako poplašný signál - viděl jsem v duchu, že celá místnost je na nohou a strážci se na mě již hrnou. Leč nepohnul se ani sval.

Druhý meč se mi podařilo vytáhnout téměř neslyšně, třetí však příšerně zachrastil. Domníval jsem se konečně, že ono zaskřípění jistě muselo některého ze strážců vzbudit, a chystal jsem se čelit jejich útoku rychlým útekem ke dveřím, leč k mému nemalému údivu se opět nikdo nepohnul. Buď strážci tak tvrdě spali, nebo šelesty byly mnohem slabší, než si moje obrazotvornost představovala.

Chtěl jsem již od stojanu se zbraněmi odejít, když vtom upoutaly moji pozornost revolvery. Mohl jsem však vzít s sebou pouze jeden, poněvadž jsem byl třemi meči již tak dalece obtěžkán, že by bylo pro mě složité se bezpečně, tiše a pružně pohybovat. Když jsem sejmul pistoli z háku, všiml jsem si otevřeného okna, které bylo odtud vzdáleno sotva dva yardy. Uvědomil jsem si, že se mi zde naskytá skvělá možnost snadného odchodu, neboť z okna bylo necelých dvacet stop k vodě.

Blahopřál jsem si k úspěchu - a vtom, zcela nečekaně, se za mnou s vrznutím rozlétly dveře, kterými jsem vešel dovnitř, a v nich stanul důstojník stráže. Bylo zřejmo, že na první pohled pochopil situaci a že si také uvědomil její svrchovanou vážnost - právě tak rychle jako já, neboť rány z obou našich revolverů třeskly současně.

Cítil jsem, jak mi vítr způsobený letícím projektilem hvízdá kolem uší, a v témže okamžiku jsem viděl, jak můj protivník klesá k zemi.

Zda upadl leknutím, či zda jsem jej zasáhl a zabil, to nemohu říci, neboť sotva jsem zahlédl, že je z boje vyřazen, vyskočil jsem oknem ven.

V následující vteřině se nade mnou rozčeřila hladina Omeanu a všichni tři jsme pluli o závod k letadlu, které bylo zakotveno asi ve vzdálenosti jednoho sta yardů od břehu.

Xodar byl obtížen rudým hochem, já pak třemi dlouhými meči. Revolver mi cestou vypadl z ruky. Přestože jsme byli oba velmi dobrými plavci, připadalo mi, že se pohybujeme kupředu jako plži. Plul jsem skryt úplně pod hladinou, kdežto Xodar se chvílemi musel vynořovat nad povrch, aby se rudý hoch mohl nadýchat vzduchu. Byl to skutečný div, že jsme nebyli objeveni mnohem dříve, než se tak opravdu stalo.

Podářilo se nám doplavat k letadlu a stráž na velké válečné vzducholodi, probuzená výstřely, nás zpozorovala teprve tehdy, když jsme již všichni tři byli na palubě. Ozvala se varovná rána z těžkého palubního děla, jež rozburácela skalnatou klenbu Omeanu temnou, rachotivou ozvěnou. Horní plochy tisíců obrovských plavidel se začernaly množstvím bojovníků, kteří se udiveně rozhlíželi, co se děje, neboť poplach byl v Omeanu kromobyčejnou událostí.

Vytáhli jsme kotvu ještě dříve, než dozněl zvuk výstřelu, a v příští vteřině jsme se již zdvihli nad hladinu. Ležel jsem na letounu zcela ploše, maje v dosahu ruky všechny ovládací páky. Xodar a rudý hoch byli rovněž těsně přimknuti k palubě, tak aby skýtali vzduchu pokud možno nejmenší odpor.

„Vzneste se do výše,“ zašeptal Xodar. „Neodváží se střílet těžkým kalibrem do skalní kupole - střepiny projektilů by zničily jejich vlastní letadla. Až budeme ve výši, ocelové pláty spodku našeho letounu nás dostatečně ochrání před střelami z pušek.“

Vyhověl jsem jeho přání. Viděli jsme pod sebou, jak se Prvorození střemhlav vrhají do vody a derou se na paluby menších i větších letadel, jež byla zakotvena kolem boků velkých vzducholodí. Obří koráby se již daly do pohybu a rychle nás sledovaly, leč zatím se nezvedaly z hladiny.

„Zabočte poněkud vpravo,“ zvolal na mě Xodar - nad Omeanem totiž neexistují jednotlivé světové strany, neboť jediný směr, který existuje, je severní.

Hluk a zmatek pod námi byly skutečně ohlušující. Pušky rachotily, důstojníci vykřikovali rozkazy, bojovníci řvali, na palubách i na březích vše hlučelo a bzučelo jako v úle - nad vším tím však dominoval pekelný šumot nesčetných vrtulí, brázdících vzduch i vodu.

Neodvážil jsem se stisknout rychlostní páku na nejvyšší možnost, neboť jsem se bál, abychom nepřelétli ústí otvoru, kterým bylo lze uniknout z domu nad Omeanem ven do vnějšího světa - přesto však jsme se pohybovali kupředu úctyhodnou rychlostí, jakou okolní skalní stěny jistě zřídka kdy viděly.

Malá letadla k nám již stoupala do nebezpečné blízkosti, když vtom Xodar vykřikl: „Otvor! Otvor! Přímou vzhůru!“

A vzápětí jsem nad sebou užírl černý zející jícen, tvořící jediný východ z tohoto podzemního světa.

Lehký křižník s posádkou asi deseti mužů se vznášel přímo proti nám, chtěje nám odříznout možnost útěku. Bylo to jediné letadlo, které nám stálo v cestě, jeho rychlost však byla kromobyčejná, takže pro nás znamenalo vážné nebezpečí. Stoupalo k nám v úhlu zhruba pětáctýřiceti stupňů s jasným záměrem, že jakmile se ocitne nad námi, zasekne do naší paluby háky a přitáhne nás k sobě.

Zbývala nám nyní jediná zoufalá možnost, a já jsem se jí chopil. Nemohl jsem se vznést nad nepřátelský křižník, poněvadž v tom případě bych riskoval roztříštění vlastního letadla o skály, jež se klenuly nad našimi hlavami. Kdybych byl zakormidloval dolů, ocitl bych se dobrovolně tam, kde mě moji nepřátelé chtěli mít. A vzdálenost mezi ostatními letouny Prvorozených a námi se stále zmenšovala. Nezbyvalo než riskovat onu zoufalou možnost - koneckonců celý náš útěk byl hazardem, jenž měl nepatrnou naději na úspěch.

Když jsme se přiblížili ke křižníku, zamířil jsem nad něj, jako bych jej chtěl přeletět; tím jsem své nepřátele donutil k tomu, že stoupali též do výše, a to v kolmějším úhlu. A když jsme byli těsně u cizí lodi, vykřikl jsem na své druhy, aby se pevně drželi paluby, a

stisknuv rychlostní páku na nejvyšší bod, zamířil jsem s naším letadlem přímo proti přídi protivníka.

Velitel křížníku pochopil sice téměř okamžitě moje záměry, bylo však již příliš pozdě. Došlo k drtivé srážce, která dopadla přesně podle mých předpokladů. Křížník, letící v nebezpečném úhlu, byl prudkým nárazem mého letadla převrácen o sto osmdesát stupňů. Jeho posádka, vyřážejíc z hrdel příšerné skřeky, řítila se dolů do hrozivých vod Omeanu, jsouc následována svým poloroztříštěným letounem.

Kolize poněkud ohnula naši příď, a přestože jsme se pevně drželi, málem jsme byli smeteni z paluby. Náraz nás odmrštil až na zád', kde se mně a Xodarovi podařilo zachytit o zábradlí. Mladý rudý Marťan by se však byl málem zřítíl do bezedné hlubiny, kdybych jej našťěstí v kritickém okamžiku neuchopil za kotník.

Naše letadlo, zbaveno na okamžik vůdčí ruky, hnalo se divoce proti útesům nad námi. Ve vteřině jsem se opět doplzl k řídicím pákám, a teprve když jsme byli vzdáleni sotva padesát stop od skalního stropu, podařilo se mi strhnout příď do správného směru, vstříc zejícímu černému jícnu otvoru.

Srážka nás poměrně dosti zdržela a stovky malých jednosedadlových letadel byly nám v patách. Xodar mě upozornil, že kdybychom vystoupili jícnem vzhůru pouze svou vlastní vznosnou silou, již nám dávaly odpudivé paprsky bez pohonu vrtulí, nepřátelé by nás velmi snadno dostihli, poněvadž rychlá letadla, jako je naše, mají zřídka velky zásoby oné síly, neboť přídatné nádrže svými rozměry škodí rychlosti.

Nepřátelské letouny se nyní pod námi jen hemžily - bylo zřejmo, že v několika okamžicích budeme buď zajati, nebo ubiti.

Leč žádná překážka není pro mne nepřekonatelnou. Nemohu-li ji ztéci přímo, podlezu ji či obejdu. Nemohl jsem si zapřít, že mnohá letadla, která nás pronásledují, mají jistě účinnější vznosné nádrže, nechtěl jsem však také uprostřed jícnu bídně zahynout.

„Obraťte!“ vzkřikl na mě Xodar. „Pro lásku našich předků, obraťte! Vždyť jsme již v kráteru!“

„Držte se pevně!“ zvolal jsem v odpověď. „Uchopte řádně chlapce a sám se nepouštějte - poletím otvorem přímo vzhůru.“

*A vzápětí jsem nad sebou uzřel
černý zející jícen...*

Sotva jsem domluvil, začernalo se těsně nad našimi hlavami ústí
jícnu. Nařídil jsem kormidlo kolmo vzhůru a stiskl rychlostní páku

na nejvyšší stupeň. Zavěsil jsem se pak rukama na ovládací mechanismus, a poručiv svou duši Stvořiteli, zíral jsem smrti do tváře.

Zaslechl jsem, jak Xodar překvapeně vzkřikl a pak se dal do příšerného smíchu. I hoch se zasmál a řekl cosi, čemu jsem pro svist větru neporozuměl.

Upíral jsem zraky přímo vzhůru, doufaje, že spatřím záři hvězd, podle nichž bych mohl řídit směr našeho letu a udržet náš letoun uprostřed jícnu. Kdybychom byli v šílené rychlosti, kterou nás náš stroj unášel vzhůru, zavadili o skalní stěnu, byli bychom bývali okamžitě roztrženi. Leč nespatriil jsem nad sebou ani jedinou hvězdu. Vše bylo zahaleno v naprostou tmou.

Poté jsem se ohlédl dolů - pod námi se stále a stále zmenšoval světelný kruh, ústí klenby a fosforeskující hladina a skály Omeanu. Řídil jsem tudíž směr letu podle tohoto světelného kruhu - mám však za to, že jsem ovládal kormidlo spíše instinktem a slepou vírou než uměním a rozumem.

Nezdrželi jsme se v kráteru dlouho - snad nás zachránila naše příšerná rychlost, neboť díky šťastné náhodě jsme vlétli do jícnu skutečně kolmo a vylétli tak rychle, že jsme ani neměli čas změnit svůj směr.

Omean leží asi v hloubce dvou mil pod povrchem Marsu. Naše rychlost obnášela v oné chvíli nejméně dvě stě mil za hodinu - mart'anská letadla jsou velmi rychlá - takže jsme prolétli jícnem za necelých čtyřicet vteřin.

Byli jsme již několik okamžiků venku, když jsem si uvědomil, že se nám podařila holá nemožnost. Vše kolem nás bylo ponořeno v inkoustovou tmou. Na obloze nesvítil ani jeden měsíc, ani hvězdy. Dosud nikdy jsem neviděl na Marsu podobnou tmou a byl jsem nesmírně překvapen. Teprve po chvíli se mi rozbřeslo. Bylo právě léto a letěli jsme nad jižním pólem. Ledová pokrývka tála a atmosférická mračna, neznámá v jiných končinách Barsoomu, zastiňovala zde nebeskou klenbu.

Byla to opět šťastná shoda okolností, již jsem okamžitě využil. Zamířil jsem v ostrém úhlu do mračen - této neproniknutelné

záclony, kterou dobrotivá příroda zakryla umírající svět - abych unikl slídivým zrakům našich pronásledovatelů.

Řítili jsme se mlžinatými, chladnými parami kupředu, aniž bychom snížili rychlost - a za chvíli jsme vylétli do jasného prostoru, ozářeného dvěma měsíci a milióny hvězd. Změnil jsem směr letu v horizontální a obrátil kormidlo přímo na sever. Svě nepřátele jsme nechali o dobrou půlhodinu za námi, bez jakékoliv představy o kursu, jímž se ubíráme.

Zdařil se nám zázrak - přežili jsme tisíce nástrah a úkladů a unikli z hrůzné končiny Prvorozených. Nikomu živému se dosud něco podobného nepodařilo - ostatně nyní, kdy jsme již byli poměrně v bezpečí, nepřipadalo mi to vše ani tak složité.

Sdělil jsem tento svůj dojem Xodarovi.

„Přesto se nám zdařilo něco obdivuhodného,“ odvětil Xodar. „Něčeho podobného by nebyl schopen nikdo jiný než John Carter.“

Sotva rudý hoch zaslechl tato slova, rázem se vzpřímil.

„John Carter!“ zvolal. „John Carter! Co to říkáte, vždyť John Carter, helijský princ, před několika lety zemřel! Já jsem jeho syn.“

OČI VE TMĚ

Můj syn! Nevěřil jsem v první chvíli svému sluchu. Zvolna jsem vstal a pozorně si hocha prohlížel. Teprve nyní, kdy jsem na něj upřeně zíral, počínalo se mi rozbřeskovat, proč mě jeho osobnost již od počátku tak k sobě připoutávala. V jeho skvěle modelovaných tazích mnohé připomínalo krásu jeho matky - byla to však dokonalá mužná krása - celkový výraz tváře a šedé oči pak zdědil po mně.

Mladík stál proti mně a v očích se mu zračily naděje a nejistota.

„Vyprávějte mně o své matce,“ řekl jsem mu. „Vyprávějte mi vše, co se dělo během oněch dlouhých roků, kdy mě neúprosný osud od ní odloučil.“

Hoch poté radostně vzkřikl, přiskočil ke mně a upřímně mne objal. V té chvíli, kdy jsem třímal svého syna v těsném objetí, zalily se mi oči slzami - a nestydím se za to; byl to nezapomenutelný okamžik. Vždyť je zcela dobře možno, aby člověk zůstal hrdinou, přestože rodinné záležitosti jsou s to jej dojmout až k slzám.

„Vaše postava, vaše chování, vaše úžasná zdatnost a vaše nepřekonatelné šermířské umění,“ řekl chlapec, „jsou mně známy, neboť matka mi o nich tisíckrát vyprávěla, přesto však netroufal jsem si sám věřit této nemožnosti, ač jsem si v duchu přál, aby to byla pravda. Víte, co mě nyní nejvíce přesvědčilo, že jste mým otcem?“

„Nuže co, milý chlapče?“ zeptal jsem se.

„Vaše první slova, která jste ke mně pronesl - otázel jste se na mou matku. Nikdo jiný kromě muže, který ji měl tak rád, jak mi ona sama líčila, by se byl o ní nejprve nezmínil.“

„Milý synu, po všechna ona dlouhá léta jsem ani na okamžik nezapomněl na skvělý zjev vaší matky. Vyprávějte mně o ní.“

„Ti, kteří ji znají od mládí, říkají, že se vůbec nezměnila, snad že je pouze krásnější - je-li ovšem vůbec možno, aby byla ještě krásnější. Pouze tehdy, když se matka domnívá, že jí nejsem nablízku, její půvabná tvář zesmutní. Vzpomíná na vás, otče, a celé Helium zároveň s ní vás oplakává. Lid jejího děda ji neskonale

miluje. I vás milovali a dosud ctí vaši památku jako zachránce Barsoomu.

Každého roku slaví výročí onoho dne, kdy jste neohroženě letěl nad mrtvým povrchem Barsoomu k tajemné bráně, za níž byla skryta životní síla nesčetných miliónů lidí; leč projevy díkůvzdání jsou smíšeny se slzami - litují, že strůjce jejich štěstí není s nimi, aby mohl sdílet jejich radost. Na celém Barsoomu není slavnějšího jména nad Johna Cartera.“

„A jakým jménem vás nazvala vaše matka, milý hochu?“ zeptal jsem se.

„Helijští si přáli, abych byl pojmenován podle svého otce, leč moje matka se tomu opřela, řkouc, že společně s vámi pro mne již zvolila jiné jméno, a tvrdíc, že vašemu přání musí být vyhověno. A tak se mi dostalo jména, které je kombinací jejího i vašeho, jak bylo vaší touhou - Carthoris.“

Zatímco jsem hovořil se svým synem, Xodar byl u ovládacích pák. Nyní se obrátil ke mně a řekl:

„Naše letadlo klesá přídí dolů, Johne Cartere. Dokud jsme stoupali vzhůru, nebylo to znát, leč nyní, kdy se snažím udržet horizontální směr letu, je tomu jinak. Trhlina v předních nosných nádržích musí být značná.“

Xodarovo tvrzení bylo pravdivé, a když jsem poškození blíže prohlédl, přesvědčil jsem se, že je větší, než jsem se zprvu domníval. Nejen že jsme museli udržovat trup letadla v ostrém úhlu, abychom udrželi horizontální směr, což nám nesmírně ubíralo rychlost, ztráceli jsme však také nosné paprsky, které unikaly trhlinou, takže bylo jisto, že za hodinu či o něco později se obrátíme přídí k zemi a bude po nás veta.

Letoun nebezpečně zpomalil, jakmile jsme mu přestali věnovat patřičnou pozornost. Přistoupil jsem proto opět k řídicím pákám a zvýšil rychlost našeho stroje na nejvyšší možnost; řídili jsme se k severu jako šíp. Mezitím Carthoris a Xodar se usilovně snažili opravit trhlinu ve přídí a zamezit unikání drahocenných paprsků.

Byla dosud tma, když jsme minuli severní hranici ledové příkrývky a končiny mraků. Pod námi se nalézala typická mart'anská krajina. Rozsáhlé prostory vyschlých oceánů, pokryté okrově žlutými

lišejníky, nízké pahorky, oživené siluetami dávno a dávno opuštěných měst - historickými to pomníky staré kulturní rasy Barsoomu, obývanými nyní pouze vzpomínkami na ni a hnusnými bílými opicemi.

Stávalo se obtížnějším a obtížnějším udržet naše malé letadlo v horizontální pozici. Jeho příď klesala níže a níže, až jsme posléze museli zastavit běh stroje, aby se náš let neproměnil v bleskurychlý pád k zemi.

Když se rozbřesklo a světlo nového dne zapudilo noční temnotu, náš letoun se ještě několikrát křečovitě zakymácel, paluba se sklonila do velmi ostrého úhlu a po několika soustředných kruzích se příď postavila kolmo k povrchu Barsoomu.

Zachytili jsme se za zábradlí, a vidouce, že osud našeho letadla je zpečetěn, připoutali jsme se řemeny ke kovovým kruhům, zapuštěným v palubě. Stroj sebou poté ještě jedenkrát křečovitě škubl a viseli jsme v prostoru, s nohama vlajícíma tisíc yardů nad povrchem.

Naštěstí jsem mohl rukou dosáhnout na řídící páky, pročež jsem stiskl ovladač, regulující nosné paprsky. Letoun uposlechl a počal zvolna klesat k zemi.

Trvalo celou půlhodinu, než jsme přistáli. Na sever od místa, kde jsme stanuli, čněla nad obzor řada nízkých pahorků. Rozhodli jsme se zamířit k nim, jelikož skýtaly možnost úkrytu před eventuálním pronásledováním našich nepřátel.

Za další hodinu jsme se ocitli uprostřed pahorků v kotlině, porostlé kvetoucí vegetací, jaká se vyskytuje na pustých pláních Barsoomu. Nalezli jsme zde skupiny mlékonosných rostlin - oněch zvláštních keřů, které skýtají potravu i nápoj divokým hordám zelených Mart'anů. Byli jsme tomu neskonale rádi, neboť všichni tři jsme měli nesmírný hlad.

Uložili jsme se pod tyto křoviny ke spánku, který nám po mnoha hodinách napětí přišel velmi vhod. Byli jsme výborně skryti před zraky vzdušných stihatelů. Byl jsem již pátý den na Barsoomu, pátý den od okamžiku, kdy jsem byl rázem přenesen ze svého pozemského obydlí na břehu Hudsonu do nádherného, leč zároveň

tak příšerného Údolí Dor. Během této doby jsem spal pouze dvakrát - jednou ovšem v zásobárně Thernů po celých čtyřiaadvacet hodin.

Bylo již pozdě odpoledne, když mě probudil kdosi, jenž mne uchopil za ruku a pokryl ji polibky. Vzpřímiv se, zíral jsem ke svému nemalému překvapení do krásné tváře Thuvie.

„Můj princi! Můj princi!“ zvolala radostně. „Oplakávala jsem vás již jako mrtvého. Nyní jsem opět šťastna! Osud je ke mně milostiv. Nežila jsem nadarmo!“

Dívčín hlas probudil Xodara a Carthorise. Můj syn udiveně zíral na mladou ženu, ta však, jak se zdálo, nevnímala přítomnost kohokoliv jiného kromě mne. Chtěla se mi již vrhnout kolem šíje a zahrnout mě něžnými lichotkami, kdybych se nebyl šetrně vyprostil z jejího objetí.

„Milá Thuvie,“ řekl jsem konejšivě, „jste jistě rozrušena následkem krutých nebezpečí, která jste musela přestát. Zapomínáte na své okolí a na to, že jsem manželem helijské princezny.“

„Nezapomínám ani na jedno, ani na druhé, můj princi,“ odvětila Thuvia. „Nevěnoval jste mi dosud ani jediné slovo lásky, ani je od vás neočekávám, nic však nemůže zabránit mně, abych vás nemilovala. Nechci zaujmout místo Dejah Thoris po vašem boku. Chci vám sloužit, můj princi, jako oddaná otrokyně. Nebažím po větší cti, netoužím po lepším osudu, nedoufám v příznivější štěstí.“

Jak jsem se již dříve přiznal, nevyznám se valně v ženském pohlaví - ocitl jsem se v oné chvíli v nehorázně nepříjemných rozpacích. Přestože mi byl znám mart'anský zvyk, který dovoluje, aby mart'anští mužové měli ženské otrokyně - zdejší smysl pro rytířskou čestnost je totiž dostatečnou zárukou pro ochranu kterékoliv ženy, přináležející k jeho domácnosti - nikdy jsem neměl jiných sloužících, leč mužských.

„Vrátíme-li se kdy do Helia, Thuvie,“ odpověděl jsem, „půjdete se mnou, ne však jako otrokyně, nýbrž jako mně rovná. V Helii najdete jistě mnoho mladých šlechticů, kteří by neváhali utkat se třebas i se samotnou Issus, jen aby získali jediný úsměv vaší spanilé tváře. Provdáte se za nejzdatnějšího z nich. Zapomeňte na svůj osudný omyl a dočasné poblouznění způsobené vděkem, v němž jste snad

moji náklonnost považovala za lásku. Vážím si vašeho přátelství, Thuvie.“

„Jste mým pánem; učiním, jak si přejete,“ odvětila prostě, avšak se smutkem v hlase Thuvia.

„Jak jste ale přišla sem, Thuvie?“ zeptal jsem se jí. „A kde je Tars Tarkas?“

„Obávám se, že velký Thark je mrtev,“ pravila žalostně dívka. „Byl to statný bojovník, byl však přepaden přesilou zelených z hordy nepřátelské jeho kmeni. Viděla jsem jej naposledy, když jej krvácejícího a těžce zraněného odnášeli do opuštěného města, odkud na nás podnikli útok.“

„Tedy si nejste jista, že by byl mrtev?“ tázal jsem se dále. „A kde leží ono město?“

„Za řetězem těchto pahorků. Letadlo, které jste tak šlechetně opustil, abyste nám umožnil útěk, vzhledem k našemu nevalnému navigačnímu umění bloudilo prostorem po celé dva dny. Pak jsme se rozhodli, že se raději sneseme k zemi a pokusíme se pěšky dojít k nejbližšímu vodnímu kanálu. Včera jsme přešli tyto pahorky a vstoupili do mrtvého města, které se nalézá za nimi. Když jsme se ulicemi blížili k náměstí, spatřili jsme proti sobě četu zelených bojovníků.“

Tars Tarkas šel přede mnou, takže uviděli pouze jeho a mne ne. Thark se ke mně okamžitě vrátil a přinutil mě, abych se skryla v nejbližších dveřích. Nakázal mi, abych nevycházela dříve, dokud nebude bezpečno, a pak se sama pokusila utéci do Helia.

„Já již odtud nevyvážnu,“ řekl mi tehdy, „nebo proti mně stojí horda Warhoonů z jihu. Jakmile spatří můj odznak, bude po mně veta.“

A srdnatě se jim postavil na odpor. Ach, můj princi, to byl boj! Po celou hodinu se rojili okolo něj, až mrtvolý kolem něho vytvořily hromadu; posléze se jim podařilo jej zaskočit zezadu a zatlačit k valu zkrvavených těl, takže se nemohl řádně rozmáchnout mečem. Klopýtl a upadl; vrhli se na něj jako záplava. Když jej odnášeli do města, viděla jsem, že se nehýbe, a proto jsem se domnívala, že je mrtev.“

„Dříve než půjdeme odtud, musíme se přesvědčit,“ řekl jsem. „Nemohu nechat Tars Tarkase živého v moci Warhoonů. Vplížím se dnes v noci do města a přesvědčím se.“

„A já půjdu s vámi,“ řekl Carthoris.

„A já také,“ připojil se Xodar.

„Nepůjdete se mnou ani jeden, ani druhý,“ odvětil jsem.

„Podobný úkol vyžaduje si lsti a strategie, na síle zde nezáleží. Spíše se podaří proniknout jednomu než přesile. Půjdu sám. Budu-li potřebovat vaši pomoci, vrátím se pro vás.“

Moje rozhodnutí bylo sice oběma proti mysli, měli však vrozenou vojenskou disciplínu, a proto se podvolili. Slunce bylo již nízko nad obzorem, takže jsem nemusel příliš dlouho čekat na úplnou tmou, která na Barsoomu přichází náhle.

Nařídil jsem pak Carthorisovi a Xodarovi, co mají počít v případě, že bych se nevrátil, rozloučil jsem se s nimi a kvapně kráčel k osadě Warhoonů.

Když jsem vyšel z pahorkatiny na rovinu, vynořil se na oblohu bližší měsíc a zalil svým světlem barbarskou krásu mrtvého města. Bývalá metropolis byla vystavěna na úpatí kopců, které kdysi v dávných dobách tvořily mořský břeh. Tak se mi zcela lehce zdařilo, že jsem pronikl až do městských ulic, aniž bych byl pozorován.

Zelené hordy, které obývají tato opuštěná města, se zřídka kdy ubytují na prostore rozlehlejší než v nejbližším okolí ústředního náměstí; a jelikož zelení vždy přicházejí do měst od plání vyschlých oceánů, byl přístup ze strany pahorků zcela snadný.

Jakmile jsem se ocitl v ulicích, plížil jsem se opatrně kupředu ve stínu domů. Chvillemi jsem se zastavoval a zíral před sebe, zda snad není někdo na cestě přímo přede mnou, a pak jsem rychle přeskočil do stínu na protější stranu ulice. Tak jsem se dostal až do těsné blízkosti náměstí, aniž by mne byl někdo zpozoroval.

Ledva jsem dospěl do obývané části města, uvědomil jsem si, že nablízku jsou příbytky zelených, neboť ze dvorů domů se ozývalo mručení a chroptění thoatů a zitidarů.

Když jsem zaslechl ony známé zvuky, které charakterizují život zelených Mart'anů, vzpomněl jsem si na svůj dřívější pobyt mezi Tharky. Bylo mi jako někomu, kdo se po dlouhé době vrací domů.

Tyto zvuky jsem poprvé slýchal v čase, kdy jsem poznal svoji milovanou Dejah Thoris ve zdech mrtvého města Korad.

Stál jsem tiše ve stínu prvního obydlí bloku a zřel jsem, jak ze vrat několika domů vychází větší počet bojovníků. Všichni šli tímže směrem k velké budově, která se tyčila uprostřed náměstí. Díky své znalosti mart'anských mravů a zvyků jsem usoudil, že ona budova je buď příbytkem hlavního náčelníka, nebo že se v ní nalézá audienční síň, v níž jeddak přijímá ke slyšení své jedy a nižší velitele. Ať již tomu bylo jakkoliv, bylo jisto, že se uvnitř paláce děje něco, co by mohlo mít určitý vztah k zajetí Tars Tarkase.

Abych se mohl dostat do ústřední budovy, musel jsem projít podél jednoho celého bloku domů, přejít ulici a část prostranství. Dle hluku způsobovaného zvířaty ve dvorech jsem usuzoval, že v okolních domech jsou všude moji nepřátelé - snad bylo ve městě shromážděno několik obcí jižních Warhoonů.

Projít mezi touto spoustou nepřátel bylo skutečně těžkým úkolem - pro velkého Tharka však jsem byl ochoten podstoupit jakékoliv nebezpečí. Vstoupil jsem do města z jižní strany a stál jsem nyní na rohu ulice, která ústila do náměstí. Připadalo mi, že budovy na této straně bloku nejsou obydleny, poněvadž jsem v jejich oknech neviděl světlo. Rozhodl jsem se, že tudy vniknu do vnitřních dvorů.

Přelezl jsem lehce polorozbořenou zeď a dostal se do uzavřeného prostranství za ní, aniž bych byl zpozorován. Na dvoře pobíhalo sem a tam stádo thoatů a zitidarů, okusujíc mechovitou vegetaci, která pokrývala celý nekultivovaný povrch Marsu. Vítr vál od severozápadu, takže jsem se nemusel obávat, že by mě zvířata zvěřila. Kdyby ony bestie ucítily, že jsem jim nablízku, byly by vypukly v takový řev, že by mě pak nepřátelští bojovníci jistě vyslídili.

U východní zdi jsem zalezl do stínu balkónů čnicích ve výši druhého patra, v jejichž krytu jsem se dostal až k severnímu konci budovy. Tato část stavby byla osvětlena až do třetího podlaží, ve vyšších patrech pak byla tma.

Osvětlenými místnostmi jsem samozřejmě nemohl projít, poněvadž se v nich hemžili zelení Mart'ané a Mart'aneky. Moje jediná spása spočívala ve vyšších poschodích; abych se mohl dostat dovnitř,

musel jsem se vydrápat vzhůru po zdi. Na balkón ve druhém patře jsem se dostal velmi snadno - stačil jediný pružný skok.

Otevřenými okny jsem viděl skupiny zelených, polosedících a pololežících na hedvábných látkách a kožešinách - hovořili spolu většinou jednoslabičně; stručná slova spolu s vyvinutými telepatickými schopnostmi stačila úplně k dorozumívání. Když jsem se přikradl blíže k oknům, abych slyšel jejich rozhovor, vstoupil do místnosti právě jakýsi bojovník.

„Pojďte, Tan Gamo,“ zvolal, „musíme odvést Tharka před Kab Kadju. Vezměte s sebou ještě některého ze svých druhů.“

Oslovený válečník vstal, a vyzvav jednoho ze svých soukmenovců, všichni tři odešli z komnaty.

Kdybych mohl jít za nimi, snad by se mi podařilo osvobodit Tars Tarkase ihned. Přinejmenším bych se alespoň dozvěděl, kde je umístěno jeho vězení.

Po mé pravici nalézaly se dveře, vedoucí z balkónu do nitra budovy. Dveře ústily do neosvětlené místnosti. Vstoupil jsem bez váhání dovnitř. Hala, v níž jsem se ocitl, vedla budovou napříč k jejímu průčelí. Po stranách ústilo několik dveří do různých vedlejších sálů.

Sotva jsem vkročil do místnosti, uzřel jsem na jejím protějším konci tři bojovníky - byli to titíž, které jsem před chvílí viděl odcházet z osvětlené síně. Zmizeli mně za rohem. Chvátal jsem neprodleně za nimi. Děkoval jsem v duchu osudu, že mi poskytl tak skvělou příležitost.

Na konci chodby jsem narazil na spirálovité schodiště, vedoucí nahoru i dolů. Oni tři se tudy jistě ubírali přede mnou. Že šli dolů a nikoliv nahoru, o tom mne ujišťovala moje znalost zdejší architektury a zvyků Warhoonů.

Sám jsem kdysi byl zajatcem severských warhoonských hord a vzpomínky na podzemní kobku, v níž jsem byl žalářován, mi dosud nevyvětraly z paměti. Byl jsem přesvědčen, že Tars Tarkas úpí v jakési temné hrobce pod některou ze sousedních budov, a že půjdu-li točitým schodištěm dolů, dříve či později naleznu stopu oněch tří bojovníků.

A nemýlil jsem se. Na konci spirálovitého schodiště vedl otvor do podzemí. Když jsem pohlédl do strmé šachty, blikající světlo louče mi prozradilo přítomnost oněch tří, které jsem sledoval.

Sestupovali stále dolů a já za nimi v bezpečné vzdálenosti, jsa veden matnou září jejich louče. Cesta vedla točitými chodbami, v nichž byla inkoustová tma. Ušli jsme asi sto yardů, když vtom všichni tři zabočili do jednoho vchodu po pravé straně. Pospíchal jsem za nimi, až jsem stanul na onom místě, kde mi zmizeli z dohledu. Pootevřenými dveřmi jsem viděl, jak odstraňují řetězy, kterými byl velký Thark Tars Tarkas připoután ke zdi.

Cloumajíce neurvale s mým druhem, vyvedli jej z kobky. Toto vše se událo tak náhle, že mě téměř překvapili. Bleskurychle jsem se jal prchat dále chodbou, abych unikl z dosahu sporého světla jejich louče.

Domníval jsem se, že se budou s Tars Tarkasem vracet touže cestou, kterou přišli, takže by se ubírali opačným směrem, než kudy jsem běžel. K mému nemalému zármutku však kráčeli přímo za mnou. Nezbyvalo mi než utíkat co nejrychleji a mizet z dosahu mihotavé záře. Neodvažoval jsem se odbočit do některé z vedlejších chodeb, poněvadž jsem nevěděl, kam vedou. Náhoda mě mohla velmi lehce zanést nepravým směrem.

Mým nitrem zmítaly podivné pocity, poněvadž jsem si nebyl jist, kam vlastně prchám. Každým okamžikem jsem se mohl zřítit do temné prohlubně nebo se setkat s nějakou příšernou bytostí, jež obývají podzemí vymřelých měst. Za mnou blikalo matné světlo louče, které mi jen tak tak dovolovalo udržet přímý směr a zabráňovalo, abych při nenadálé zátočině chodby nenarazil hlavou na zeď.

A vtom jsem náhle přišel k místu, kde se tunel rozděloval na pět odboček. Pustil jsem se kupředu jednou z nich, když tu za mnou v nevelké vzdálenosti zmizelo světlo louče. Zastavil jsem se, naslouchaje, zda uslyším za sebou kroky, leč vše kolem mne bylo zahaleno v naprosté ticho, připomínající hrobku.

Okamžitě jsem si uvědomil, že warhoonští bojovníci se pustili se svým zajatcem jinou chodbou než já, a rychle jsem se vracel zpět, jsa v duchu rád, že nyní bude pro mne moje postavení za nimi mnohem

výhodnější než dříve, kdy jsem byl před nimi. Bohužel vracel jsem se k rozcestí příliš pomalu, poněvadž v temné chodbě se nebylo možno pohybovat rychleji.

Musel jsem stále kolem sebe ohmatávat zdi, abych snad ve chvatu neminul místo, kde se chodby rozdělovaly. Po chvíli, která se mi zdála být věčností, jsem onu neblahou křižovatku našel; přesvědčil jsem se bedlivým ohledáním všech stěn, zda jsem se nezmýlil. Ani v jednom z pěti rozvětvlujících se koridorů však nebylo lze spatřit světlo.

Přiložil jsem proto ucho k zemi a pozorně naslouchal - bosá chodidla zelených nezanechávala v chodbách ozvěnu, která by mně mohla být vodítkem. Po chvíli se mi však zdálo, že kdesi daleko v prostředním tunelu se ozývá řinkot zbraní.

Nerozmýšlel jsem se dlouho a pustil se kupředu naznačeným směrem, doufaje, že před sebou uvidím záři louče; čas od času jsem napjatě poslouchal, zda se snad onen zvuk, který jsem prve zaslechl, bude opakovat. Brzy však jsem si uvědomil, že touto chodbou nikam k cíli nedojdu, neboť všude přede mnou a za mnou byla naprostá tma a ticho.

Vrátil jsem se proto zpět k místu, kde se chodby rozdělovaly, ke svému nemalému překvapení jsem však přišel ke křižovatce tří cest; bylo zřejmo, že jsem tyto odbočky ve chvatu a ve tmě minul. Zbloudil jsem a nevěděl kudy kam. Kdybych našel bod, kde se setkávalo oněch pět koridorů, mohl bych alespoň s určitou nadějí očekávat, že se tudy budou tři bojovníci s Tars Tarkasem opět vracet. Díky své znalosti marťanských mravů jsem usuzoval, že Tars Tarkas byl veden do audienční síně, aby nad ním byl vynesena rozsudek. Bylo nepochybné, že si Warhoonové nenechají uniknout krutou podívanou vidět mocného Tharka zápasit na Velkých hrách.

Ovšem bylo také pravděpodobné, že budu několik dní bloudit v hnusném podzemí a posléze zemru únavou, hladem a žízní - a místo, kde se chodby rozcházejí do pěti směrů, vůbec nenajdu.

A vtom se za mnou ozval podivný šustivý hluk; ohlédl jsem se a rázem mi ztuhla krev v žilách. Strach, který mne zachvátil, nebyl ani tak vyvolán přítomností, jako příšernou vzpomínkou na hrůzné okamžiky v podzemních sklepeních Warhoonů, kdy se najednou

objevily ve tmě dvě příšerné oči a odnesly mrtvolu muže, kterého jsem právě zavraždil. Slyšel jsem tehdy, jak je nehybné tělo smýkáno po kamenech a odvlékáno ke hnusné hostině.

A dnes opět jsem zíral do oněch dvou sveřepých, divých očí - tajemných očí, za nimiž pro naprostou tmu nebylo možno tušit určitou představu. Fantazie měla bujné pole. Nejhrůznější bestie jsou ty, které nikdy nevidíme a jejichž tvary v hrobovém tichu a temnotě jen tušíme - dvojice planoucích očí ve tmě dovede nahnat hrůzu i tomu nejjudatnějšímu.

Sevřel jsem pevně v dlani rukojet' svého meče a zvolna couval před příšerou, jejíž oči na mě upřeně zíraly. Kolem mne bylo strašidelné ticho - ani dech nestvůry, která mne ohrožovala, se neozýval. Pár očí se nezadržitelně šinul za mnou, jen tu a tam jsem zaslechl onen šustivý zvuk, jenž upoutal moji pozornost a který zněl, jako by se po zemi vláčely mrtvé údy.

Nemohl jsem svému ponurému protivníku uniknout. A vtom jsem uslyšel šelest po pravici, a ohlédnuv se, zřel jsem, jak se ke mně z vedlejší chodby blíží pár jiných planoucích očí. Když jsem chtěl dále ustupovat, ozval se týž zvuk za mnou a jiný opět po mé levici.

Byl jsem obklíčen - moje situace byla tím kritičtější, poněvadž jsem byl právě na místě, kde se protínaly dvě chodby. Měl jsem odříznut ústup na všech stranách. Uvažoval jsem o tom, co se stane, podniknu-li sám útok. Bylo pravděpodobné, skolím-li jednoho, že se na mne ostatní vrhnou. Nemohl jsem pro tmu odhadnout velikost ani druh netvorů, kteří mě ohrožovali. Že byli mohutní, bylo zjevné z toho, že jejich oči byly ve výši mých.

Je zvláštní, jak temnota zvyšuje dojem nebezpečí. Za dne bych se byl vrhl třebas i na lva, bylo-li by toho zapotřebí, dnes však ve tmě jsem váhal před párem neznámých žhnoucích zraků.

Brzy jsem viděl, že iniciativa bude převzata dvojicí planoucích očí po pravici, které se ke mně podezřele přiblížily. Břímě rozhodování bylo snato z mých beder - leč nejhrůznější bylo ono vražedné ticho.

Vteřiny byly dlouhé jako věčnost. Oči příšer se neustále blížily. Cítil jsem, že zešílím hrůzou. Obával jsem se, abych nebyl znenadání přepaden zezadu, a proto jsem se stále ohlížel. Posléze, když jsem již

nemohl tuto nejistotu snést, sevřel jsem pevněji rukojeť meče a vyrazil proti nejbližšímu protivníkovi.

Sotva jsem stanul těsně u obludy a chystal se proti ní rozmáchnout, zřel jsem ke svému nemalému překvapení, že přede mnou couvla. Šelestivý zvuk za mnou mě však upozornil, že se na mne zezadu řítí tři páry ohnivých očí. Zlobně jsem vykřikl, obrátil jsem se a divoce se rozehnal po zbabělých zvířatech, která přede mnou ustupovala jako jejich druh. Když jsem se poté ohlédl, spatřil jsem, jak se znovu - ovšem marně - zbabělá hra přede mnou i za mnou opakuje.

A tak to šlo dále; žhnoucí zraky nestvůr se vždy přiblížily ke mně, nebo já k nim. Byl jsem již stálým pozorováním svých protivníků téměř šílený. Nepochyboval jsem o tom, že bestie číhají na vhodný okamžik, až se obrátím, aby na mne pak zezadu skočily - bylo jisto, že se jim jejich záměr zdaří, poněvadž dříve či později omdlím. Cítil jsem zcela zřetelně, jak moje nervy vlivem fyzické i duševní únavy ochabují.

Koutkem oka jsem zpozoroval, že příšera za mnou se chystá k náhlému výpadu. Stanul jsem pevněji, očekáváje útok. Tři páry očí okolo mne zvolna couvaly. Rozhodl jsem se, že musím nejdříve vypořádat svůj účet s bestií před sebou, abych nebyl věčně vydán ohrožení ze všech stran.

V chodbě bylo naprosté ticho - slyšel jsem zřetelně svůj vlastní dech. Nyní se přiblížily tři páry očí a ony přede mnou ustupovaly pomaleji než obvykle. Zdvihl jsem meč a rozmáchl se k rozhodující ráně. A vtom jsem ucítil, jak mi jakési těžké těleso dopadlo na záda. Byl to studený, vlhký, slizký tvor, který se pevně přimkl k mému hrdlu. Klopýtl jsem a upadl.

ÚTĚK A PRONÁSLEDOVÁNÍ

Ztratil jsem na několik vteřin vědomí. Byl jsem si tím zcela jist, neboť když jsem přišel k sobě, uvědomil jsem si, že planoucí oči zmizely a že v chodbě je světlo, jehož intenzity přibývá.

Nebyl jsem raněn, kromě malého šrámu na čele, který jsem utržil při pádu na kamennou dlažbu.

Chvatně jsem vstal, abych se přesvědčil, odkud světlo vychází. Spatřil jsem, jak se ke mně blíží čtyři zelení bojovníci, z nichž jeden držel v ruce louč. Naštěstí mě dosud nespattřili, a proto jsem co nejrychleji vklouzl do nejbližší pobočné chodby. Tentokrát jsem se však nepustil tak daleko, abych snad opět neztratil jejich stopu, jako se mi to přihodilo s Tars Tarkasem a jeho vězniteli.

Zelení se rychle blížili k ústí chodby, v níž jsem byl ukryt, pevně přimknut ke zdi. Když přešli, spokojeně jsem si oddechl. Nebyl jsem prozrazen a navíc, díky šťastné náhodě, shledal jsem se s touže četou, kterou jsem sledoval do podzemí, sestávající z Tars Tarkase a jeho tří strážců.

Šel jsem za nimi a brzy jsme se ocitli u cely, v níž byl předtím velký Thark přikován; dva bojovníci zůstali venku a jeden, který měl u opasku svazek klíčů, vstoupil s Tars Tarkasem dovnitř, aby mu znovu připevnil pouta. Oba strážci, nečekající na svého druhá, vraceli se zvolna k spirálovitému schodišti vedoucímu vzhůru a za chvíli se mi již v ohybu chodby ztratili z očí.

Louč byla zasazena do spáry ve zdi přímo vedle dveří, takže její plápol osvětloval zároveň jak chodbu, tak i celu. Vida oba válečníky odcházet, přistoupil jsem ke vchodu do žaláře s rozhodným úmyslem, který mi okamžitě vytanul v mozkou.

Nebyl jsem přítelem zbytečného vraždění, nemohl jsem však jednat jinak, chtěl-li jsem Tars Tarkase zachránit a dostat se s ním bez úhony do našeho malého tábora v horách.

Přitiskl jsem se těsně ke stěně u dveří kobky, a zvednuv obě ruce nad hlavu, připravil jsem si svůj dlouhý meč k ráně, abych jím mohl rozpoltit lebku strážce, jakmile vyjde z cely.

Nerad se obírám líčením podobných nechutných scén. Zkrátka a dobře vše se hladce odbylo a za chvíli poté kráčel již Tars Tarkas, oblečen ve zbroj warhoonského náčelníka, po boku Johna Cartera, helijského prince, vzhůru ke spirálovitému schodišti. Loučí jsme si svítili na cestu.

Když jsem před námi spatřil oba zbývající žaláříky - soukmenovce onoho, který teď ležel mrtev v ponurém sklepení - zůstal jsem o několik kroků pozadu. U paty schodiště došel Tars Tarkas téměř až k nim.

„Čím jste se tak zdržel, Tan Gamo?“ ozval se jeden z nich.

„Zámek se nedal dobře uzavřít,“ odvětil Tars Tarkas. „A - nyní vidím, že jsem zapomněl svůj krátký meč v Tharkově cele. Jděte napřed, musím se pro něj vrátit.“

„Čiňte, jak vám libo, Tan Gamo,“ opáčil bojovník. „Shledáme se nahoře.“

„Ano,“ řekl Tars Tarkas a obrátil se zpět, jako by se vracel do cely, zatím však čekal, až oba strážci zajdou. Mezitím jsem jej dostihl; zhasili jsme louč a tiše se spolu kradli vzhůru po spirálovité ploše, jež na Marsu odpovídá pozemským schodům.

Když jsme se ocitli v prvním poschodí budovy, shledal jsem, že zde není možno se dostat na protilehlou stranu, poněvadž bychom museli překročit osvětlený sál plný zelených Mart'anů. Nezbývalo nám než vniknout do druhého patra a tudy projít palácem k vnitřnímu dvoru, jak jsem již jednou učinil opačným směrem.

Opatrně jsme stoupali vzhůru. Slyšeli jsme v místnostech nad námi hovor, když jsme však stanuli na vrcholu schodiště, viděli jsme, že velká hala je dosud neosvětlená a nablízku nikdo není. Chvatně jsme prošli napříč budovou a šťastně se doplížili na balkon ústící do dvora, aniž bychom byli prozrazeni.

Po naší pravici bylo okno vedoucí do pokoje, v němž jsem prve, než jsem sestoupil do podzemí, spatřil Tan Gamu a jeho průvodce. Tan Gamovi druzi byli právě uvnitř, takže jsme mohli vyslechnout úryvek jejich rozhovoru.

„Co asi Tan Gamu zdrželo?“ zeptal se jeden z nich.

„Přece tak dlouho nemůže hledat svůj krátký meč,“ řekl druhý pochybovačně.

„Krátký meč?“ vmísila se do hovoru jedna z žen. „Co tím míníte?“

„Tan Gama zapomněl svůj krátký meč v Tharkově cele,“ vysvětloval první mluvčí, „a řekl nám, abychom na něj nečekali, že přijde za námi.“

„Dnes večer neměl Tan Gama vůbec krátký meč,“ pravila žena. „Během dne si přerazil svůj mečík v boji s Tharkem a svěřil mi jej k opravě - vidíte, mám ho zde u sebe!“ A vytáhla zpod kožešin Tan Gamovu zbraň.

Bojovníci vzrušeně vstali.

„Jistě se něco přihodilo,“ zvolal jeden z nich.

„Já jsem také cosi tušil, když nás Tan Gama vyzval, abychom šli napřed,“ řekl jiný. „I jeho hlas zněl tak podivně.“

„Pojďme! Vzhůru do podzemí.“

Nečekali jsme na další. Sejmul jsem řemení se své zbroje a spustil po něm Tars Tarkase dolů. Sám jsem vzápětí stanul vedle něho.

Od okamžiku, kdy jsem ubil Tan Gamu, promluvil jsem s Tars Tarkasem sotva deset slov. Když mne velký Thark v kobce spatřil, bylo znát na jeho tváři nesmírné překvapení.

„Nesmím se již ničemu divit,“ pravil prostě, „John Carter dokáže i nemožné.“ To bylo vše. Znal jsem upřímné Tharkovo nitro a nepotřeboval jsem ujištění jeho přátelství a slov díků. Lesk Tharkových očí mi řekl vše.

Před dvaceti lety, když jsem poprvé stanul na povrchu Marsu, Tars Tarkas byl první obyvatel této podivné planety, s nímž jsem se seznámil. Tehdy mne přivítal s napřaženým oštěpem a s nenávisí v srdci - shlížel na mě ze hřbetu svého thoata poblíž inkubátoru na dně mrtvého moře nedaleko města Korad, chystaje se mě zabít. A dnes mezi všemi obyvateli obou světů neznal a neměl jsem lepšího přítele nad Tars Tarkase, jeddaka Tharků.

Když jsme se ocitli na dvoře, skryli jsme se do stínu pod balkónem, abychom se dohodovali o dalších plánech.

„Je nás nyní pět, Tars Tarkasi,“ řekl jsem. „Thuvia, Xodar, Carthoris a my dva. Budeme tudíž potřebovat pět thoatů.“

„Carthoris!“ zvolal Tars Tarkas. „Váš syn?“

„Ano. Shledal jsem se s ním v žaláři na ostrově Shador v moři Omean v zemi Prvorozených.“

„Neznám ona místa, Johne Cartere. Jsou skutečně na Barsoomu?“

„Spíše by bylo lze říci, že jsou pod Barsoomem; počkejte však ještě nějaký čas - jakmile budeme v bezpečí, uslyšíte něco, čemu se budete neskonalé divit, neboť jde o nejpodivnější vyprávění, jaké kdy kdo z vnějšího světa slyšel. Nyní odtud musíme vyvést pět thoatů a zmizet severním směrem, dříve než nás ti chlapíci vyslídí.“

Ke vratům na protějším konci dvora jsme se dostali zcela lehce. Ovšem ovládnutí pěti thoatů, kteří jsou již od přírody příšerně divocí a navíc musí snášet krutosti svých pánů, není žádnou hračkou.

Sotva jsme se k nim přiblížili, jali se divoce funět a mručet, větříce náš nezvyklý pach. Jejich rozšklebené tlamy se zběsile zmítaly nad našimi hlavami na dlouhých, neforemných krcích. Thoatové nejenže hrůzně vypadají, ale jsou i v určitých okamžicích, kdy jsou podrážděni, krajně nebezpeční. Za krkem dosahují výše dobrých deseti stop. Mají hladkou, bezsrstou kůži, tmavohnědou na hřbetě a bocích, přecházející na všech osmi nohou do křiklavé, sírové žlutí; břicho pak je úplně bílé. Mohutný, plochý ocas je na konci širší než u kořene - tak vypadá mart'anské jízdní zvíře, stvořené svými sveřepými tělesnými formami k věčnému boji.

Jelikož thoatové jsou ovládáni pouze telepatickou silou - uzda a udidlo jsou na Barsoomu neznámou věcí - museli jsme se snažit vybrat ty, kteří by uposlechli našich mentálních rozkazů. Zdařilo se nám je ovládnout tak, že na nás přímo neútočili, činili však takový lomoz, že jsme se obávali, zdržíme-li se na dvoře déle, že nás warhoonští bojovníci vyslídí.

Posléze se mi podařilo vyšvihnout se na bok jednoho thoata, a dříve než se zvíře vzpamatovalo, seděl jsem již pevně na jeho hřbetě. Tars Tarkas zkrotil po chvíli druhého, a zahravše mezi sebe tři nebo čtyři další oře, vyrazili jsme k bráně.

Tars Tarkas jel vpředu a otevřel vrata. Já pak jsem se snažil zadržet thoaty, aby neprchli zpět ke stádu. Pak jsme vyjeli do ulice

na ukradených komoních, a nezavřevše ani bránu, zamířili jsme k jižnímu konci města.

... jali se divoce funět a mručet, větríce náš nezvyklý pach.

Až doposud se dařil náš útěk téměř zázračně - šťastěna nám obdivuhodně přála. Prošli jsme opuštěným městem a dorazili do tábořiště, aniž by bylo slyšet sebemenší zvuk, který by věstil pronásledování.

Tiše jsem zahvízdal - bylo to smluvené znamení našim druhům, že se vracíme. Přivítali nás s nadšenou radostí.

Nemařili jsme čas zbytečným vyprávěním; pouze v kostce jsem vyličil náš příběh. Tars Tarkas a Carthoris si vyměnili vzájemné obřadné projevy, v jakých si Barsoomiané libují. Vycítil jsem, že velký Thark má mého hochu skutečně rád a že Carthoris tento cit taktéž opětuje.

Poté jsem formálně představil Xodara a Tars Tarkase. Vzápětí jsme Thuvii vysadili na nejkrotšího thoata, Xodar a Carthoris vsedli na dva ostatní a vydali jsme se na kvapný pochod k východu. Když jsme se ocitli dosti daleko od města, zabočili jsme přímo na sever.

Zaliti jasnou září obou barsoomských měsíců, jeli jsme tiše prohlubněmi dávno vyschlých oceánů, pryč od Warhoonů i Prvorozených, vstříc novým, neznámým a netušeným nebezpečím a dobrodružstvím.

K poledni příštího dne jsme se zastavili, abychom dopřáli odpočinku svým zvířatům i sobě. Thoaty jsme přivázali tak, aby se mohli na malé prostoře pohybovat a pást se na mechovité vegetaci, která jim je zároveň nápojem i potravou. Thuvia se uvolila, že bude hodinu bdít, zatímco my se vyspíme.

Brzy poté, co jsme ulehli - zdálo se mi, že jsem sotva zavřel oči - ucítil jsem na rameni Thuviinu něžnou ruku. Vzbudila mě a tichým hlasem varovala před novým nebezpečím, které nám hrozí.

„Vstaňte, ó princí!“ zašeptala. „Zdá se mi, že vidím v dáli čtyři pronásledovatele.“

A napřímivši se, ukázala směrem, odkud jsme přijeli. Vztyčil jsem se také, a pohlédnuv naznačeným směrem, spatřil jsem na horizontu tenkou temnou linii. Vzbudil jsem okamžitě ostatní. Tars Tarkas, jehož olbřímí postava čněla vysoko nad námi, viděl pochopitelně nejdále.

„Je to početná armáda bojovníků na thoatech,“ řekl. „A blíží se k nám ohromující rychlostí.“

Nesměli jsme mařit čas dlouhými úvahami. Vyšplhali jsme se na bedra svých thoatů, odpoutali je a vzápětí jsme znovu cválali dále k severu, nutíce svá zvířata k vrcholnému výkonu.

Během zbytku dne a po celou příští noc jsme se řítili kupředu. Vzdálenost mezi námi a našimi pronásledovateli se stále zmenšovala. Těsně než se setmělo, byli nám již tak nablízku, že jsme mohli zcela zřetelně rozeznat, že to jsou zelení Marťané. V noci pak jsme slyšeli třesk jejich zbraní o kovovou výstroj.

Když se konečně rozbřesklo - byl to druhý den našeho útěku - byla horda pronásledovatelů necelé půl míle od nás. Jakmile nás spatřili, ozval se z jejich hrdel sveřepý, vítězoslavný pokřik.

Ve vzdálenosti několika mil před námi táhl se řetězec pahorků - druhý břeh oceánu, jehož vyschlým dnem jsme právě prošli. Kdyby se nám podařilo dosáhnout ony pahorky, pak by naše naděje na záchranu velmi vzrostla.

Naneštěstí však thoat, na němž jela Thuvia, přestože nesl nejlehčí břímě, jevil známky vyčerpání. Právě když jsem se ocitl těsně vedle ní, její zvíře se zapotácelo a kleslo bokem na mé. Vida, že thoat padá, strhl jsem z jeho hřbetu Thuvii a posadil ji za sebe na svého oře, nařídív jí, aby se mě pevně držela.

Brzy se ovšem ukázalo, že toto dvojnásobné břímě je příliš těžkým pro mého, beztak již vyčerpaného thoata. Rychlost našeho pochodu se velmi zmenšila, neboť ostatní se museli řídit dle toho, který byl nucen jet nejpomaleji. Nikoho z nás ani nenapadlo, aby jeden druhého opustil, přestože jsme pocházeli z rozličných končin, náleželi k rozdílným rasám i církvím - a přestože jeden z nás pocházel dokonce z jiné planety.

Byli jsme již dosti těsně u horského pásma, Warhoonové nás však tak rychle doháněli, že jsme se zcela vzdali naděje, že stihneme skalní útočiště včas. Jel jsem s Thuvii nejposlednější, neboť moje zvíře bylo nejzemdlenější ze všech. A vtom jsem náhle ucítil, jak se vlahé rty Thuvie dotkly mé šíje. „Chci vás zachránit, můj princí,“ zašeptala a hned poté se mě pustila a svezla se ze hřbetu mého oře.

Obrátiv se, zřel jsem, že Thuvia dobrovolně sklouzla k zemi, přímo do cesty sveřepým démonům, kteří nás pronásledovali,

doufajíc, že ulehčí mému thoatu a já se pak budu moci bezpečně zachránit. Ubohé dítě! Mělo by lépe znát Johna Cartera!

Otočil jsem okamžitě thoata zpět, jsa rozhodnut zvednout Thuvii a pokračovat s ní dále v našem beznadějném útěku. Carthoris se v oné kritické chvíli rovněž ohlédl a pochopil situaci, neboť byl u dívky současně se mnou. Seskočiv ze svého zvířete, zvedl Thuvii, posadil ji na thoata, obrátil jej hlavou k pohoří a prudkou ranou do zadku jej přinutil do klusu. Totéž pak Carthoris učinil s mým thoatem.

Rytířské sebeobětování mého syna naplnilo moji otcovskou hrud' neskonalelou pýchou, přestože jsem si uvědomoval, že je veta po jakékoliv naději na záchranu. Warhoonové byli nyní zcela těsně za námi. Tars Tarkas a Xodar mezitím zpozorovali, že jsme se opozdili, a spěchali nám proto ku pomoci. Vše nasvědčovalo tomu, že moje druhé putování po Barsoomu dnes neblaze skončí. Bylo mně trpce, že již nikdy neuvidím a v náručí nesevřu svoji milovanou Dejah Thoris; ovšem není-li tak psáno v knize Osudu, nelze nic jiného počít. Umínil jsem si, že prodám svoji kůži pokud možná draho, tak draho, že o tom budou ještě vyprávět Warhoonové příštích dvaceti generací.

Sklouznuv taktéž ze svého thoata, postavil jsem se Carthorisovi po bok, hotově se čelit útoku pokřikujících démonů, kteří se na nás hnali. Za okamžik poté k nám dojeli Tars Tarkas a Xodar. Pustili svá zvířata a přidružili se k nám.

Warhoonové byli od nás vzdáleni asi sto yardů, když se nad námi a za námi ozvala exploze, a v témže okamžiku vlétla třaskavá kule do postupujících řad našich nepřátel. Vše bylo zmateno. Stovky bojovníků klesaly k zemi. Thoatové bez jezdců pobíhali sem a tam mezi mrtvými a umírajícími. Warhoonští válečníci byli rozšlapáváni svými vlastními oři. Po obvyklé disciplíně nebylo ani památky - když pak vzhledli vzhůru, pátrající po příčině tohoto nenadálého masakru, dali se zoufalý útěk a bezmocná panika zachvátila jejich řady. Prchali od nás jako šílení.

Ohlédl jsme se také po svém zázračném zachránci. Uzřeli jsme nad vrcholky nejbližších pahorků majestátně se vznášející bitevní vzducholod'. Její boční děla chrlila smrtelné střely do hord prchajících Warhoonů.

Když loď přilétla blíže, nemohl jsem se udržet, abych radostně nevzkřikl, neboť na její přídi jsem spatřil znak Helia.

V ŽALÁŘI

Když jsme tak všichni, Carthoris, Xodar, Tars Tarkas a já, zírali na nádhernou bitevní vzducholod', která pro nás byla pramenem spásy, zpozorovali jsme, že nad vrcholem pahorků se za chvíli po ní objevila druhá a třetí, plující majestátně za svojí sestrou.

V příštím okamžiku odpoutalo se z paluby prvního korábu několik malých jednosedadlových letadel, která se elegantními oblouky snášela k nám.

Ve chvíli jsme byli obklopeni ozbrojenými bojovníky. Z jejich středu vystoupil důstojník a chystal se nás oslovit, když vtom jeho zrak padl na Carthorise. Radostně vykřikl, a položiv bodře svoji pravici na hochovo rámě, oslovil jej jeho jménem.

„Carthorisi, můj princi,“ zvolal. „Kaor! Kaor! Hor Vastus zdraví syna Dejah Thoris, helijské princezny, a jejího chotě Johna Cartera. Kde jste byl, můj princi? Celé Helium bylo zahaleno ve smutek. Příšerný osud stíhal národ vašeho mocného praděda od onoho pochmurného dne, co jste odešel z našeho středu.“

„Nenaříkejte, můj dobrý Hor Vastusi,“ odvětil Carthoris, „vždyť se nevracím sám do náručí své milované matky a ke svému národu - hleďte, přivádím s sebou muže, kterého celý Barsoom nejvíce miloval - největšího bojovníka a záchránce Barsoomu, Johna Cartera, helijského prince!“

Hor Vastus se ohlédl naznačeným směrem, a sotva mě spatřil, téměř omdlel překvapením.

„Johne Cartere!“ zvolal a rázem zesmutněl. „Princi,“ řekl pak váhavě, „kde jste...“ a vtom se zarazil. Věděl jsem přesto dobře, nač se ptal a co se neodvážil vyslovit. Můj věrný druh nechtěl mne donutit k doznání příšerné pravdy, že jsem se vrátil z vln Issu, od břehů Tajemné řeky, z pobřeží Ztraceného moře Korus a z Údolí Dor.

„Ach, milý princi,“ pokračoval, chtěje zahladit neblahý dojem své první, nedokončené otázky, „jsem rád, že jste zpátky, a prosím,

abyste mi dopřál té svrchované cti, bych směl svůj meč složit k vašim nohám.“ A odepjal svůj meč a položil jej na zem přede mně.

Kdybyste znali zvyky a povahu rudých Marťanů, ocenili byste hloubku smyslu tohoto výroku vrcholné oddanosti, kterým mne Hor Vastus poctil. Bylo to totéž, jako by řekl: „Můj meč, moje tělo, můj život, moje duše jsou vaše a naložte s nimi, jak vám bude libo. Až do své smrti a i po smrti se podrobím v každém svém činu rozhodnutí vaší vůle. Necht' jsou vaše rozhodnutí dobrá či zlá, vaše slova budou jedinou mojí pravdou. Kdo pozdvihne ruku proti vám, ten ucítí ostří mého meče.“

Podobný důkaz naprosté oddanosti bývá pouze zřídka kdy projevován osobám méně významným než jeddakům, jejichž charakter a rytířské ctnosti si získaly nadšenou lásku a obdiv poddaných. Nebylo na Barsoomu pamětníka, že by podobná pocta byla vzdána nižšímu smrtelníku.

Zde byla možná pouze jediná odpověď. Zdvihl jsem meč ze země, přiložil jeho rukojeť ke rtům a vlastnoručně jej připjal Hor Vastovi k pasu.

„Hor Vaste,“ řekl jsem, klada mu ruku na rameno, „znáte sám nejlépe své srdce a své smýšlení. Nepochybuji o tom, že budu potřebovat vašeho meče, prosím však, abyste přijal od Johna Cartera čestné ujištění, že na vás nikdy nebude žádat, byste tasil svou zbraň, leč ve věci práva, spravedlnosti a pravdy.“

„O tom jsem byl přesvědčen, můj princí,“ odvětil Hor Vastus, „ještě dříve, než jsem svůj meč položil k vašim nohám.“

Zatímco jsme takto hovořili, malé letouny k nám dopravily z paluby vzducholodi další bojovníky a posléze se sneslo k zemi větší letadlo asi s tuctem válečníků. Vystoupil z něj důstojník, který pozdravil Hor Vasta a vyřizoval mu vzkaz od velitele korábu.

„Kantos Kan si přeje, aby družina, kterou jsme zachránili, byla okamžitě dopravena na palubu *Xavarianu*.“

Když jsme přistupovali ke stroji, jenž nás měl odvézt k našim přátelům, ohlédl jsem se po členech své malé skupiny a všiml jsem si, že Thuvia mezi námi není. Ptal jsem se okolostojících, zda ji neviděli, a ti odvětili, že ji naposledy spatřili v okamžiku, kdy

Carthoris hnal jejího thoata k pahorkům, doufaje, že ji tak zachrání před hrozícím nebezpečím.

Hor Vastus okamžitě vyslal asi tucet stíhacích letadel na všechny strany, aby po ní pátrali. Nemohla být daleko. My ostatní jsme pak vystoupili do člunu, který nás dopravil na palubu *Xavarianu*.

První, kdo mě na palubě vzducholodi pozdravil, byl sám Kantos Kan. Můj starý dobrý přítel dosáhl v helijské letecké eskadře nejvyššího místa, nezměnil se však ve svém chování vůči mně - byl to stále ten věrný druh, který se mnou družně sdílel útrapy warhoonského žaláře, nebezpečí Velkých her a pátrání po Dejah Thoris v nepřátelském městě Zodanga.

Tehdy jsem byl pouhým neznámým poutníkem na neznámé planetě a on prostým námezdním vojínem v helijském letectvu. Dnes velel veškerým helijským vzdušným silám a já jsem byl princem z královského domu Tardos Morse, jeddaka Helia.

Ani Kantos Kan se mě neptal, kde jsem byl a odkud přicházím. Právě tak jako Hor Vastus obával se pravdy a nechtěl mne donutit k jejímu doznání. Byl si sice vědom, že přijde okamžik, kdy ona pravda vyjde najevo, pro přítomnost však byl spokojen s prostým faktem, že jsem opět po jeho boku. A stejně tak radostně pozdravil Carthorise a Tars Tarkase a nevyptával se jich, odkud přicházejí. Od mého hochy jen stěží odtrhl paže.

„Ani nevíte, Johne Cartere,“ řekl mi, „jak my všichni v Helii máme rádi vašeho syna. Připadá mně to, jako by všechna láska, kterou jsme zahrnovali vás i jeho šlechetnou, ubohou matku, se přenesla na něho. Když se rozhlásilo, že se ztratil, deset miliónů lidí ronilo slzy jen pro něj.“

„Co míníte, Kantos Kane, slovy jeho ubohou matku?“ otázal jsem se, tuše cosi neblahého.

Kantos Kan se mnou poodešel stranou a řekl:

„Od onoho času, co Carthoris zmizel - bude tomu bezmála rok - Dejah Thoris bez ustání oplakávala svého ztraceného syna. Rána, kterou před lety utrpěla, když jste se nevrátil z továrny na ovzduší, byla částečně zmírněna mateřskými povinnostmi, neboť skořepina vašeho syna pukla právě oné kritické noci.“

Celé Helium vědělo, jak tehdy nesmírně trpěla - vždyť sdílelo bolest s ní! Když však zmizel i váš syn, byly rány osudu dovršeny, a když expedice za expedicí se vracely s nešťastnými zprávami, že na celém povrchu Barsoomu nezůstalo po vašem synovi ani stopy, trápila se naše milovaná princezna více a více, takže jsme si všichni uvědomovali, že může brzy nadejít den, kdy se odebere za svými milými do posvátného Údolí Dor.

Posléze Mors Kajak, její otec, a Tardos Mors, její děd, se sami ujali vedení dvou velkých expedic a před měsícem se vydali k prozkoumání každé pídě půdy na severní polokouli Barsoomu. Po dva týdny nedošla již od nich žádná zpráva, pouze koluje neurčitá verze o tom, že obě výpravy nešťastně skončily a že jsou všichni mrtvi.

A v tomto kritickém čase obnovil Zat Arrras svoje snahy získat ruku krásné Dejah Thoris. Pronásledoval ji po celou dobu, co vy jste byl nepřítomen. Ona jej nenáviděla a obávala se jej, protože jakmile otec i děd odešli, Zat Arrras se stal velmi mocným - je dosud jedem Zodangy, kteroužto hodností, jak se jistě ještě pamatujete, jej Tardos Mors poctil, když vy jste ji odmítl.

Před šesti dny vyžádal si Zat Arrras soukromou audienci u Dejah Thoris. Co se při onom slyšení dělo, nikdo neví - příštího dne však Dejah zmizela a s ní asi tucet jejích osobních služek a strážců, mezi nimi i Sola, zelená žena, Tars Tarkasova dcera. Nenechali v paláci o svých záměrech ani slova - bohužel tak činí všichni, kteří se odebírají na věčnou pout', z níž se nikdy nevracejí. Zbývá jediné vysvětlení, že totiž Dejah Thoris vyhledala ledovou hlubinu Issu a že její věrní služebníci se rozhodli ji dobrovolně následovat.

Když zmizela, byl Zat Arrras právě v Heliu. Velel okamžitě, abychom se vypravili na záchrannou výpravu. Dosud však jsme po ní nenašli ani stopy a obávám se, že naše pátrání bude marné.“

Zatímco jsme takto hovořili, vrátila se stíhací letadla, která Hor Vastus poslal za Thuvii. Ani jedno z nich však po ní nenašlo sebemenší známky. Byl jsem těmito neblahými zprávami velmi roztrpčen. Novinka o zmizení Dejah Thoris mě uvrhla do těžké deprese, a nyní ještě byla nezvěstná i Thuvia! Cítil jsem určitou zodpovědnost za její osud - byl jsem totiž přesvědčen, že pochází z

některého velmi vznešeného barsoomského královského rodu, a chtěl jsem jí stůj co stůj umožnit návrat domů.

Hodlal jsem již Kantos Kana požádat, aby nařídil další pátrání, když vtom na širokou palubu *Xavarianu* přilétl rychlý posel z vlajkové lodi eskadry, přinášející Kantos Kanovi vzkaz od Zat Arrrase.

Kantos Kan si přečetl zprávu a pak se obrátil ke mně.

„Zat Arrras mi nařizuje, abych naše ‚zajatce‘ přivedl před něj. Musím vyhovět jeho rozkazu. Je nyní nejvyšším v Heliu. Činím tak s těžkým srdcem, poněvadž jsem si vědom, že by mrav a způsob velel, aby on sám sem přišel a přivítal zachránce Barsoomu poctami, které mu přísluší.“

„Víte sám velmi dobře, milý příteli,“ odpověděl jsem s úsměvem, „že Zat Arrras má příčinu mě nenávidět. Nic mu nezpůsobí větší radost, než když se mu podaří mne ponížit a pak zabít. Nyní se mu naskytla skvělá příležitost k pomstě - uvidíme alespoň, bude-li mít odvahu, aby ji využil.“

Pobídl jsem poté Carthorise, Tars Tarkase a Xodara, aby společně se mnou, Kantos Kanem a Zat Arrrasovým poslem vstoupili do letadla, které nás za okamžik přeneslo na palubu Zat Arrrasovy velitelské lodi.

Když jsme se přiblížili k jedu Zodangy, ani nás nepozdravil; ba ani Carthorise nepřivítal vlídným slovem. Jeho chování bylo chladné, povýšené a nekompromisní.

„Kaor, Zat Arrrasi,“ pronesl jsem klidně, nedostalo se mi však odpovědi.

„Proč jste neodzbrojili tyto zajatce?“ zeptal se posléze Zat Arrras Kantos Kana.

„To nejsou zajatci, Zat Arrrasi,“ odpověděl Kantos Kan. „Dva z nich jsou příslušníci nejvznešenější rodiny Helia. Tars Tarkas, jeddak Tharků, je Tardos Morsův nejlepší spojenec a ten čtvrtý je přítel a druh helijského prince - to mi stačí.“

„Mně to však nestačí,“ opáčil Zat Arrras. „Od oněch, kteří nastoupili věčnou pout', musím zvědět více než jen jejich jména. Kde jste byl, Johne Cartere?“

„Přicházím právě z Údolí Dor a ze země Prvorozených, Zat Arrrasi,“ odpověděl jsem.

„Ach!“ zvolal zřejmě škodolibě. „Vy to tedy nepopíráte? Vy přiznáváte, že jste přišel z břehů Issu?“

„Vrátil jsem se zpět ze země klamné naděje, z údolí muk a smrti; unikl jsem se svými druhy z ohavných drápů sveřepých nepřátel.

Vrátil jsem se zpět na Barsoom, abych jej znovu osvobodil, tentokráte od smrti ještě hroznější než tehdy, kdy docházely zásoby příslíku.“

„Ustaňte, rouhači!“ vzkřikl Zat Arrras. „Nekojte se marnými nadějemi, že snad zachráníte svoje zbabělé tělo vynalézáním si příšerných lží...“

Dále však mluvit nemohl. Nikdo nesmí nazývat Johna Cartera jen tak lhářem a zbabělcem - to si měl Zat Arrras uvědomit, dříve než vyřkl ona slova. A než mi v tom mohl kdokoliv zabránit, stanul jsem vedle něj a uchopil jej za hrdlo.

„Necht' přicházím, Zat Arrrasi, z pekla či z nebe, přesvědčíte se, že jsem stále tentýž John Carter jako dříve; dosud žádný člověk ve vesmíru nevyřkl o mně podobná slova bez omluvy.“

Dokončiv svou výhrůžku, ohýbal jsem jej přes koleno k zemi a svíral mu hrdlo stále pevněji.

„Chopte se jej!“ zasípěl Zat Arrras, a okamžitě se k nám seběhlo asi dvanáct důstojníků, kteří se chtěli do celé záležitosti vmísit.

Kantos Kan se ke mně přiblížil a zašeptal:

„Prosím, ustaňte. Vznikla by všeobecná šarvátka - nemohu přece přihlížet k tomu, jak na vás tito lidé vztahují ruce, aniž bych vám přispěl ku pomoci. Moji důstojníci a vojíni by se ke mně připojili a došlo by ke vzpouře, která by se zvrhla v revoluci. Pro blaho Tardos Morse a celého Helia vás prosím, abyste ustal.“

Vyhověl jsem Kantos Kanově žádosti, pustil Zat Arrrase, a obrátiv se k němu zády, kráčel jsem zvolna k zábradlí vzducholodi.

„Pojďme, Kantos Kane,“ vybídl jsem svého přítele, „helijský princ se chce navrátit na palubu *Xavarianu*.“

Nikdo nám nebránil. Zat Arrras stál bledý jako stěna a chvějící se v kruhu svých důstojníků. Někteří z nich na něj pohlíželi se zlobou v očích a přikláněli se zřejmě ke mně.

Když jsem přecházel kolem statného muže, který byl dlouhá léta ve službě Tardos Morse, oslovil mne tichým hlasem:

„Můžete se mnou počítat, Johne Cartere!“

Poděkoval jsem mu a šel dále. Mlčky jsme vstoupili do letadla a za chvíli jsme stanuli na palubě *Xavarianu*. Patnáct minut poté jsme obdrželi rozkaz z vlajkové lodi, abychom pokračovali v letu do Helia.

Cesta minula bez jakýchkoliv kromobyčejných příhod. Carthoris a já jsme se obírali pohnutými myšlenkami, které vířily našimi hlavami. Kantos Kan uvažoval o důsledcích pohromy, jež by stihla Helium, kdyby se Zat Arras pokusil uskutečnit starý mrav, který velel, aby všichni, kdož uprchli z Údolí Dor, byli umučeni k smrti. Tars Tarkas lkal nad ztrátou své dcery. Jediný Xodar nebyl týrán starostmi - stál mimo jakýkoliv zvyk a zákon, a proto mu nezáleželo na tom, zda přijde do Helia, či kamkoliv jinam.

„Doufejme, že ze všeho vyjdeme zdrávi, s rudou krví na ostří našich mečů,“ řekl mi jednou během cesty. Musel jsem s jeho přáním souhlasit.

Všiml jsem si, že důstojníci *Xavarianu* se rozdělili na dvě strany, ještě dříve než jsme dostihli Helium. Někteří dávali mně i Carthorisovi najevo svoji přízeň, kdykoliv se k tomu naskytla příležitost, kdežto ostatní se nás stranili. Chovali se k nám sice slušně, ve výrazech jejich tváří bylo však zřejmo, že jsou oddáni pošetilé pověře o Údolí Dor, řece Issu a moři Korus. Nemohl jsem jim to mít za zlé, neboť jsem věděl, jak silným poutem dovede být víra, byť i byla malicherná, dokonce i pro lidi jinak inteligentní.

Prostou skutečností, že jsme se vrátili z Údolí Dor, jsme se dopustili svatokrádeže; vyličením svých dobrodružství a konstatováním skutečnosti jsme urazili víru jejich otců. Byli jsme v jejich očích zločinní rouhači, pustí odpadlíci od prastarého učení. Myslím, že i ti, kteří k nám lnuli z osobní lásky a oddanosti, činili tak proto, poněvadž v duchu pochybovali o naší pravdomluvnosti - nová víra jen velmi těžko vytlačuje z niter a srdcí starou, bez ohledu na to, jak lákavé vyhlídky slibuje; tím těžší pak je vymýtít z duše víru starou a falešnou, aniž by bylo lze poskytnout za ni náhradu.

Ani Kantos Kan nechtěl s námi hovořit o našich zážitcích mezi Therny a Prvorozenými.

„Dosti je na tom,“ říkal, „že riskuji svůj život tím, že vás podporuji - nežádejte na mně, abych dovršoval míru svých hříchů ještě tím, že bych poslouchal vaše rouhačná a svatokrádežná slova.“

Uvědomil jsem si, že dříve či později přijde čas, kdy naši přátelé i nepřátelé budou nuceni otevřeně se prohlásit pro nás či proti nám. Až dostihneme Helium, dojde ke srážce; obával jsem se, že v případě, že se Tardos Mors dosud nevrátil, bude naše postavení dosti obtížné, poněvadž Zat Arrras představoval vládu Helia. Vystoupíme-li otevřeně proti němu, bude to zjevná zrada. Většina bojovníků půjde slepě za svými důstojníky - utěšoval jsem se tím, že mnozí z kruhů vysoké helijské šlechty mi byli oddáni tělem i duší, takže jsem měl zaručenu mírnou převahu jak v pozemním vojsku, tak i v letecké eskadře. Byl jsem si vědom, že tito lidé jsou odhodláni jít se mnou proti bohu, člověku i ďáblu.

Bylo ovšem nutno počítat s tím, že většina prostého obyvatelstva bude žádat, abychom byli ztrestáni za svoji svatokrádež. Naše vyhlídky byly temné, ať jsem je zvažoval z jakéhokoliv úhlu. Kromě toho byla moje mysl rozrušena starostmi o milovanou Dejah Thoris, takže nepříjemný problém Helia byl jimi zatlačován do pozadí.

Dnem i nocí jsem zřel v duchu příšerné, strašidelné scény, jejichž hrůzná nebezpečnost musela moje drahá princezna prožívat - sveřepí rostlinní netvoři, divoké bílé opice! Chvillemi jsem byl těmito ohavnými vidinami tak bolestně týrán, že jsem si rukama zakrýval oči, snaže se marně vypudit ony myšlenky z hlavy.

Bylo právě dopoledne, když jsme stanuli nad vysokou šarlatovou věží, která odlišuje větší Helium od jeho menšího dvojníka. Jak jsme se jali v obrovských spirálách sestupovat k leteckým hangárům, kupily se v ulicích spousty lidí, kteří byli o našem příchodu uvědomeni rádiovými aerogramy.

Carthoris, Tars Tarkas, Xodar a já jsme byli menším letadlem přeneseni z paluby *Xavarianu* do komnat v Chrámu odplaty. Tam mart'anská spravedlnost odměňuje jedince zasloužilé o Helium i škůdce. Zde jsou hrdinové vyznamenáváni a zrádčové odsuzováni.

Vstoupili jsme do chrámu z přístávacího můstku na střeše, takže jsme vůbec neprošli mezi lidem, jak bývalo zvykem. Vždy dříve jsem vídával, jak významní zajatci nebo vracející se hrdinové procházivali Branou jeddaků do Třídy předků, a tudy teprve mezi davy jásajícího občanstva do Chrámu odplaty.

Věděl jsem, že Zat Arrras se neodvážil důvěřovat svému lidu, neboť se obával, že jeho oddanost a láska ke Carthorisovi a ke mně by se zvrhla v slavnostní demonstraci, která by setřela pověrečnou hrůzu, jež zahalovala náš „zločin“. Jaké měl Zat Arrras další plány, to jsem nemohl tušit, že však nám připravoval neblahý osud, usuzoval jsem z toho, že při našem letu do Chrámu odplaty nás provázeli pouze jeho nejoddanější strážníci.

Byli jsme ubytováni v komnatě na jižní straně templu, z jejichž oken bylo vidět na Třidu předků, kde, na pět mil vzdáleném konci, čněla vysoká Brána jeddaků. Na chrámovém prostranství a v přilehlých ulicích, do okruhu jedné míle, byly shromážděny spousty lidu. Z jejich hrdel se však neozýval ani křik, ani jásos - když nás spatřili v oknech, skrývali své tváře v dlaních a hořce lkali.

Pozdě odpoledne k nám přišel posel od Zat Arrrase se vzkazem, že budeme vyslechnuti nestranným soudcovským sborem, vyvoleným z nejvyšší šlechty, již příštího jitra v čase první zody^{*)}, to jest asi v 8:40 pozemských hodin, ve velké síni Chrámu odplaty.

^{*)}Kdekoliv kapitán Carter užívá mart'anské míry času, vzdálenosti, tíhy a podobně, překládal jsem je nejbližším pozemským ekvivalentem jejich hodnoty, pokud to vůbec bylo možné. Jeho poznámky obsahují mnoho mart'anských tabulek a značný objem vědeckých poznatků; Mezinárodní astronomická společnost se v současné době zabývá klasifikací, výzkumem a ověřováním této nesmírné zásoby pozoruhodných a cenných informací. Přesto jsem cítil, že přesné lpění na originálním rukopisu - zejména v odborných pasážích - by ničím nepřispělo k poutavosti příběhu kapitána Cartera či k celkové sumě lidských vědomostí, poněvadž by mohlo čtenáře snadno mást a ubírat textu na přehlednosti. Pro ty, které by to mohlo zajímat, však vysvětlím, že mart'anský den je nepatrně delší než 24 hodin a 37 minut (pozemského času). Mart'ané jej dělí na deset stejných částí, přičemž jejich den začíná asi v šest ráno podle pozemských hodin. Tyto takzvané zody jsou rozděleny do padesáti kratších period, z nichž každá je

složena z dvou set základních jednotek, zhruba odpovídajících našim vteřinám. Barsoomská časová tabulka, tak jak je zde uvedena, je pouze zlomkem celkového přehledu, jenž se objevuje v zápiscích kapitána Cartera.

TABULKA

200 talů 1 xat

50 xatů..... 1 zoda

10 zod..... 1 otočení Marsu kolem osy

ROZSUDEK SMRTI

Příštího jitra, několik okamžiků před určeným časem, objevila se v našich komnatách početná stráž Zat Arrrasových důstojníků, aby nás dovedla do velké síně chrámu.

Ve dvojicích jsme vstoupili do sálu a kráčeli širokým Prostranstvím naděje, jak se jmenovala ulice mezi sedadly, k vyvýšenému pódiu ve středu síně. Před námi a za námi kráčely ozbrojené stráže; obě strany prostranství od vchodu až k pódiu byly vroubeny trojitými řadami zodangských vojáků.

Když jsme vystoupili na pódium, spatřil jsem naše soudce. Jak velel mrav a zvyk Barsoomu, bylo jich jedenatřicet, vyvolených z řad šlechty - šlechtici soudili šlechtu a prostí prosté. K mému nemalému údivu nespátřil jsem mezi nimi ani jednu přátelskou tvář. Byli to vesměs Zodangané. Probleskla mi hlavou vzpomínka, že já jsem byl příčinou pokoení Zodangy hordami zelených a jejího podmanění Heliem. Bylo samozřejmé, že nebudou spravedlivě soudit ani Johna Cartera a jeho syna, ani velkého Tharka, jenž tehdy velel svým soukmenovcům, kteří, vraždíce, loupíce a pálice, obraceli v rum a popel město Zodangu.

Prostorný chrám, připomínající koloseum, byl naplněn lidem do posledního místečka. Všechny třídy a vrstvy byly zastoupeny obojím pohlavím, od nejmladších až k nejstarším. Sotva jsme vkročili do haly, tichý šepot ustal, a když jsme stanuli na pódiu, nazývaném Trůnem spravedlnosti, panovalo hrobové ticho. Ani jediný z desetitisíců diváků nehlesl.

Soudcové seděli ve velkém kruhu na obvodu okrouhlého jeviště. Byla nám vykázána sedadla, jejichž opěradla se opírala o vyvýšené rostrum uprostřed pódia. Byli jsme obráceni čelem k soudcům a k posluchačstvu. Na rostrum měl vždy vystoupit ten, jehož případ se právě projednával.

Zat Arrras seděl ve zlatém křesle před soudci. Když jsme byli usazeni a stráže od nás ustoupily stranou, Zat Arrras vstal a oslovil mě jménem.

„Johne Cartere,“ zvolal, „zaujměte své místo na Piedestalu pravdy, aby vaše činy mohly být spravedlivě posouzeny a přičena vám zasloužená odplata.“

Poté, obrátiv se k posluchačstvu, líčil mé činy a dobrodružství, hodnotě jejich význam.

„Vězte, ó soudcové a lide Helia,“ řekl, „že John Carter - kdysi helijský princ - se dle svého vlastního doznání vrátil z Údolí Dor a dokonce ze samého nitra Issusina chrámu. V přítomnosti mnoha helijských mužů rouhal se Svaté řece Issu, Údolí Dor, Ztracenému moři Korus, ba i samotným Svatým Thernům a Issus, Bohyni smrti a Věčného života.

Vězte, že se můžete přesvědčit o pravdivosti mých slov svýma vlastníma očima, neboť jak jej zde zříte na Piedestalu pravdy, tak se vrátil z oněch svatých míst, aby pohrdal našimi starými zvyky a urážel posvátnou velebnost našeho starobylého náboženství.

Ten, kdo již jedenkrát zemřel, nesmí znovu žít. Kdo je mrtev, je mrtev navždy. Soudci, vaše povinnost je jasná - nelze nijak odporovat pravdě. Jaká odplata má stihnout Johna Cartera za skutky, které spáchal?“

„Smrt!“ zvolal jeden ze soudců.

A vtom povstal kdosi mezi shromážděným posluchačstvem a hlasitě vykřikl: „Spravedlnost! Budiž dán průchod právu! Spravedlnost!“

Byl to Kantos Kan. Oči všech spočinuly na něm, když se prodral zodangskými strážemi a stanul na pódiu.

„Jaká je to spravedlnost?“ osopil se na Zat Arrrase. „Obžalovaný nebyl dosud slyšen, ba ani mu nebyla dána možnost, aby vyzval ke slovu ostatní, kteří by mohli svědčit v jeho prospěch. Ve jménu obyvatel celého Helia žádám, aby s helijským princem bylo naloženo, jak káže zvyk a mrav, a aby jeho případ byl nestranně posouzen.“

A celá síň se otřásla voláním přítomných:

„Spravedlnost! Spravedlnost! Spravedlnost!“

Ani Zat Arrras se neodvážil odporovat tomuto hlasu lidu.

„Nuže, mluvte,“ zasykl, obrátiv se ke mně; „chráňte se však rouhat věcem, které jsou na Barsoomu posvátny.“

„Mužové helijští,“ zvolal jsem, týče se nad hlavy svých soudců. „Jak může John Carter očekávat spravedlivý soud od Zodanganů? Nemůže, ba ani nechce je žádat o spravedlnost. Pouze lidu Helia chce John Carter osvětlit svůj případ. Nežádá nikoho o milost. Nemluví dnes také za sebe - mluví ve vašem zájmu. V zájmu vašich žen a dětí, a dětí vašich dětí. Chci vaše potomky ušetřit od krutých hanebností, jimiž jsou ponižováni v brlohu, který je nazýván Issusíným chrámem. Chci je zachránit před ssavými ústy rostlinných příšer, před spáry velkých bílých opic v Údolí Dor, před krvelačností Svatých Thernů, před surovým chladem, do něhož láká Issus své oběti od teplých domovů, vyhrátých láskou a štěstím.

Vy všichni zde znáte moji historii. Víte, jak jsem přišel z jiného světa a z prostého zajatce zelených hord jsem se vyšinul do řad nej přednějších mužů Barsoomu. Jste si všichni vědomi, že John Carter nikdy nelhal, a jste jistě přesvědčeni, že by přes moje rty nepřešla slova, která by mohla obyvatelům Barsoomu způsobit škodu; pochopíte, že bych se nikdy svévolně nerouhal vašemu náboženství, které jsem dříve respektoval, aniž bych mu byl porozuměl.

Neexistuje ani jediný člověk na Barsoomu, který by mi nevděčil za svůj život - vzpomeňte na okamžik, kdy jsem obětoval svůj život pro blaho své princezny a blaho všech Barsoomianů. Uznáte tudíž, že mám právo na to, abych byl slyšen a aby mi bylo věřeno, aby mně bylo umožněno zachránit vás před klamnou pověrou o Údolí Dor a Issus, stejně jako jsem vás onoho dne zachránil před skutečnou smrtí.

K vám, helijští, nyní hovořím. Neuvěříte-li mi, vydejte mne pak Zodanganům, nechť se mnou naloží podle své vůle. Zat Arrras mi odejmul můj meč, takže se mě zodangští nemusí obávat. Budete mi naslouchat?“

„Mluvte, Johne Cartere, helijský princ!“ zvolal jeden ze šlechticů a ostatní přizvukovali tak hlasitě, že prostorný sál se otrásal ozvěnou.

Zat Arrras, uváživ, že situace pro něj není valně příznivá, neodvážil se mně odejmout slovo, a tak jsem mohl plně dvě hodiny svobodně mluvit.

Když jsem dokončil svůj výklad, Zat Arrras povstal, a obrátiv se k soudcům, řekl tiše:

„Šlechtici Barsoomu, slyšeli jste obhajobu Johna Cartera; poskytli jsme mu příležitost, aby dokázal, že je nevinný - on se však neobhájil, naopak znovu mařil čas dalším rouháním. Nuže, jak zní váš soud?“

„Smrt rouhači!“ zvolal jeden ze Zodanganů a rázem nato všichni soudci povstali, vytrhli z opasků meče a zdvihli je do výše na znamení, že souhlasí s rozsudkem.

Neslyšeli-li helijští Zat Arrrasova slova, slyšeli jistě hlas soudců. Temné mručení se ozývalo mezi posluchačstvem stále hlasitěji a hlasitěji, až Kantos Kan, který dosud stál na vyvýšeném jevišti, zdvihnutím ruky zjednal si ticho. Bylo slyšet jeho velitelský hlas.

„Slyšeli jste zajisté, jaký osud chystají zodangští nejslavnějšímu helijskému hrdinovi. Zákon káže, že bychom měli souhlasit s tímto výrokem soudu. Necht' se však každý z vás řídí vlastním srdcem! Toto je moje odpověď na slova soudců, odpověď velitele helijské letecké eskadry!“ zvolal Kantos Kan a položil mi svůj meč k nohám.

A tu vojíni - i občané, důstojníci i šlechtici prodírali se řadami zodanských vojinů k Trůnu spravedlnosti. Stovky mužů vystoupily na pódium a stovky ocelových čepelí mi s třeskem dopadaly k nohám. Zat Arrras a jeho přívrženci zuřili, nemohli však tomuto aktu spontánní oddanosti zabránit.

Zdvihal jsem meče jeden po druhém ze země, políbil jejich rukojeti a vracel je jejich majitelům.

„Pojďme,“ zvolal Kantos Kan, „doprovodíme Johna Cartera a jeho družinu do jeho vlastního paláce!“ A seřadivše se okolo nás, zamířili po schodech dolů k Prostranství naděje.

„Stůjte!“ vykřikl Zat Arrras. „Vojíni helijští, nedopusťte, aby některý ze zajatců opustil Trůn spravedlnosti.“

Vojáci ze Zodangy byli jedinou organizovanou složkou helijské armády, jež byla přítomna v chrámu, takže Zat Arrras byl přesvědčen, že jeho rozkazu bude vyhověno - domnívám se však, že

si vůbec neuvědomil, jaký odpor se zvedne v sále, až vojsko začne postupovat k trůnu.

Chrám se otřásal rykem a třeskem mečů. Všichni, kdož mně byli oddáni, hnali se hrozivě na Zodangany. Kdosi zvolal: „Tardos Mors je mrtev - nechť žije tisíc let John Carter, jeddak Helia!“

Když jsem viděl tento zmatek a výhrůžné chování helijských vůči zodanským vojínům a Zat Arrrasovi, uvědomoval jsem si, že jen pouhý zázrak by mohl zabránit srážce, která by byla počátkem občanské války.

„Zadržte!“ zvolal jsem, stanuv znovu na Piedestálu pravdy. „Nechť nikdo nepozvedne ruku, dokud nesvolím. Jediná rána meče může dnes uvrhnout Helium do trpké a krvavé války, jejíž důsledky nikdo nedokáže ani odhadnout. Bratr by se bil s bratrem, otec se synem. Ničí život není hoden takového sebeobětování. Raději bych se podrobil krutě nesmyslnému rozsudku Zat Arrrase, než bych byl příčinou hrůzného krveprolití v Heliu.“

Zanechme sporu po dobu jednoho roku - do té doby, než se vrátí Tardos Mors nebo jeho syn Mors Kajak. Nevrátí-li se, než uplyne tato lhůta, nechť nade mnou zasedne nový soud!“ A obrátiv se k Zat Arrrasovi, řekl jsem mu tiše: „Nejste-li větším pošetilcem, než se domnívám, pak se chopíte příležitosti, kterou vám nabízím, dříve než bude pozdě. Až se moře mečů, jež zříte pod námi, obrátí proti vašim vojínům, pak nikdo na Barsoomu, ani sám Tardos Mors, neodvrátí důsledky. Co tomu říkáte? Rozhodněte se rychle!“

Jed Zodangy zlobně pohlédl na rozbouřený oceán lidských hlav, hlučící pod námi.

„Zadržte, mužové helijští,“ zvolal Zat Arrras hlasem chvějícím se zlostí. „Rozsudek je právoplatně vynesен, dosud však nebyl stanoven den, kdy bude proveden. Já, Zat Arrras, jed Zodangy, беру ohled na královské styky zajatce Johna Cartera a oceňuji dřívější služby, které prokázal Heliu a Barsoomu, pročez povolují k vykonání rozsudku odklad jednoho roku - do návratu Mors Kajaka nebo Tardos Morse. Rozejděte se klidně do svých domovů! Jděte!“

Nikdo se však ani nehnul. Všichni stáli napjatě, zírajíce na mne, jako by očekávali, že jim dám povel k útoku.

„Vyklid'te chrám,“ nařídil Zat Arrras tiše svým důstojníkům.

Obávaje se, že helijští strohému rozkazu Zat Arrrase nevyhoví, postoupil jsem na okraj pódia a požádal své statečné stoupence, aby se klidně rozešli. A všichni, jako jeden muž, mlčky a se zachmuřenými tvářemi odcházeli mezi řadami Zat Arrrasových vojinů. Zat Arrras, jed Zodangy, se svíjel v křečích bezmocného hněvu.

„Zadržte!“ zvolal jsem . . .

Kantos Kan a ti, kteří mi přísahali věnost, stáli dosud kolem mne na Trůnu spravedlnosti.

„Pojďme,“ vyzval mě Kantos Kan, „dovedu vás do vašeho paláce, můj princí! Pojďme, Carthorisi a Xodare! Pojďme, Tars Tarkasi!“

A posupně se usmívaje na Zat Arrrase, Kantos Kan se obrátil a vedl mě po stupních trůnu dolů k Prostranství naděje. A tak my čtyři, následováni stovkou věrných, jsme odcházeli triumfálně z chrámu, aniž by se někdo odvážil vztáhnout proti nám ruku. Jen zlobné zraky zodangských nás spalovaly.

Když jsme se ocitli v ulicích, museli jsme se prodírat zástupy lidu. Mnoho mečů mi bylo položeno k nohám, jak jsem procházel středem Helia ke svému paláci. Moji bývalí otroci klesali na kolena a líbali mi ruce, když jsem je zdravil. Neptali se nikoho, kde jsem byl. Stačilo jim, že jsem se vrátil.

„Ach, pane,“ zvolal kdosi v davu vzrušenců, „kdyby tak zde nyní byla vaše princezna, jak by to byl slavný den!“

Hrnuly se mi slzy do očí, takže jsem musel odvrátit hlavu stranou, abych skryl své pohnutí. Carthoris dojetím plakal. Otroci se tísnilí kolem něj a těšili jej slovy soustrasti, lkající nad těžkou ranou osudu, která nás stihla. Tars Tarkas se teprve nyní dozvěděl, že jeho dcera Sola provázela Dejah Thoris na její poslední, dlouhé a neúspěšné pouti. Nebyl jsem totiž s to sám mu sdělit onu bolestnou zprávu, o níž jsem již dříve věděl od Kantos Kana. Tars Tarkas, stoicky klidný jako všichni zelení Mart'ané, nedal najevo, jak příšerně trpí, jeho bol byl však stejně hořký jako náš. Velký jeddak Tharků byl vůbec kontrastem u srovnání se svými krajany - měl nadměrně vyvinutý smysl a pochopení pro lásku, přátelství a lidskost.

Smutná a zamlklá společnost se sešla onoho dne na naši přivítanou ve velké hodovní síni v paláci helijského prince. Bylo nás více než sto, nepočítaje v to členy mého malého dvora, poněvadž Dejah Thoris a já jsme si udržovali služebnictvo v souladu s naší královskou hodností.

Deska stolu byla dle mart'anského zvyku trojhranná, neboť naše rodina pozůstávala ze tří členů. Carthoris a já jsme předsedali ve středu svých stran tabule, uprostřed třetí pak stálo vysoké, uměle vyřezávané křeslo Dejah Thoris, přes jehož opěradlo byly přehozeny nádherné, zlatem vyšívané svatební šaty a skvosty mé choti. Za křeslem stál otrok jako za slavných dnů, kdy jeho paní seděla za

stolem, jsa připraven vyhovět jejím rozkazům. Velel tak barsoomský zvyk a mrav, kterému jsem musel učinit zadost, přestože mé srdce krvácelo, když zřelo prázdné křeslo tam, kde se měl ozývat jásavě zvonivý smích mé zbožňované Dejah Thoris.

Po mé pravici seděl Kantos Kan, kdežto po pravici prázdného místa pro Dejah Thoris si hověl Tars Tarkas v obrovském křesle před vyvýšenou částí tabule, kterou jsem před léty nechal zvláště pro něj zřídit, aby vyhovovala jeho mohutnému tělu. Čestné místo u marťanského stolu je vždy po pravici hostitelky - proto také toto místo vyhradila Dejah velkému Tharkovi, který vedle ní sedával, když na našem dvoře dlel návštěvou.

Hor Vastus seděl na čestném místě vedle Carthorise. Hovořilo se velmi málo. Všichni jsme byli tiší a smutní. Všichni dosud byli skleslí na mysli čerstvou ztrátou Dejah Thoris, a kromě toho se obávali o osud Tardos Morse a Mors Kajaka a rovněž o blaho Helia, které by jistě bylo otřeseno, kdyby se ukázala být pravdivou zpráva, že jeho velký jeddak zahynul.

A vtom byla naše pozornost upoutána vzdáleným pokřikem; pro nezřetelnost ozývajících se hlasů nebylo možno říci, zda jsou to hlasy zlosti či radosti. Hluk se ozýval stále blíže a blíže. Po chvíli vrazil do hodovní síně otrok, volaje, že se do paláce hrnou zástupy lidu. A hned poté přiběhl za ním druhý, radostně vykřikující a smějící se, jako by rozum pozbyl.

„Dejah Thoris je nalezena!“ křičel. „Přišel posel od Dejah Thoris!“

Nečekal jsem, abych slyšel více. Okna sálu vedla na ulici, směřující k hlavní bráně, a byla proražena v protilehlé stěně. Nemarnil jsem čas obcházením stolu - jediným pružným skokem přenesl jsem se přes tabuli i hodovníky na balkón před okny. Třicet stop pode mnou nalézal se šarlatový povrch trávníku a za ním se kupily spousty lidu kolem jezdce na velkém thoatu. Bez váhání jsem seskočil na volné prostranství před palácem. Když jsem doběhl blíže k rozjásanému davu, poznal jsem, že jezdce na thoatu je Sola.

„Kde je princezna?“ zvolal jsem nedočkavě.

Zelená dívka se svezla z boku mohutného oře a kvapila ke mně.

„Ó můj princi! Můj princi!“ volala. „Je navždy ztracena. Je zajata a odvečena na menší měsíc. Černí piráti Barsoomu ji ukradli.“

SOLA VYPRÁVÍ

Když jsme došli do paláce, zavedl jsem Solu do hodovní síně, kdež se obřadně pozdravila se svým otcem, jak je u zelených Mart'anů zvykem. Poté se jala vyprávět o odchodu, dalekém putování a zajetí Dejah Thoris.

„Před sedmi dny, po rozmluvě se Zat Arrrasem, pokusila se Dejah Thoris za tmavé noci uprchnout nepozorovaně z paláce. Přestože jsem tehdy při onom rozhovoru nebyla přítomna, věděla jsem, že jeho obsah byl jistě svrchovaně vážný, neboť Dejah byla po celou dobu nesmírně vzrušena. Když jsem zřela, jak se za noci tajně krade z paláce, poznala jsem okamžitě, co zamýšlí.

Chvatně jsem vzbudila dvanáct jejích nejvěrnějších strážů a vyličila jim, co se stalo. Zároveň jsem jim sdělila své nejtemnější obavy. Všichni jako jeden muž mne ujistili, že jsou ochotni následovat svoji milovanou paní, kamkoliv půjde, třeba i k posvátnému Issu a do Údolí Dor. Dostihli jsme ji nedaleko paláce. Provázel ji její věrný pes Woola - nikdo jiný. Když nás spatřila, předstírala, že je rozezlena, a rozkázala nám, abychom se vrátili do paláce. Jakmile však shledala, že nikdo z nás ji neuposlechl a že ji nehodláme nechat na dlouhé poslední pouti samotnou, dala se do pláče a objala nás radostně jednoho po druhém. A pak jsme společně kráčeli temnou nocí k jihu.

Příštího jitra jsme na pláni potkali stádo malých thoatů. Pochytali jsme je, vsedli na ně a pak naše cesta pokračovala již rychleji. Urazili jsme daleký kus pouti k jihu, když vtom pátého dne zrána jsme uzzřeli velkou flotilu vzducholodí, plujících k severu. Posádka letadel nás spatřila dříve, než jsme si mohli někde nablízku nalézt úkryt. Za okamžik nato jsme byli již obklopeni sveřepou hordou černých lidí. Princezniny strážce statečně bránily svoji paní, byly však zanedlouho přemoženy a ubity. Pouze Dejah Thoris a já jsme vyvázly životem.

Když si Dejah Thoris uvědomila, že je vydána na milost a nemilost černým pirátům, pokusila se vzít si vlastní rukou život, leč

jeden z černých surovců to včas zpozoroval, vytrhl jí dýku z ruky a svázal ruce za zády jí i mně.

Vzducholodě pak pokračovaly v dalším letu k severu s námi. Bylo to celkem dvacet velkých bitevních lodí, kromě menšího počtu lehkých křižníků. Jeden z malých křižníků, který letěl napřed daleko před námi, se týž večer vrátil se zajatcem - polapili mladou rudou Mart'anku na úpatí jakéhosi vzdáleného pohoří; vychloubali se, že se jí zmocnili takřka přímo před zraky tří válečných korábů rudých Mart'anů.

Dle zlomků rozhovoru, které jsme zaslechly, dozvěděly jsme se, že černí piráti pátrají po uprchlících, kteří jim unikli před několika dny. Bylo zřejmo, že považovali zajetí oné mladé ženy za velmi důležité, neboť když byla dopravena na naši palubu, velitel eskadry s ní dlouho hovořil. Pak byla spoutána a umístěna v téže kajutě jako Dejah Thoris a já.

Nová zajatkyň byla velmi hezká dívka. Vyprávěla Dejah Thoris, že se před mnoha lety vydala na dobrovolnou pouť k Issu, opustivši dvůr svého otce, jeddaka země Ptarth. Jmenovala se Thuvia a byla princeznou z Ptarthu. Poté se zeptala Dejah Thoris, kdo je, a když uslyšela její jméno, klesla před ní na kolena, líbala jí ruce a vyprávěla, že onoho rána zřela ještě Johna Cartera, helijského prince, a Carthorise, jeho syna.

Dejah Thoris jejím slovům zprvu nemohla ani věřit, posléze však, když jí Thuvia vyličila všechna ona podivná dobrodružství, která prožila s Johnem Carterem, když se zmínila o Carthorisovi a Xodarovi a jejich příhodách v zemi Prvorozených, pochopila Dejah Thoris, že nikdo na celém Barsoomu by nemohl bez úhony podobná nebezpečí přežít, leč John Carter. A sotva se Thuvia Dejah přiznala se svojí láskou k helijskému princovi a vyprávěla o jeho rytířské věrnosti k ženě, kterou si zvolil, Dejah Thoris se lítostí a dojetím dala do pláče, proklínajíc Zat Arrrase a hrubý osud, jenž ji vypudil z Helia právě několik dní předtím, než se měl vrátit její milovaný choť.

„Nemám vám za zlé, že jste jej milovala,“ řekla Dejah Thuvii; „vidím, že vaše láska k němu byla čistá a upřímná, neboť o tom svědčí vaše doznání.“

Koráby pokračovaly v letu na sever, téměř až k Heliu, posléze však, když si muži uvědomili, že John Carter jim úplně unikl, obrátili směr letu opět k jihu. Brzy poté vstoupil jeden strážce do naší kajuty a vyvěkl mne na palubu.

„V zemi Prvorozených není místa pro zelenou ženu,“ řekl a prudce mě udeřil, takže jsem zavravorala a sklouzla z plošiny. Černý ďábel se mě chtěl jednoduše zbavit a zároveň mne zabít.

Osud se však vůči mně zachoval milostivě a vyvázla jsem jakoby zázrakem z onoho hrůzného nebezpečí s několika lehkými odřeninami. Vzducholoď právě letěla velmi zvolna; když jsem ztratila pevnou půdu paluby pod nohama, očekávala jsem již své poslední okamžiky, neboť po celý den jsme se vznášeli ve výši několika tisíc stop nad povrchem Barsoomu. K mému nemalému překvapení dopadla jsem na měkký mech, nalézající se necelých dvacet stop pode mnou. Letěli jsme v té chvíli pravděpodobně tak nízko, že kým vzducholodi se téměř třel o zem.

Zůstala jsem po celou noc ležet tam, kam jsem dopadla. Teprve příští jitra mi podalo vysvětlení ke šťastné náhodě, která zachránila můj život. Když se rozbřesklo a vyšlo slunce, zřela jsem pod sebou rozlehlé panoráma vzdálených hor a hlubokého, vyschlého dna oceánu. Nalézala jsem se totiž na nejvyšším bodě protilehlého úzkého hřebene. Vzducholoď se minulé noci takřka otírala o horský vrchol, a právě v onom kratičkém, šťastném okamžiku mne černý ďábel srazil z paluby dolů, nevěda ovšem, že pevná půda je sotva několik stop pod přídí letounu.

Několik mil na západ se leskl velký vodní kanál. Když jsem došla až k němu, shledala jsem ke své nemalé radosti, že náleží k Heliu. Hbitý thoat, jehož jsem si opatřila, mě pak zanesl až sem - a ostatní již víte.“

Všichni jsme se na několik minut odmlčeli. Dejah Thoris ve spárech Prvorozených! Zachvěl jsem se bezděky při této myšlence, zároveň však mi projel žilami starý známý plamen nezdolné odvahy a neohroženosti. Vzpřímil jsem se, a tasiv meč, zapřísahal jsem se slavně, že osvobodím a pomstím svoji milovanou princeznu.

A jedním rázem sto mečů vylétlo ze sta pochev, sto mužů vstalo od stolu a nabízelo mi své životy i jmění k záchranné výpravě.

Okamžitě jsem byl hotov se svými plány. Poděkoval jsem vřele všem věrným přátelům, a zanechav v hodovní síni Carthorise, aby je bavil, odebral jsem se do své vlastní komnaty s Kantos Kanem, Tars Tarkasem, Xodarem a Hor Vastem.

Tam jsme až do soumraku jednali o podmínkách záchranné expedice. Xodar tvrdil, že je přesvědčen o tom, že Issus si Dejah Thoris i Thuvii vyvolí na jeden rok ke své osobní službě.

„Po tu dobu budou svými životy poměrně bezpečny,“ řekl, „a my tak získáme čas. Alespoň víme, kde je hledat.“

Pokud se týče vybavení letadel, potřebných k naší expedici, přenechal jsem tuto starost Kantos Kanovi a Xodarovi. Kantos Kan mě ujistil, že co možná nejdříve připraví flotilu odletu schopných letounů, Xodar pak prohlásil, že si vezme na starost úpravu propelerů k pohybu na vodě.

Xodar totiž byl v zemi Prvorozených po dlouhá léta pověřen spravováním uloupených nepřátelských bitevních vzducholodí, aby byly schopny plout po hladině Omeanu. Vyznal se tudíž dokonale v konstrukci vrtulí, převodů a řízení.

Dospěli jsme k názoru, že přípravy si vyžádají doby šesti měsíců - bylo nutno totiž pracovat tajně, tak aby se Zat Arrras o našem plánu nic nedozvěděl. Kantos Kan nás upozornil, že ctižádost Zat Arrrasova je vybičována na nejvyšší míru a že baží po titulu a hodnosti jeddaka Helia.

„Mám za to,“ prohodil Kantos Kan, „že dnes by byl Zat Arrrasovi proti mysli i návrat Dejah Thoris, poněvadž by to pro něj znamenalo oddálení královského trůnu. Kdyby odklidil ještě vás a Carthorise, nic by mu již nestálo v cestě, aby dosáhl svého cíle - dokud on je u moci, není zde nikdo z nás bezpečen.“

„Vím, jak by bylo možno jednou provždy zkřížit jeho plány,“ zvolal Hor Vastus.

„A jak?“ otázal jsem se.

Hor Vastus se usmál.

„Dnes to smím zde říci pouze šeptem, věřím však pevně, že přijde jednou den, kdy to budu slavnostně ohlašovat všem helijským z řečniště v Chrámu odplaty.“

„Co tím míníte?“ zeptal se Kantos Kan.

„Že provoláme Johna Cartera jeddakem Helia,“ pravil tiše Hor Vastus.

Oči mých druhů zaplály a na jejich tvářích se rozhostil radostný úsměv. Všichni se ke mně tázavě obrátili. Potřásl jsem však záporně hlavou.

„Ne, milí přátelé,“ řekl jsem s úsměvem, „děkuji vám, leč není to možné. Alespoň pro přítomný čas to není možné. Doba bude zralá teprve tehdy, až se určitě dozvíme, že Tardos Mors a Mors Kajak se již nikdy do Helia nevrátí; nadejde-li jednou ona smutná chvíle, pak nechť helijský lid sám si svobodně zvolí svého příštího jeddaka. Kohokoliv si vyvolí, ten může počítat s mým mečem, budu mu věrně sloužit - nebažím sám po oné hodnotě. Vězte a pamatujte, že dokud Tardos Mors je jeddakem Helia, je Zat Arrras jeho zástupcem a představitelem.“

„Čiňte, jak uznáte za dobré, Johne Cartere,“ odvětil Hor Vastus, „leč... co to bylo?“ zašeptal, ukazuje k oknu vedoucímu na zahradu. A ledva dořekl tato slova, jediným pružným skokem se ocitl na balkóně.

„Vidíte, tam zmizel!“ volal vzrušeně. „Strážte! Tam dole! Strážte!“ Jakmile jsme se vrhli k němu, zřeli jsme mužskou postavu, jak běží po úzkém trávníku a mizí v křoví v pozadí.

„Když jsem jej poprvé spatřil, byl nahoře na balkóně,“ oznamoval Hor Vastus. „Rychle! Za ním!“

Seběhli jsme dolů do zahrady a společně se strážemi jsme prohledali v okolí každé místo; naše několikahodinové úsilí bylo však marné - po nočním špehu nezůstala ani sebemenší stopa.

„Co o tom soudíte, Kantos Kane?“ zeptal se Tars Tarkas.

„Byl to špeh, vyslaný Zat Arrrasem,“ odvětil Kantos Kan. „Vždy jednal podle.“

„Jistě přinese svému pánu zajímavé zprávy,“ usmál se Hor Vastus.

„Doufám, že zaslechl pouze část našeho rozhovoru o novém jeddakovi,“ pravil jsem. „Slyšel-li nás, když jsme se umlouvali o záchranné expedici pro Dejah Thoris, znamenalo by to rozpoutání občanské války, neboť Zat Arrras by se snažil zkřížit naše plány, k čemuž bychom ovšem nepřipustili. I kdybych měl celé Helium strhnout do krvavého konfliktu a pustit se v zápas se samým peklem,

neupustím od záchranu své milované princezny. Snad zemřu, moji nepřátelé mě připraví o život, a proto vás prosím, moji drazí, věrní, abyste mi slíbili, že zahynu-li, sami budete pokračovat v pátrání po Dejah Thoris a bezpečně ji dopravíte na královský dvůr jejího děda a otce!“

Všichni bez váhání odpřísáhli na rukojetích svých mečů, oč jsem je požádal.

Domluvili jsme se, že bitevní vzducholodi, které měly být upraveny, budou odveleny do Hastoru, jiného to helijského města daleko na jihozápadě. Kantos Kan soudil, že tamější hangáry pojmu vedle pravidelné údržby vždy přinejmenším šest lodí najednou. Vzhledem k tomu, že Kantos Kan byl vrchním velitelem helijské letecké eskadry, bylo mu zcela lehce možno dopravit bitevní koráby do Hastoru, rekonstruovat je tam a pak je hotové ukrýt v jednotlivých odlehlých místech říše do té doby, než podnikneme expedici do Omeanu.

Teprve pozdě v noci jsme skončili tajnou poradou. Každý z nás měl přesně vytčeny své povinnosti a všechny podrobnosti plánu byly prodebatovány.

Kantos Kan a Xodar byli pověřeni rekonstrukcí vzducholodí. Tars Tarkas měl vejít v kontakt se svým rodným krajem a měl vyzvědět, jak jeho soukmenovci pohlíží na jeho návrat z Údolí Dor. Smýšlejší-li příznivě, pak se měl okamžitě vrátit do Tharku, shromáždit početnou hordu zelených bojovníků a vtrhnout s ní za pomoci transportních korábů přímo do Údolí Dor a k Issusinu chrámu, kdežto letecká eskadra měla vniknout do nitra Omeanu a zničit letadla Prvorozených.

Hor Vastus byl pověřen delikátním posláním zorganizovat tajný sbor válečníků, kteří by byli odhodláni následovat Johna Cartera, kamkoliv by je vedl. Uvážíme-li, že k obsazení tisíce velkých vzducholodí, kterými jsme minili podniknout expedici - část eskadry byla určena k dopravě zelených a zásob - bylo zapotřebí přinejmenším milión bojovníků, seznáme, že úkol Hor Vastův nebyl nikterak lehký.

Když ostatní odešli, popřál jsem Carthorisovi dobrou noc a odebral jsem se do svých komnat, neboť jsem byl velmi unaven.

Vykoupal jsem se a ulehl na lože, vystlané kožešinami a hedvábím. Byla to moje první noc po návratu na Barsoom, kterou mi mohlo být dopřáno se pohodlně vyspat. Nebyl jsem však ve svém nitru kliden a spokojen, a navíc jsem měl být opět vyrušen.

Jak dlouho jsem spal, nevím. Když jsem se probudil, zřel jsem nad sebou půl tuctu statných mužů; v ústech jsem měl roubík a za chvíli poté byly již moje ruce a nohy pečlivě svázaný. Měli se k dílu tak rychle a obratně, že když jsem se dokonale probral ze sna, byl jsem již natolik pevně spoután, že jsem se nemohl ani hnout.

Nikdo z nich nepromluvil slova, já pak jsem nemohl hovořit, poněvadž jsem měl v ústech roubík. Mlčky mne zvedli a nesli ke dveřím komnaty. Když se mnou šli kolem okna, jímž linul vzdálenější měsíc své stříbrojasné světlo do místnosti, spatřil jsem, že všichni mužové mají kol tváří ovinut hedvábný šátek - nemohl jsem poznat, kdo jsou.

Když mne vynesli na chodbu, zamířili k tajnému vchodu ve zdi, za nímž ústil podzemní tunel, vedoucí do hlubokých kobek pod palácem. Pochyboval jsem, že by o oněch tajných dveřích věděl kdokoliv kromě mých dvořanů. Vůdce čtyř však nezaváhal ani okamžik. Přikročil ke stěně, dotkl se skrytého knoflíku, načež se deska rázem otevřela. Jeho druzi vstoupili se mnou dovnitř. Poté velitel zajistil tajné dveře a šel za ostatními, kteří mne nesli.

Kráčeli se mnou podzemím stále níže a níže, točitými chodbami, které jsem nikdy dříve neprozkoumal. Usuzoval jsem, že již musíme být kdesi daleko za palácem i jeho zahradami. Pak se cesta opět obracela vzhůru k povrchu.

Náhle se celá četa zastavila před hladkou stěnou. Vůdce na ni třikrát krátce udeřil rukojetí svého meče, po chvíli ještě třikrát a pak dvakrát. Za vteřinu poté se zeď rozestoupila a moji únosci mne vnesli do skvěle osvětlené místnosti, v níž seděli tři bohatě odění muži.

Jeden z nich se ke mně obrátil se sarkastickým úsměvem na svých tenkých, krutých rtech - byl to Zat Arrras.

ČERNÉ ZOUFALSTVÍ

„Ach,“ pravil Zat Arrras potměšile, „jaké šťastné náhodě osudu mám děkovat za tu čest, že mne tak neočekávaně navštívil sám helijský princ?“

Zatímco Zat Arrras hovořil, jeden ze strážců mi vyňal roubík z úst; stál jsem mlčky, upíraje oči na jeda Zodangy, neodpověděl jsem však ani slova. Mám za to, že ve výrazu mé tváře bylo lze zřejmě číst nejhlubší pohrdání.

Zraky všech v komnatě byly nejprve upřeny na mne a potom na Zat Arrrase. Zat Arrras zlobně zrudl ve tváři.

„Můžete jít,“ vyzval muže, kteří mne dopravili do podzemní komnaty. Když v místnosti zbyl se mnou a se svými dvěma druhy sám, promluvil na mne znovu ledovým hlasem. Hovořil pomalu, s četnými pauzami - bylo znát, jak opatrně volí slova a jak se rozmýšlí.

„Johne Cartere,“ řekl, „na základě starobylého zvyku, náboženských zákonů a výroku nestranného soudu jste byl odsouzen k smrti. Lid vás nemůže zachránit - vaše záchrana spočívá v mých rukou. Jste mně vydán na milost a nemilost, mohu s vámi naložit, jak mi bude libo, mohu vás zavraždit, mohu vám darovat svobodu - a rozhodnu-li se vás zabít, nebude nikoho, kdo by svědčil.

Jsem si vědom, že kdybyste se svobodně pohyboval po Heliu po dobu jednoho roku, jak jste si vymínil, helijský lid by pak stěží trval na provedení právoplatného rozsudku, kterým jste byl odsouzen.

Propustím vás na svobodu během dvou minut, ovšem pod jednou podmínkou. Tardos Mors se již nikdy nevrátí do Helia. Mors Kajak a Dejah Thoris také ne. Helium si během roku musí zvolit nového jeddaka. Zat Arrras se chce stát jeddakem Helia. Zavažte se mi, že budete podporovat moji věc. A za tento váš závazek vám daruji svobodu. Domluvil jsem.“

Věděl jsem, že Zat Arrras si pevně v srdci umínil, že mě musí zničit - byl totiž přesvědčen, že bude-li po mně veta, stane se zcela snadno jeddakem. Kdybych byl svoboden, mohl jsem se pokusit o

záchranu Dejah Thoris. Budu-li mrtev, moji druzi pravděpodobně nebudou schopni provést náš plán. Uvažoval jsem o tom, že odmítnu-li jeho nabídku, nejenom že mu nezabráním v tom, aby se stal jeddakem, ale zpečetím i neblahý osud Dejah Thoris a odsoudím ji svým zamítavým rozhodnutím k pekelným mukám v Issusině aréně.

Na chvíli jsem byl zmaten - leč pouze na chvíli. Uvědomoval jsem si, že hrdá dcera jeddaka tisíce jeddaků by nikdy nesouhlasila s ponižující kladnou odpovědí, že by raději volila smrt. A John Carter nemohl učinit pro Helium méně než jeho princezna.

Rozhodně jsem se obrátil k Zat Arrrasovi.

„Mezi zrádcem Helia a princem z královského domu Tardos Morse nemůže být podobné společenství; nevěřím Zat Arrrasovi, že velký jeddak je mrtev!“ pronesl jsem pevným hlasem.

Zat Arrras pokrčil rameny.

„Uvědomte si, Johne Cartere, že vaše myšlenky a úvahy do budoucnosti nemusí být ani vám samému valně mnoho platny - využijte proto příležitosti, pokud to lze,“ snažil se mne přemluvit vůdce zodangských. „Poskytnu vám ještě čas, abyste mohl přemýšlet o velkodušné nabídce, kterou jsem vám učinil. V tichu a temnotě podzemní kobky, do které budete ještě dnes v noci dopraven, budete moci uvažovat o svých vyhlídkách, pamatujte však, že nerozhodnete-li se včas, již nikdy nevyjdete na povrch ze tmy a ticha podzemí. Uvědomte si, že každým okamžikem může neznámá ruka vrazit do vašeho těla nůž, jenž vás navždy připraví o možnost dalšího života v teple, volnosti a radovánkách vnějšího světa.“

Když Zat Arrras domluvil, zatleskal rukama. Stráže se okamžitě opět objevily na prahu. Zat Arrras poté ukázal na mne a řekl:

„Odved'te jej do podzemní kobky!“

Tím bylo vše skončeno. Čtyři muži s rádiovými svítilnami v rukou mne vyvedli z místnosti a kráčeli se mnou nekonečnými chodbami stále hlouběji a hlouběji pod helijské město.

Posléze jsme stanuli v prostorné komnatě. V kamenných stěnách žaláře bylo zasazeno několik kruhů. Na oněch kruzích byly připevněny řetězy, na jejichž koncích byly lidské kostry. Moji průvodci jednu z koster odkopli stranou, a otevřevše mohutný zámek,

který svíral kotník ubohých ostatků, sevřeli jej kolem mého vlastního kotníku. Poté, odnesše s sebou světlo, zanechali mne o samotě.

Kolem mne byla hustá tma. Chvilí ještě jsem slyšel šelest a cinkot zbraní mých vězňů, leč ony zvuky mizely v dálce, až posléze nastalo hrobové ticho. Byl jsem úplně sám se svými příšernými společníky - s kostrami mrtvých mužů, jejichž osud mne očekával.

Jak dlouho jsem tak stál v temnotě a napjatě naslouchal, dnes již nevím. Ticho na mne působilo mučivým dojmem. Posléze jsem klesl na tvrdou půdu svého žaláře, a opřev hlavu o kámen, usnul.

Za několik hodin poté jsem se probudil. Shledal jsem, že nade mnou stojí neznámý mladý muž. V jedné ruce nesl světlo a v druhé misku se šedavou hmotou - obvyklou to žalární stravou na Barsoomu.

„Zat Arrras vás pozdravuje,“ řekl mladý muž, „a nařídil mi, abych vám sdělil, že je dokonale informován o spiknutí, které mělo za účel provolat vás jeddakem Helia. Přesto však nebere svoji nabídku zpět. Chcete-li získat opět svobodu, stačí, když mně prohlásíte, že souhlasíte s podmínkami Zat Arrrasovy nabídky.“

Potrásal jsem záporně hlavou. Mladý muž na to již nic neřekl, položil potravu na zem vedle mne a odešel z komnaty. Světlo vzal s sebou.

Mladý muž přicházel do mé cely po nějaký čas vždy dvakrát denně a pokaždé hovořil stejně. Častokrát jsem se jej snažil svést k rozhovoru o jiných věcech, vida však marnost svého úsilí, nakonec jsem ustal.

Několik dlouhých měsíců jsem si lámal hlavu, jak bych zpravil Carthorise o svém neblahém osudu. Nekonečné týdny jsem škrábal o kámen jeden článek řetězu, jímž jsem byl připoután, koje se marnou nadějí, že se mi podaří jej prodřít a následovat pak žalárníka točitými chodbami na místo, odkud budu moci uniknout na světlo denní.

Mučily mne úzkosti, jak asi pokračují přípravy k záchranné expedici pro Dejah Thoris. Věděl jsem sice, že Carthoris podnikne vše, co jen bude v jeho moci, zároveň jsem se však obával, že jej Zat Arrras též uvrhl do podzemí.

Věděl jsem, že Zat Arrrasův špeh vyslechl onu část našeho rozhovoru, kdy jsme hovořili o možnosti zvolení nového jeddaka -

bylo však dosti pravděpodobné, že slyšel i onu část, kdy jsme se umlouvali o podrobnostech plánu záchranné expedice. Obával jsem se tudíž, že Carthoris, Kantos Kan, Tars Tarkas, Hor Vastus a Xodar jsou rovněž obětmi Zat Arrrasových vrahů nebo úpí v podzemních kobkách.

Rozhodl jsem se posléze, že musím vynaložit veškeren důmysl, abych z mladíka něco vyzvěděl. Všiml jsem si, že to byl velmi dobře urostlý hoch, téže postavy jako Carthoris. Neušlo mi také, že jeho ošumělá zbroj se nikterak dobře nesnášela s jeho vznešeným chováním.

O tato pozorování jsem opřel svůj strategický postup při příští návštěvě mladého muže.

„Byl jste vůči mně velmi laskav,“ řekl jsem mu přívětivě, „a jelikož cítím, že dní mého života je namále, chci vám ještě dříve, než bude pozdě, podat důkaz své vděčnosti za to, že jste se přičinil, aby můj žalář byl snesitelným.“

Staral jste se vždy pečlivě, abych každého dne měl čistou a dostatečnou dávku pokrmu. Nikdy jste ani slovem, ani skutkem nezneužil mé bezbrannosti, abyste mne urazil nebo ponižil. Vždy jste se choval vůči mně dvorně a uctivě - a právě proto vám chci složit důkaz svého opravdového vděku.

Ve strážnici mého paláce je množství zbrojí. Jděte tam a vyberte si z nich onu, která se vám bude nejlépe zamlouvat, a ponechte si ji. Nechci na vás nic více, než abyste ji nosil, abych ji na vás viděl, a tak se přesvědčil, že jste doopravdy vyhověl mému přání. Slibte mi, že tak učiníte.“

Oči mladého muže při mých slovech zasvítily radostí; neušlo mi, že přitom letmým pohledem srovnával moji skvělou zbroj a svoji ošumělou. Na chvíli se pak zamyslel, než odpověděl - srdce se mi chvělo úzkostí, co řekne, neboť na jeho odpovědi záviselo vše.

„Kdybych přišel do paláce helijského prince s podobnou žádostí, vysmáli by se mi, a nejen to, snad by mě i vyhodili na ulici. Ne, to není možné, přesto však vám děkuji za vaši nabídku. Vždyť kdyby se Zat Arrras dozvěděl o něčem podobném, nechal by mně vyříznout srdce z těla.“

„Vše se dá zařídit, milý mladý muži,“ naléhal jsem na něj dále.

„Můžete se odebrat do mého paláce za noci a odevzdáte ode mě mému synu Carthorisovi dopis. Samozřejmě, že dříve než vzkaz odevzdáte, si jej přečtete, abyste se přesvědčil, že neobsahuje nic nepřátelského vůči Zat Arrrasovi. Můj syn o všem pomlčí, takže se o tom nedozví nikdo více než my tři. Vše, jak jsem právě vystihl, je velmi prosté a nikomu se tím neublíží.“

Mladý muž se znovu zahloubal.

„V mém paláci nalézá se také drahokamy vykládaný krátký mečík, který jsem sejmul z mrtvoly jakéhosi jeddaka ze severu. Až obdržíte od Carthorise zbroj, vyžádejte si taktéž onen meč. Jakmile se oblečete do oněch přepychových věcí, nebude ztepilejšího bojovníka nad vás v celé Zodanze.“

Až ke mně příště přijdete, přineste s sebou psací náčiní a za několik hodin poté budete se již honosit zbrojí, jaká vašemu rodu a původu přísluší.“

Mladý Zodangan chvíli stál nade mnou, jsa zřejmě ponořen v úvahy, poté se náhle obrátil a opustil mne. Nemohl jsem tušit, jak se asi v duchu rozhodl, a byl jsem úzkostliv, zda se můj plán zdaří.

Přijme-li moje posláni ke Carthorisovi, bude to neklamným důkazem, že Carthoris dosud žije a je na svobodě. A vrátí-li se pak oblečen ve zbroj, budu jist, že Carthoris obdržel můj list a ví, že jsem rovněž naživu. Skutečnost pak, že muž, který mu list donesl, je Zodangan, mu objasní, že jsem zajatcem Zat Arrrase.

Se zřejmou netrpělivostí očekával jsem příštího dne příchod mladého muže. Nedal jsem však najevo svoje vzrušení a pozdravil jsem jej jako obvykle. Byl jsem nesmírně potěšen, když kromě misky s jídlem položil vedle mne na zem psací náčiní.

Srdce mi bušilo radostí. Můj plán se daří. Zprvu jsem se sice chvíli díval na psací náčiní s předstíraným překvapením, brzy nato jsem se však s výrazem porozumění chopil pera a načrtl Carthorisovi krátkou zprávu, aby Parthakovi vydal zbroj, jakou si vybere, a drahokamy vykládaný meč. To bylo vše. Pro mne a pro Carthorise to však mělo nesmírný význam.

Napsaný list jsem pak položil na zem. Parthak jej zvedl a beze slova odešel.

Usuzoval jsem dle vlastních dohadů, že již uplynulo plných tři sta dní od okamžiku, kdy jsem byl uvržen do podzemí. Bylo nutno, aby bylo co nejrychleji něco podniknuto na záchranu Dejah Thoris, nebyla-li ovšem již mrtva. Její smutný konec se valem blížil, neboť ty, které si Issus vyvolila, neměly žít déle jednoho roku.

Příštího dne jsem se ani nemohl dočkat Parthaka, abych se na vlastní oči přesvědčil, zda má na sobě novou zbroj a drahokamy vykládaný meč. Nikdo si však nedovede představit moje zklamání, když do mé žalářní kobky vstoupil někdo úplně jiný.

„Co se stalo s Parthakem?“ zeptal jsem se neznámého muže. Ten mi však vůbec neodpověděl, a ledva položil vedle mne na zemi misku s jídlem, obrátil se a odešel.

Míjely dny, můj nový žalářník přicházel a odcházel jako stroj, nikdy však ani sám na mne z vlastního popudu nepromluvil, ani na mé sebejednodušší otázky neodpovídal.

Uvažoval jsem o Parthakově osudu a mučily mne trapné dohady, že jsem snad svým listem byl příčinou jeho záhuby. Tápal jsem opět ve svrchované nejistotě, poněvadž jsem nevěděl, zda Carthoris žije, či ne. Bylo zcela lehce možno, že Parthak, chtěje získat obliby u Zat Arrase, donesl mu na důkaz své oddanosti a věrnosti můj list.

Třicet dní uplynulo od té doby, co jsem mladému Zodanganu odevzdal vzkaz pro Carthorise. Tři sta třicet dní jsem již strávil v žaláři. Za necelých třicet dní bude moje zbožňovaná Dejah Thoris předhozena na pospas dravé zvěři v Issusině aréně.

Když jsem si vzpomněl na onen hrůzný okamžik, který měl za třicet dní neodvratně nastat, skryl jsem si tvář do dlaní a stěží jsem se přemáhal, abych se nerozplakal. Nedovedl jsem pochopit, že by bylo skutečně možné, aby tělo mé drahé choti bylo rozsápáno drápy divokých šelem. Osud přece nemůže být tak krutý! A přece chladný rozum mně našeptával, že k onomu příšernému okamžiku skutečně dojde, že moje nenahraditelná princezna vykrvácí v prachu arény Prvorozených, jsouc rozsápána spáry bílých opic, načež její pozůstatky přijdou na stoly černých d'áblů, kteří si na ní pochutnají.

Z těchto ponurých myšlenek mne vytrhl zvuk kroků přicházejícího strážce. A vtom mi uzrálo v hlavě hrůzné rozhodnutí. Cítil jsem, že se musím pokusit uniknout ze žaláře stůj co stůj.

Napadlo mě, že bych mohl za pomoci lsti svého žaláříka zavraždit a pak se pustit nazdařbůh chodbami vzhůru na denní světlo.

*Muž, jehož osud byl zpečetěn,
se ke mně blížil víc a více.*

A za myšlenkou následoval vzápětí čin. Lehli jsem si na podlahu své cely téměř ke zdi, v křečovitě zkroucené poloze, tak aby se žalárník domníval, že jsem v náhlých záchvatech křečí zemřel. Až se Zodangan nade mnou sehne, uchopím jej za hrdlo a druhou, volnou rukou mu zasadím příšernou ránu řetězem, jímž jsem spoután.

Muž, jehož osud byl zpečetěn, se ke mně blížil víc a více. Konečně jsem slyšel, jak se zastavil nade mnou. Vida mě v neobvyklé poloze, polohlasně údivem vzkřikl a popošel zcela těsně ke mně. Maně jsem stiskl řetěz v dlani. Žalárník se sehnul. Musel jsem otevřít oči, abych viděl, kde jej mám uchopit za hrdlo a současně kam mu mám zasadit smrtelnou ránu.

Vše se udalo tak, jak jsem předvídal. Interval mezi pootevřením mých víček a ranou řetězem byl tak prudký, že jsem si jej ani nestačil uvědomit, přesto však byl dosti dlouhý, abych v příchozím poznal tvář svého syna Carthorise.

Bože! Jak dovede osud být zlomyslně krutým! Jaká bídná souvislost osudných náhod přivedla mého syna v okamžiku, kdy jsem, domnívaje se, že vraždím svého žalárníka, zavraždil jej! Dobrotivá Prozřetelnost zbavila mne v onom okamžiku vědomí. Klesl jsem v mráкотách na bezduché tělo svého jediného potomka.

Když jsem poté přišel k sobě, cítil jsem, jak mně jakási pevná, chladná ruka tiskne čelo. Chvilí jsem neotevíral oči a snažil jsem se sebrat své roztříštěné myšlenky - šlo to ovšem velmi těžce, neboť mé vnímání bylo oslabeno únavou a vyčerpáním.

Posléze se mi dopracovala do mozku krutá vzpomínka na můj příšerný čin. Báli jsem se otevřít oči, abych nespatriil vedle sebe mrtvolu svého syna. Uvažoval jsem o tom, čím asi ruka chladí mé čelo. Pravděpodobně Carthorise provázeli některý jeho druh, kterého jsem si nevšiml. Uvědomiv si, že neblahému osudu budu nucen dříve či později pohlédnout tváří v tvář, otevřel jsem oči.

Carthoris, můj syn, stál sehnut nade mnou - na čele měl velkou krvavou ránu, díky Bohu byl však živ. Nikdo s ním nebyl. Vztáhl jsem náruč a přitiskl k sobě svého hochu. Ze rtů mně splynula vroucí modlitba díkyvzdání - jestliže kdy kdo ve vesmíru vskutku upřímně děkoval tajemnému Osudu, jenž řídí běh nespočetných světů, pak

jsem to byl tehdy já pod kůrou umírajícího Marsu - za život mého syna.

Pravděpodobně moje vlastní podvědomí zeslabilo úder v posledním okamžiku, než dopadl řetěz, kdy jsem rozeznal chlapcovu tvář.

Carthoris mi sdělil, že byl chvíli také v bezvědomí - jak dlouho ovšem, to nemohl říci.

„Jak jste se sem ke mně dostal?“ zeptal jsem se ho, nemohla pochopit, že mě zde v podzemním labyrintu našel bez průvodce.

„Dopomohl jste mi k tomu sám svým důmyslným vzkazem po onom mladíkovi - Parthakovi. Dokud ke mně nepřišel Parthak pro zbroj a meč, oplakával jsem vás již jako mrtvého. Když jsem si přečetl váš list, vyzval jsem Parthaka, aby si v naší strážnici vybral zbroj, která se mu bude zamlouvat, a dal jsem mu drahokamy vykládaný meč; jakmile jsem takto učinil své povinnosti zadost, necítil jsem se nikterak dále vůči němu vázán. Jal jsem se jej na vás vyptávat, leč nevymámil jsem z něj nic bližšího. Byl neotřesitelně věren svému pánu Zat Arrrasovi.

Vida nezbytí, dal jsem mu na vybranou mezi svobodou a podzemními kobkami pod naším palácem - řekl jsem mu, že mu daruji svobodu, sdělí-li mi přesně, kde jste uvězněn a kudy se k vám dostanu. Parthak však zatvrzele mlčel. Rozkázal jsem proto, aby jej uvrhli do podzemí, kde dlí dosud.

Ani pohružka smrti, ani příšerné mučení jím nepohnulo. Na vše odpovídal jen, že je mu zhora jedno, zda zemře nyní či za tisíc let, jen když nikdo nebude moci říci, že zemřel jako zrádce.

Posléze Xodar, který si ví i v nejspletitějších případech rady, vymyslel plán, pomocí něž bychom z něj vymámili jeho tajemství. Přestrojili jsme Hor Vasta do zbroje zodangských bojovníků a připoutali jsme jej řetězy do Parthakovy cely. Plných patnáct dnů úpěl vznešený a šlechtný Hor Vastus v temnotě podzemní kobky, leč naštěstí jeho útrapy nebyly nadarmo. Zvolna se mu podařilo získat plnou důvěru a přátelství Parthaka, až posléze jednoho dne tento, domnívaje se, že mluví nejen se svým soukmenovcem, ale i oddaným přítelem, vyjevil Hor Vastovi místo vašeho žaláře.

Zjištění přesné polohy vaší cely dle popisu v oficiálních plánech mi nedalo mnoho práce. Cesta k vám byla již mnohem obtížnější. Jak víte, podzemní chodby pod Heliem jsou sice mezi sebou spojeny, ovšem pouze v nižších patrech, kdežto do jednotlivých sekcí ležících blíže povrchu vedou vchody toliko zeshora.

Kromě toho většina spojovacích tunelů, hlavně ke kobkám pod státními budovami, je bedlivě hlídána. Nic mě tudíž neudivilo, když jsem se u vstupu do Zat Arrrasových podzemních prostor srazil s ozbrojeným strážcem. Nechal jsem jej tam, leč jeho duši jsem poslal k duším jeho otců.

Tak jsem se dostal až k vám, právě v okamžiku, kdy jste se mě chystal zabít,“ dodal Carthoris se smíchem.

Zatímco se mnou hovořil, piloval Carthoris na zámku, který uzavíral moje pouta, a posléze jej s radostným výkřikem odhodil. Jsa prost ponižujících želez, jež mne zbavily svobody téměř po dobu celého roku, napřímil jsem se a zhluboka si oddychl.

Carthoris mi přinesl těžký meč a dýku; takto ozbrojeni vydali jsme se neprodleně na zpáteční cestu do mého paláce.

U východu ze Zat Arrrasova úseku podzemí jsme našli mrtvolu strážce, kterého Carthoris zabil. Dosud nikdo na nebožáka nepřišel; abychom zmátli eventuální pronásledovatele a převedli Zat Arrrasovy lidi na nepravou stopu, odnesli jsme mrtvolu do nejbližší kobky sousední sekce.

Asi za půl hodiny jsme se ocitli v podzemí mého vlastního paláce a brzy poté jsme vystoupili nahoru, kdež jsme se v audienční síni shledali s Kantos Kanem, Tars Tarkasem, Hor Vastem a Xodarem, kteří nás netrpělivě očekávali.

Nemařili jsme zbytečně čas vyprávěním o mém žalářování. Jednalo se mi hlavně o to, jak pokročilo provedení plánů, které jsme před rokem smluvili.

„Vše si vyžádalo mnohem více času, než jsme zprvu očekávali,“ odpověděl Kantos Kan. „Museli jsme přísně dbát na to, aby celá akce zůstala pečlivě utajena, což nám nesmírně ztěžovalo práci. Zat Arrrasovi špehové jsou všude. Nicméně, pokud mé vědomosti sahají, ani slovo o našich záměrech neproniklo k uším toho lotra.

Dnešní noci v hangárech v Hastoru stojí připravena k odletu flotila sestávající z tisíce nejlépe vyzbrojených vzducholodí, jaké kdy brázdily ovzduší Barsoomu. Každý koráb je opatřen zvláštními náhradními vrtulemi, které jsou přizpůsobeny k plavbě v Omeanu. Na palubě jednotlivé každé vzducholodi nalézá se pět deseti-sedadlových křižníků, deset pětisedadlových výzvědných letounů a sto jednosedadlových stíhacích letadel - dohromady tedy sto šestnáct tisíc bojových plavidel, vybavených vzdušnými i vodními propelery.

V krajině Thark leží devět set velkých nákladních korábů i s doprovodem, které jsou připraveny k transportu Tars Tarkasových zelených bojovníků. Již před sedmi dny jsme měli vše připraveno, čekali jsme však, doufajíce, že se nám podaří vás vysvobodit před odjezdem výpravy. A dobře jsme učinili, že jsme čekali, můj princí.“

„Jak je to možné, Tars Tarkasi,“ zeptal jsem se svého přítele, „že vaši soukmenovci nezakročili proti vám tak, jak jim jejich odvčké mravy a zvyky velí zakročit proti těm, kteří se vrátili od vln Issu?“

„Vyslali ke mně sbor padesáti náčelníků, kteří mne měli vyslechnout,“ odvětil bodře Thark. „Jak víte, Johne Cartere, Tharkové jsou národ spravedlivý - když jsem jim vše pravdivě vypověděl, jako jeden muž souhlasili s tím, že se vůči mně zachovají právě tak, jako se Helium zachová vůči vám. Mezitím mne opět pověřili hodností jeddaka, abych mohl vyjednávat s ostatními zelenými hordami o spoluúčasti na expedici. Splnil jsem svůj slib. A dnes ve městě Tharku nás očekává dvě stě padesát tisíc sveřepých bojovníků pocházejících z končin od severního i jižního pólu Barsoomu, z tisíců rozličných obcí a stovek národů. Jsou připraveni na můj pokyn odebrat se do země Prvorozených a bojovat tam, dokud je nevyzvu k návratu. Nežádají za tuto službu nic jiného, než aby mohli v nepřátelské zemi svobodně loupit a aby i s ukořistěným lupem byli dopraveni zpět do svých domovů. To je vše, co jsem chtěl říci.“

„A jaké vy jste měl úspěchy, Hor Vaste?“ otázal jsem se dále.

„Milión helijských bojovníků, shromážděných z oblastí pobočných kanálů, tvoří posádku bitevních a transportních vzducholodí,“ odpověděl Hor Vastus. „Každý jednotlivý voják vám přísahal věrnost a oddanost. Kromě toho jsem dbal na to, aby jich

nebylo rekrutováno příliš mnoho z jednoho distriktu, aby snad nebylo vzbuzeno zbytečné podezření.“

„Dobře!“ zvolal jsem. „Jak vidím, každý z vás vykonal svoji povinnost - mám za to, Kantos Kane, že bychom se měli okamžitě odebrat do Hastoru a vydat se na cestu ještě před zítřejším úsvitem.“

„Nesmíme ztrácet času, principi,“ odvětil Kantos Kan. „Lid v Hastoru se již ptá, proč je v hangárech seskupena tak obrovská flotila s úplnými posádkami na palubách. Je se skutečně co divit, že se Zat Arrras dosud o ničem nedověděl. Rychlý křižník nás očekává na střeše vašeho paláce; nemeškejme a...“

A vtom byla další Kantos Kanova slova přerušena řadou výstřelů ozývajících se v zahradě paláce.

Hnali jsme se všichni na balkón a zřeli jsme, jak asi tucet členů mé palácové stráže se za kýmsi žene a mizí ve vzdáleném křoví. Přímo pod námi na šarlatovém trávníku stálo několik mužů nad nehybnou mrtvolou jakéhosi bojovníka.

Strážci zdvihli mrtvolu a nesli ji na náš rozkaz do síně, v níž jsme byli shromážděni na poradě. Když položili tělo k našim nohám, spatřili jsme, že zabitý byl mladý rudý Mart'an s prostým odznakem, jaký nosí obyčejní vojíní nebo ti, kteří chtějí skrýt svou identitu.

„Jistě Zat Arrrasův špeh,“ prohodil Hor Vastus.

„Pravděpodobně,“ dodal jsem já a vybídl stráž, aby mrtvolu odnesly.

„Počkejte!“ zvolal Xodar. „Jestli dovolíte, principi, naříd'te, aby mi přinesli kus plátna a trochu oleje z thoatů.“

Kývl jsem na služebníky, kteří v mžiku Xodarovi poskytli, oč žádal. Xodar pak přiklekl k mrtvole, namočil cíp plátna do oleje a silně jím třel tvář zabitého. Po chvíli se ke mně obrátil a s úsměvem mne vybídl, abych si prohlédl výsledek jeho díla. Viděl jsem, že na místech, kde Xodar aplikoval olej, zmizela rudá barva obličeje mrtvého a objevila se bílá plet' - stejně bílá jako moje. Nato uchopil Xodar mladíka za černou kšticí, a strhnuv ji, ukázal na lysou lebku mrtvolý.

Stráž i moji přátelé se zvědavě tísnili kol neočekávaného divadla. Ozvalo se několik udivených výkřiků. Vše nasvědčovalo tomu, že Xodarovo podezření bylo oprávněné.

„Thern!“ zašeptal Tars Tarkas.

„Obávám se, že to bude ještě horší,“ odvětil Xodar. „Uvidíme hned.“

Vytrhl dýku z vlastního opasku a rozřízl ostřím malý kožený váček, který byl připevněn na zbroji mrtvého. Ze sáčku pak vyňal zlatý kruh ozdobený nádherným drahokamem - byl to dvojenec téhož drahokamu, který jsem odňal Sator Throgovi.

„Byl to Svatý Thern,“ řekl Xodar. „Naštěstí se mu nepodařilo uprchnout.“

V tom okamžiku právě vstoupil do komnaty důstojník stráže.

„Princi,“ sděloval, „musím vám oznámit, že druh mrtvého nám unikl. Domnívám se, že oba špehové vpašovali svého člověka do naší gardy u hlavní brány. Uvrhl jsem proto všechny strážce od vchodu do vězení.“

Xodar podal důstojníkovi olej a plátno.

„Pomocí oleje se snadno přesvědčíte, kdo mezi vašimi je špehem,“ dodal.

Kromě toho nařídil jsem okamžitě tajné pátrání po celém městě, neboť každý mart'anský šlechtic má svou vlastní výzvědnou službu.

Za půl hodiny nám důstojník gardy přinesl další neblahé zprávy. Potvrdilo se naše nejhorší očekávání. Olejová zkouška ukázala, že polovice stráží v mé hlavní bráně byli Thernové přemaskovaní za rudé Mart'any.

„Vzhůru!“ zvolal jsem. „Nesmíme ztrácet ani jediné vteřiny. Vzhůru do Hastoru! Kdyby nás Thernové vypátrali a zadrželi, dříve než se ocitneme za jižní hranicí ledové pokrývky, byly by zhaceny naše plány a celá expedice by přišla nazmar.“

A za deset minut jsme se již řítili temnou nocí k Hastoru, připraveni zasadit první úder na záchranu Dejah Thoris.

BITVA VE VZDUCHU

Dvě hodiny poté, co jsme opustili můj palác v Heliu, zhruba kolem půlnoci, stanuli jsme Kantos Kan, Xodar a já v Hastoru. Carthoris, Tars Tarkas a Hor Vastus spěchali na jiném rychlém válečném křižníku do Tharku.

Transportní letouny se měly okamžitě vydat na cestu a letět zvolna na jih. Flotila bitevních vzducholodí je měla dohnat příštího dne zrána.

V Hastoru jsme našli již vše připraveno. Každá, i ta sebemenší podrobnost byla Kantos Kanem tak důmyslně promyšlena, že sotva deset minut poté, co jsme přistáli, vyjížděl z hangáru jeden koráb za druhým a vznesl se majestátně do vzduchu. Flotila vzducholodí tvořila za noci dlouhou, světlou, na míli se táhnoucí čáru, směřující k jihu.

Teprve když jsme vstoupili do kabiny naší vlajkové lodi, zeptal jsem se Kantos Kana na datum, neboť až dosud jsem přesně nevěděl, jak dlouhý čas jsem strávil v Zat Arrrasových podzemních kobkách. Když mi je Kantos Kan sdělil, uvědomil jsem si, že jsem se přepočítal a že moje odhady doby, po níž jsem ležel v temnotě své cely, byly chybné. Uplynulo již tři sta pětadesát dní - bylo příliš pozdě pomýšlet na záchranu Dejah Thoris.

Nebyla to již záchranná expedice, nýbrž byla to expedice pomsty. Neuvedomil jsem Kantos Kana o příšerném faktu, že ještě dříve než můžeme doufat, že se nám podaří vstoupit do Issusina chrámu, nebude již více helijské princezny. Neznal jsem přesné datum, kdy poprvé spatřila ohyzdnou tvář Issus, byl jsem si však téměř jist, že od onoho dne uplynul více než rok.

Proč bych zbytečně zvětšoval břímě starostí svých přátel – vždyť se mnou již dosti trpěli v minulosti. Skryji tento žal ve svém nitru a svým druhům neprozradím, že přicházíme pozdě. Vždyť účel výpravy spočíval i v tom, že barsoomský lid se přesvědčí o bludném klamu, v němž po staletí žil, a tisíce nešťastníků ročně bude zachráněno před neblahým osudem, který zakončoval jejich bídnou dobrovolnou pouť.

Kdyby tato naše výprava otevřela rudým přístup do žírného Údolí Dor, vytvořila by se nová obilná komora Marsu, neboť v zemi Ztracených duší mezi Pohořím Otz a ledovou bariérou leželo mnoho akur úrodné půdy, jež nepotřebovaly umělého zavlažování.

Zde bylo jediné místo na povrchu umírajícího světa, které bylo přirozeně produktivní. Jedině zde existovaly deště, jediné zde bylo dosti vody, dokonce celý oceán; a tato žírná země byla deptána sveřepými šelmami a degenerované zbytky dvou kdysi mocných ras zabráňovaly ostatním zbývajícím miliónům obyvatel Barsoomu užívat výtěžku těchto končin. Kdyby se mi zdařilo prolomit hradbu nesmyslné náboženské pověry, která znemožňovala rudé rase vstup do onoho El Dorada Barsoomu, vystavěl bych tímto skutkem své milované Dejah Thoris věčný pomník - posloužil bych Barsoomu a mučednické sebeobětování Dejah Thoris by nebylo marným.

Druhého dne za časného úsvitu jsme dostihli naše dopravní vzducholodi, jejichž paluby byly obtíženy zavazadly a zelenými bojovníky - brzy jsme byli navzájem tak nablízku, že jsme si mohli vyměnit signály.

Musím se mimochodem zmínit, že při válečných taženích se nepoužívá radioaerogramů, ani pro sdělování tajných či důležitých depeší v době míru, neboť jakmile jeden národ objeví nový klíč nebo vynalezne nový rádiový přístroj, druhý kmen pak vynaloží veškeré úsilí, aby vynálezu prvního přišel na kloub a dovedl depeši dešifrovat. Postupem času tak bylo téměř znemožněno jakékoliv bezdrátové dorozumívání a žádný barsoomský národ nepřenáší důležité zprávy tímto způsobem.

Tars Tarkas nás informoval, že transportní koráby jsou v úplném pořádku. Bitevní flotila zaujala místo vpředu a spojená eskadra pak pokračovala zvolna v letu nad ledovým polem. Drželi jsme se velmi nízko nad povrchem, abychom nebyli předčasně zpozorováni Therny, k jejichž zemi jsme se blížili.

Daleko vpředu před námi postupovala linie jednosedadlových letadel, která nás chránila před eventuálním nenadálým útokem. Stejně byly střeženy oba naše boky i zád'.

V této formaci jsme se vznášeli několik hodin směrem k Omeanu, když vtom k nám z předních řad přikvačilo letadlo se zprávou, že

kónický kužel vchodu do podzemí je již na dohled. A v téže chvíli se k naší vlajkové lodi řítí jeden výzvědný letoun z levého boku.

Jeho ohromující rychlost svědčila o důležitosti zpráv, jež přináší. Očekávali jsme jej s Kantos Kanem na velitelském můstku. Sotva lehký stroj přistál na rozlehlé ploše paluby našeho letounu, jeho pilot se jako o překot hnal vzhůru po schůdcích k nám.

„Obrovská flotila bitevních vzducholodí směrem jihovýchodním, můj princí,“ volal. „Je jich jistě několik tisíc a letí přímo na nás.“

„Špehové Thernů nebyli v paláci Johna Cartera nadarmo,“ řekl Kantos Kan. „Vaše rozkazy, princí!“

„Okamžitě nechť deset našich lodí obsadí vstup do Omeanu a nechť nepřipustí, aby nepřátelské letecké síly vstoupily dovnitř nebo vylétly ven. Musíme tak neprodleně paralyzovat velkou flotilu Prvorozených.

Naše hlavní flotila nechť se seřadí do tvaru písmene V, přičemž hrot musí směřovat přímo na jihovýchod. Transportní jednotky nechť následují těsně bitevní až do okamžiku, kdy se hrot onoho velkého V dotkne nepřátelské linie. Pak se musí řady našich rozvinout tak, aby mohly útočit na oba boky nepřátel, kdežto transportní flotila proklouzne středem a zaujme pozici nad chrámy a zahradami Thernů.

Tam nechť naše vojenské jednotky sestoupí a dají Svatým Thernům řádnou bitevní lekci, na kterou tito po staletí nezapomenou. Neměl jsem sice původně v úmyslu nechat dojít k vedlejším šarvátkám, leč nyní je zjevno, že musíme bojovné choutky Thernů zkrotit jednou provždy, neboť jinak bychom neměli klid, dokud naše flotila bude v končinách Údolí Dor - kromě toho náš odlet z podzemí by byl valně ztížen, ne-li vůbec znemožněn.“

Kantos Kan okamžitě tlumočil mé rozkazy čekajícím pobočníkům. V neuvěřitelně krátké době naše eskadra změnila svoji formaci podle mého přání. Deset bitevních korábů se řítí šílenou rychlostí ke vchodu do Omeanu a transportní vzducholodí se chystaly prorazit středem nepřátelské linie, jakmile jim to bude umožněno.

Vydal jsem další rozkaz, abychom postupovali co největší rychlostí - letadla se řítí kupředu s větrem o závod jako smečka

hladových chrtů; za okamžik poté jsme již před sebou zcela zřetelně spatřili nepřátelskou flotilu. Rozprostírala se od obzoru k obzoru, kam až oko dohlédlo, v šíři zhruba na tři koráby. Náš útok byl tak prudký, že nepřátelé neměli vůbec pokdy se na něj připravit. Vše se zběhlo jedním rázem, zčistajasna jako blesk z modrého nebe.

Celá akce se skvěle dařila podle předem určeného plánu. Naše vzducholodi dorazily až k linii Thernů; tam se obrovské V otevřelo a vytvořila se tak široká průrva v nepřátelském šiku. Řada transportních letounů toho využila, pronikla mezi válčícími stranami a snesla se dolů k chrámům a zahradám Thernů, které se skvěly v paprscích slunečního jasu. A dříve než se Thernové vzpamatovali z prvního náporu, statisíce zelených bojovníků se hrnuly do jejich dvorů a zahrad; zbývající posádka dopravních letadel podporovala své druhy z nízko letících strojů smrtonosnou palbou, která kosila obránce hradeb a chrámů.

A vysoko nad bitvou v nádherných zahradách Thernů zuřil titánský boj mezi oběma flotilami. Dvě linie helijských jednotek se mezitím spojily a jaly se kroužit kolem nepřítele - tento způsob boje je ostatně charakteristický pro barsoomské vzduchoplavecké válečné umění.

Kantos Kan vedl bitvu skutečně mistrně. Thernové byli dokonale obklíčení. Naše vzducholodi se stále pohybovaly velmi rychle, takže poskytovaly nepříteli velice obtížný cíl. Během letu se obracely k protivníkovi vždy střídavě jedním a druhým bokem, aby mohly využít všech svých kalibrů. Letadla Thernů se usilovně snažila prorazit linii naší formace, leč jejich námaha byla stejně marnou jako chtít zastavit cirkulárku holou dlaní.

Společně s Kantos Kanem jsem z velitelského můstku sledoval, jak se jedna nepřátelská vzducholod' za druhou bezúspěšně řítí dolů, vstříc své ponuré záhubě. Naše bitevní jednotky pokračovaly v předurčeném krouživém manévru smrti, až stanuly nad zahradami Thernů, kde bojovali naši zelení spojenci. Vydal jsem rozkaz, aby zelení válečníci opět nastoupili na paluby. Transportní koráby se s nimi pak zvolna vznesly do středu kruhu vytvořeného ostatními jednotkami.

Mezitím střelba Thernů úplně ustala. Thernové měli prvního náporu dost a byli rádi, že hodláme pokračovat v další cestě. Leč ukázalo se po chvíli, že náš odchod z bojiště nebude jen tak jednoduchou záležitostí, neboť sotva jsme urazili kus cesty původním směrem k Omeanu, zřeli jsme v dáli na severu černý pruh - který nemohl být ničím jiným leč válečnou flotilou.

Jaké barvy vlály na stěžních oněch dosud velmi vzdálených vzducholodí, jsme nemohli tušit. Po chvíli přispěchal ke Kantos Kanovi radiooperátor a přinesl mu depeši, kterou právě zachytil. Kantos Kan přečetl zprávu a předal mi ji.

Kantos Kane! stálo v radiogramu. Jménem jeddaka Helia vás vyzývám, abyste se vzdal, neboť jakékoliv uniknutí je vám znemožněno! Zat Arrras.

Thernové pravděpodobně zachytili a dešifrovali tuto depeši právě tak rychle jako my, neboť sotvaže si uvědomili, že máme nové nepřátele v týle, obnovili svůj útok.

Dříve ještě než se Zat Arrras přiblížil na dostřel, zuřila již krutá bitva s Therny. Zanedlouho poté jsme ucítili prudkou palbu Zat Arrrasovy flotily. Byli jsme ve dvojím ohni - naše vzducholodí zakolísaly a mnohé z nich, jsouce zasaženy, klesaly bídně záhubě vstříc.

Neblahý důsledek ohromné přesily byl téměř jistý. Nařídil jsem dopravním letounům, aby znovu sestoupily do zahrad Thernů.

„Ukojte důkladně svoji pomstu!“ vzkázal jsem našim zeleným spojencům. „Než mine noc, budeme všichni mrtvi a nebude nikoho, kdo by tak učinil za vás!“

A vtom jsem spatřil, jak se vrací eskadra našich deseti bitevních křižníků, které měly hájit vstup do Omeanu. Blížily se šílenou rychlostí a z děl na jejich zádech ustavičně šlehaly plameny výstřelů. Bylo nasnadě, že jsou pronásledovány jinou nepřátelskou flotilou. Naše situace se skutečně nemohla vyvinout hůře. Osud výpravy byl již zpečetěn. Ani jediný bojovník na našich palubách se již nikdy nevrátí z končin věčného ledu. Přál jsem si, abych se mohl s mečem v ruce utkat se Zat Arrrasem a zasadit mu smrtelnou ránu, dříve než sám zemřu. On byl příčinou naší záhuby!

Brzy poté jsem spatřil pronásledovatele našich deseti korábů; v prvním okamžiku jsem nechtěl věřit vlastními očima, leč posléze jsem si musel sám doznat, že větší pohroma nemohla naši eskadru stihnout, neboť onou pronásledující flotilou byla flotila Prvorozených, o níž jsem se domníval, že odpočívá klidně v podzemí na hladině Omeanu. Neštěstí za neštěstím se nám přímo věšelo na paty. Co jsem spáchal, že tak trpce pykám za svoji lásku k milované Dejah Thoris? Bylo by skutečně možné, aby mne Issus pronásledovala svým prokletím? Mohlo by v ní, ohybné kreatuře, existovat opravdové božství?

Nechtěl jsem podobné absurdnosti věřit a spěchal jsem na pomoc svým druhům, kteří právě odráželi útok jedné thernské lodi, jež se snažila zahákovat naši palubu - což se jí vzápětí podařilo. S mečem v pravici se mi vrátila vrozená bojovnost a odvaha. Když jsem poslal na věčnost několik Thernů, doufal jsem již opět pevně, že z této bídné situace přece jen nějak šťastně vyvážneme.

Moje přítomnost a účast v boji nadechla naši posádku tak mocně, že se vrhli na holohlavé Therny jako smečka lýtých šelem. Zaplavili jsme jejich koráb jako rozvodněný příval. Se zadostiučiněním jsem zíral, jak velitel Thernů dobrovolně ukončil svůj život skokem z paluby, na znamení, že osud jemu svěřeného letounu i posádky je zpečetěn.

Stanul jsem u Kantos Kana na velitelském můstku. Ten sledoval, co se děje na palubě pod ním, a jak se zdálo, právě jej napadlo cosi nového. Okamžitě udělil rozkazy svým pobočníkům a za chvíli nato vlály na stěžních ukořistěného korábu prapory s barvami helijského prince. Posádka naší vzducholodi mi nadšeně provolala slávu a vzápětí se ozval mocný hlahol i z ostatních letounů naší výpravy. Kantos Kan poté nařídil, aby byl na velitelské lodi vztyčen vlajkový signál, který by byl na dálku viditelný.

Vzhůru, mužové helijští, s helijským princem proti všem jeho nepřátelům! - tak zněla výzva adresovaná ostatním korábům.

Za okamžik poté objevily se moje barvy na jedné Zat Arrrasově vzducholodi. A sotva jsem se ohlédl na jinou stranu, následovaly další a další. Zřeli jsme, jak na některých letounech bojuje helijská posádka se zodangskými ozbrojenci. Posléze však barvy helijského

prince zavlály na všech válečných lodích Zat Arrrasovy flotily, kromě oné, na níž sám velel.

Zat Arrras přilétl s flotilou čítající pět tisíc bitevních jednotek. Obloha se černala třemi početnými eskadrami. Helium ovládlo pole. Bitva se změnila v nesčetné drobné souboje. Ovzduší bylo tak přeplněno, že bylo lze pouze velmi obtížně manévrovat.

Zat Arrrasova velitelská vzducholod' se ocitla těsně u naší. Viděl jsem zcela zřetelně Zat Arrrase na kapitánském můstku. Jemu oddaná zodangská posádka pálila do nás ránu za ranou a my jsme jim statečně odpovídali. Oba koráby se přiblížily na vzdálenost pouhých několika yardů. Na palubách mužstva horečně připravovala lana a háky, hotovíce se k vražednému boji s nenáviděným nepřítelem.

Když byly navzájem z boků vrženy ocelové zachycovací háky, byly oba kolosy od sebe vzdáleny sotva jeden yard. Spěchal jsem dolů na palubu, abych byl první mezi těmi, kteří vstoupí na nepřátelský letoun. Jakmile do sebe vzducholodi lehce narazily, prodral jsem se mužstvem a vyskočil na palubu Zat Arrrasova korábu. A za mnou se hnali s válečným pokřikem na rtech nejlepší bojovníci Helia. Jejich bojechtivost byla jako rozběsněný živelní příval.

Zodangané klesali pod naším náparem, jakoby skoseni bleskem. Když se vyprázdnilo díky mrštnosti našich zbraní podpalubí, vyhoupl jsem se na vyvýšenou příď, kde stál Zat Arrras.

„Jste mým zajatcem, Zat Arrrasi!“ zvolal jsem. „Vzdejte se a dám vám milost.“

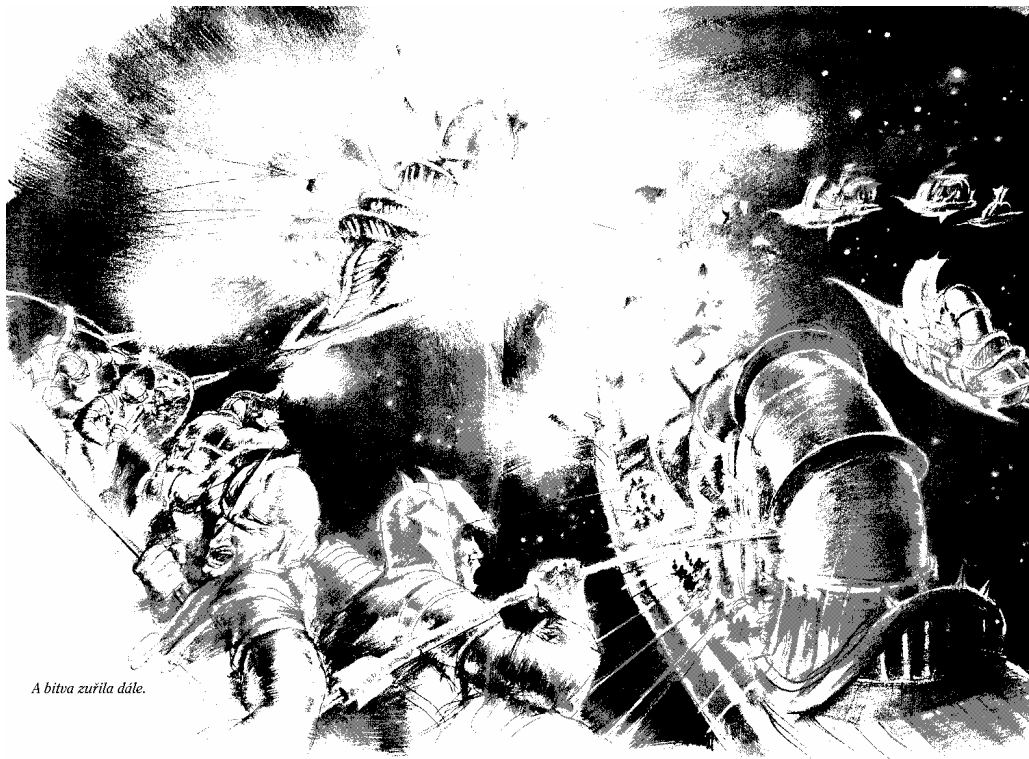
Nevím, zda Zat Arrras uvažoval v onom okamžiku o mé nabídce, či zda mi chtěl taseným mečem čelit. Chvilí váhal, pak zahodil meč a prchal k protějšnému konci paluby. A dříve než jsem mu mohl zabránit, přehoupl se přes zábradlí a střemhlav se vrhl do závratné hloubky pod námi.

Tak bídně skončil Zat Arrras, jed Zodangy.

A bitva zuřila dále. Thernové a Prvorození se naštěstí proti nám nespojili; kdykoliv se bitevní vzducholodi Thernů a Prvorozených ocitly nablízku, došlo k tuhému boji, což mi ovšem bylo velmi vhod. Ledva se mezi urputným zápolením naskytla příležitost, abych mohl svým jednotkám podat zprávu, aniž by byla nepřáteli zachycena,

nařídil jsem jim, aby pokud možná co nejrychleji hleděly couvnout z boje a zaujmout postavení na jih a na západ od obou soupeřů. Vyslal jsem také malé stíhací letadlo se vzkazem k našim zeleným spojencům v zahradách, aby zanechali plnění a opět vstoupili na paluby a připojili se k nám.

Přikázal jsem dále svým velitelům, aby se vždy snažili své soky zatáhnout do blízkosti jejich odvěkého úhlavního nepřítele a pak obratným manévrem sami z místa boje zmizeli. Tento strategický tah se nám skvěle dařil, a tak ještě před západem slunce se moje flotila shromáždila asi ve vzdálenosti dvaceti mil na jihozápad, kde zuřil

A bitva zuřila dále.

příšerný boj mezi černými a bílými.

Poté jsem vybídl Xodara, aby přestoupil na jinou vzducholod', a poslal jsem jej se všemi dopravními jednotkami a s pěti tisíci

bitevními letouny přímo k Issusinu chrámu. Carthoris, Kantos Kan a já jsme s ostatními zbývajícími letadly zamířili ke vchodu do Omeanu.

Smluvili jsme se, že příštího jitra za úsvitu podnikneme společný útok na Issus. Tars Tarkas se svými zelenými bojovníky a Hor Vastus s rudými, vedeni jsouce Xodarem, měli přistát v Issusíných zahradách, nebo na okolních pláních; Carthoris, Kantos Kan a já jsme pak měli s našimi válečnými silami proniknout na místo od Omeanu, podzemními chodbami pod chrámem, které Carthoris tak dobře znal.

Teprve nyní jsem se dozvěděl, proč našich deset vzducholodí tak náhle ustoupilo od ústí jícnu do Omeanu. V okamžiku, kdy naše bitevní křižníky dolétly k propasti, válečná flotila Prvorozených právě vystupovala z podzemí. Přestože asi dvacet letounů Prvorozených již vylétlo, naši se pustili v zápas, chtějíce jim zabránit v dalším letu - proti přesile nemohli však nic zmoci, a proto byli nuceni dát se na útek.

Pod ochranným pláštěm tmy přibližovali jsme se opatrně k ústí jícnu. Ve vzdálenosti několika málo mil jsem zastavil svoji flotilu a poslal Carthorise na malém letadle na výzvědy. Carthoris se vrátil asi za půl hodiny se zprávou, že není nikde nablízku vidět ani nepřátelské stráže, ani vzdušné hlídky, pročez jsme se zvolna a v tichosti vydali na další postup.

Když jsme stanuli nad otvorem, rozestavil jsem nejprve všechny koráby koldokola, poté jsem se spustil s vlajkovou lodí první do černé hlubiny pod námi, ostatní letouny pak mě jeden po druhém následovaly.

Vsadil jsem vše na jedinou kartu, že totiž se nám podzemními chodbami podaří proniknout do templu, a proto jsme také venku u ústí kráteru nezanechali stráže. Ostatně nebylo by nám to bývalo nic plátno, poněvadž flotila Prvorozených, kdyby se vrátila a udeřila na nás, byla v naprosté přesile.

Zdar našeho plánu spočíval v jeho odvážnosti, poněvadž hlídky Prvorozených, rozmístěné na Omeanu, se mohly nějakou dobu domnívat, že se pod skalní klenbu vrací jejich vlastní letecká eskadra

- bylo nepravděpodobné, že by mohly tušit, že jsou přepadeny nepřitelem.

Vše se skutečně udalo, jak jsem předvídal. Čtyři sta z mých pěti set bitevních vzducholodí stanulo bezpečně na hladině Omeanu, dříve než padla první rána. Došlo ke krátké krvavé řeži, o jejímž výsledku nemohlo být pochyb, neboť Prvorození, domnívající se, že jsou doma bezpečni, ponechali v přístavu na stráži pouze několik starých, k vážné akci nezpůsobilých lodí.

Na Carthorisův návrh jsme ukořistěné zajatce umístili na jednom z mnoha ostrůvků, odkud nemohli uniknout. Pak jsme dovezli několik dobytých lodí Prvorozených k ústí komínu, jenž tvořil vstup do Omeanu, a vyzdvihli je tak, že se svými boky vzpříčily o stěny šachty. Nato jsme naplnili nosné nádrže dalších korábů, které se vlastní silou zvedly do otvoru, narazily na stroje tam již zaklíněné, a vytvořily tak umělou překážku pro flotilu Prvorozených, až se bude vracet do svých hangárů.

Než Prvorození zdolají tuto bariéru, uplyne jistě drahá doba; my pak mezitím pronikneme nerušené do podzemních chodeb vedoucích k Issusinu templu. Poté jsem s ozbrojenou četou spěchal k ostrůvku, na němž byla umístěna ponorka. Přemohl jsem snadno slabou stráž a ponorný člun byl v mé moci. Naštěstí se právě nalézal v nádrži. Rozmístil jsem po ostrově i kolem kotviště silné hlídky a očekával příchod Carthorise a ostatních.

Mezi zajatými byl i Yersted, velitel ponorky. Pamatoval si mne zcela dobře z doby, kdy mě třikrát transportoval podvodním tunelem, a okamžitě mne poznal.

„Jak se vám nyní zamlouvá naše změněné postavení?“ zeptal jsem se jej. „Dnes jste zajatcem vy, kdežto dříve jsem jím býval já.“

Yersted se potměšile usmál.

„Nebudete se dlouho radovat ze svého vítězství, Johne Cartere,“ pravil posléze. „Očekávali jsme vás a jsme připraveni.“

„Asi velmi špatně,“ odvětil jsem, „neboť jste již v mé moci.“

„Naše flotila vás pravděpodobně minula,“ řekl Yersted, „leč vrátí se do Omeanu a pak se karta obrátí, Johne Cartere!“

„Nezdá se mi, že by mne vaše flotila byla minula,“ odpověděl jsem Yerstedovi, který však nepochopil dobře smysl mých slov a zatvářil se zmateně.

„Převezl jste mnoho zajatců na své ponuré lodi do podzemí?“ otázal jsem se.

„Velmi mnoho,“ přitakal Yersted.

„Pamatujete se snad náhodou na jednu zajatkyni, která se nazývala Dejah Thoris?“

„Ano, pamatuji se na ni zcela dobře - již proto, že byla velmi krásná a že to byla žena jediného smrtelníka, kterému se podařilo uniknout z moci božské Issus. Po staletí nebylo pamětníka podobné opovázlivosti. Říká se, že Issus jí věnuje zvláštní pozornost, poněvadž je chotí a matkou bytostí, které se odvážily zdvihnout své ruce proti Bohyni Věčného života.“

Zachvěl jsem se v duchu, uvědomuje si, jak se asi Issus zbaběle pomstila na nevinné Dejah Thoris za svatokrádežnou opovázlivost jejího syna a chotě.

„A kde je nyní Dejah Thoris?“ zeptal jsem se, přestože jsem se obával této odpovědi. Miloval jsem ji tak, že jsem nedovedl odolat, abych seznal její osud z úst muže, který ji teprve nedávno spatřil - byť i mně ona zpráva rozdírala nitro. Jako bych k ní byl náhle blíž!

„Včera se odbývaly pravidelné Issusiny měsíční obřady,“ odvětil Yersted, „a viděl jsem ji, jak sedí jako obvykle u podnože Issusina trůnu.“

„Jak je to možné?“ zvolal jsem. „Což tedy není dosud mrtva?“

„Proč by měla být mrtva,“ opáčil Yersted, „vždyť dosud neuplynul rok od onoho okamžiku, co pohlédla poprvé na zářící krásu božského obličejce Issus, a...“

„Že neuplynul dosud rok?“ přerušil jsem jej.

„Ne, dosud ne,“ potvrdil Yersted. „Je tomu teprve asi tři sta sedmdesát nebo tři sta osmdesát dní.“

Rázem se mi rozjasnilo v hlavě. Jak jsem mohl být tak pošetilý! Stěží jsem potlačil svoji vnitřní radost. Jak se to jen mohlo stát, že jsem tak zhola zapomněl na rozdíl mezi marťanskými a pozemskými roky? Deset pozemských let, jež jsem strávil na Barsoomu, se rovnalo pouze pěti rokům a devadesáti šesti dnům zdejšího času.

Mart'anské dny jsou o čtyřicet jednu minutu delší než naše, a mart'anské roky pozůstávají ze šesti set osmdesáti sedmi dní. Přišel jsem tedy včas! Ano, včas! Tato slova mně zněla v hlavě znovu a znovu - byl jsem jimi tak opojen, že jsem je posléze pronesl nahlas. Yersted se na mne nechápavě díval.

„Že jste přišel včas zachránit svoji princeznu?“ otázal se a zároveň dodal: „Ne, Johne Cartere, čeho se Issus jednou zmocnila, to již ze svých spárů nevydá. Ví, že přijdete, a kdyby se stalo takové neštěstí a vaše vandalská noha stanula na posvátné půdě Issusina chrámu, bude v té chvíli navždy veta po naději na jakoukoliv záchranu Dejah Thoris.“

„Chcete tím snad říci, že bude zavražděna, jen aby byly mé plány zkříženy?“ zeptal jsem se chvějícím se hlasem.

„K tomu by došlo pouze, když by nebylo lze podniknout nic jiného,“ odpověděl Yersted. „Slyšel jste již o Chrámu Slunce? Tam bude uvržena. Chrám Slunce se nalézá ve vnitřním dvoře Issusina chrámu. Je to malý templ, jehož vysoký minaret ční nad všechny věže a střechy ostatních chrámových staveb. Pod minaretem v podzemí je hlavní část svatyně, pozůstávající ze šesti set osmdesáti sedmi kruhovitých síní, které jsou umístěny pod sebou. Do každé komnaty vede z podzemních kobek Issusina paláce jediná chodba, vytesaná ve skále.“

Celý Chrám Slunce se jednou za rok otáčí, stejně jako Barsoom obíhá okolo Slunce, takže i vchody do jednotlivých kruhových sálů se také jen jednou do roka ocitnou proti ústí koridoru, jenž tvoří jejich jediné spojení s vnějším světem.

Tam uzavírá Issus ty, kteří u ní upadnou v nemilost a jichž se nechce zbavit vraždou. Také tehdy, chce-li některého šlechtice z Prvorozených potrestat, uvrhne jej na rok do Chrámu Slunce. Někdy uzavírá Issus do Chrámu Slunce delikventa zároveň s katem, takže ortel může být vykonán v předem určeném čase tím nejrůznějším způsobem, a jindy mu poskytne potravy pouze na několik dní - nešťastník poté skoná v duševních mukách příšernou smrtí hladem.

Tak zemře i Dejah Thoris a její osud bude zpečetěn okamžikem, kdy cizí noha přestoupí práh Issusina chrámu.“

Zesmutněl jsem. Přestože se mi zdařilo nemožné a pronikl jsem až do bezprostřední blízkosti ke své zbožňované princezně, byl jsem od ní vzdálen tak, jako když jsem stál na březích Hudsonu, čtyřicet osm miliónů mil odtud.

VODOU A OHNĚM

Informace, které jsem získal od Yersteda, mne přesvědčily, že nesmíme ztrácet ani vteřiny. Bylo nutno, abychom tajně pronikli k Issusinu chrámu, dříve než druhá část našich ozbrojených sil, vedená Tars Tarkasem, podnikne za svítání útok. Byl jsem si jist, že jakmile jednou budu uvnitř, bude můj úkol poměrně snadný - přemohu Issusiny stráže a vyvedu zbožňovanou princeznu; nemusel jsem se obávat překvapení, neboť jsem měl dostatečné síly v záloze.

Když přišel Carthoris a ostatní, započali jsme s dopravou našich lidí podmořským tunelem k ústí podzemních chodeb, jež směřovaly od nádrže ke kobkám pod Issusiným chrámem.

Bylo nutno mnohokrát se s člunem ponořit a opět vystoupit, než jsme všichni stanuli na okraji labyrintu, vedoucího k vytouženému cíli. Bylo nás pět tisíc válečníků, otužilých bojem a dobrodružstvími - výkvět rudé rasy Barsoomu.

Jelikož jediný Carthoris se dokonale vyznal ve spleti podzemních chodeb pod chrámem, nemohli jsme se rozdělit a podniknout tak útok z několika stran najednou, což by bývalo žádoucí, protože jsme se dohodli, že nás Carthoris co nejrychleji dovede všechny na místo, které se nalézá nejbližší středu svatyně.

Když jsme již odcházeli od vodní nádrže a vstupovali do skalních koridorů, jeden z mých důstojníků mě upozornil na nevysvětlitelné čeření hladiny, na níž spočíval podmořský člun. Zprvu se zdálo, že povrch bazénu se vlní, jako by se v hloubce pohybovalo jakési těleso - domníval jsem se tudíž, že se tu vynořuje jakási jiná ponorka, která se nás chystá pronásledovat. Brzy však se ukázalo, že se zvolna zvedá celá hladina v nádrži - nikoliv nějakou závratnou rychlostí, ale zato jistě. Za chvíli již okraj bazénu nestačil a voda se rozlévala po okolní prostře.

V prvním okamžiku jsem nemohl úplně pochopit dosah oné příšerné skutečnosti, že úroveň hladiny v komnatě stoupá. Teprve Carthoris si uvědomil, oč vlastně běží.

„Pospěšme si!“ vykřikl. „Budeme-li otálet, jsme všichni ztraceni. Pumpy v Omeanu přestaly čerpat. Vytopí nás zde jako myši. Musíme dosáhnout hořejší poschodí podzemních kobek, jinak nás vody zaplaví. Pojdme!“

„Veďte nás, Carthorisi!“ zvolal jsem. „Půjdeme za vámi!“

Na moje vybídnutí Carthoris vběhl do jedné z chodeb a naši bojovníci, seřadivše se do dvojstupů, v pořádku jej následovali, dbající rozkazů a pokynů svých velitelů.

Dříve než všichni vstoupili do tunelu z prostory kolem nádrže, voda nám již sahala po kotníky. Bylo zjevné, že všichni jsou zmámeni pochopitelným vzrušením. Rudí Marťané, neznající větší množství vody kromě pití a koupání, instinktivně byli pohnuti tak příšernou hloubkou a hrozivými vlnami dmoucích se vodstev. Že zachovali klid, přestože voda jiní ve vířících proudech crčela kolem kotníků, svědčilo o jejich statečnosti a disciplíně.

Opouštěl jsem komnatu u nádrže poslední - pohyboval jsem se ve vodě téměř již po kolena. I chodba, do níž jsme vstoupili, byla do téže výšky zaplavena, neboť její podlaha byla ve stejné úrovni jako bazén a během několika desítek yardů délky se znatelně nezvyšovala.

Naši lidé postupovali sice rychle - přesto však poměrně pomalu, poněvadž museli pro úzkost chodeb jít pouze po dvou. Později se sice podlaha tunelu zvýšila - přitom se však také zvýšila hladina vody. Šel jsem poslední a uvědomoval jsem si, že záplava valem roste. Bylo to zcela přirozené, neboť čím více vody Omeanu stoupaly k vrcholu podzemního domu, tím více stoupala jejich hladina v úzkých chodbách - čím menší byla prostora, již měla zaplnit, tím výše voda sahala.

Byl jsem přesvědčen, že dříve než první z našich vojáků stane v bezpečí ve svrchních poschodích podzemních chodeb, které snad budou záplavy ušetřeny, masy vod nás pohltnou a dobrá polovina výpravy se utopí.

Když jsem se tak rozhlížel kolem sebe, pátraje po něčem, abych zachránil svoje k bídné smrti odsouzené mužstvo, zřel jsem příkrou odbočující chodbu, která stoupala ostře vzhůru. Voda mně již dosahovala až k prsům. Moji bojovníci byli neskonale vyděšeni. Musel jsem něco okamžitě podniknout, neboť jsem se obával, že

zachvátí-li je panika, pohnou se divoce kupředu a ušlapou k smrti své druhy a ucpou cestu sem i tam.

Hlasitě jsem vykřikl na velitele nejbližších čet přede mnou.

„Odvolejte zpět posledních pětadvacet oddílů! Zdá se mi, že jsem objevil jiný východ. Obraťte se a následujte mne!“

Moje rozkazy byly zaslechnuty důstojníky asi třiceti setnin, takže téměř tři tisíce mužů se otočilo za mnou a prodíralo se vodními spoustami k chodbě, kterou jsem jim ukázal.

Když první oddíl vstupoval do příkrého koridoru, nařídil jsem jeho veliteli, aby přesně dbal mých rozkazů a aby za žádných okolností nevycházel na povrch či neopouštěl podzemní chodby, dokud nepřijdu za nimi nahoru - ovšem nezaplaví-li mne vodní spousty.

Velitel pozdravil a odešel. Mužstvo se dralo chvatně kolem mne příkrou chodbou vzhůru, o níž jsem doufal, že vede do bezpečí. Voda nám sahala až k prsům. Naši bojovníci klopýtali, zalykali se vodou a padali. Mnohé jsem zachytil, postavil na nohy a poslal je dále kupředu. Leč náš osud nebyl záviděníhodný a sám jsem nemohl všechno stihnout. Mnohé z válečníků zachvátí spodní vír, podtrhl jim nohy, takže již více nevstali.

Posléze u mne stanul velitel desátého oddílu. Byl to statečný bojovník jménem Gur Tus. Našemu společnému úsilí se pak podařilo udržet pořádek ve zděšených řadách rudých válečníků a zachránit další muže před utonutím.

Z pátého oddílu se ke mně a Gur Tusovi připojil ještě Djor Kantos, syn Kantos Kana, se svým nadřízeným. Poté se již ani jeden ze zbývajících bojovníků neutopil a všichni bezpečně vstoupili do odbočující chodby.

Když kolem nás prošel poslední vojín, voda nám již sahala až ke krku. Drželi jsme se však pevně za ruce, a tak jsme se všichni dostali bez úhony do poměrného bezpečí. Postranní koridor stoupal tak příkře, že po sto yardech jsme byli již mimo dosah dmoucích se vod.

Stoupali jsme ostře vzhůru několik minut. Doufal jsem, že se dostaneme do hořejších chodeb, které vedou do Issusina chrámu. Byl jsem však zanedlouho krvavě zklamán.

Náhle jsem zaslechl kdesi vpředu zoufalý výkřik: „Hoří!“

A již se chodby otřásaly ozvěnou zmateného volání mého poděšeného mužstva a energickými rozkazy velitelů, kteří se snažili odvést svěřené jim čtyři z místa nebezpečí. Posléze mi došly přesnější zprávy.

„V hořejších chodbách vypukl oheň. Před námi jsou plameny a za námi vodní záplava! Pomozte nám, Johne Cartere, dusíme se!“

A vtom již nás zahalil chuchvalec špinavého dýmu, který nás oslepoval a znemožňoval nám dýchání. Museli jsme, chtě nechtě, couvat.

Nezbývalo nám nic jiného, leč hledat nějakou jinou možnost záchrany. Oheň a kouř byly tisíckrát horší než voda, a proto jsem se rozhodl pro nejbližší pobočnou galerii, která vedla ven z oblasti plamenů a kouře.

A opět jsem stál u vchodu, zatímco moji bojovníci se řítili novou cestou. Asi dva tisíce jich tak přešlo, když se zástup náhle přerušil. Nebyl jsem si jist, zda jsou již všichni zachráněni, a proto, abych se přesvědčil, zda tam některý nebožák nezůstal, jsa vydán dravým plamenům na pospas, chvatně jsem se pustil směrem k požáru zuřícímu v hořejší části chodby, jíž jsme původně šli.

Půda mě pálila pod nohama a žhavý vzduch mne dusil, takže dýchání bylo velmi obtížné. Posléze jsem pronikl až na místo, kde záře byla tak jasná, že jsem zcela zřetelně viděl kolem sebe - zřel jsem, že nikdo z mých vojáků neleží mezi mnou a ohnivým peklem; co ovšem bylo na druhé straně za žhoucími plameny, to jsem nemohl tušit, poněvadž nebylo možno proniknout bez úhony výhni rozžhavených chemikálií, které Prvorození v chodbě nakupili.

Když jsem takto učinil své povinnosti zadost, obrátil jsem se a chvatně jsem se vracel k ústí tunelu, kudy se zachránili moji bojovníci. K mému nemalému zděšení jsem však shledal, že únik touto cestou je blokován - napříč chodby byla spuštěna těžká železná mříž, která byla jistě úmyslně ovládána shora, jen aby mi byl znemožněn návrat k mým bojovníkům.

Nepochyboval jsem o tom, že Prvorození věděli o hlavních přesunech našich sil. Nasvědčoval tomu včerejší útok jejich letecké flotily; kromě toho zastavení činnosti pump Omeanu - coby psychologický moment - nebylo lze přičítat pouhé náhodě, stejně tak

i požár chemikálií nakupených v podzemní chodbě, již jsme chtěli proniknout do Issusina chrámu.

A nyní ocelová přehrada, odsoudivší mne k smrti vodou i ohněm zároveň, svědčila o tom, že neviditelné oči bděly nad námi v každém okamžiku. Jak mizivá je moje naděje vysvobodit Dejah Thoris, když musím mrhat svými silami proti neviditelným nepřátelům! Vyčítal jsem si v duchu, že jsem se nerozvázně nechal zlákat do tak nebezpečné léčky, jakou bylo podzemí Issusina chrámu. Zřel jsem, že bych byl učinil lépe, kdybych byl naše síly nerozštěpil a podnikl přímý koncentrovaný útok na templ ze strany údolí, v pevné důvěře, že statečnost a udatnost mých lidí zdolá Prvorozené a vrátí do mého náručí moji milovanou Dejah Thoris.

Kouř z ohně mne zaháněl dále a dále chodbou dolů k dmoucím se vodám, jejichž příšerný hukot doléhal k mému sluchu. Moji lidé odnesli s sebou všechny světelné louče a chodba, v níž jsem se nalézal, tonula ve tmě, neboť nebyla osvětlena ani fosforeskující září vycházející z hornin, které tvořily stěny nižších pater. Tato skutečnost mě přesvědčila o tom, že se nalézám ve vrchních prostorách kdesi těsně pod chrámem.

Posléze jsem cítil, jak mi voda proudí pod nohama. Zavalil mě hustý kouř. Trpěl jsem nesmírně. Cítil jsem, že smrt je mi nablízku, a proto, hodlaje si vyvolit alespoň lehčí konec, vstoupil jsem do chladných vod Omeanu a plul jsem kupředu, nevěda kam - dokud se nade mnou hladina nezavře. Kolem mne byla inkoustová tma.

Pud sebezáchovy se projevuje v jedinci i tehdy, kdy chladný rozum je přesvědčen o tom, že smrt je neodvratná. Ploval jsem zvolna dál, očekávaje okamžik, až moje hlava narazí na strop chodby, což bude znamením, že jsem u konce možnosti dalšího útěku a že v onom místě naleznu svůj ponurý hrob.

Ke svému nemalému překvapení jsem však nahnátl před sebou hladkou zeď, dříve ještě než vody dosahovaly až ke stropu chodby. Bylo by možné, abych se byl zmýlil? Hmatal jsem kolem sebe. Ne, skutečně jsem přišel do hlavního tunelu, a přece mezi mojí hlavou a skalnatým stropem byla dosud volná prostora dýchatelného vzduchu. Plul jsem nyní směrem, kudy postupoval před půl hodinou Carthoris a hlavní část našich sil. Ploval jsem ráznými rozmachy svých paží

ostře kupředu, s nadějí v srdci, že se co nevidět musím ocitnout na místě, kde budu opět mít pevnou půdu pod nohama. Doufal jsem znovu, že se mi přece jen podaří proniknout do Issusina chrámu a osvobodit svoji zbožňovanou choť, od níž mne krutý osud na tak dlouhou dobu odloučil.

Když však mě moje naděje opravňovaly k nejlepšímu, cítil jsem náhle, jak téměř mé hlavy prudce narazilo na skálu. Nadešla moje poslední hodinka. Dostal jsem se náhodou na místo, kde se podzemní chodba znenadání snižovala. Uvědomoval jsem si, že kdesi dále nabude tunel jistě své původní výše - tato úvaha mi však nebyla nic platná, poněvadž jsem nemohl tušit, jak velkou vzdálenost bych musel urazit pod vodou, abych dostihl onoho místa.

Zbývala mně jediná zoufalá možnost. Neváhal jsem jí využít. Nadýchl jsem se vzduchu, seč mé plíce mohly pojmout, a statečně se ponořiv, pustil jsem se hrobovou tmou kupředu. Chvilími jsem stoupal vzhůru a vztaženou paží jsem hmatal kolem sebe, leč stále a stále jen jsem narážel na skaliska.

Moje nebohé plíce nebyly již téměř s to vydržet tuto kromobyčejnou námahu. Cítil jsem, že co nejdříve podlehnu - na návrat nyní, kdy jsem již byl tak daleko, nebylo ani pomyšlení. Dech by mi nebyl vystačil. Uvědomoval jsem si, že sama smrt mně zírá do tváře, a cítil jsem zcela znatelně její mrazivý dech.

Vypjal jsem své poslední síly. Chabě jsem se vztyčil - moje utýrané plíce zalapaly po vzduchu, který by jim dodal životodárný kyslík, leč očekával jsem zcela jinou a umrtvující substanci. Místo toho jsem však skutečně cítil, že mými nozdrami proudí čerstvý vzduch. Byl jsem zachráněn.

Po několika dalších energických rázech mých paží jsem se dostal na místo, kde jsem spočinul na pevné zemi, a brzy poté jsem přišel do chodby, která byla vodních spoust prostá. Řítil jsem se koridorem jako šílený, pátraje po prvních dveřích, jež mne dovedou do Issusina templu. Nebudu-li moci Dejah Thoris zachránit, alespoň ji pomstím - byl jsem rozhodnut, že jen krev oné ohavné bestie na trůně, která svojí ďábelsky vymyšlenou pověrou klamala po staletí celý Barsoom, může ukojit mou nenávist.

A dříve než jsem se sám domníval, narazil jsem na cosi, co vypadalo jako vchod, jenž pravděpodobně vedl do chrámu. Byl to otvor po pravé straně chodby, která sama pokračovala dále vzhůru a v jejímž šeru bylo lze zřít i další tmavá ústí.

Nerozpakoval jsem se dlouho. Jeden otvor se mi hodil právě tak jako druhý! Vždyť jsem ani nemohl určitě říci, kam vedou. A tak, aniž bych čekal, až snad opět budu prozrazen a další postup mi znemožněn, hnál jsem se chvatně vzhůru příkrou chodbou, do níž otvor ústil, a otevřel jsem dveře na jejím konci.

Veřeje přede mnou zvolna ustoupily. Vzkročil jsem bleskurychle do místnosti, než mi v tom mohl někdo zabránit. Ačkoliv ještě nebylo jítro, komnata, v níž jsem se ocitl, byla skvěle ozářena. Obyvatelka pokoje ležela na nízkém lehátku u protější stěny - spala. Podle nádherných hedvábných závěsů a skvělého zařízení sálu jsem usuzoval, že jsem se ocitl v obytné místnosti některé kněžky, nebo dokonce samotné Issus.

Při této myšlence se mi rozkolotala krev v žilách. Snad se osud konečně ukázal vůči mně laskavým a vydal mé pomstě napospas onu ohavnou bestii. Zmocním-li se jí znenadání, pak na ní vynutím vše, co jen budu chtít. Opatrně, plíživým krokem jsem postupoval vpřed. Ocitl jsem se zhruba v polovici komnaty, když vtom se spící probudila, vstala a pohlédla přímo na mne.

Ve tváři probudivší se ženy zračila se zprvu hrůza a zděšení, vbrzku však byly vystřídány výrazem nevěřícího údivu, neskonale radosti a důkřvzdání.

Srdce mi bušilo v hrudi, když jsem jí vyšel v ústřety - slzy mně vyhrkly z očí, slova se mi bezmocně zarazila v hrdle - a rozepjav náruč, sevřel a přimkl jsem ke své hrudi ženu, kterou jsem neskonale miloval, svoji zbožňovanou Dejah Thoris, helijskou princeznu.

VÍTĚZSTVÍ A ZKLAMÁNÍ

„Johne Cartere, Johne Cartere,“ vzlykala Dejah Thoris, opírajíc dojatě svoji hlavu o moje rámě, „nemohu ani nyní věřit svým vlastním očím. Když mi ta dívka, Thuvia, řekla, že jste se vrátil opět na Barsoom, naslouchala jsem jí, avšak nemohla jsem pochopit dosah oné zprávy, neboť jsem si nedokázala představit, že bych po tolika letech pusté a smutné odloučenosti od vás mohla prožít znovu tak neskonale štěstí. Poté co jsem se přesvědčila, že je to skutečně pravda, a uvědomila jsem si hrůzné místo, kde se já sama v zajetí nalézám, byla jsem zoufalá, neboť jsem se neodvažovala doufat, že byste mne z těchto prokletých končin vysvobodil.

Když míjely dny a měsíce, aniž by o vás docházela sebemenší zpráva, vzdala jsem se svému neblahému osudu. A proto nyní, když jste přišel, nemohu uvěřit vlastním smyslům. Již po celou hodinu slyším, že se zde v paláci něco děje. Nevěděla jsem sice, co ten nezvyklý ruch znamená, utěšovala jsem se však, že to snad přece budou helijští, vedeni svým princem.

A povězte mi, co se stalo s Carthorisem, naším synem?“

„Ještě před hodinou byl po mém boku, Dejah Thoris,“ odvětil jsem. „Musely to být právě šiky jím vedené, jejichž lomoz jste zaslechla v okolí templu. - A kde je Issus?“ zeptal jsem se náhle.

Dejah Thoris pokrčila rameny.

„Nařídila ozbrojené stráž, aby mne odvedla sem do této komnaty, právě předtím, než započal boj v chrámových prostorách. Řekla tehdy, že pro mě později pošle. Byla velmi rozlícená a v tazích její tváře bylo zřejmo, že se čehosi obává. Dosud nikdy během svého pobytu zde jsem ji neviděla v tak trapných rozpacích. Nyní chápu, že byla poděšena vaší přítomností, Johne Cartere, uvědomujíc si, že se blíží helijský princ, aby na ní žádal složení účtu za uvěznění princezny.“

Halas boje, třesk zbraní, křik, povely a rychlé kročeje doléhaly k nám z rozličných částí chrámu. Uvědomoval jsem si, že by bylo

zapotřebí mé paže ve svatyni, leč neodvážil jsem se opustit Dejah Thoris - na to pak, abych se s ní pustil do ryku bitvy, jsem nemohl ani pomyslit.

A vtom jsem si vzpomněl na podzemní chodby, z nichž jsem právě vyšel. Uvažoval jsem o tom, že bych ji tam mohl ukrýt a po boji ji teprve odvést do bezpečí, navždy z tohoto proklatého místa. Vysvětlil jsem své milované choti zběžně tento plán.

Dejah Thoris se ke mně úžeji přimkla.

„Nemohu se nyní od vás ani na okamžik odloučit, Johne Cartere,“ řekla bojácně. „Chvěji se při pomyslení, že bych zde měla zůstat opět sama a měla mne znovu objevit nějaká neznámá příšera. Neznáte Issus. Nikdo, kdo nebyl denně více než půl roku svědkem jejích krutostí, nedovede si představit bestiálnost oné stvůry. Do této chvíle nemohu uvěřit všemu, co jsem spatřila na vlastní oči.“

„Neopustím vás, moje drahá,“ odvětil jsem.

Dejah Thoris se na chvíli odmlčela, pak uchopila moji hlavu do dlaní a políbila mne.

„Jděte, Johne Cartere,“ pravila posléze pevným hlasem. „Náš syn bojuje v templu v čele helijských vojáků, kteří se bijí za svobodu své princezny. Vaše místo je u nich. Nesmím nyní pouze sobecky pomýšlet na sebe, musím respektovat povinnost svoji a svého chotě. Nebudu vám stát v cestě. Prosím, ukryjte mne v podzemí a jděte.“

Zavedl jsem svoji milovanou choť do podzemní chodby, z níž jsem přišel. Objal jsem ji ještě jednou, a přestože mně srdce pukalo žalostí - hlavou mi probleskovalo jakési ponuré tušení - převedl jsem ji přes práh, a dlouze ji políbiv, zavřel jsem za ní dveře.

A neváhaje déle, spěchal jsem do chrámu na místo, kde zuřil nejlítější boj. Než jsem se dostal do nejkrutější seče, musel jsem proběhnout asi šest místností. Černí se seskupili u vchodu do jedné z prostorných komnat a snažili se zamezit další postup skupině rudých, pronikajících do vnitřních posvátných prostor chrámu.

Jelikož jsem přicházel zevnitř, ocitl jsem se za Prvorozenými. Neuvažoval jsem o jejich počtu či o pošetilosti mého nepředloženého útoku a neohroženě jsem jim s mečem v ruce vpadl do zad.

Když jsem zasadil první ránu, zvolal jsem hlasitě: „Nechť žije Helium!“ A sekal jsem a bodal do překvapených Prvorozených.

Rudí, uvědomivše si moji přítomnost, nabyli nové odvahy a volajíce „John Carter! John Carter!“ zdvojnásobili svoje úsilí, takže dříve než se černí vzpamatovali z prvního překvapení, byly jejich řady rozvráceny a rudí vnikli dovnitř do komnaty.

Kdyby tehdy bitce v oné místnosti byl přítomen kronikář, byl by ji zvětšil zápisem v análech Barsoomu na důkaz sveřepé bojechtivosti barsoomských ras. Pět set válečníků zápasilo na život a na smrt. Černí proti rudým. Nikdo neměl se svým protivníkem slitování, ani je nežádal. Bojovali jako rozumu zbavení, jako by jednou provždy chtěli dekretovat své právo na život, s přesvědčením v srdcích, že zvítězí ten, kdo je zdatnější.

Mám za to, že si všichni uvědomovali, že na výsledku tohoto boje bude navždy záviset vzájemné postavení obou ras. Byla to bitva mezi starým a novým řádem. Ani jednou vteřinu jsem nepochyboval o jejím výsledku. Carthoris a já jsme bojovali za obrodu rudé rasy Barsoomu a za úplnou její emancipaci od ponižujících pout ohavné pověry.

Stěny komnaty se otřásaly ozvěnou třesku bitvy. Naše nohy se brodily až po kotníky v krvi. Mrtvolý ležely na podlaze tak hustě, že jsme museli bojovat na nich. Když jsem se ocitl u oken, ústících do Issusíných zahrad, maně jsem vyhlédl ven, a tu jsem zřel cosi, co naplnilo mé nitro radostným vzrušením.

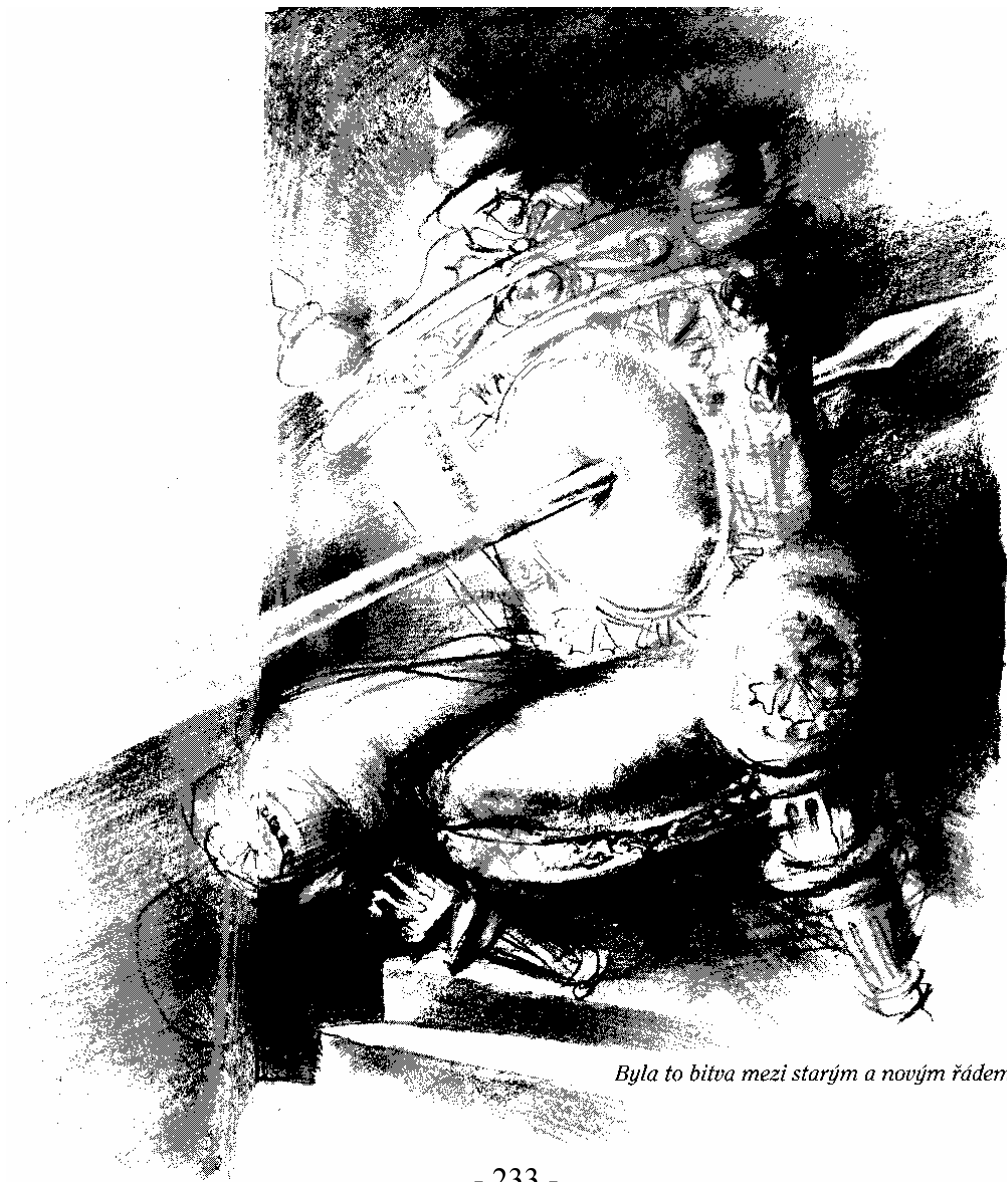
„Pohled'te, Prvorození!“ zvolal jsem na naše nepřátele. „Podívejte se z oken!“

Boj na chvíli ustal a všichni přítomní zírali naznačeným směrem. Vojíní Prvorozených spatřili skutečnost, o jaké nikdo z nich ani v duchu nesnil.

Napříč zahradami stála kolísající řada černých válečníků, a před nimi se kupily nepřehledné zástupy zelených mužů Barsoomu na mohutných thoatech. A nade všemi čněl obrovský, sveřepý bojovník ztepilého vzrůstu, projíždějící na svém thoatu kolem běsnících šiků a udílející úsečné rozkazy své legii smrti.

Byl to Tars Tarkas, jeddak Tharků. Můj přítel třimal v pažích těžký, okovaný, čtyřicet stop dlouhý oštěp. Rozmáchl se jím - a stejně tak učinili ostatní jeho soukmenovci. Zelené dělilo od černých v této chvíli pouhých dvacet yardů. Ozval se další úsečný povel Tars

Tarkase a zelená lavina se s hrůzným křikem vrhla na řadu černých obránců. Černí stáli několik okamžiků pevně, hrubá přesila rozlícených thoatů však je vbrzku zdolala a zelení prošli zcela hladce.

Byla to bitva mezi starým a novým řádem.

A za nimi se hrnuly čtyř rudých. Zelení obklíčili celý templ. Rudí se drali dovnitř. I my jsme se obrátili, abychom pokračovali v boji - leč naši nepřátelé mezitím zmizeli.

Okamžitě jsem si vzpomněl na Dejah Thoris. Sdělil jsem zběžně Carthorisovi, že jsem již našel jeho matku, a chvatně jsem s ním spěchal do podzemní chodby, kde jsem ji zanechal. Za námi běželi ostatní, kteří přežili krvavý boj.

Sotva jsem vstoupil do komnaty, kde jsem prve objevil Dejah Thoris, zřel jsem, že se zde cosi událo. Na zemi ležela hedvábná pokrývka, kterou jsem tam dříve neviděl. Kromě toho byla na podlaze pohozena dýka a několik kovaných ozdob - vše nasvědčovalo tomu, že ony ozdoby byly někomu při zápasu strženy z těla. Ale nejhorším ze všeho se jevila skutečnost, že dveře, vedoucí do podzemí, kam jsem ukryl svoji zbožňovanou princeznu, byly otevřeny dokořán.

Jediným skokem jsem se ocitl v chodbě. Dejah Thoris zmizela. Volal jsem ji několikrát nahlas jménem, leč nedostalo se mi odpovědi. Uvědomuji si, že v oné chvíli jsem byl téměř blízek šílenství. Nepamatuji se, co jsem tehdy mluvil či dělal, vím jen, že jsem byl zachvácen zuřivou zlostí.

„Issus!“ zvolal jsem. „Issus! Kde je Issus? Prohledejte celý chrám. Neubližte jí však a přenechte pomstu Johnu Carterovi. Carthorisi, kde jsou Issusiny komnaty?“

„Tudy,“ odvětil Carthoris, a nečekaje na moji odpověď, hnál se střemhlav kupředu jako blesk. Řítil jsem se za ním a pobízel ho k ještě většímu spěchu.

Posléze jsme dospěli k velkým, ze dřeva bohatě vyřezávaným dveřím - Carthoris jimi proběhl a já za ním. Octli jsme se v komnatě, v níž jsem již jednou byl za svého předchozího pobytu v chrámu. Uprostřed stál Issusin trůn, obklopený ustrašenými otrokyněmi, a kolem řady černých bojovníků.

Prvorození neměli čas chopit se svých mečů, neboť jsme vpadli do místnosti jako blesk. Jediným rozmáchnutím ostří ubil jsem dva z první linie. Ostatní řady jsem prorazil průbojností a vahou svého těla a pružným skokem jsem se vymrštil na pódium u bohatě zdobeného trůnu.

Ohavná obluda na trůně, krčící se hrůzou, snažila se mi uniknout do otvoru padacích dveří za výstupkem. Tentokrát však se jí tento manévr nepodařil. Dříve ještě než vstala z křesla, uchopil jsem ji za vyhublou, kostnatou ruku. Vida, že se na mne černé strážce hrnou ze všech stran, vytrhl jsem z opasku dýku, a nasadiv ji Issus na prsa, zvolal jsem:

„Zpět! Zpět! Jakmile někdo z vás vystoupí na pódium u trůnu, vrazím Issus dýku do srdce!“

Prvorození na okamžik zaváhali. Jeden z jejich velitelů je zadržel. Mezitím se již chodbou draly do trůnního sálu naše rudé čtyry s Kantos Kanem, Hor Vastem a Xodarem v čele.

„Kde je Dejah Thoris?“ zařval jsem na stvoření, chvějící se v mých pažích.

Issus chvíli zděšeně zírala na nezvyklé divadlo, odehrávající se kolem ní. Zdálo se mi, že není schopna dobře pochopit, co se vlastně děje - nedovedla si vysvětlit, jak je to možné, že bojovníci z vnějšího světa dobyli její chrám. Posléze, když se jí v hlavě vyjasnila hrůzná pravda, uvědomila si, že umělá hradba lži a přetvářky, kterou během staletí kolem sebe vystavěla, rázem padá a že její moc se rozpadla vniveč a ji čeká trpké ponížení.

Vtom jeden z velkých Prvorozených, šlechtic urozeného rodu a první ministr Issusiny vlády, předstoupil před trůn a zvolal povýšeným hlasem:

„Issus, Bohyně smrti a Věčného života, povstaň a rozpoutej svoji spravedlivou zlobu a jediným pokynutím své všemocné ruky usmrť svatokrádežné rouhače, jimiž je naplněn tvůj chrám! Nedopust', aby unikl byt' i jeden jediný z nich. Issus, tvůj rod tě vzývá. Dcero Menšího měsíce, jen ty jsi všemocná! Jen ty můžeš zachránit svůj lid. Domluvil jsem. Očekáváme všichni zázrak tvé vůle! Rozdrť bleskem bídné rouhače!“

A v této chvíli Issus zešílela. Pěna jí vystoupila z úst, a vykřikujíc a sténajíc, svíjela se v kleštích mých paží. Kousala a škrábala, zmítajíc se v bezmocné zlosti. Posléze jala se smát smíchem šilenců, při němž nám všem stydla krev v žilách. Otrokyně kolem trůnu prechaly. Issus sebou škubala, skřípala zuby - pěna jí odletovala od úst, mísíc se s krví. Byl to vskutku příšerný pohled.

Posléze jsem jí surově zalomcoval, chtěje ji alespoň na chvíli přivést k rozumu.

„Kde je Dejah Thoris?“ vzkřikl jsem na ni.

Ohavná příšera, svíjejíc se v křečích, zprvu cosi nesrozumitelného zamumlala, poté se jí zablesklo v očích a zasyčela:

„Dejah Thoris? Dejah Thoris?“

Z úst se jí vydraly zlobné, do morku kostí pronikající skřeky.

„Ano, vím, již vím, ano - Dejah Thoris. A Thuvia a Phaidor, dcera Matai Shanga, jsou s ní. Všechny tři milují Johna Cartera. Ha-ah, jak je to směšné! Mohou společně po celý rok uvažovat o své pošetilé lásce v Chrámu Slunce - leč než uplyne rok, dojde jim jistě zásoba potravy! Ho-oh! To bude rozkošná zábava!“ Ohavná příšera si olizovala zakrvácené rty.

„Nebudou mít co jíst - snědí jedna druhou! Ha-ah! Ha-ah!“

Při představě, že by slova Issus mohla být pravdivými, mně stydla krev v žilách. Ohavná bestie, kterou jsem třímal ve svých pažích, odsoudila moji zbožňovanou princeznu k smrti. Byl jsem zlostí téměř bez sebe. Cloumal jsem Bohyní Věčného života jako stéblem slámy.

„Odvolejte své rozkazy!“ zvolal jsem na ni. „Učiňte tak okamžitě, nebo zemřete!“

„Je příliš pozdě! Ha-ah! Ha-ah!“ zasykla Issus a jala se vyrážet z hrdla nesouvislé skřeky.

Rozmáchl jsem se paží s nožem, jsa rozhodnut proklát její bídne srdce. Jakési vnitřní vnuknutí však zarazilo moji ránu. Nemohl jsem srovnat se svým svědomím, abych potřisnil svoje ruce krví ženy, byť i byla zločinná. Třímaje dýku v dlani, obrátil jsem se k přítomným Prvorozeným:

„Prvorození, dnes jste byli svědky nemohoucnosti Issus. Toliko bohové jsou všemohoucí. Issus není bohyní. Issus je stará, krvelačná a bídna žena, která po staletí vás i ostatní obyvatele Barsoomu klamala. Ztrestejte ji sami. John Carter, helijský princ, si nechce její nečistou krví třísnit prsty!“

Domluviv, svrhl jsem před půl hodinou ještě svatozáří obklopenou a uctívanou „bohyní“ z pódia trůnu do rozlícených spárů jejího vlastního zrazeného a pomstychtivého lidu.

Vyhledav nato Xodara mezi veliteli rudých, požádal jsem jej, aby mě neprodleně dovedl do Chrámu Slunce, a nečekaje, jaký osud určí Prvorození své dřívější „bohyni“, odkvapil jsem z trůnní komnaty s Xodarem, Carthorisem, Hor Vastem, Kantos Kanem a ještě několika jinými rudými šlechtici.

Xodar nás spěšně vedl vnitřními komnatami templu, až posléze jsme se ocitli uprostřed ústředního nádvoří - byla to velká kruhová prostora, vydlážděná sněhobílým, průsvitným mramorem. Před námi se tyčil do výše zlatý chrám, jehož zdi byly vyzdobeny skvělými a bohatými skulpturami a kresbami. Diamanty, rubíny, safíry, tyrkysy, smaragdy a jiné klenoty a drahokamy, jejichž mart'anská jména mi byla neznámá, jiskřily ve výplních a reliéfech stěn.

„Tudy,“ vyzval nás Xodar, veda náš malý oddíl ke vchodu do tunelu, jenž ústil vedle chrámu do nádvoří. V okamžiku, kdy jsme se právě chystali vkročit dovnitř, ozval se za námi z Issusiny svatyně hlasitý řev - a vzápětí k nám přiběhl Djor Kantos, velitel páté čety, a zděšeně na nás volal:

„Černí zapálili chrám! Hoří na všech stranách - spějte odtud do vnějších zahrad, jinak jste ztraceni!“

Ohlédnouce se, zřeli jsme, jak se z oken ústících na nádvoří Chrámu Slunce hrnou chuchvalce kouře a štíhlý, vysoký Issusin minaret se ztrácí v dýmu.

„Jděte zpět! Vraťte se!“ zvolal jsem na ty, kteří mne provázeli. „A vy, Xodare, ukažte mi cestu a vraťte se také. Já sám musím ke své princezně.“

„Následujte mne, Johne Cartere,“ odpověděl Xodar, a aniž by čekal na moji odpověď, sestoupil do tmavého ústí chodby.

Šel jsem mu v patách. Proběhli jsme několika koridory a galeriemi, až jsme se posléze ocitli v prostore, na jejímž konci bylo lze zřít osvětlenou komnatu.

Masivní mříže nám bránily v dalším postupu - za nimi však jsem spatřil svoji zbožňovanou princeznu a s ní Thuvii a Phaidor. Sotva mě Dejah Thoris uviděla, vrhla se na mříže, které nás od sebe oddělovaly. Komnata se mezitím otočila kolem své osy tak dalece, že zamřížovaný otvor, kterým bylo vidět dovnitř, byl již poměrně velmi úzký a užil se každou vteřinou více a více. Za okamžik bude to jen

pouhá štěrbinu, a až i ta se uzavře, po celý dlouhý barsoomský rok bude se místnost zvolna otáčet kolem pomyslného středu, načež na jediný pouze den bude opět možno vniknout a i vidět dovnitř.

Však jaké hrůzné věci mohou se mezitím udát uvnitř této komnaty!

„Xodare!“ zvolal jsem. „Což neexistuje síla, která by dovedla zastavit pohyb této příšerné komnaty hrůzy? Což nikdo nezná tajemství mechanismu Chrámu Slunce?“

„Obávám se, že neexistuje nikdo, koho bych sem mohl včas přivést. Přesto však půjdu a pokusím se o to. Počkejte zde na mne.“

Když Xodar odešel, přistoupil jsem k mříži a rozmlouval s Dejah Thoris, tiskna její něžnou ruku - byl jsem odhodlán držet ji do poslední chvíle.

Thuvia a Phaidor se také přiblížily k mříži; když však Thuvia spatřila, že toužíme po tom, abychom byli sami, vzdálila se na protilehlou stranu komnaty. Nikoliv ovšem dcera Matai Shanga.

„Johne Cartere,“ oslovila mne, „tentokrát nás všechny vidíte naposledy. Řekněte mi, že mě milujete, abych mohla zemřít šťastna.“

„Miluji pouze helijskou princeznu,“ odvětil jsem klidně. „Lituji, Phaidor, leč nemohu jednat jinak - nezměnil jsem se od doby, kdy jsme se prvně setkali.“

Phaidor se hryzla do rtů a odvrátila se ode mne, mračíc se přitom zlobně na Dejah Thoris. Od oné chvíle stála opodál, nikoliv však tak daleko, jak bych si byl přál, neboť jsem měl ještě mnoho co důvěrného říci své zbožňované choti.

Několik minut jsme stáli a tiše hovořili. Zamřížovaný otvor se stále menšil a menšil. Za několik okamžiků se vchod zúžil natolik, že ani moje útlá princezna jím nebude moci projít. Nad námi jsme slyšeli velký hluk, způsobovaný sty a tisíci černých, rudých a zelených bojovníků, klestících si cestu z hořícího Issusina chrámu.

Průvan donesl až k našim nozdram pach kouře. Proč jen si Xodar nepospíší?

Dým houstl stále víc a více. A vtom se na protějším konci chodby, k němuž jsem byl obrácen zády, ozval křik a chvatné kroky.

„Vraťte se, Johne Cartere, vraťte se! Podzemní chodby jsou v plameni.“

Clonou kouře, jenž nyní dráždil oči, se ke mně prodíralo asi dvanáct mužů. Byl mezi nimi Carthoris, Kantos Kan, Hor Vastus, Xodar a další šlechtici, kteří mě doprovázeli do vnitřního dvora.

„Nelze již doufat v úspěch, Johne Cartere,“ volal na mne Xodar. „Klíčník je mrtev a svazek s klíči jsme u mrtvoly nenalezli. Nezbyvá nám než snažit se udusit požár a doufat v milosrdný osud, že za rok nalezneme princeznu živou a zdravou. Přinesl jsem pro ně dostatečné zásoby potravy. Až se tato štěrbina uzavře, pak dovnitř nepronikne kouř, a podaří-li se nám uhasit včas plameny, není se nám co bát o jejich osud.“

„Odejděte sám s ostatními,“ odvětil jsem. „Zůstanu zde u své princezny, dokud mne milosrdná smrt nezbaví mé úzkosti. Nechci déle žít.“

Zatímco jsem takto hovořil, Xodar vrhal úzkou štěrbinou do žaláře plechovky se zásobami. Otvor nebyl nyní širší dvou či tří palců. Dejah Thoris stála zcela těsně u mříže, šeptanými slovy mne povzbuzovala a naléhala, abych se snažil rovněž zachránit.

A vtom jsem uzřel za Dejah Thoris stojící Phaidor, jejíž krásná tvář byla zkroucena záští a zlobou. Ledva se naše oči setkaly, zasyčela:

„Nemyslete, Johne Cartere, že můžete jen tak snadno pohrdnout láskou Phaidor, dcery Matai Shanga. Nedoufejte, že ještě jedenkrát sevřete ve svém objetí Dejah Thoris. Čekajte celý dlouhý rok, vězte však, že až se dočkáte, uvítá vás náruč Phaidor, a nikoliv náruč helijské princezny. Hle, vizte - ona musí zemřít!“

A při posledních slovech zdvihla ruku s dýkou. A vtom se mihla před mým zrakem Thuvia. Když se ostří nože blížilo k nechráněné hrudi mé milované choti, Thuvia vběhla dýce do cesty. Oslepující chuchvalec dýmu mi zahalil příšernou tragédii uvnitř cely. Zaslechl jsem pouze pronikavý výkřik - jediné vyjeknutí, jak čepel našla svůj cíl.

Když se kouř rozplynul, zřel jsem před sebou prázdnou plochu stěny. Ohavná komnata skryla za svými zdmi před zraky lidí hrůzné tajemství na celý rok.

Moji přátelé na mne naléhali, abych s nimi odešel.

„Za okamžik bude již příliš pozdě,“ volal Xodar. „Dokonce i teď budeme moci hovořit o štěstí, podaří-li se nám projít hořícím templom do vnějších zahrad. Nařídil jsem, aby pumpy byly uvedeny v činnost, a za pět minut budou podzemní chodby zatopeny. Nechceme-li zde bídně utonout jako krysy, musíme si pospíšet, zachránit se a projít hořícím chrámem.“

„Jděte,“ odvětil jsem, „a nechte mne zde zemřít u mé princezny - hvězda mého štěstí zhasla již navždy. Až budete za rok odtud vynášet její drahé, mrtvé tělo, vezměte s sebou i mrtvolu jejího chotě.“

Na to, co se zběhlo poté, mám již pouze matné vzpomínky. Zdá se mi, že jsem se bránil svým přátelům vši silou, že však mne odvěkli s sebou násilím. Nevím to ovšem určitě. Nikoho jsem se poté nikdy na podrobnosti onoho dne hrůzy neptal a nikdo také nebyl tak necitelný, aby znovu jitřil rány mého nitra.

Ach! Kdybych měl jistotu, jak velký kámen by mně spadl ze srdce. Pouze čas je s to mi zodpovědět otázku, či hrud', zda Thuviina, či Dejah Thoris, byla proklána vražednou dýkou.

Následuje román

POZEMŠŤAN VOJEVŮDCEM NA MARSU

Daleko na jihu, v mrazivých pustinách polárních oblastí Marsu, leží domov Svatých Thernů, nedotknutelné a uctívané rasy, o jejichž příslušnících ostatní Barsoomiané věří, že ve svých pevnostech střeží tajemství života a smrti. Pouze John Carter se odvážil proniknout na jejich území, aby tu našel ztracenou Dejah Thoris. Ale mezi neohroženým pozemšťanem a jeho cílem leží pohřbené kosti těch, kdo přišli před ním...

Edice
JOHN CARTER, PÁN MARSU
svazek II.

Edgar Rice Burroughs
BOHOVÉ NA MARSU

Překlad Dr. Jirky Macáka z roku 1928
s přihlédnutím k anglickému originálu The Gods of Mars
upravil, doplnil a předmluvu přeložil Ivan Beránek

Ilustrace Zdeněk Netopil

Obálka s použitím ilustrace Zdeňka Netopila,
vazba a grafická úprava Pavel Štefan

Vydalo nakladatelství Paseka v Praze a Litomyšli
roku 1996 jako svou 152. publikaci

Vydání druhé (v této úpravě první)

Redaktor Ivan Beránek

Technická redaktorka Jana Marešová
Sazba a reprodukce Boom, spol. s r. o., Praha
Tisk Bartošova tiskárna, Hradec Králové

ISBN 80-7185-055-1

Digitalizované 2002

[RoboVa stránka o knihách http: www.robv.knihy.szm.sk](http://www.robv.knihy.szm.sk)

[Mirror tejto stránky http: sweb.cz robv.knihy](http://sweb.cz/robv.knihy)

[Email robv.knihy seznam.cz](mailto:robv.knihy@seznam.cz)